

Kwidzyn, ul. Piłsudskiego 23, ul. Żeromskiego 36 b

Cukiernia

Zapraszamy codziennie od 10.00 do 18.30, soboty: 10.00 - 18.00, niedziele: 10.00 - 18.00 (ul. Żeromskiego 8.00 - 16.00).

Oferujemy 49 rodzajów ciast. Przyjmujemy zamówienia na wypieki

AUTO CENTRUM
Andrzej Smigalski

NAPRAWY BLACHARSKO LAKIERNICZE (UBEZPIECZENI BEZGOTÓWKOWO)

NAPRAWA ZAWIESZENIA SAMOCHODÓW
WYMIANA AMORTYZATORÓW GRATIS!

Kwidzyn ul. 11 Listopada 25, tel. 279-63-40

NIEZAWODNE SYSTEMY ALARMOWE W POMIESZCZENIACH
(KONCESJA MSWIA, AUTORYZACJA)

INSTALACJE DOMOFONOWE
INSTALACJE ZBIORCZE RTV

Wykonuje "NITEL" Gerard Nitka,
Kwidzyn, ul. Piastowska 11, tel. 055 279-70-15, kom. 0601-613-628

tele

82-500 Kwidzyn
ul. Kamienna 11B
tel./fax (055) 279-50-34

INTEL
KARTY
WYMIENIA

TELE

82-500 Kwidzyn,
ul. Tęczowa 1c,
tel. (055) 279-41-30 wew. 28,
0 601 630481

AUTORYZOWANY PRZEDSTAWICIEL

Plus
GSM

KURIER
DZIENNIK POMORSKI
Kwidzynski

TYGODNIK

ROZK

AUTORYZOWANY DEALER

PROMOCJA

era
GSM

KWIDZYN UL. TARGOWA 26
tel.-fax (0-55) 279 32 45

KWIDZYN, SUSZ, SADLINKI, GARDEJA, PRABUTY, KISIELICE, RYJEWO

ROK VII • NR18/356 • TEL./FAX 279-30-59, TEL. 279-22-64 • 30.04.1998 R • ISSN 1232-0099 • INDEKS 324965 • CENA 1,10 zł

Powstaje nowe rondo

W Kwidzynie u zbiegu ulic 3 Maja i Kościuszki budowane jest nowe rondo

str.3

Budynki socjalne - spórtwa

Skarga mieszkańców ul. Zielnej, którzy nie chcą pozwolić na wybudowanie przy ich ulicy budynków socjalnych, trafiła do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

str.3

Straż Miejska ma nową siedzibę

Kwidzyńska SM znalazła nowe lokum. Od tej chwili 16 strażników miejskich pracuje w znacznie lepszych warunkach.

str.4

Fundusz dla małych

Niewielkie przedsiębiorstwa, zatrudniające do 10 osób, mogą skorzystać z kredytów na rozwój firmy.

str.4

4 maja o godzinie 19.00 w kwidzyńskim teatrze odbędzie się koncert Jacka Kaczmarskiego.

Przyzwolenie na bicie

W ubiegłym roku Komitet Ochrony Praw Dziecka w Kwidzynie interweniował 48 razy. W tym roku zanotowano cztery przypadki stosowania przemocy wobec dzieci. Gdyby trzeba było sporządzić jeden portret psychologiczny sprawy zneuczającego się nad dzieckiem, praktycznie byłoby to niemożliwe - tak uważa przedstawicielka Komitetu Ochrony Praw Dziecka Aleksandra Borówka.

Kierująca kwidzyńskim KOPD Aleksandra Borówka

Bitwa w dzieciństwie

Jak wynika ze statystyki, osoba zneuczająca się nad dzieckiem może być mieszkańcem miasta lub wsi. Może mieć wykształcenie podstawowe, ale również wyższe. Może to być mężczyzna, ale także kobieta. Zwykle jednak taka osoba była bita w dzieciństwie. Statystycznie więcej przypadków stosowania przemocy wobec dziecka notuje się w mieście. Wynika to jednak - jak uważa Aleksandra Borówka z Komitetu Ochrony Praw Dziecka - z faktu, iż środowisko wiejskie jest bardziej hermetyczne. Mieszkańcy często pozwalają na stosowanie przemocy wobec dziecka, argumentując: „Ja także byłem bity i wyrosłem na porządnego człowieka”.

Mimo że wiele spraw dotyczących przemocy, a także wykorzystywania seksualnego dzieci pozostaje w dalszym ciągu nie ujawnionych, można mówić o pewnym przełomie.

Coraz więcej mówi się o tym problemie i zwraca uwagę na fakt, że przemoc występuje często w tzw. porządnym rodzinach. Zewnętrzny wizerunek takiej rodziny wydaje się doskonały.

cd. na str. 5

MATURZYŚCI PRZED EGZAMINEM DOJRZAŁOŚCI

O przedmaturalnych nastrojach i oczekiwaniach rozmawiamy z uczenniami klas czwartych I Liceum Ogólnokształcącego w Kwidzynie

Maturzyści są już po próbie maturze z języka polskiego. W Kwidzynie zadania tego podjęło się blisko 800 osób. Nieobecność na tym egzaminie, w odróżnieniu od egzaminu majowego, nie pociągała za sobą żadnych konsekwencji, a jego wynik - wedle zapewnień nauczycieli - nie miał najmniejszego wpływu na dopuszczenie do prawdziwej matury.

Jak to jednak bywa, nie wszyscy maturzyści są zadowoleni z istnienia próbnych matur. Dla wielu stanowią one jedynie niepotrzebny stres. Są również tacy, którzy twierdzą, iż jest to świetny sprawdzian przed

najważniejszym w życiu egzaminem.

W tym roku zostały wprowadzone nowe zasady, wedle których będzie odbywać się matura Szerzej na ten temat pisaliśmy w jednym z poprzednich numerów „Kuriera”. Obecnie tematy matur próbnych, jak i tych, które dopiero przed nami są takie same dla całej województwa. Maturzyści z województwa elbiąskiego otrzymują takie same tematy, jak ich koledzy z województwa gdańskiego i śląskiego.

cd. na str.6 i 7

Elewacje rozpoczęte

800 tys. zł kosztować będą tegoroczne remonty budynków w Kwidzynie. Nowe elewacje pojawią się na 11 domach. Prace zostały już rozpoczęte. Rozpoczęły się remonty budynków przy ul. Kopernika 40 i ul. Piłsudskiego 34.

22 kwietnia odbyły się przetargi dotyczące remontów kolejnych 4 budynków. Ostatni z przetargów, ze względu na

długotrwałą procedurę związaną z ustawą o zamówieniach publicznych, odbędzie się 15 czerwca. 600 tys. zł na remonty budynków to środki z budżetu miasta, natomiast pozostała kwota to pieniądze właścicieli lokali. Zgodnie z polityką przyjętą przez władze miasta remonty koncentrują się głównie w śródmieściu, zwłaszcza na ul. Piłsudskiego, która ma być swego rodzaju wizytówką Kwidzyna.

W tym roku nowe elewacje pojawią się też przy ul. Kopernika i ul. Kościuszki.

J.K.

Majowe szczepienia psów

W trzech punktach Kwidzyna odbędzie się tegoroczne szczepienia psów przeciw wścieklej. Szczepienia są obowiązkowe.

Jak poinformował lekarz weterynarii Józef Świótko, szczepienia odbywać się będą w godzinach od 9.00 do 20.00 w dniach od 11 do 16 maja. Zwierzęta będzie można zaszczepić w lecznicy przy ul. Warszawskiej 112 oraz w gabinetach weterynaryjnych przy ul. Mickiewicza 1 i ul. 15 Sierpnia 5c.

J.K.

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

LUNAR s.c.

82-500 Kwidzyn,
ul. Toruńska 36,
tel./fax (055) 279-63-31

DRZWI ANTYWŁAMANIOWE
„GERDA”

bramy garażowe
drzwi i bramy z ałestem ppoz
rolety, żaluzje

okna PCV
drzwi PORTA
podłogi szwedzkie

● ALARMY
● AUTOALARMY
● ZNAKOWANIE
POJAZDÓW

RABATY

AUTORYZOWANY
SERWIS

Kwidzyn, ul. Staszica 52
tel. 090 538-150, 0602 67 80 81

PROMOCJA JAKIEJ NIE BYŁO !!

tylko w maju

nie wypada nie skorzystać

fiskalizacji !!

GRACOMM ul. Batalionów Chłopskich 26, 82-500 Kwidzyn, tel./fax (055) 279-72-40 http://www.gracomm.com.pl

Plus

Japońska jakość

499,-
BEZ VAT

Siec Plus ow ma dla Ciebie ofertę, jakiej jeszcze nie było. Połączyliśmy kartę aktywacyjną sieci o największym cyfrowym zasięgu w Polsce z japońską jakością telefonu Panasonic.

TELE

82-500 Kwidzyn,
ul. Tęczowa 1c,
tel. (055) 279-41-30
wew. 28,
0 601 630481

Uwaga!

Przeprzejmie informujemy, że nastąpiła zmiana numerów telefonicznych w naszym salonie.

Aktualne numery to:

**(055) 279-50-38,
(055) 279-50-39.**

Salony Meblowe
Synak Meble
Kwidzyn, ul. Toruńska

Firma J. Ceglowski

OPONY DO SAMOCHODÓW OSOBOWYCH I CIĘŻAROWYCH

Autoryzowany przedstawiciel firm:

Firestone
BRIDGESTONE

KWIDZYN
ul. Młynarska 4,
tel. (055) 279-73-63
ul. Toruńska 36
tel. 279-21-11 wew. 7

Przedsiębiorstwo
Auto Van s.c.

82-500 Kwidzyn, ul. Kościuszki 49A,
(naprzeciw Komendy Rejonowej Policji)
tel./fax (055) 279-33-13

SZYBY SAMOCHODOWE, CZĘŚCI ZAMIENNE
SPRZEDAŻ - MONTAŻ

Oferta Specjalna!
Przy zakupie amortyzatorów SACHS I DELCO MONTAŻ GRATIS!!!

KLOCKI, SZCZĘKI, TARCZE HAMULCOWE
FIRMY BENDIX

Zapraszamy do współpracy warsztaty.
WYSOKIE RABATY!

● GARDEJA

Na pomoc Ziemi

Ziemi nie otrzymaliśmy na własność od naszych przodków. Wzięliśmy ją w dzierżawę od naszych następców. Musimy ją zwrócić w nie gorszym stanie.

Taka idea już od wielu lat przyswiera dzieciom i młodzieży ze Szkoły Podstawowej w Gardce. Tradycyjnie 22 kwietnia z okazji Dnia Ziemi organizuje się cykl imprez proekologicznych. W tym roku udział w akcji wzięły 254 osoby. Głównym zadaniem było sprzątnięcie porzucanych śmieci, które wcześniej zlokalizowali uczniowie. Wśród miejsc szczególnie wymagających interwencji były cmentarz, centrum Gardci, droga dojazdowa do jeziora, park, leśniczówka, SKR. Nie zapomniano także o własnym otoczeniu. Znalezione śmieci były różnorodne - przeważały plastikowe woreczki, butelki, nie zabrakło politycznych butelek i słoików, kapsli, zdarzały się stare gamki, puszki po farbach i lakierach, a także butelki po olejach silnikowych.

Mimo, że akcje prowadzi się systematycznie, wciąż jest co sprzątać, a utrapieniem są coraz to nowe dzikie wysypiska - powiedziała odpowiedzialna za koordynację działań nauczycielka biologii Anna Jończyk.

Wszystkie klasy zostały nagrodzone za udział w akcji, najbardziej te, które zebrały największą górę śmieci.

Oprócz sprzątnięcia sadzono także drzewka i krzewy, w które zaopatrzył Urząd Gminy oraz zaprzyjaźnione leśnictwa w Jamach i Gardce.

Anna Jończyk składa tą drogą serdeczne podziękowania biorącym udział w akcji - młodzieży, nauczycielom i opiekunom

W Dniu Ziemi dzieci ze Szkoły Podstawowej w Gardce sprzątały swoją miejscowość i jej okolice

Leśne parkingi

Takie oto dwa leśne parkingi można zobaczyć na trasie Wandowo - Jaromierz i oczywiście z nich skorzystać. Znajdują się one w gestii Nadleśnictwa Kwidzyn. Bezpośrednią opiekę sprawuje Leśnictwo Polno.

Leśne parkingi spełniają bardzo ważną rolę, szczególnie w sezonie wakacyjnym. Te w Jaromierzu są miejscem odpoczynku nie tylko dla podróżnych, ale również celem spacerów wielu osób wycieczających w okolicy. Corocznie odwiedzane

remontowane mogą długo służyć wszystkim spragnionym chwilowej ciszy i odpoczynku.

Leśny parking w Jaromierzu

Sprostowanie

Błąd wydruku z polijnego komputera sprawił, że mylnie podaliśmy godzinę wypadku, do którego doszło 15 kwietnia na ul. Słowackiego. Potracona przez samochód została 10-letnia Martyna P. Wypadek zdarzył się o godz. 16.30, a nie jak napisaliśmy o 22.53.

Sprostowanie

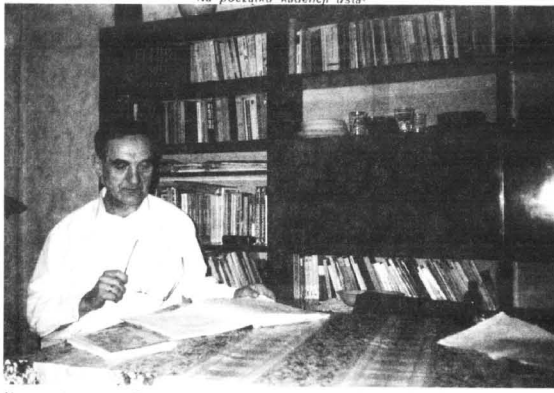
Sylwestra Kogowskiego, jednego ze zwycięzców Wojewódzkiego Konkursu Informatycznego, który odbył się w Centrum Komputerowo-Językowym w Kwidzynie, do zawodu przygotowała Bogdana Cyborowska-Moch, a nie jak

ZWIĄZEK NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO PODSUMOWAŁ DZIAŁALNOŚĆ

Trwa okres sprawozdawczy-wyborczy w strukturach Związku Nauczycielstwa Polskiego. W ogniskach - strukturze podstawowej - wyłoniono delegatów na konferencje wyższego szczebla. Po czterech latach działań zarządy zdają sprawozdania ze swych dokonań.

Na terenie gminy Gardca funkcjonują dwa ogniska ZNP zrzeszające 95 osób, czyli około 60% zatrudnionych w edukacji

w pracach Zarządu Okręgu w Elblągu.

Nowy - stary prezes Zarządu Oddziału ZNP w Gardce Stefan Osuch

Tak liczna grupa pozwala na funkcjonowanie Zarządu Oddziału złożonego z 9 osób, reprezentujących środowiska nauczycieli, emerytów i rencistów, pracowników administracji i obsługi. Na czele Zarządu Oddziału stoi Stefan Osuch, nauczyciel z prawie trzydziestoletnim stażem, członek Związku od początku swojej pracy. Bierze on udział również

liliśmy kierunki statutowej działalności naszego Zarządu - mówi S. Osuch. Wśród zadań priorytetowych uznaliśmy za najważniejsze obronę interesów pracowników. Kolejne ekipy rządzące zdają się nie dostrzegać dramatycznej, nie tylko dla nauczycieli, ale i całego społeczeństwa, sytuacji polskiej oświaty. Uczestniczyliśmy w negocjacjach z ministerstwem edukacji narodowej i ministerstwem finansów o zwiększenie nakładów na zarzynaną oświatę, w tym na place, inwestycje i bieżące funkcjonowanie placówek oświatowych. Niestety, spór nie ma końca, mimo że podejmowano radykalne działania ze strajkiem pracowników oświaty włącznie. Jak wiadomo, szczególnie forma strajku podzieliła nie tylko nauczycieli, ale i społeczeństwo związane ze szkołą. Obecnie pojawiają się głosy w dyskusji, że tylko radykalne działania mogą przyczynić się do zmiany na lepsze.

Wielu członków ZNP liczy na dogadanie się z nauczycielską „Solidarnością”, bo tylko wspólne działania dadzą efekt. Wszak chodzi o obronę praw pracowników

dowano prenumeratę „Głosu Nauczycielskiego”.

Zarząd Oddziału był sponsorem drużyny zakładowej tenisa stołowego. Uzyskała ona awans do I ligi miejskiej. Na podstawie sprawozdań społecznych inspektorów pracy opracowano harmonogram najbliższych prac, remontów w placówkach pod kątem poprawy stanu bhp. Przedstawiciele ZNP opiniowali wnioski finansowe kierowników placówek, brali udział w zatwierdzeniu regulaminów, byli rzecznikami broniącymi tych, którzy doznawali krzywdy w wyniku złej interpretacji przepisów prawa.

Zapewne Zarząd w oczach swoich członków sprawdził się, dlatego też na wniosek komisji rewizyjnej otrzymał absolutorium. W wyborach na prezesa Zarządu Oddziału powierzono obowiązki ponownie Stefanowi Osuchowi. Oprócz niego w skład Zarządu weszli: Longina Adamczyk, Joanna Karwowska-Szczyptor, Józefa Kosinka, Elżbieta Lebska, Janusz Mędrak, Emilia Rykaczewska, Gertruda Wentowska, Komisję rewizyjną stanowią: Włodzisław Jakowski, Małgorzata Kamińska, Danuta Niedzwiecka.

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

KRONIKA POLICYJNA

W ubiegłym tygodniu policjanci ujęli na gorącym uczynku trzech sprawców włamań. Sześć osób trafiło do policyjnej izby zatrzymań. Ogółem policja interweniowała 84 razy.

Skradzione papierosy

16 kwietnia w Kwidzynie na ul. Łąkowej włamano się do kiosku. Skradziono papierosy o wartości 4.000 zł.

Stodki tęp

17 kwietnia w Suszu na ul. Piastowskiej włamano się do magazynu, z którego skradziono 760 kg kukuru o wartości 1.444 zł.

Złodzieje na Kopernika

18 kwietnia na ul. Kopernika w Kwidzynie okradziono kiosk. Sprawy zabrali papierosy o wartości 3.500 zł.

Zniknął radioodtwarzacz

19 kwietnia nieznanymi sprawcami wyblisł w fordzie fiata zaparkowanego na ul. Gdańskiej w Kwidzynie i zabrali radioodtwarzacz o wartości 400 zł.

Zabrali dokumenty

19 kwietnia w fata 125p zaparkowanego na ul. Zdunskiej w Kwidzynie skradziono dokumenty osobiste oraz pojazdu.

Oszust na poczcie

20 kwietnia w urzędzie pocztowym przy ul. Mickiewicza w Kwidzynie próbowano zrealizować zastrzeżony czek. 300 zł próbował wydłubić mężczyzna, który zbiegł, gdy pracownica urzędu zażądała dokumentu tożsamości.

Odjechali maluchem

19 kwietnia w Korzeniowie skradziono fiata 126p nr rej. ELT 3011. Wartość samochodu - 2.500 zł.

WSK dla złodzieja

21 kwietnia na ul. Drzymały w Kwidzynie skradziono motocykl WSK nr rej. ELH 1737, który znajdował się w garażu.

Nieprzytomny przy drodze

20 kwietnia na trasie Brachlewo - Kwidzyn na poboczu drogi znaleziono nieprzytomnego mężczyznę, który prawdopodobnie został potrącony przez jakiś pojazd. Poszkodowanego, którym okazał się 40-letni Andrzej K. z obrażeniami ciała odwieziono do szpitala w Kwidzynie.

Złodzieje w Sadlinkach

19 kwietnia w Sadlinkach okradziono sklep ogólnospożywczy. Zabrano papierosy, konserwy mięsne, alkohol. Straty oszacowano na ok. 1.500 zł.

Szybkie kradzieże

20 kwietnia w sklepach przy ul. Targowej ul. Batalionów Chłopskich w Kwidzynie, wykorzystując nieuwagę sprzedawców dokonano kradzieży. Z pierwszego sklepu skradziono kamerę wideo o wartości 2.099 zł, natomiast z drugiego wyposażenie komputera o wartości 943 zł.

Zderzenie koło Gardci

22 kwietnia na trasie Gardca - Pawłowo 19-letni Tomasz D. kierując motocyklem WSK podczas manewru wyprzedzania zajeżdżał drogę wyjeżdżającemu na prywatną posesję kierowcy fiata 126p. W wyniku zderzenia obrażeń ciała doznał pasażer motocykla Bartłomiej K.

STRAZ POŻARNA

20 kwietnia w budynku przy ul. Bema 7 w Kwidzynie pojawił się dym w mieszkaniu. Jak się okazało, nie był to pożar. Przyczyną zadymienia były nieszczerne przewody kominowe.

24 kwietnia na trasie Rozajny - Cygany zapalił się żuk, który przewoził 700 kurczaków. Piskietka udało się uratować, natomiast samochód spłonął w całości. Przypuszczalnie przyczyną pożaru było zwarcie instalacji elektrycznej. Straty oszacowano na około 2000 zł.

URZĄD SŁUŻBY CYWILNEJ

Urodzenia: ogółem zarejestrowano 30 dzieci, w tym 14 dziewczynek i 16 chłopców.
Śluby: udzielono 14 ślubów.
Zgony:

Jan Stasiewski
Miroslaw Dowgialo
Zofia Czajka
Małgorzata Proch
Kazimierz Romanowski
Waldemar Kazanek
Marianna Litczak

REKLAMA

OFERTA WIOSENNA

-glazura, terakota - hurt, detal, ceny producenta
-pustaki, dachówki firmy Leier - ceny producenta
-kleje, fugi, listwy wykończeniowe - gresy, płytki mrozoodporne, klinkier
-systemy docieplenia ATLAS
-gdzieś tylnikowe
-ceramika i armatura
-lazienkowa
-drabiny aluminiowe
82-500 Kwidzyn, ul. 11 Listopada 22, tel./fax 055 279-62-39, 279-39-55 wew. 26.

● NISKIE CENY
● RABATY
● RĄTY

AUTOALARMY

- ▶ IMMOBILISERY
- ▶ CENTRALNE ZAMKI
- ▶ ELEKTRYCZNE SZYBY
- ▶ RADIO POWIADAMIANIE
- ▶ BLOKADY MECHANICZNE
- ▶ ZNAKOWANIE
- ▶ INSTALACJE RADIOWE
- ▶ AKCESORIA DO TEL. KOMÓRKOWYCH

oferuje ZAKŁAD AUTORYZOWANY „AUTO SYSTEM”

Kwidzyn - MAREZA ul. Długa 39 A tel. (055) 279-72-82, tel. kom. (090) 53-81-76, (0601) 69-72-82 ZAPRASZAMY pon.-pt. 15.30-20.00

Łubiński Zegarki

NAJWIĘKSZY WYBÓR

Kwidzyn, ul. Braterstwa Narodów 52 Tel. 0 601-62-57-95

OFERTA SPECJALNA OKNO WIZYTÓWKĄ DOMU!

NOWOCZESNA TECHNIKA OKIENNA I DRZWIOWA

MONTAŻ - SERWIS OKNA I DRZWI PCV I AL

Profil: **Forbo i Panarama**

- ekonomiczne ● izolujące ciepło ● dźwiękochłonne

- RABATY -

BUDUJ I WYPOSAŻAJ Z NAMI!

82-500 Kwidzyn, ul. 11 Listopada 22, tel./fax (055) 279-62-39, 279-39-55 wew. 26, 82-311 Tychonów, Baldrarn 27 k. Kwidzyna, tel. (055) 279-24-26

„G&C”

NIERUCHOMOŚCI
HANDEL-ZAMIANA-OBROT

POSREDNICTWO PRZY ZAWIERANIU UMOW KREDYTOWYCH NA ZAKUP NIERUCHOMOŚCI

82-500 Kwidzyn, ul. Chopina 21 tel./fax (055) 279-40-32, 279-49-65

SPRZEDA:

- dom jednorodzinny o pow. 97 m² z sadem, warsztatem, budynkiem użytkowym w stanie surowym i działką budowlaną o pow. 668 m² w Kwidzynie,
- komfortowy piętrowy dom wolno stojący o pow. 180 m² z dwoma garażami i biurem (osobne wejście) położony w Sztynie.

WYNAJMIE:

- mieszkanie o pow. 72 m², dwupokojowe z pełnym wyposażeniem i piwnicą w stylu zamkowym (do celów rekreacyjnych),
- 2-pokojowy lokal użytkowy o pow. 130 m² pod działalność w Kwidzynie,
- magazyn 700 m², lokale biurowo-socjalne o pow. 100 m², plac węglowy w okolicach Kwidzyna.

Sklep EFEKT

Kwidzyn, ul. Targowa 10, tel. 055 279-33-52

RADIA SAMOCHODOWE
KAMERY WIDEO
MAGNETOWIDY
TELEWIZORY
WIEŻE

Autoryzowany przedstawiciel „SONY”

Przedsiębiorstwo Prywatne

Elżbieta Kępczewska
82-500 Kwidzyn, ul. Owczka 37 tel. (055) 279-48-48, tel. kom. 0602 733 387

USŁUGI TRANSPORTOWO-SPRZĘTOWE

ROBOTY ZIEMNE

samochodami ciężarowymi marki Kamaz (wywrotki skrzyniowe z przyczepą, 20-tonowe) oraz FADROMA L-200

Przewoży materiałów sypkich: żwiru, węgla, piasku, zboża i innych

Powstaje rondo

W Kwidzynie rozpoczęła się budowa ronda u zbiegu ulic 3 Maja i Kościuski. Obecnie trwają prace związane z przebudową infrastruktury.

Ma ono umożliwić bezkolizyjny ruch. Wartość robót oszacowano na 600 tys. zł. Zakonczenie prac zaplanowano na koniec lipca tego roku.

Budowa ronda jest drugim etapem modernizacji ulicy 3 Maja. Prace współfinansowane są

przez Wojewódzką Dyrekcję Dróg Miejskich w Elblągu. Oprócz poprawienia stanu nawierzchni modernizacja umożliwi wybudowanie większej ilości miejsc postojowych przy Urzędzie Skarbowym.

Zakonczenie remontu ul. 3 Maja zaplanowano na koniec listopada.

J.K.

U zbiegu ulic 3-Maja i Kościuski powstaje trzecie w Kwidzynie rondo

VAT, POŻYCZKI I ZUS

Oferta kredytowa dla małych i średnich przedsiębiorstw była tematem spotkania, które odbyło się 28 kwietnia w Urzędzie Miasta w Kwidzynie. Właściciele przedsiębiorstw wysłuchali informacji przedstawiciela ZUS o obowiązku ubezpieczenia pracowników. Spotkanie prowadził zastępca burmistrza Kwidzyna Piotr Wilk.

Przedstawiciel Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości MIKRO Czesław Pietrzykowski przedstawił sposoby korzystania z pożyczek. Danuła Czostecki i Roman Wojtacki z Urzędu Skarbowego w Kwidzynie omówili zmiany w podatku VAT, obowiązujące od 1 stycznia tego roku.

Spotkanie zorganizowane przez Zarząd Miasta z myślą o małych i średnich przedsiębiorcach odbyło się już po raz czwarty.

Ze względu na cykl wydawniczy nie możemy przedstawić szczegółów spotkania. Wróćmy do nich w najbliższym wydaniu „KK”.

J.K.

Ekologiczni geniusze

Trzy kwidzyńskie szkoły podstawowe zajęły wysokie miejsca w wojewódzkim przeglądzie ekologicznym. Wyróżnione szkoły otrzymały nagrody pieniężne.

W kwietniu rozstrzygnięto konkurs na największą działalność prowadzoną przez szkoły podstawowe w zakresie ekologii.

Przełagi składał się z dwóch etapów. Pierwszy polegał na ocenie nadesłanych sprawozdań z wszystkich imprez, konkursów i innych akcji mających na celu przybliżenie dzieciom i młodzieży problematyki ochrony środowiska naturalnego.

W pierwszym etapie najwyższe miejsce zajęły wspólnie szkoły Nr 1 oraz Nr 5 z Kwidzyna.

natomiast Szkoła Podstawowa Nr 4 uplasowała się na drugiej pozycji. Do drugiej części zaproszono nagrodzone i wyróżnione placówki.

Szkoły w etapie tym przedstawiły programy artystyczne, można też było wziąć udział w wystawie i zaprezentować własne prace plastyczne.

Po drugim etapie Szkoła Podstawowa Nr 5 została wyróżniona za część artystyczną. Szkoła Podstawowa Nr 4 została wyróżniona zarówno za część artystyczną jak i za prace plastyczne.

Szkoły otrzymały nagrody pieniężne, które przeznaczą na określone cele. Na przykład SP-4 przeznaczyła pieniądze na wydececzkę, na którą pojadą osoby zasłużone dla ekologii.

Kaja

Wniosek delegatów

Kwidzyńscy przedstawiciele Sejmiku Samorządowego Województwa Elbląskiego wnioskowali o wdrożenie i przygotowanie pracowników urzędów rejonowych do realizacji ustawy o ruchu drogowym.

We wniosku skierowanym do wojewody elbląskiego radni Józef Łukasik i Marek Sitnicki napisali, że oprócz przeszkolenia pracowników powinien być zakupiony odpowiedni sprzęt komputerowy wraz z aktualnym oprogramowaniem. Zdaniem wojewody ustawa o ruchu drogowym przesunęła termin realizacji zadań będących w gestii rejonowych z zakresu rejestracji pojazdów i praw jazdy do dnia 1 lipca 1999 r. Dlatego, według wojewody, zadania z dziedziny komunikacji są realizowane według dotychczasowych zasad. Zgodnie z nową ustawą wzrosła jest w ramach struktur organizacyjnych ministerstwa spraw wewnętrznych i administracji informatyczna centrala ewidencyjna pojazdów i kierowców. Aby centrala mogła funkcjonować, rejonowe urzędy muszą posiadać identyczne programy informatycznej rejestracji pojazdów i ewidencji kierowców. Dotyczy to także sprzętu. Przy ministerstwie spraw wewnętrznych i administracji powołano został komitet sterujący, który w ramach fundacji na rzecz rozwoju administracji publicznej organizacji PHARE zlecił, jak informuje wojewoda, opracowanie odpowiednich programów. W związku z tworzeniem sprzętowej i programowej unifikacji podjęto decyzję, aby nie wprowadzać jakichkolwiek korekt do aktualnie posiadanych programów. Wojewoda Maria Piór odpowiadając przedstawicielom Sejmiku stwierdziła, że w trakcie wdrażania nowych programów pracownicy urzędów rejonowych będą sukcesywnie szkoleni przez specjalistów.

BUDUJĄ DROGĘ DO SZKOŁY

Zagospodarowanie boisk oraz wykonanie drogi dojazdowej to tegoroczne inwestycje związane z kontynuacją budowy Szkoły Podstawowej Nr 9 w Kwidzynie. Budowa drogi dojazdowej umożliwi zmotywowanym mieszkańcom miasta dojeżdżanie do hali sportowej i zaparkowanie pojazdu. Dotychczas dojazd był utrudniony ze względu na budowę.

W tegorocznym budżecie zaplanowano na ten cel 250 tys. zł, jednak koszt całej inwestycji to 1 mln. zł. Wykonanie drogi dojazdowej kosztować będzie 550 tys. zł, a zagospodarowanie boiska - 430 tys. zł. W tym roku jedynie część zamierzeń zostanie zrealizowana, tyle bowiem wystarczy budżetowych środków.

Termin zakończenia prac zaplanowano na koniec sierpnia. Warto dodać, że ciężar budowy SP 9 oraz przede wszystkim hali widowiskowo-sportowej spoczł głównie na kwidzyńskim samorządzie.

J.K.

Bezpiecznie w przedszkolu

Oddane w ubiegłym roku do użytku przedszkole na osiedlu Piastowskim doczeka się ogrodzenia.

Nowe ogrodzenie zwiększy bezpieczeństwo dzieci przebywających na przylegającym terenie rekreacyjnym oraz zapobiegnie korzystaniu przez przypadkowe osoby z placu zabaw przygotowanego dla przedszkolaków.

Prace, które rozpoczyna się na początku maja, mają być zakończone 30 czerwca.

J.K.

OSTATNI DZWONEK DLA PODATNIKA

W czwartek 30 kwietnia mija termin składania zeznań podatkowych w Urzędzie Skarbowym. Podatnicy mieli cztery miesiące na rozliczenie się ze swoich dochodów.

Kierownik działu podatku dochodowego Irena Dowgiałto poinformowała nas, że do dnia 23 kwietnia, czyli na tydzień przed upływem terminu wpłynęło 25000 zeznań. Urząd Skarbowy spodziewał się ich w tym roku około 33000. W tegorocznych PIT-ach jest bardzo dużo błędów rachunkowych, stanowią one około 50 % wszystkich pomyłek. Wynika to z tego, że podatnik nie sprawdza tego, co napisał. Najbardziej dokładne w wypełnianiu formularzy są osoby starsze. Młodzi podchodzą do tego obowiązkowi mniej poważnie. Zdarza się, że wypełniają druk stojąc na korytarzu.

Często nie zadają sobie najmniejszego trudu i nawet nie czytają instrukcji. Pomimo tego, że zaledwie 10% zeznań napływa drogą pocztową, prawie całkowicie udało się wyeliminować problem kolejek. Klienci są obsługiwani prawie natychmiast i nie muszą długo czekać. Jest to efekt nowego rozwiązania organizacyjnego, które wprowadził urząd. Formularze wydawane są w innym miejscu i w innym porządku. W jeszcze innym punkcie mieści się informacja. W miarę jak zwiększa się liczba petentów, zwiększana jest też liczba pracowników przyjmujących zeznania.

Urząd Skarbowy nie przewiduje przedłużenia terminu składania zeznań, ze względu na bowiem termin ustalony przez ministerstwo i urząd nie może go sam zmienić. Nie zostaną też przedłużone godziny pracy. Nie ma takiej potrzeby.

Kaja

Czwartek 30 kwietnia to ostatni dzień składania zeznań podatkowych za 1997 rok

REKLAMAREKLAMAREKLAMAREKLAMAREKLAMA

GABINET OKULISTYCZNY

lek. okulista Maria Kowalczyk
w CUM „LANCET”, Kwidzyn,
ul. 11 Listopada 20, tel. 279 30 84

- komputerowe badanie wzroku
- porady lekarskie
- dobieieranie soczewek kontaktowych

poniedziałki, środy, piątki od 16.00 do 17.30

OFERTA WIOSENNA

- Żyrandole, lampy, kinkiety do mieszkań i biur (także nowe wzornictwo)
- komplety łazienkowe
- lustra kryształowe
- obrazy w skórce
- żaluzje pionowe i poziome
- rolety - także do okien PCV KAMA 2000
- wyroby perfumeryjne
- elegancka bielizna damska

CENY WIOSENNE ZAPRASZAMY!

82-500 Kwidzyn, ul. Szkolna 3, tel. 055 279-40-04, ul. Krancowa - pawilon nr 12

OFERTA NA WIOSNĘ

- duża gama kabin przyszybowych także ze szkła hartowanego
- wanny narobne
- termy i kolumny gazowe c.o. dwufunkcyjne
- panele i listwy drewnopodobne MDF, "JUNKERS" (ceny importera)
- żaluzje, rolety również do okien PCV
- podgrzewacze wody: SIEMENS, BROWAR,

HURT-DETAIL

82-500 Kwidzyn, ul. 11 Listopada 22, tel. (055) 279-62-39.

wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany

Karnisze Podłogi

wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony

Kwidzyn, ul. Toruńska 36, tel. 279-21-11 wew. 26

Budynki socjalne - sprawa niezakończona

Skargę mieszkańców ul. Zielnej w Kwidzynie, którzy nie zgadzają się na lokalizację budynków socjalnych przy tej ulicy, rozpatrzy Naczelny Sąd Administracyjny. Sprawa nie jest więc zakończona, jak napisaliśmy w ubiegłym tygodniu.

Mieszkańcy skierowali sprawę do Sejmiku Samorządowego Województwa Elbląskiego, jednak ten uznał, że skarga jest bezpodstawa i przyznał rację miastu.

Również NSA początkowo odrzucił wniosek mieszkańców ul. Zielnej, gdyż nie wniesiono odpowiednich opłat.

Ostatecznie jednak NSA rozpatrzył skargę mieszkańców ul. Zielnej. Budowa, jak poinformował wiceburmistrz Mirosław Bałor, zostanie rozpoczęta po rozpatrzeniu sprawy przez NSA.

M. Bałor nie obawia się wyniku, uważa bowiem, że decyzja o lokalizacji budynków socjalnych została podjęta zgodnie z obowiązującymi przepisami.

J.K.

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

82-500 Kwidzyn
ul. Kamienna 11B
tel./fax (055) 279-40-34

DOŚWIADCZONY PRODUCENT

Wykonujemy:

- ▷ zabudowy wewnętrzne,
- ▷ szafy,
- ▷ garderoby,

w kanadyjskim systemie drzwi suwanych. ORYGINALNE ELEMENTY „KOMANDOR”

Profil metalowy, aluminium.

MILA I FACHOWA OBSŁUGA

PHU **inva**
WIELELATNIA TRADYCYJA

ARANCJI

PHU **MULTI-SERVICE S.C.**

Kwidzyn, ul. Kopernika 25/A (teren byłej jednostki wojskowej), tel. (055) 279-33-09, biuro (055) 279-63-79

PIECE - Beretta
GRZEJNIKI - Elektrolux

Nowoczesne systemy grzewcze
- Miedz - szeroki wybór kształtek.
- "Coprax"

RABATY DLA INSTALATORÓW

Duży wybór armatury sanitarnej i grzewczej po atrakcyjnych cenach
Upusty przy zakupach kompleksowych!
RATY - system "Lukas"
Czynne: pon. - piąt. 8.00-17.00, sob. 8.00-14.00

OSPRZĘT ELEKTRYCZNY, KLIMATYZACJA, CHŁODNIWID, BUDOWA KOMÓR CHŁODNICZYCH.

IGLO TECH

Kwidzyn, ul. Grudziądzka 1, tel./fax (055) 279-33-43, (055) 279-63-03

DOSTAWA * PROJEKTY * MONTAŻ

Fundusz dla małych STRAŻ MIEJSKA POD NOWYM DACHEM

Małe przedsiębiorstwa, zatrudniające kilka osób, praktycznie nie mają szans na uzyskanie kredytu z banku na rozwój firmy. Opinię taką wyrażają wielu właściciele niewielkich zakładów, którzy uczestniczyli w spotkaniach z przedstawicielami banków i różnego rodzaju instytucji wspierających małe i średnie przedsiębiorstwa, organizowanych przez Zarząd Miasta Kwidzyna.

Czesław Pietrzykowski, przedstawiciel Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości MIKRO twierdzi, że właśnie tutaj wracają reprezentowani przez niego Fundusz. Klientami są zwykle przedsiębiorcy zatrudniający przeważnie nie więcej niż pięć osób. Od początku działania w Polsce, czyli od 1994 r., Fundusz udzielił około 15 tysięcy pożyczek niewielkim firmom. Zwykle były to przedsiębiorstwa rodzinne. Kwota pożyczek szacowana była na ponad 90 mln zł.

Pożyczkowy strzał w dziesiątkę

W 1994 r. w Starogardzie Gdańskim, Toruniu i Łodzi utworzono ośrodki Funduszu MIKRO. Fundusz działający w Polsce jako spółka prawa handlowego z ograniczoną odpowiedzialnością dysponuje kapitałem 20 mln dolarów. Kwota ta została przekazana specjalnie utworzonymu Polsko-Amerykańskiemu Funduszu Przedsiębiorczości, aby ten zrealizował pomysły pod hasłem „Mikro”. Jego celem było wspieranie wyłącznie małych firm, zatrudniających nie więcej niż 10 osób.

Po zebraniu doświadczeń z pilotażowych ośrodków w Starogardzie Gdańskim, Toruniu i Łodzi okazało się, że był to strzał w dziesiątkę. Zainteresowanie Funduszem było bardzo duże - twierdzi Czesław Pietrzykowski z elbląskiego ośrodka MIKRO, działającego od września ubiegłego roku. W kraju funkcjonuje już ponad 30 takich ośrodków. Ostatni z nich powstaje w Słupsku. Tylko od września ubiegłego roku z powodu zainteresowania Funduszem utworzono 18 ośrodków.

Pożyczka dla małych

W ramach Funduszu MIKRO udzielane są pożyczki po spełnieniu trzech warunków. Pierwszy z nich to prowadzenie działalności gospodarczej przez osobę fizyczną. Musi ona wykazywać obroty przez minimum trzy miesiące. Drugi z warunków to zatrudnianie mniej niż 10 osób, a warunek trzeci to brak zadłużenia w banku. Przy udzieleniu pożyczki wymagane jest porę-

czenie trzech osób. Pierwsza pożyczka udzielana jest w wysokości 5.000 zł.

Nas interesuje współpraca długofalowa. Po spłaceniu pierwszej pożyczki można ubiegać się o następną, o ile poprzednia została spłaconą w terminie. W ten sposób można uzyskać pożyczkę maksymalnie do 30 tys. zł - tłumaczy Czesław Pietrzykowski z Funduszu MIKRO.

Klient podpisujący umowę wystawia weksel in blanco. Po spłacie kredytu jest on zwracany. Jak mówi Cz. Pietrzykowski, weksel oraz poręczenie pożyczki są jedynymi formami, gdyż wszelkie poręczenia majątkowe nie zdały egzaminu. Często zastaw okazywał się jedynie dokumentem bez pokrycia.

Grupa poręczeniowa

Poręczenia mają to do siebie, że trudno jest znaleźć poręczyciela, dlatego Fundusz zaczął stosować pożyczki grupowe. Polega to na tym, że pożyczki udzielane są np. w grupie czterech przedsiębiorców, którzy poręczają sobie wzajemnie.

Tworzy się wówczas grupa poręczeniowa. Nie wymaga się poręczycieli z zewnątrz. Jest to dobry system. Świadczy o tym fakt, że 80% pożyczek udziela się takim grupom. Poza tym po spłaceniu pożyczki grupa może istnieć nadal. Wówczas dwie lub trzy osoby z grupy mogą wziąć pożyczkę, a pozostałe mogą poręczyć.

Obecnie w Kwidzynie tego typu grupa przedsiębiorców stara się o uzyskanie kredytu z Funduszu MIKRO.

Procenty - rzecz najważniejsza

Oprocentowanie zależy od rodzaju, jak to określił Czesław Pietrzykowski, konfiguracji, w której udzielana jest pożyczka.

Jeżeli jest to pożyczka indywidualna, w której występuje pożyczkobiorca z trzema poręczycielami, to oprocentowanie realne wynosi

22,2% w skali rocznej. Gdyby ktoś wziął pożyczkę w wysokości 5.000 zł na pół roku, to wtedy wysokość odsetek wyniesie 553 zł. Najniższe oprocentowanie jest przy pożyczkach grupowych - 16,4%. Przy 5.000 zł na pół roku odsetki wyniosą 431 zł.

Może być grupa złożona z dwóch pożyczkobiorców i dwóch poręczycieli, wówczas oprocentowanie wynosi 19,8%. Pożyczka udzielana jest maksymalnie na jeden rok. Należy okres udzielenia pożyczki na drobne inwestycje, natomiast pożyczki obrotowe dla handlowców udzielane są na sześć miesięcy. Fundusz MIKRO interesuje się jedynie spłatą pożyczki w terminie, natomiast nie wnika w to, czy np. handlowiec wykorzystał ją na inne niż handlowe cele.

Nie żądamy dowodów wykrzyżowania pożyczki w postaci faktur czy rachunków. Nas interesuje kwestia spłacenia.

Aby starać się o pożyczkę z Funduszu MIKRO, należy przedstawić takie dokumenty jak zaświadczenie o wpisie do ewidencji o działalności gospodarczej oraz zaświadczenie o nadaniu regionu.

Nie wymagamy żadnych zaświadczeń z urzędu skarbowego czy z ZUS. Od poręczycieli nie wymagamy zaświadczeń z zakładów pracy. Wystarczają nam jedynie podpisane oświadczenia - mówi Czesław Pietrzykowski.

Finansowe wyniki, które przedstawia klient Funduszu, wymagane są w przypadku pożyczki powyżej 10.000 zł.

Oprocentowanie liczone jest od malejącej kwoty kapitału. Rata miesięczna jest stała i ustala ją Fundusz, przekazując klientowi harmonogram spłaty. Osoba, której przyznana zostanie pożyczka, może liczyć na miesięczny okres karencji. Karencja obowiązuje przy pierwszej pożyczce.

Jacek Kluczkowski

Szczegółowe informacje o Funduszu MIKRO i udzielanych pożyczkach można uzyskać w Elblągu, ul. Grunwaldzka 2 (Biuro Giełdy Elbląskiej, pok. 21), tel./fax 233 36 72 oraz 233 51 93 w. 798 (od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-16.00).

W Kwidzynie otwarto nową siedzibę Straży Miejskiej. Mieści się ona w specjalnie do tego celu zaadaptowanych pomieszczeniach przy ul. Warszawskiej.

Dotychczas funkcjonariusze SM zajmowali trzy niewielkie pomieszczenia w Urzędzie Miejskim. Nowa siedziba oznacza lepsze warunki pracy dla 16 strażników, zwłaszcza pod kątem przyjmowania interesantów. Remont nowej siedziby kosztował 53 tys. zł. Uroczystego przecięcia wstęgi w nowej komendzie dokonali burmistrz Kwidzyna Leszek Czarnobaj i komendant SM Zbigniew Talarczyk. Burmistrz Kwidzyna, podobnie jak to miało miejsce w styczniu podczas uroczystego ślubowania strażników, powiedział ze Straży Miejska ma słuzić

53 tysiące złotych kosztowała adaptacja pomieszczeń przy ul. Warszawskiej

Zadwołony z otwarcia nowej siedziby komendant Zbigniew Talarczyk przecina wstęgę

nie Radzie Miejskiej, burmistrzowi czy jakiegokolwiek organizacji politycznej, ale tylko i wyłącznie mieszkańcom miasta. L. Czarnobaj inicjatorem jej powstania był, aby być strażnikiem, aby

zyskali poparcie mieszkańców Kwidzyna. Straż Miejska w Kwidzynie istnieje od maja 1991 r. Inicjatorem jej powstania był ówczesny burmistrz Jerzy

Godzik. SM ma do swojej dyspozycji jeden samochód marki polonez i trzy motocykle, w tym jeden marki honda, który obecnie jest testowany. Przy okazji

Młodszy strażnik Robert Piasek na motocyklu honda wyrusza na patrolowanie miasta

Centrum Komputerowo-Językowe w Kwidzynie składa podziękowanie: Kuratorium Oświaty w Elblągu, Burmistrzowi Miasta Kwidzyna, Telekomunikacji Polskiej S.A Kwidzyn, Techtronik s.c., PHU Interbiuro, PHU Alma, PHU Jurex za ufundowanie nagród na Wojewódzki Konkurs Informatyczny "Praktyczne zastosowania komputera".

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

Ogłoszenie o przetargu nieograniczonym

Zarząd Gminy 82-500 Kwidzyn, ul. Grudziądzka 30, tel. 261 04 46

ogłasza przetarg nieograniczony na **inspektora nadzoru nad wykonywanymi inwestycjami i remontami budynków będących własnością Urzędu Gminy.**

Termin realizacji - 1998.06.12-1999.12.31.

Wymagane jest określenie stawki w procentach od wartości nadzorowanych robót zgodnie z zawartą umową z wykonawcą.

Zamkniętą kopertę z ofertą oznaczoną „Przetarg nieograniczony na pełnienie nadzoru”, należy złożyć w siedzibie zamawiającego.

Termin składania ofert upływa dnia 4.06.1998r. o godz. 9.00.

Otwarcie ofert dnia 4.06.1998r. o godz. 10.00 w siedzibie zamawiającego.

W przetargu mogą wziąć udział oferenci, którzy przedstawiają dokumenty uprawniające do nadzorowania tego typu robót.

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

AGROL KWIDZYN Sp. z o.o.

82-500 Kwidzyn, Górki koło Kwidzyna tel./fax (055) 279-69-61

Przedstawiciel Handlowy:

ALCKRO-BECKERS - farby i lakiery, 2000 kolorów na miejscu.

AREAL SYSTEMS - kraty trawnikowe.

BALEX METAL - blachodachówki i blachy trapezowe.

RAUTARUKI - blachodachówki i blachy trapezowe.

ONDULINE SA - pokrycia dachowe.

ISOBAU - systemy docieplania budynków.

MARLEY - systemy rynnowe.

HUNTER - systemy rynnowe.

HILGIER - cegły i okładziny klinierowe.

RAWAG - stolarka aluminiowa.

ZAPRASZAMY!

PHU "LUX" Kwidzyn, ul. Graniczna 6 tel. 279-45-27

Hurtownia oferuje w cenach fabrycznych:

Źródła światła: żarówki energooszczędne różnych kształtów, żarówki głównego szeregu, świetlówki 40W i 20W, żarówki halogenowe.

Oprawy halogenowe: reflektorowe, również z czujnikiem ruchu, z siatką do sufitów podwieszanych, stałe, ruchome, rybnie oczka.

Oprawy ozdobne: ogrodowe i elewacyjne, również na murkę, na nożce, z czujnikiem ruchu.

ZAMÓWIENIA SPECJALNE REALIZUJEMY NAJPOŹNIEJ W 10 DNI

W KWIECNIU UDZIELAMY 3% RABATU!

Zapraszamy do zakupów sklepy, hurtownie oraz osoby indywidualne. Czynne od 8.00 do 17.00

PRACUJ W DOMU!

Poszukujemy chętnych z całego kraju do kilku prostych, aczkolwiek wysokoodchodowych zajęć domowych.

KAŻDY ZNAJDZIE COŚ DLA SIEBIE!

ZAPEWNIAMY STAŁĄ WSPÓŁPRACĘ GODZIWE ZAROBKI, DORADZTWO I POMOC!

W umowie gwarantujemy m.in. **Bezpłatne** przekazanie niezbędnych urządzeń i zbyt do kwoty 2100 zł miesięcznie.

WSPÓŁPRACUJ Z NAMI KILKASET OSÓB W CAŁYM KRAJU, SPRÓBUJ I TY - ODMIENISZ SWOJE ŻYCIE!

Informacje bezpłatne

Zgłoszenia wyłącznie pisemne: **Przedsiębiorstwo Usługowo - Handlowe Promocjo**

Dział Promocji, Kazimiera Dobrzycka Brachlewo 39 82-511 Tychonów

Ekspresowo informacje otrzymają osoby, które dołączą znaczki za 4,40 zł, pozostały po ok. 2 tygodniach

AGROL KWIDZYN Sp. z o.o.

82-500 Kwidzyn, Górki koło Kwidzyna tel./fax (055) 279-69-61

Informujemy, że rozszerzamy swoją ofertę handlową o:

ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN

CENY PROMOCYJNE, UPUSTY!

Przyzwolenie na bicie

Mity przemocy

Do dzisiaj funkcjonuje szereg mitów, które zdaniem A. Borówki nadal usprawiedliwiają przemoc w rodzinie.

Mówi się na co dzień, że "kobieta nie bita, to wտroba zginita" lub "co z ciebie za mężczyzna, ale i równie nad m czczyzn. Często jest to przemoc psychiczna. Nadal jednak powszechnie uważa się, że lepsza jest najgorsza matka ni najlepszy ojciec.

Inny mit dotyczy tzw. porznkowych rodzin. Uważa się, że przemoc w rodzinie, a w szczególności w stosunku do dzieci, pojawia się tylko w rodzinach, w ktorch występuje problem alkoholowy, czyli w rodzinach patologicznych. Tak jednak nie jest.

Te wszystkie mity powoli są obalane. Nie jest to jednak proste, mimo że coraz więcej uwagi poświęca się tego typu sprawom w mediach.

Liberalizm le rozumiany

Pojawiają się opinie, zwlaszcza na te coraz większej li przemocy wśród nieletnich, że to wiśnie liberalizm i nowoczesne metody wychowawcze ponosz win za zaistniał sytuację.

Liberalizm a rozpieszczanie to są dwie rózne sprawy. Liberalizm jest dla mnie rodzajem demokracji w rodzinie, czyli traktowaniem dziecka jako osoby, a nie jako przedmiotu. Dziecko musi w rodzinie funkcjonowa na równych prawach, czyli jako rodzic ucze go odpowiedzialności, oczywiście z możliwością karną, ale nie karną cielesnego. Jeżeli zawieram z dzieckiem "kontrakt" na wykonanie okreonego zadania, np. wyrzucenie śmieci, to w tym kontrakcie z gory zaznaczam, że dziecko czeka taka a nie inna kara za niewyczenie się z zadania. Kara musi być okreona. Może to by np. zakaz oglądania okreonego programu w telewizji.

Liberalizm, zdaniem Aleksandry Borówki, nie polega na pozostawieniu dzieci samemu sobie. Dzieci często pozostają bez opieki rodzic, ktorzy są zapracowani. W dodatku dysponuj dużą ilością gotwk.

Jeżeli tak rozumiemy liberalizm, to jestem temu przeciwna.

Przemoc nie tylko fizyczna

Znaczenie si nad dzieckiem to nie tylko przemoc fizyczna, ale i psychiczna. Psychiczny terror wobec wanego dziecka stosowała pewna kwidzyŃska rodzina. Rodzice dziecka, oboje z wyższym wyksztaeniem, uważali, że powinni ono spenia ich ambicje osiagając bardzo dobre wyniki w nauce. Aby to osiagna, zmuszano dziecko do ciagej nauki, ograniczając kontakt z rówieśnikami i praktycznie zabraniając jakiegokolwiek zabawy. Cała sprawa miała swoj finał w szkolnego pedagoga.

Zdaniem Aleksandry Borówki z Komitetu Ochrony Praw Dziecka w Kwidzynie, o przemoc fizycznej mowi się wiele, natomiast o przemoc psychicznej, która - jak w przytoczonym wyżej przypadku - może prowadzi do próby samobójczej dziecka. Niestety, sprawy dotyczące stosowania przemocy w rodzinie, czy to fizycznej, czy psychicznej, rzadko trafiają do takich instytucji jak chociażby Komitet. Zwykle wynika to z faktu, że ofiary przemocy milcz. Nawet jeśli sprawa zostanie ujawniona, maltretowane dziecko wymyśla r znego rodzaju kłamstwa, aby - corzym przesadliwie - broni swych przesiadkowcw. Przemoc psychiczna jest jeszcze trudniejszym problemem, że są czstami trwałe niż te, które pozostawia przemoc fizyczna. lady te dotyczą osobowości dziecka. Pniej już u osoby dorosłej występują r znego typu zaburzenia. Jest bardzo trudno przeprowadzi takiego człowieka przez wszystkie elementy psychoterapii, aby przywrci mu wiar w siebie i zatrzeć ślady, które przemoc psychiczna zostawiła.

ciwna, ale jeżeli mamy go rozumieć na zasadzie komunikowania się z dzieckiem, bycia z nim, rozumienia tego co ono przeżywa, rozmawiania, wyjaśniania, tłumaczenia oraz wspólnej pracy na rzecz domu z możliwością zarówno karnia jak i nagradzania, to jestem za - twierdzi A. Borówka.

Jednak coraz częściej występuje brak kontaktu rodzic z dzieckiem. Rodzice z powodu braku czasu nie poświęcają mu naleej uwagi. Zdarza się, że rodzice zauważają, że ich syn czy corka pije alkohol lub siewie po narkotyki, gdy dziecko ma 16 lat. Bywa, że dziecko ucieka z domu, bo nie znalazło w nim tego, czego oczekiwało najbardziej: akceptacji, zrozumienia i miłości. Potem jest za pzno na wychowywanie, nawet w przemocy.

Jeżeli byłem liberalny i nie zwracem na nic uwagi przez wiele lat, a moje dziecko nagle zrobić "numer" i sięgam po pas, to zwykle wczas jest za pzno. Dziecko zarzguje uciekając twierdzic, że wyrzadzono mu wielką krzywd.

Pojawia się pytanie, czy klaps, który niejedna matka czy tata wymierzy swojemu dziecku, może być kar cielesną akceptowaną.

Klaps nikomu w życiu nie zaszkodzi. Klaps jest kar w niektórych krajach Europy, np. w Szwecji. Tam jest nie do pomyślenia, aby dziecko dostało klapsa w pup. Jednak przy klapsie należy pamiętać o jednej rzeczy. Należy go wymierzy zawsze w pup, a nie jak czasami ma miejsce - w głowę. Są bowiem przedmiotu. Dziecko musi w rodzinie funkcjonowa na równych prawach, czyli jako rodzic ucze go odpowiedzialności, oczywiście z możliwością karną, ale nie karną cielesnego. Jeżeli zawieram z dzieckiem "kontrakt" na wykonanie okreonego zadania, np. wyrzucenie śmieci, to w tym kontrakcie z gory zaznaczam, że dziecko czeka taka a nie inna kara za niewyczenie się z zadania. Kara musi być okreona. Może to by np. zakaz oglądania okreonego programu w telewizji.

Przemoc nie tylko fizyczna

Znaczenie si nad dzieckiem to nie tylko przemoc fizyczna, ale i psychiczna. Psychiczny terror wobec wanego dziecka stosowała pewna kwidzyŃska rodzina. Rodzice dziecka, oboje z wyższym wyksztaeniem, uważali, że powinni ono spenia ich ambicje osiagając bardzo dobre wyniki w nauce. Aby to osiagna, zmuszano dziecko do ciagej nauki, ograniczając kontakt z rówieśnikami i praktycznie zabraniając jakiegokolwiek zabawy. Cała sprawa miała swoj finał w szkolnego pedagoga.

Zdaniem Aleksandry Borówki z Komitetu Ochrony Praw Dziecka w Kwidzynie, o przemoc fizycznej mowi się wiele, natomiast o przemoc psychicznej, która - jak w przytoczonym wyżej przypadku - może prowadzi do próby samobójczej dziecka. Niestety, sprawy dotyczące stosowania przemocy w rodzinie, czy to fizycznej, czy psychicznej, rzadko trafiają do takich instytucji jak chociażby Komitet. Zwykle wynika to z faktu, że ofiary przemocy milcz. Nawet jeśli sprawa zostanie ujawniona, maltretowane dziecko wymyśla r znego rodzaju kłamstwa, aby - corzym przesadliwie - broni swych przesiadkowcw. Przemoc psychiczna jest jeszcze trudniejszym problemem, że są czstami trwałe niż te, które pozostawia przemoc fizyczna. lady te dotyczą osobowości dziecka. Pniej już u osoby dorosłej występują r znego typu zaburzenia. Jest bardzo trudno przeprowadzi takiego człowieka przez wszystkie elementy psychoterapii, aby przywrci mu wiar w siebie i zatrzeć ślady, które przemoc psychiczna zostawiła.

Bicie - zta metoda wychowawcza

Człowiek ten regularnie bi swoje dzieci. Robi to mechanicznie w momencie, kiedy go zdenewooway. W trakcie spotka z pedagogiem okazało się, że był on biły jako dziecko. W

Przemoc nie tylko fizyczna

Znaczenie si nad dzieckiem to nie tylko przemoc fizyczna, ale i psychiczna. Psychiczny terror wobec wanego dziecka stosowała pewna kwidzyŃska rodzina. Rodzice dziecka, oboje z wyższym wyksztaeniem, uważali, że powinni ono spenia ich ambicje osiagając bardzo dobre wyniki w nauce. Aby to osiagna, zmuszano dziecko do ciagej nauki, ograniczając kontakt z rówieśnikami i praktycznie zabraniając jakiegokolwiek zabawy. Cała sprawa miała swoj finał w szkolnego pedagoga.

Zdaniem Aleksandry Borówki z Komitetu Ochrony Praw Dziecka w Kwidzynie, o przemoc fizycznej mowi się wiele, natomiast o przemoc psychicznej, która - jak w przytoczonym wyżej przypadku - może prowadzi do próby samobójczej dziecka. Niestety, sprawy dotyczące stosowania przemocy w rodzinie, czy to fizycznej, czy psychicznej, rzadko trafiają do takich instytucji jak chociażby Komitet. Zwykle wynika to z faktu, że ofiary przemocy milcz. Nawet jeśli sprawa zostanie ujawniona, maltretowane dziecko wymyśla r znego rodzaju kłamstwa, aby - corzym przesadliwie - broni swych przesiadkowcw. Przemoc psychiczna jest jeszcze trudniejszym problemem, że są czstami trwałe niż te, które pozostawia przemoc fizyczna. lady te dotyczą osobowości dziecka. Pniej już u osoby dorosłej występują r znego typu zaburzenia. Jest bardzo trudno przeprowadzi takiego człowieka przez wszystkie elementy psychoterapii, aby przywrci mu wiar w siebie i zatrzeć ślady, które przemoc psychiczna zostawiła.

Przemoc nie tylko fizyczna

Znaczenie si nad dzieckiem to nie tylko przemoc fizyczna, ale i psychiczna. Psychiczny terror wobec wanego dziecka stosowała pewna kwidzyŃska rodzina. Rodzice dziecka, oboje z wyższym wyksztaeniem, uważali, że powinni ono spenia ich ambicje osiagając bardzo dobre wyniki w nauce. Aby to osiagna, zmuszano dziecko do ciagej nauki, ograniczając kontakt z rówieśnikami i praktycznie zabraniając jakiegokolwiek zabawy. Cała sprawa miała swoj finał w szkolnego pedagoga.

Wia w jego psychice

Dzieci, wobec ktorch stosuje się przemoc psychiczną, popadają w nerwic lub zaburzenia snu. Pojawiają się koszmarne sny. Pojawia się moczenie nocne często u 14- czy 15-latk.

Dziecko takie ma często postawioną wysoke poprzeczk i musi ją pokona. Jeśli mu to się nie udaj, wczas zaczyna się prawdziwy dramat dziecka. Należy wiedzieć, że nie wszystkie nasze dzieci bd geniuszami. Trzeba pamiętać o wielu wadach dzieci, które nie są upośledzeniem. Może być tak, że dziecko ma większe zdolności humanistyczne ni matematyczne. Może doskonale rozwizajc poprzeczk sport. Dajmy dzieckom rozwija si, zdejm sobie spraw, że nie we wszystkim są bd doskonałe - mowi A. Borówka.

Dodaj, że takich rodziców wreb pozorom jest bardzo dużo. Rozmawiając z nimi jest trudno. Posiadają często dużą wiedz. Poza tym uważają, że o sprawach związanych z ich dzieckiem oni widziej najwięcej i nikt nie ma prawa do tego wrzucc si. Przebudzenie następuje w momencie kryzysu, gdy dziecko sięga po narkotyki czy alkohol.

Bywa, że takie dziecko próbuje popelni samobójstwo lub ucieka z domu. Czasami pomaga to rodzicom. Rodzice ci Kochają swoje dzieci, ale mcz je swoimi ambicjami.

Ofiary przemocy

Przemoc fizyczna to trudny problem, z ktorm spotykają się przedstawiciele Komitetu Ochrony Praw Dziecka w Kwidzynie - Aleksandra Borówka i Barbara Sandmierska. Bywa, że dziecko do szkoły przychodzi okaleczone. Dzieci bite są różnymi przedmiotami. Często jest to pasek, sznur od żelazka. Bywa, że są kopane czy otrzymują uderzenia w głowę. Dzieci bite przez rodziców nie przyznaj się jednak.

Dziecko takie opowie setki kłamstw na ten temat. Zmyl, że spadło ze schodów, z drzewa itp. Trudno takiemu dziecku powiedzieć, że "to zrobić mi mama" lub "to zrobić mi tata". Oskarżając swoich rodziców boj si, że bd bardziej bite niż dotychczas.

Z badań przeprowadzonych przez Centrum Badania Opinii Społecznej wynika, że kary fizyczne są stosowane wobec dzieci od najmszych lat. 50% badanych przyznało, że stosuje kary fizyczne wobec swoich dzieci do 19 roku życia. 14% badanych przyznało, że w ciagu ostatnich roku sprawiło swojemu dziecku "porzadne lanie". 33% rodziców bide dzieci do 6 roku życia na tyle dotkliwie, aby una to za tzw. porzdkie lanie. Nastoletnie dzieci (w wieku 16-19 lat) bide 10% badanych przez CBOS rodziców.

Problem ten nie dotyczy jedynie Warszawy. Szczecina, GdaŃska czy Torunia, ale Kwidzina i okolice. Przemoc występuje w pormnie wzorowych rodzinach i będzie trwała do czasu póki będące akceptowaną.

Jacek Kluczkowski

Z przedstawicielem Komitetu ochrony Praw Dziecka Aleksandr Borowską można kontakowa si dzwoniąc pod numer w Kwidzynie 279 39 45 (SP 8).

Promy nieczynne do odwołania

Kilka dni temu ruszyła praprawa promowa przez Wise w miejscowości Janowo. Prom w Korzeniewie nie by jednak czynnym z powodu zbyt wysokiego stanu wody w rzece. Od 27 kwietnia nieczynny jest również prom w Janowie.

Kiedy praprawa promowa została wznowiona - nie wiadomo. Wszystko zaey do poziomu wody w Wise. W roku bieżącym Rejonowy Zarząd Dróg w Kwidzynie przeznaczy około 160 tysiecy zł na przegład urządzeŃ, konserwacj, utrzymanie oraz malowanie obu promów. Wybierając się w kierunku GdaŃska oraz Łodzi pamiętajmy, abyśmy kierowali się na most w Grudzidu lub w Malborku.

Przemoc nie tylko fizyczna

Znaczenie si nad dzieckiem to nie tylko przemoc fizyczna, ale i psychiczna. Psychiczny terror wobec wanego dziecka stosowała pewna kwidzyŃska rodzina. Rodzice dziecka, oboje z wyższym wyksztaeniem, uważali, że powinni ono spenia ich ambicje osiagając bardzo dobre wyniki w nauce. Aby to osiagna, zmuszano dziecko do ciagej nauki, ograniczając kontakt z rówieśnikami i praktycznie zabraniając jakiegokolwiek zabawy. Cała sprawa miała swoj finał w szkolnego pedagoga.

NASZA SONDA

Czy wychowanie seksualne jest potrzebne?

Mimo, że ministerstwo edukacji od dawna zapowiadało wprowadzenie do szkól zaje z wychowania seksualnego, lekcje w dalszym ciagu nie odbywają się. Kuratorium Owity w Elblagu tumaczy się brakiem funduszy. Pytaliśmy kwidzyŃskich uczniów i ich nauczycieli o to, czy w szkołach powinny być prowadzone zajcia z wychowania seksualnego.

Agneszka: Uważam, że zajcia te są bardzo potrzebne i powinny zosta wprowadzone do wyższych klas szkól ponadpodstawowych. Seks jest w dalszym ciagu tematem tabu. Niektórzy z nas nie mog o nim porozmawiać ze swoimi rodzicami, jak zaem naj pozna taniki antykoncepcji, rozmawiają się w wszelkich pozostałych aspektach tego tematu. Niestety, prawd jest również to, że w Kwidzynie nie ma kompetentnych osob, które mogłyby owe zajcia poprowadzi.

Ania: Faktem, który najbardziej przemawia za tym, jest coraz więcej nastoletek zachodzących w ciągłe. Nie znajduj one sposobów zabezpieczania się. Uważam, że wychowanie seksualne powinno być poziomem wiadomoci i zapobiegając z pewnością wadziemi. Ja zaem naj pozna taniki antykoncepcji, rozmawiają się w wszelkich pozostałych aspektach tego tematu. Niestety, prawd jest również to, że w Kwidzynie nie ma kompetentnych osob, które mogłyby owe zajcia poprowadzi.

Krzysztof: Cakiem niedawno spotkałem w dyskusji dziecięcym, świetnie się bawiliśmy, odwiedzilim ją do domu i pocałowałem na poeganie. Pniej nie spotkalimy si już nigdy, aż do momentu, kiedy do mnie zadzwoniła i powiedziała mi, że jest w ciagu. O mało nie zemidem. Jak można w wieku 16 lat wygadajc takie rzeczy? Jak w ogole można być tak nieuwiadomionym? Po tym zdarzeniu jestem zdecydowanie zwolennikiem wprowadzenia wychowania seksualnego do szkól.

Ewa: Ja osobiście uważam, że wychowanie seksualne jest potrzebne. Niestety może rodziców i samego dziecka. Si osobiście geboko wierzcymy i uważają, że jeżeli zachowa si wstrzemiliwoc, aż do ślubu, nie ma co się martwi o uwiadomianie. Ja nie podzielam tych zdania, bowiem wychowanie seksualne to nie tylko sprawa związana z antykoncepcj, ale przede wszystkim poznanie swojego organizmu.

Tomek: Nie potrafi zrozumieć stanowiska kocicia w tej sprawie. Nie chc unac obrj, ale nie pozwalają nam się uwiadomi. Jedno jest sprzeczne z drugim. Podzielam ich zdanie dotyczące usuwania niechcianych ciagw, ale nie mogą zrozumieć tego, że nie chc wprowadzi wychowania seksualnego do szkól, które moim zdaniem jest bardzo potrzebne i z pewnością w dużym stopniu zapobiegły aborcjom.

Kasia: Lekcje z wychowania seksualnego przydałyby się każdemu z nas. Dosyc mm kupowania ksizek, które mogłyby mi uwiadomi, wszydzienia się przed przedwzrostni, która patrzy na mnie w taki sposób, jakby chciała mnie zabi, a następnie chowanie ich przed rodzicami i czytania w zakamarkach. Nawet boj si myśleć co by było, gdyby moja mama znalazła taką ksik. Wprowadzenie wychowania seksualnego rozwiazaloby wiele naszych modzielszych problemów.

Joanna - nauczycielka: Uważam, że modziec powinna być kształcona w tej dziedzinie. Tak wiele si mowi o niechcianych ciagach, o chorobach, ktorch można być uniknc. Wychowanie seksualne moim zdaniem powinno zosta wprowadzone do szkól jak najzybciej.

Krzysztof: Jestem matk nastolatka. Wielokrotnie próbowałem rozmawia z nim na ten temat, ale on nigdy nie chce. Po co zaem wychowanie seksualne, skoro mody ludzianek wydaje się, że z wszko wiedz najlepiej, są najardziej i poadali wszystkie rozumy. Jestem zdecydowanie przeciwniczk. Uważam, że od uwiadomiania są rodzice, a nie szkoła.

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

SKOŁKA DRZEW, KRZEWÓW IGLASTYCH
R. GaliŃski, Gniewskie Pole 24
tel. (055) 275 18 76

czynne 9.00 - 18.00
DUŻY WYBÓR - NISKIE CENY

82-500 Kwidzyn, ul. Kamiennej 11B
tel./fax (055) 276-40-84

OKNA SZUKASZ? CZEMU DO NAS NIE ZAPUKASZ?

PRODUCENT OKIEN, DRZWI I WITRYN PCV

PROFIL: ROPLASTO, PANORAMA, OKUCIA ROTO

5 lat gwarancji FACHOWY MONTAŻ RATY

BOGLASS

Kwidzyn, ul. Owcza 4, tel. 279-45-23

OKNA PCV WŁAZY I OKNA DACHOWE PARAPETY ROLETY ZEWNĘTRZNE

RATY MONTAŻ

Zarząd WarmiŃskich Zakldw Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Splka z o.o.

82-500 Kwidzyn, ul. ToruŃska 21

oferują do sprzedaży samochód dostawczy marki uk A11B rok produkcji 1998 (skrzynia z plandek).

Cena wywoławcza 3 500 zł.

Sprzedaj nastąpi w trybie przetargu ustnego (licytacja) w siedzibie (sala konferencyjna) Splki dnia 11 maja 1998r., godz. 12.00.

Do przetargu mogą przystpi osoby fizyczne i prawne po uszczeniu wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej w kasie splki, najpzniej do godz. 11.30.

Przedmiot przetargu można oglda w siedzibie splki w dniach 8.05.1998r. w godz. 8.00 - 14.00 i 11.05.1998r. w godz. 8.00 - 11.00.

Sprzedając zastrzega :

- prawo odstąpienia lub unieważnienia przetargu bez podania przyczyn,
- przepadek wadium na rzecz sprzedawcy, jeżeli osoba która wygra przetarg uchyli się od zawarcia transakcji kupna-sprzedaj.

GE Capital Bank

Towarzystwo Promocji i Doradztwa Kapitalowego

A'CONTO poleca:

- kredyty gotówkowe do 10 000,00 zł
- kredyty na samochody nowe i używane
- kredyty na zakup, budowę i modernizacj domu
- kredyty inwestycyjne dla jednostek gospodarczych.

Leasing operacyjny i zwrotny na srodki trwałe: maszyny, urządzenia, itp.

Zapewniamy miód i fachową obsug.

Zapraszamy od poniedziku do piątku w godz. 8.00 - 17.00

82-500 Kwidzyn, ul. 11 Listopada 11, tel. (055) 279-62-00, 261-08-88

Firma R. Rybicki

82-500 Kwidzyn
ul. Malborska 112, tel. 279 31 06

Autoryzowany dealer opon samochodowych:

- Dębica
- Stomil
- Fulda

poleca:

- wyważanie kl najnowocześniejszą wywaark „Sice S-646”,
- sprzedaż opon za gotwk i na raty,
- przy zakupie opon - wymiana bezplatnie.

KWIDYN '98

Piąty Plebiscyt na Człowieka Roku

ATRAKCYJNE NAGRODY DLA CZYTELNIKÓW

Sa już pierwsze nominacje w piątym Plebiscyście na Człowieka Roku. Nominacje do piątej edycji Plebiscytu zgłosił pismem na adres redakcji może każdy Czytelnik, organizacja, koto, instytucja, stowarzyszenie itp. Aby nominacja mogła być wzięta pod uwagę, powinna - oprócz imienia i nazwiska kandydata - zawierać kategorię, w której jest nominowany, rodzaj działalności i krótkie uzasadnienie. Jak co roku na tych z Państwa, którzy zdecydowali się na udział w Plebiscyście poprzez nadesłanie do redakcji swych nominacji i udział w głosowaniu, czekają liczne, atrakcyjne nagrody w postaci sprzętu AGD, RTV itp. Aby ułatwić Państwu udział w

Plebiscyście drukujemy u dołu strony szóstej "KK" kupon, na którym można podać nazwiska kandydatów do statuetek KWIDYNA '98. Kupon można wysłać na adres redakcji, który znajduje się w stopce redakcyjnej na ostatniej stronie gazety. Można kupon przynieść także osobiście do redakcji. Nazwiska, które znajdują się na nadesłanych kuponach zostaną umieszczone na liście kandydatów. Na osoby z tej listy oddawać będą mogli Państwo głosy za pomocą kolejnego kuponu, który drukowany będzie w kolejnych wydaniach "Kuriera". Wśród osób, które nadesłały kupony do redakcji rozlosowane zostaną atrakcyjne nagrody.

at także mają możliwość oglądania zmagani naszych sportowców na wyjazdach.

Adam Kamiński, redaktor TKK:

POLITYKA: JERZY GODZIK- wjeżdża do Sejmu jednego z mieszkańców Kwidzyna jest niewątpliwie ogromnym sukcesem. Dzięki temu o Kwidzynie jest w Polsce głośno.

SPORT: MAREK SROKA - za propagowanie dyscyplin sportowych wśród dorosłych poprzez szereg imprez rekreacyjnych. Niezmordowany organizator potrafiący zrealizować każdy wytyczony cel.

KULTURA: TKK za propagowanie wszelkiego rodzaju kultury.

Jadwiga Mazur, ekonomista:

POLITYKA: ZBIGNIEW KOBAN - za połączenie kwidzyńskiej prawnicy w wyborach parlamentarnych i kontrowersyjne porozumienie z UW.

BIZNES: JÓZEF LEWANDOWSKI - za to, że wraz z dzielnią żoną utrzymał zakład na powierzchni i stworzył w 1997 roku 50 miejsc pracy.

SPORT: JAN JABŁOŃSKI - za wieloletnią aktywną działalność i współudział w osiągnięciu klubu sportowego "Nadwiślanin".

KULTURA: EWA JAMROZEK - za propagowanie kultury ludowej wśród dzieci, młodzieży i mieszkańców Kwidzyna.

Redakcja

Nominacje w Plebiscyście na Człowieka Roku:

Izabela Kłos, inspektor ds. zieleni miejskiej UM:

POLITYKA: LESZEK CZARNOBAJ - silna osobowość, nieustanne angażowanie się w życie polityczne, umacnianie pozycji reprezentowanej partii.

KULTURA: MIECZYSLAW DZIKOWSKI - zwiększającą się różnorodność ofert przedstawianych mieszkańcom, powszechna dostępność do udziału w imprezach, operatywność, zaangażowanie w pracy.

Agnieszka Nowak, uczennica I LO:

POLITYKA: LESZEK CZARNOBAJ - troska o sprawy kulturalne i społeczne

BIZNES: KONRAD ONISZCZUK - troska o rozwój Miłosnej

KULTURA: ADAM KARAS - prowadzi zajęcia teatralne, troszczy się o rozwój kulturalny

Jołanta Mazur, redaktor naczelny TKK:

KULTURA: EWA JAMROZEK - kierownik Zespołu Pieśni i Tańca "Powiśle", instruktorka tańca w zespole i kwidzyńskich przedszkolach, za propagowanie piękna polskiego folkloru wśród najmłodszych mieszkańców naszego miasta, za zaangażowanie w ich muzyczny rozwój i zapraszanie dzieciom i młodzieży ciekawego sposobu spędzania wolnego czasu.

SPORT: redaktor TKK Dzięki jej pracy mieszkańcy miasta mają możliwość biernego uczestnictwa we wszystkich imprezach sportowych i rekreacyjnych organizowanych w Kwidzynie.

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

Wielka woda w Wiśle

Z powodu wysokiego poziomu wody w Wiśle wstrzymano w ubiegłym tygodniu przeprawę promową w Janowie. Szybki wzrost poziomu wody z niepokojem obserwowali pracownicy nadzoru wodnego w Korzeniewie.

27 kwietnia o godzinie 12.00, jak poinformował kierownik nadzoru wodnego w Korzeniewie Paweł Jezierski, poziom wody wynosił 553 cm. Stan ostrzegawczy w Korzeniewie to 610 cm. Pomiarzy okazały się jednak problemem, gdyż nieznanymi sprawcami ukraśli wodowskaz. Trzeba było ustawić prowizoryczne wodowskazy. Jedyną firmą je produkującą znajduje się w Słupsku i nie zdążyła zrealizować zamówienia przed kulminacyjną falą, która miała nadejść w godzinach 21.00-23.00 w dniu 28 kwietnia.

(W momencie oddania gazety do druku nie zaliśmy skutków przejścia fali powodziowej w okolicy Kwidzyna.)

Przewodniczący gminnego komitetu przeciwpowodziowego i jednocześnie wójt gminy Kwidzyn Edmund Wierzbę poinformował, że od 28 kwietnia komitet będzie czuwał nad przejściem wielkiej wody przez gminę, większej jak się wydaje niż w roku ubiegłym. W Grudniu 27 kwietnia woda przybiła z szybkością 8 cm na godzinę.

Zagrożona powodzią było międzyzale, czyli łąki i pastwiska położone między wałem a korytem rzeki oraz nabrzeże w Korzeniewie.

28 kwietnia poziom wody w Wiśle przekroczył stan ostrzegawczy o 24 centymetry. Poziom wody podnosił się o 4 cm na godzinę. Od rana komitet przeciwpowodziowy w gminie Kwidzyn sprawdzał stan wałów. O godzinie 15.00 komitet miał ocenić sytuację i podjąć decyzję o ogłoszeniu na zalanych terenach alarmu. O skutkach przejścia fali powodziowej poinformujemy za tydzień.

SŁUPKI DO WYMIANY

Na ulicach Kwidzyna zostały wymienione zabezpieczenia, które uniemożliwiają wejście na jezdnię w niedozwolonym miejscu. Koszt inwestycji wyniósł 70000 zł. W minionym tygodniu ekipy remontowe usuwały słupki zabezpieczające, które oddzielały chodnik od ulicy. Zabezpieczenia te chronią przed wstąpieniem pieszych na jezdnię w miejscu niedozwolonym. Słupki zniknęły z ulic Braterstwa Narodów i Sztumskiej. Jeszcze w tym samym tygodniu rozpoczęto prace nad montażem nowych zabezpieczeń. Na ulicy Braterstwa Narodów zostaną one umieszczone dodatkowo wzdłuż starego przejścia dla pieszych. Pomimo tego, że przejście nie jest oznaczone, piesi nadal z niego korzystają, narażając się na niebezpieczeństwo. Zabezpieczenia zostaną zamontowane również na ulicy Chopina. W sumie pojawi się około czterystu nowych słupków.

Kaja

Ekipa remontowa usunęła stare słupki z ulic Sztumskiej i Braterstwa Narodów

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

E discount

EDEKA

Sklepy E-discount w dniu 1 maja są otwarte w godz. 9.00-15.00

Zawsze tanio, zawsze w trosce o Państwa portfel!

PENTIUM II JUŻ OD 2036ZŁ*

* cena netto na zawieszony pakiecie 197 22%

NTT GRANT P-II 233

INT ATX, MB CHRYMTECH ALTA2.A1 233MHz, VGA 10MB, 32MB SDRAM, FDD 1.44, SZUFL. DO HDD

NTT GRANT P-II 233 AGP

INT ATX, MB CHRYMTECH ALTA2.A1 233MHz, AGP 4MB, 32MB SDRAM, FDD 1.44, SZUFL. DO HDD

3Net

tel.235-55-55

KOMPUTERY KASY FISKALNE E-g ul. Kumieli 2 / Stare Miasto/

Międzynarodowe Targi Gdańskie SA, burmistrz miasta Kwidzyna, Pomorska Izba Przemysłowo-Handlowa oddział Kwidzyn

mają zaszczyt zaprosić Państwa firmy do uczestnictwa w wystawie gospodarczej i targach konsumpcyjnych „Powiśle 98”, Kwidzyn, 5-7 czerwca 1998 r.

Szczegółowych informacji udziela Biuro PIPH o/Kwidzyn, ul. 15 Sierpnia 10, tel./fax (055) 279-41-80 wew. 36

Żeberka wędzzone 1kg Z.M. Grudziądz
4.99 oferta Specjalna

Filet z indyka Drosed
11.99 oferta Specjalna

Paszтет domowy 1kg Z.M. Grudziądz
3.99 oferta Specjalna

Parówki 1kg Z.M. Grudziądz
5.69 oferta Specjalna

Serek topionny 100g Nowy Dwór
0.79 oferta Specjalna

Ser białtycki 1kg Lapol
9.79 oferta Specjalna

Twaróg Klinek Nowy Dwór 1kg
5.99 oferta Specjalna

Nektar pomarańczowy 1l Dick Black
1.99 oferta Specjalna

Pomidory 1kg
8.79 oferta Specjalna

U nas kupisz zawsze tanio

Gdańsk, Bałcerskiego 12 • Hallera 167 • Jagiellońska 34 • Jana Pawła II 9 • Noskowskiego 1 • Obrębko Wyrżęta 2 • Opolska 3 • Gdynia, Białowieska 2 • Czeremchowa 10 • Chylońska 251 • Gniewska 21 • Iwaskiewicza 1 • Sułcharskiego 2 • Grudziądz, Focha 15, Śniadeckich • Kwidzyn, Korczaka 3 • Lębork, Olimpijczyków 1 • Malbork, Główna 2 • Nowy Staw, Kościuszki • Słupsk, Królowej Jadwigi 2 • Sztum, Mickiewicza 46 • Tczew, Wojska Polskiego 22 • Żwirki 40

Firma EDEKA Polska zastrzega sobie prawo do zmian w gazecie reklamowej. Oferta ważna do wyczerpania asortymentu.

Włodzimierz Nahorny - jazzman o słowiańskiej duszy

W ramach obchodów jubileuszu 50-lecia Państwowej Szkoły Muzycznej w Kwidzynie placówka miała zaszczyt gościć w swoich murach światowej sławy gwiazdę jazzu Włodzimierza Nahornego. Przed koncertem, który odbył się 22 kwietnia, udało nam się porozmawiać z artystą.

„Kurier Kwidzyński”: Swoją edukację muzyczną rozpoczął pan w murach tej szkoły. Czy od początku chciał pan związać się z jazzem?
Włodzimierz Nahorny: To że

czas nie było to łatwe, bowiem trzeba było przekonać specjalnie w tym celu powołaną komisję, której zadaniem było stwierdzenie czy jest w naszej rodzinie ktoś, komu

rynacja mojej edukacji muzycznej pozwolił mi wysoki poziom nauki w szkole kwidzyńskiej. Własnym było tak, iż kandydaci z małych miast takich jak Kwidzynie mieli bardzo ciężko, a w zasadzie nie mieli żadnych szans, aby dorównać kandydatom z dużych miast. Tamci znali zarówno pedagogów, uczenie, zakres materiału jak i trzeba było opanować.

Ja mogłem liczyć za jedynkę na swoją wiedzę, jaką udało mi się wynieść właśnie z Kwidzyna. „KK”: Jak wspomina pan lata spędzone w kwidzyńskiej szkole?
WN: Było naprawdę wspaniale. Kiedy tu dziś przyjechałem wszystko mi się przypomniało. Miałem koleży, nauczycieli, chwile jakie z nimi spędziłem. Pamiętam doskonale jak się mną opiekowali, jak graliśmy w pitkę z Zygmuntem Krukowskim i to, jak udało mi się

Włodzimierz Nahorny - jazzman o słowiańskiej duszy

trafiłem do tej szkoły, było absolutnym przypadkiem. Jeszcze większym przypadkiem było moje zetknięcie się z muzyką. Tak naprawdę wszystko zawdzięczam narzeczonemu mojej siostry i jej samej. To oni wprowadzili mnie w ten świat. Kiedy przeprowadziłem się do Kwidzyna i zastaliśmy w naszym mieszkaniu pianino, byłem zmuszony zrobić wszystko, aby ono w dalszym ciągu tam pozostało. Wów-

owe pianino się przyda. Na dodatek grała moja siostra, jej narzeczony i w związku z tym ja też chciałem grać. „KK”: Edukację muzyczną w kwidzyńskiej placówce zakończył pan w latach 1954/1955. Potem uczył się pan w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Sopocie. Dlaczego zdecydował się pan na kontynuację nauki?
WN: Sądzę, iż z miłości do muzyki. Ale żeby rozpocząć naukę w PWSM, sama miłość nie wystarczyła. Na kon-

spowodować, iż rozpoczął naukę w tej szkole. Jaki był efekt tego skutec, to już zupełnie inna sprawa. „KK”: Powyższe z Kwidzyna rzadko już wracał pan do naszego miasta i do tej szkoły. Czy pamięta pan kiedy był w Kwidzynie po raz ostatni?
WN: Tak, początkowo przyjechałem tutaj w zasadzie tylko po to, aby odwiedzić rodziców, później już tylko samego ojca. Po ich śmierci nie pamiętam, kiedy tu byłem

REKLAMAREKLAMAREKLAMAREKLAMAREKLAMA

PHU **anwi TELECOM** HURT DETAL

BIURO HANDLOWE: MALBORK ul. Mickiewicza 84, tel. (0-55) 272 20 96
Punkt sprzedaży: KWIDZYN ul. Batalionów Chłopskich 58, (055) 279-96-96
TCZEW, ul. Wolności Polskiego 22 (DH Retman), tel. (069) 31 29 40 wew. 44

- telefony komórkowe GSM
- telefony, telefaksy
- centrale telefoniczne
- kserokopiarki, alarmy
- sprzęt audio/video, domofony
- usługi

PANASONIC · ERICSSON · SIEMENS · ALCATEL · NOKIA

raty leasing

„KK”: Obecnie czemu poświęca pan największą uwagę?
WN: Od ponad dziesięciu lat gram już tylko na fortepianie. Zupełnie zrezygnowałem z gry na instrumentach dętych. Powrót do fortepianu nie był jednak prostą rzeczą, tym bardziej, że pianistyka jazzowa jest w naszym kraju na bardzo wysokim poziomie i młodych pianistów nie bra-

REKLAMAREKLAMAREKLAMAREKLAMAREKLAMA

maWex z wyprzedzeniem od 9:00 do 17:00

MALBORK (Wielbark), ul. Kochanowskiego 106, tel. (055) 272-51-28

sprzedaż hurtowa i detaliczna nowych i używanych opon samochodowych prod. zachodniej i krajowej wulkanizacja i komputerowe wyważanie kół

Przy zakupie opon montaż gratis!

ję granicami. Zdjęcie to pomogło mi zaistnieć. Sprawilo, iż stałem się postacią znaną, a dlatego stałem się pięknie zdjęcie z Ellingtonem, a z kolei dlatego miałem piękne zdjęcie z Ellingtonem, bo znalazłem się w odpowiednim miejscu o odpowiedniej porze i oczywiście wygrałem konkurs.

„KK”: Obecnie grywa pan w trio. Jak doszło do jego powstania?

WN: Każdy pianista marzy, aby istnieć w trio. Jest to zespół, w którym można dać najwięcej z siebie i jak najlepiej pokazać. Nie jest to jednak prosta sprawa, bowiem każdy artysta albo grał już w trio, albo w nim grał, aby się wyróżnić, trzeba mieć ową słowiańską duszę i umieć przekazać coś od siebie, coś bardzo indywidualnego.

Sądzę, iż trio jest najwspanialszą formą przekazu tego, co człowiek ma w swoim wnętrzu najbliższego. „KK”: Dlaczego zatem Piotr Biskupski i Mariusz Bogdanowicz?

WN: To już nasze drugie spotkanie na muzycznej drodze życia. Kiedyś już próbowaliśmy być razem, ale zaprzestaliśmy, bowiem ja grałem wówczas na saksofonie i przez pewien okres nie było mnie w kraju. Do tego składu wróciłem dlatego, iż zapamiętałem, że współpracę z nimi najlepiej mi się układała. Sądzę, iż jest to kwestia podobnej wrażliwości, podobnego odbioru muzyki, identycznego odczuwania gry, słuchania tego samego, a przede wszystkim lubienia siebie nawzajem. Dodatkowo jazz sprawia, iż każdy z muzyków ma w nim coś do powiedzenia. Zmusza on nas zatem do gry zespołowej, wspólnej improwizacji, a przede wszystkim do wspólnego rozumienia się.

„KK”: Naprawdę harmonogram koncertowy nie pozwala panu na pozostanie w Kwidzynie nawet jednego dnia. Czy zatem zaszczyt panu na swoją obecność raz jeszcze, a jeżeli tak to kiedy?
WN: Jeżeli tylko pozwoli mi na to zdrowie i kondycja, z pewnością i powrócę. Kiedy? Sądzę, iż będzie to kolejna rocznica szkoły. Może nawet siedemdziesiąte piąte... „KK”: Bardzo dziękuję za rozmowę.

Z Włodzimierzem Nahornym rozmawiała Karolina Wiewióra

REKLAMA

Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej

PEC Spółka z o.o.

ul. Batalionów Chłopskich 23, 82-500 Kwidzynie

ogłasza przetarg nieograniczony

na sprzedaż niżej wymienionych pojazdów samochodowych:

- Polonez TRUCK 1600 : nr rejestr. ELL 3031, rok produkcji 1994, cena wywoławcza wynosi 10 000 zł.
- ŻUK A0701C (towos z kanapą): nr rejestr. ELO2945, rok produkcji 1992, cena wywoławcza wynosi 8 000 zł.

Przetarg odbędzie się w dniu 12.05.1998r. o godz. 10.00 w bazie „PEC” przy ul. Słonecznej w Kwidzynie, gdzie można oglądać ww pojazdy w dniach 8 i 11.05.1998r. w godz. 8.00 do 14.00.

Informacje dodatkowe można uzyskać pod nr tel. (055) 279 44 56.

Wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej należy wpłacić w kasie „PEC” przy ul. Batalionów Chłopskich 23, najpóźniej na dwie godziny przed rozpoczęciem przetargu.

Zastrzegamy sobie prawo do odstąpienia od przetargu bez podania przyczyn.

200140

Salony Meblowe

Synak Meble

Salon Meblowy Kwidzynie
ul. Toruńska 36, tel. 279 50 38, 279 50 39

Od 5 do 10%
RABATU

NIE PRZEGĄ OKAZJI!

Promocja do wyczerpania asortymentu

Dąbek Meble
Idźczak Meble
Fabryka Mebli "Domont"

SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT

tenis stołowy

Wręczono puchary „Kuriera”

Zakończyliśmy rozgrywki w tenisie stołowym. Tytuły mistrzów oraz puchary „Kuriera Kwidzyńskiego” otrzymali dwaj najlepsi zawodnicy...

Grzegorz Osuch, 13 - Marcin Pachnik, 12 - Jarosław Pleskacz, 11 - Wiesław Maj, 10 - Lech Król, 9 - Przemysław Hryb, 8 - Konrad Zaleski, 7 - Sławomir Bajda, 5 i 6 - Waldemar Graczkowski oraz Łukasz Gołębiowski, 4 - Łukasz Kurzeja, 3 - Andrzej Małachuk, 2 - Artur Kurzeja.

Puchar „Kuriera Kwidzyńskiego” w kategorii seniorów otrzymał Jerzy Graczkowski

W kategorii juniorów zwyciężcą został Sebastian Kurzeja łącznie 430 punktów. W kategorii juniorów najlepszy był Sebastian Kurzeja, zdobywca 410 punktów. W grupie młodzież miejsce ostatnie (23) zajął Zbigniew Pilkowski, 22 - Lech Małachuk, 20 i 21 - Waldemar Żukowski oraz Andrzej Skrobisz, 18 i 19 - Adam Grządka, Jarosław Dubas, 17 - Jacek Kępka, 16 - Andrzej Słota, 15 - Marcin Zachar, 14 - 10 zajęli Jerzy Golec oraz Witold Jablonka, miejsce 8 zajął Gerard Nitka, 7 - Janusz Bruniecki, 5 i 6 - Krzysztof Handke oraz Edmund Motkowski, 4 - Marek Folga, 3 - Józef Grochowski, 2 - Andrzej Szwarz. Z zwycięstwem serdecznie gratulujemy i zapraszamy do udziału w kolejnych rozgrywkach o Puchar „Kuriera Kwidzyńskiego”. Wika

piłka ręczna

PORAŻKA MMTS-U

Każda seria ma swój koniec. W sobotę przegrali się o tym pikarze raz i kibice kwidzyńskiego MMTS-u. Niepokonani dotąd we własnej hali kwidzyńscy zwycięzcy ulegli Wisłowi 25:32 (12:13).

MMTS: Stasiewski, Gurzyński-Boneczko - 9, Kaszubski - 2, Mroczkowski 3, Ługowski - 2, Janusiewicz - 5, Jeziernski, Jaskiewicz - 3, Leszczynski, Grodecki - 1, Zieliński. Wisła: Sawko-Falkowski, Kowalski - 4, Furtak - 7, Dudek - 1, Gierczak - 7, Kochanicki - 5, Gowin - 4, Leń, Matysiak. Sędziowali: Skubisz, Wołński (Kozalań).

Rafał Cybulski

piłka nożna

Wygrana Rodła

Pikarza kwidzyńskiego Rodła w kolejnym meczu o mistrzostwo III ligi dościsł szczęśliwie pokonał przodostatnią drużynę w tabeli Jantar Uszka 3:2 (1:2).

Sklady drużyny: Rodła: Polanowski - Wołński, Kozak, Błażewski - Arszynski, Grajewski, Pruszek, Bórowski, Kolałowski (Jankowski), Juszczyk (Lang), Cybowski. Początek meczu wcale nie zapowiadał zwycięstwa gospodarzy, bowiem dość nieoczekiwanie to goście zaatakowali pierwszy. Ich dodatkowym sprzymierzeńcem był sędzia, który parokrotnie podejmował kontrowersyjne decyzje. W 6 minucie Jantar miał zdobyć gola po ewidentnym spalonym. Na szczęście Polanowski obronił w sytuacji sam na sam. W rewanżu podobnej sytuacji nie wykorzystał Juszczyk.

W 10 minucie goście objeli prowadzenie. Polanowski dał się zaszkodzić strzałem z ostrego kąta w krótki róg. Siedem minut później było już 1:1. W sytuacji jeden na jeden z bramkarzem gość znalazł się Grajewski i ładnym technicznie strzałem wyrównał. W 20 minucie powinno być 2:1 dla Rodła, ale Juszczyk w sobie tylko wiadomy sposób nie trafił z 3 metrów do pustej bramki. W 38 minucie po raz kolejny nie popisał się sędzia. Po olbrzymim zamieszaniu w polu karnym Rodła piłką trafił w nogę Wołńskiego. Sędzia doparzył się zagrania reka i podkwalifikował rzut karny, po którym pikarze z Uszki objeli prowadzenie. Po przerwie pikarze Rodła próbowali zmienić niekorzystny rezultat, ale przez 30 minut czynili to z miernym efektem. Sytuację zmienił wyrównujący gol zdobyty w 77 minucie. Szczęśliwym strzelcem był Janusiewicz. W 85 minucie uderzył głową po dośrodkowaniu Cybowskiego. Od tego momentu trwało obciążenie bramki gości. Kiedy wydawało się, że spotkanie zakończy się remisem, w 90 minucie sędzia podkwalifikował rzut wolny z około 18 metrów. Do piły podszedł Lange piłąskim strzałem w prawy róg zdobył zwycięskiego gola.

Rafał Cybulski

Z HACZYKIEM W HERBIE

Tak jak corocznie, tak i w tym roku wędkarze NTV w Kwidzynie kwiecien przeznaczają na czyszczenie swoich jezior ze śmieci pozostawionych na brzegach przez pseudo-wędkarzy i pseudo-turystów. Używam tak ostrych słów dlatego, że poza niewielką grupą prawdziwych wędkarzy i prawdziwych turystów reszta nazywających się tak samo jest w rzeczywistości grupą nie umiejącą współżyć ze środowiskiem i przyrodą. Są to prawdziwi egoiści, których nic więcej i nikt więcej nie interesuje. Dla nich najważniejszy jest własny wypoczynek - najchętniej w czystym, ustronnym miejscu, które zwykle (o ile jeszcze takie znajdują) po ich bytności wygląda zastrasżająco. Porzucone torbki foliowe, puszkki metalowe i plastikowe, szmaty, papiery, butelki itp. to widok aż nadto częsty. W czasach, gdy edukacja ekologiczna związana z własnym środowiskiem jest na porządku dziennym, dziwne może zjawisko pozostawiania licznych śmieci lub jeszcze gorzej - śmieci najpierw zgromadzonych w torbie plastikowej, a następnie wyrzuconych w trzciny rosnące w wodzie lub na brzegu czy też do przydrożnego rowu. Dziwi również bez troska osób widzących moment rzucania śmieci przez wyrostków, dzieci czy też nawet dorosłych. Czyż naprawdę tak wielką trudnością jest posprzątać otoczenie, w którym przebywaliśmy przez kilka godzin lub dni i zabranie z sobą tego, co zebrałem (jest to zwykle plastikowa reklamówka), by wyrzucić to do własnego, przydomowego śmietnika? Robi tak większość z nas, a na pewno ci, którzy wspólnie z nami sprzątają w kwietniu jeziora.

W tym roku z Sarnówka koledzy z Gardai zebrali tylko 8 worków śmieci. Jest to dużo, mniej jednak niż w latach poprzednich. Sprzątajcie to jezioro zwrócić uwagę na to, że większość odpadów była po stronie wschodniej jeziora, a więc tam, gdzie nie rozgrywamy zawodów wędkarskich. Fakt ten świadczy o tym, że ligowcy pozostawiają po sobie czyste stanowiska, zabierając nawet to, co pozostawiali inni.

Prawie pięćdziesiąt worków śmieci zebranych z jezior Otoczyn, Leśne i Klasztorne nie napawa

takim optymizmem. Około 30-osobowa grupa członków NTV wie właśnie śmieci zebrana w kwietniową sobotę. Zebrała je z prawie 10 km linii brzegowej i przyniosła do ośrodka ZEM POLMO w Klasztorze. Zakładowy ciągnik wymiwił je na składowisko w Bądkach, odstopione na tę akcję bezpłatnie przez PUS w Kwidzynie, kierownictwo którego tą drogą w imieniu wędkarzy NTV dziękuję. Zmęczeni i trochę zmoknięci uczestnicy tej akcji piekąc przy ogniku kielbaski prowadzili ożywioną dyskusję na temat sprzątanego po kimś. Nie dziwi się im, że buntowali się, by nadal w identyczny sposób jak dotychczas rozwiązywać te sprawy. Byłi bowiem wśród nich tacy, którzy do początku istnienia NTV (7 lat) nie opuścili sprzątaną ani razu. Oni to właśnie występowali z niesmielnymi propozycjami, by w przyszłości na cele sprzątanego odpadów wszystkich członków, np. kwota 2 zł, a zebrane pieniądze podzielić wśród tych, którzy faktycznie sprzątają. Jest to jednak temat na walne zgromadzenie, które być może w przyszłym roku rozpatrzy tę propozycję.

Wiosenne sprzątnięcie brzegów zakończyło się nad Przysławą Bałogoro, gdzie dzięki staraniom Ewy Romanow, dyrektorki Centrum Ekologicznego, 21 kwietnia przybyła klasa III ze Szkoły Podstawowej Nr 5 z wychowawczą Elżbietą Segioli na czele, by posprzątać ten teren ze śmieci pozostawionych jesienią. Pozobrane i posegregowane śmieci trafiły na wysypisko, a dodatkowo korzystają było to, że dzieci wysłuchały w terenie krótkich prelekcji związanych z ochroną środowiska. W imieniu Zarządu NTV i wędkarzy kochających czystość składam tą drogą serdeczne podziękowania pani Ewie i pani Elżbiecie oraz całej klasie III za ich prace.

Kalendarz brań: piątek - cały dzień; sobota - z rana i wieczorem zmienne; niedziela - z rana dobre, wieczorem znośnie; poniedziałek - z rana dobre, wieczorem dość dobre; wtorek, środa, czwartek - cały dzień znośnie. Zbigniew Sitko

badminton

Liga miejska kobiet i mężczyzn

Trwają rozgrywki ligi miejskiej badmintona. Rywalizacja wśród mężczyzn minęła dopiero ostatniecznych rozstrzygnięć. Wszystkie powinny wyjaśnić się w poniedziałek 27.04. Wyniki podamy w następnym numerze. A oto wyniki ostatnich spotkań. Kobiety 20.04 Dwie Anki - Dzięwajka 4:1

Table with 2 columns: Team names (Szóstka - Jack Pantery - Rakiety) and scores (2:3, 5:0). Includes a list of winners and losers for various matches.

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

Advertisement for TOR-PAL Spółka z o.o. featuring a logo and text: 'PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWE TOR-PAL Spółka z o.o. 82-500 Kwidzyn, ul. Lotnicza 1. Oferuje świadczenie usług w zakresie: - wykonawstwa robót betoniarskich, - sprzedaży betonu. Zamówiony beton dostarczamy na miejsce budowy. Zamówienia prosimy kierować do Działu Technicznego Firmy. Informacji udzielimy pod nr tel. 279 84 89.'

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

Advertisement for Volkswagen cars: 'TAK WIELE ZA TAK NIEWIELE Wiosenna promocja samochodów użytkowych VW. VW CADDY od 31 500 zł + VAT, VW TRANSPORTER od 49 900 zł + VAT, VW LT 2 od 69 900 zł + VAT. Ilość samochodów ograniczona, kurs DM z dnia 22.04. 1998 r. Elmot Autoryzowany Dealer Volkswagena. 82-300 ELBLĄG, ul. Tysiąclecia, tel./fax (055) 232-70-60, tel. (055) 235-10-64.

Advertisement for REMBUD: 'REMBUD Firma z niemieckim stażem. Kompleksowa budowa domów, remonty kapitałowe, malowanie, kafelkowanie, siding, montaż płyt gipsowych, układanie podłóg itp. tel. pon.-pt. 0532 194 29 pl.-pon. (055) 275 12 81. Nie płać więcej niż musisz. Kupuj tartacę i inne wyroby tartaczne w Gólskim Przemysle Drzewnym w Suszku ul. Piastowska 31, tel. 278-60-06, fax 278-74-05 po przyjęciu cenach. Najlepszy kup, a zostaniesz naszym stałym klientem.'

Advertisement for M.Leier building materials: 'M.Leier Wytwórnia Materiałów Budowlanych. Z firmą Leier bezpiecznie i ekologicznie wybudujesz cały dom. SYSTEM KOMBINOWY LEIER może być stosowany przy każdym C.C.O. na węgiel, drewno, olej opalowy i gaz. MONOLIT pustak na ściany zewnętrzne k=0,39 W/m²K. DACHÓWKA z prasowanego betonu, mrozoodporna, nienasiąkliwa, w kolorach: ceglastym, czerwonym, brązowym i czarnym. STROP GĘSTOBEROWY belkowo-pustakowy o rozpiętościach od 1,8 do 7,5 m. Przedstawicielstwo i hurtownia prowadzące sprzedaż wyrobów firmy M. Leier. Malbork, Aleja Wojska Polskiego 92 tel.: 272-32-12, 272-34-03, fax: 272-50-01. List of branch locations and phone numbers.

DZIENNIK POMORSKI

ISSN 1232-3713

Regionalne Pismo Pomorza Nadwiślańskiego

Nr 18 (263) GDAŃSKIE • ELBLĄSKIE • OLSZTYŃSKIE • TORUŃSKIE 30.04.1998 r.

Starogard docenia studentów

Starogard podpisał z Politechniką Gdańską porozumienie o współpracy, dotyczące głównie Wydziału Architektury. Na PG studiuje wielu starogardzian. Radnym zależy na tym, by studenci łączyli obowiązki z pozytywnym dla miasta i tematy ich

prac studyjnych dotyczyły Starogardu. W zamian organizowano dla studentów plenery, spotkania, możliwe jest także fundowanie nagród pieniężnych. Rozważana jest możliwość podpisania podobnego porozumienia z Uniwersytetem Gdańskim.

Powiat żuławski?

Po poparciu marszałka Sejmu RP Macieja Płażyńskiego dla koncepcji powstania powiatu żuławskiego i jego przynależności do okręgu nadwiślańsko-pomorskiego, przyszła kolej na Franciszkę Cegielską. Do niej to udali się przedstawiciele Społecznego Komitetu Obrony Powiatu z jego przewodniczącym Zbigniewem Jabłońskim na czele oraz władze samorządowe. Franciszka Cegielska poparła dążenia mieszkańców Żuław i Mierzei Wiślanej do utworzenia samodzielnego powiatu z siedzibą w Nowym Dworze Gd.

Nie chcą socjalnych

Nie powiodła się próba wybudowania budynków socjalnych w Kwidzynie. Lokalizacja jednego została zaskarżona przez mieszkańców, którzy nie zgodzili się z „takim” sąsiedztwem. Sąd przy-

znał rację mieszkańcom i miasto w tym roku po raz drugi rozpoczęło próbę budowy domów socjalnych, aby m.in. rozwiązać sprawę eksmisji do lokum zastępczego.

Przywiązał żonę do torów

Policjanci z Susza zatrzymali Henryka W., który pobił swoją żonę Barbarę, wprowadził ją na torowisko i przywiązał do szyn. Kobieta zdołała się jednak uwolnić i uciekła. Z podejrzeniem wstrząsu mózgu i ogólnymi potłuczeniami trafiła do szpitala, a Henryk W. do aresztu.

Golf bez dachu

Zapowiadany na jesień golf IV w wersji bez dachu będzie dostępny na rynku już późną wiosną tego roku. Kabriolet oferowany jest w trzech wersjach: trendline, comfortline i highline (różniące się coraz bogatszym wyposażeniem). We wszystkich zostały zamontowane poduszki powietrzne dla wszystkich pasażerów i ABS. Do napędu golfa cabrio wykorzystywane są trzy silniki benzynowe (1.6, 1.8 i 2.0) oraz dwie turbodoładowane jednostki wysokoprężne o pojemności 1.9 i mocach 66 i 81 kW.

Auto-Moto
jeszcze na
str. 25-
34.

rabaty cenowe
do 8 000 PLN+ VAT
utrzymane!

VW Caddy od 33 750 PLN + VAT
VW T4 49 605 PLN + VAT
VW LT 70 462 PLN + VAT

GAJOS

SOPOT - Kasztanowa 4
tel. (058) 551-33-17, 0602-108-789

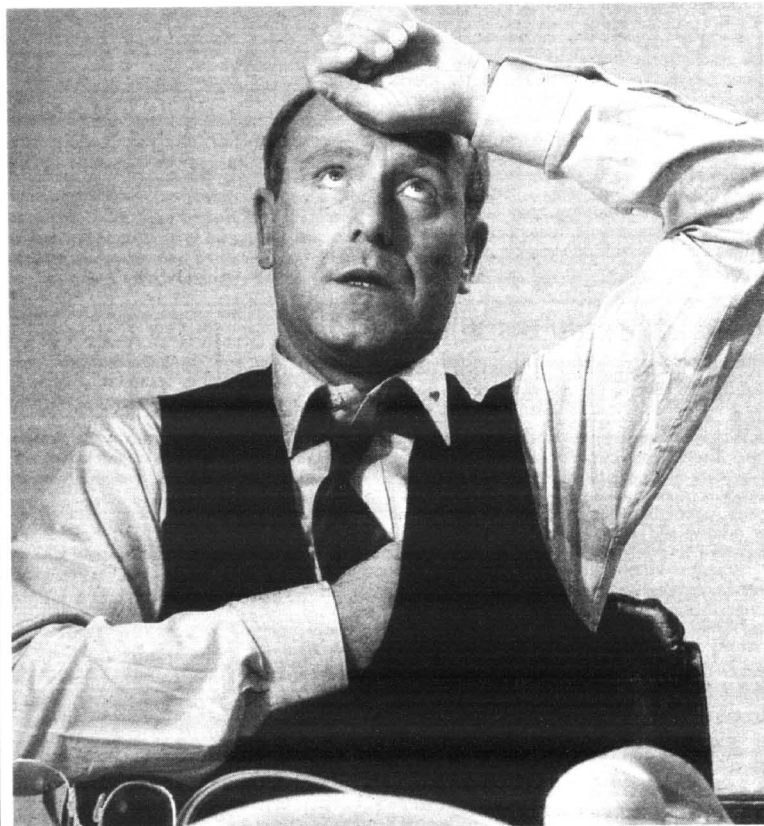
NIEPODWAŻALNE
ARGUMENTY

Gminy myślą o starych

W Sianowie powstaje pierwszy w gminie Ośrodek Geriatryczny z myślą o ludziach starszych, samotnych i chorych. Dom całodobowy będzie służył 13 pensjonariuszom. Wejście on w struktury Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kartuzach. Powstanie takiej placówki stało się koniecznością. Kartuski GOPS kierował już swoich podopiecznych do takich ośrodków w innych gminach. Szereg osób z terenu wymaga całodobowej, fachowej opieki, stąd też zrodził się pomysł, aby placówka dla ludzi starych, samotnych i chorych powstała na miejscu. Takie ośrodki istnieją już w gminach Chmielno i Sulęcyno.

Z raportu lekarza kraju wynika, że jednym z najszybciej rosnących uzależnień nie jest ani alkoholizm, ani nikotynizm, ani narkomania, ale... pracoholizm. Szczególnie daje ono o sobie znać w dużych aglomeracjach miejskich (jak Trójmiasto) i... na wsi. Mieszkańcy małych i średnich miast są - póki co - najmniej uzależnieni od pracy. W Gdańsku i Gdyni oraz we wsiach pod Wejherowem i Pruszczem miały już miejsce przypadki śmierci z przepracowania.

KAROSHI PO POLSKU

I w ten sposób - można by rzec - doganiamy Japonię, do niedawna jedyny kraj na świecie, gdzie tego rodzaju przyczyny zgonów, zwanych Karoshi dawno już przestały należeć do rzadkości.

W pracoholizm, jak w każdy nałóg, wpada się niepostrzeżenie, a pierwsze tego symptomy też zazwyczaj są bagatelizowane.

- Kiedy ktoś umówiony z rodziną czy ze znajomymi, nie przychodzi na spotkanie, bo zostaje w pracy i tłumaczy, że jest w firmie niezastąpiony - to pierwszy sygnał, że zaczyna się dzieć coś niedobrego - mówi doktor Lubomira Szawdyn, psychiatra. Drugi można by opisać następująco: otocze-

nie sygnalizuje pracoholikowi, że przesadza z pracą, ale on to lekceważy, mówiąc, iż już ostatni raz „zawalił” spotkanie, nie wyjechał na weekend czy wczasy. I wreszcie ostatni sygnał, to przekroczenie bariery, poza którą człowiek już się nie kontroluje. Pracuje ciągle, ale już sam nie wie - dlaczego. Pracuje dla samej pracy, bo stał się od niej uzależniony.

Oddawanie się pracy jest, oczywiście, pewnym, wręcz modnym stylem życia. I niech tak będzie do czasu, kiedy staje się kultem pracy, który staje się zjawiskiem nasyconym, które zaczyna pociągać za sobą ofiary.

cd. na str. 4

OPEL
CZĘŚCI
i AKCESORIA
80-395 Gdańsk
ul. Kołobrzaska 65/67
tel. 557-02-83
Sprzedaż stała
i na zamówienie

NIEMIECKA
JAKOŚĆ

Nowe, lepsze
ceny!!!

VW Polo od 30 245
VW Polo Classic od 36 312
VW Passat od 57 497

GAJOS

SOPOT - Kasztanowa 4
tel. (058) 551-33-17, 551-65-90

NOWI PARTNERZY ELBLĄGA

Francuskie miasto Harnes jest bardzo zainteresowane wybudowaniem w swoim pobliżu browaru i to najchętniej filii EB. Akurat ten gatunek piwa odpowiada im najbardziej.

Harnes leży w tym rejonie Francji, w którym w zasadzie nie pija się wina a napojem codziennym jest piwo. Ponadto okolica jest silnie spolonizowana. Niemal co drugi mieszkaniec jest z pochodzenia Polakiem, który nieźle pamięta język ojczysty. Polonusi

uwazają, że piwo EB byłoby najlepszą inwestycją dla nich i Polaków, którą mogliby je preferencyjnie potraktować. Są skłonni przekazać inwestorowi nieodpłatnie grunt, obiecali zwolnienia podatkowe itp. ulgi. Następny krok należy do ewentualnego inwestora.

Elbrewery nie wykazała szczególnego zainteresowania ofertą. Nie mieści się ona, niestety, w strategii firmy, która chce zdobyć rynek Wschodu.

Na zaproszenie konsula ge-

neralnego niemieckiego Leer oraz mera Harnes - przedstawiciele Elbląga przebywali z kilkudniową wizytą we Francji i Niemczech. Celem wizyty było przede wszystkim ustalenie możliwości współpracy z miastami niemieckimi i francuskimi. Partnerami Elbląga są do tej pory szwedzkie Ronneby i niemieckie Leer. Teraz do tego grona może należeć francuska Dunkierka. Trwają rozmowy nad umową partnerską z angielskim Rochester.

Dni Kwidzyna

Tegoroczne Dni Kwidzyna zostaną zorganizowane w okresie od 5 do 7 czerwca. Po raz pierwszy impreza odbędzie się na stadionie Kwidzyńskiego Centrum Sportu i Rekreacji. Gniom Kwidzyna towarzyszyć będzie Wystawa Gospodarcza i Targi Konsumpcyjne Powiśle '98. Jak zawsze nie zabraknie koncertów muzycznych, imprez sportowych i rekreacyjnych. Gwiazdą Dni Kwidzyna będzie zespół PERFECT, który wystąpi 7 czerwca.

Wystawa Gospodarcza i Targi Konsumpcyjne, zorganizowane przez Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A., burmistrza Kwidzyna i Pomorską Izbę Przemysłową, są nowością. Celem targów będzie szeroka prezentacja dorobku gospodarczego całego regionu, promocja rodzimych firm, a także firm z całego kraju.

Sami przeciw sobie

Od Sztutowa, aż do Krynicy Morskiej nie ma apteki. Jest też oczyszczalnia, że zapotrzebowanie na tego typu placówkę jest ogromne. Zupełny brak apteki, a także podród do najbliższej miejscowości, gdzie się ona znajduje stwarza - zwłaszcza starszym mieszkańcom miejscowości leżących na tym odcinku - ogromny problem. Widząc taką potrzebę, jak również możliwości finansowe, wójt gminy Sztutowo Eugeniusz Wyrzykowski na zabranii wiejskim, które odbyło się 4 kwietnia, przedstawił zbraniam mieszkańcom możliwość utworzenia punktu aptecznego w Sztutowie. Dziwnym wydaje się zatem fakt, że wysunięcie takiej propozycji zostało odrzucone przez obecnych na sali ludzi. Dlaczego taka, a nie inna była ich reakcja, do końca nie wiadomo. Mentalność ludzka wszak jest nieodgadniona.

Pomóż swemu sercu

EKG PRZEZ TELEFON

W ubiegłym tygodniu, w Gdańsku - Zaspie otwarto pierwszą w Wybrzeżu placówkę całodobowego monitoringu kardiologicznego „Kardiotel”. Dzięki systemowi możliwe jest przekazywanie sygnału EKG przez telefon.

„Kardiotel” to przedsięwzięcie komercyjne. Jest on bardzo wygodny dla pacjentów np. z zaburzeniami czynności serca, ale niestety dość kosztowny. Pierwsza wizyta w Centrum Monitoringu Kardiologicznego oraz aparat

EKG to wydatek 150 zł, miesięczny abonament pozwalający pacjentowi łączyć się z centrum dowolną ilości razy kosztuje 50 zł.

Zbyt późno udzielona fachowa pomoc medyczna jest przyczyną 70 proc. zgonów z powodu chorób serca i układu krążenia. Celem Centrum Monitoringu Kardiologicznego nie jest leczenie przez telefon, ale maksymalne przyspieszenie pierwszej pomocy, która dociera do osoby chorej na serce. Sygnał EKG przesłany do kardiologa, za po-

mością telefonu może uspokoić pacjenta, ale może też - w razie potrzeby, natychmiast skierować do niego ambulans.

Przekazywanie sygnału EKG przez telefon jest coraz powszechniej stosowane na świecie. Pacjent używa w tym celu małego, wygodnego i prostego w obsłudze nadajnika EKG. Jest to nadajnik z dwiema elektrodami, które pacjent sam umieszcza w określonych miejscach w okolicach serca - sygnał elektryczny serca biegnie wprost z nadajnika przez słuchawkę telefoniczną do dyżurującego lekarza.

O każdej porze i z każdego telefonu - również komórkowego lub z budki telefonicznej, a nawet ze statku, pacjent może przelać swój zapis EKG do oceny lekarzy dyżurującym w Centrum Monitoringu Kardiologicznego i uzyskać natychmiastową poradę. Czas przekazania sygnału EKG wynosi około 15 sekund.

cd. na str. 3

Oferta Internetu tańsza niż myślisz.

Wejdź z nami w XXI wiek.

„Internetu nie da się ominąć.

Polski Internet to już ponad pół miliona użytkowników.

Noś tu podwaja się co kwartał.

Internet pomaga w nawiązywaniu kontaktów,

zarządzaniu własną firmą, organizowaniu sprzedaży.

Jeżeli jesteś aktywny, prowadzisz firmę, wcześniej czy później poznasz Internet.

Lepiej zrobić to dzisiaj niż za rok pod naporem konieczności...

Obiecujemy, że łagodnie wprowadzimy Cię w świat Internetu.

Jeżeli jesteś zainteresowany skontaktuj się z naszym Biurem Reklam,

Tczew, ul. Gdańska 32, pokój nr 4,

telefon (069) 31-46-44,

lub z współpracującymi z Twoją firmą specjalistami ds. reklam.

<http://www.wpomorskie.com.pl>

e.mail: biurowp@wpomorskie.com.pl

Wydawnictwo Pomorskie

OCZYSZCZALNIA DLA GRUDZIĄDZA

Grudziądz jest jednym z większych miast w Polsce, które nie posiada oczyszczalni ścieków. Z tego powodu jest nie tylko mniej atrakcyjny dla inwestorów, ale również jest narażony na planowane wysokie kar i opłat za zrzucone do Wisły.

Miasto zamierzając zlikwidować ograniczenia w rozwoju, związane z brakiem oczyszczalni, jak również w trosce o środowisko naturalne, podjęło budowę oczyszczalni wraz z systemem kolektorów niezabudowanych do funkcjonowania oczyszczalni.

Z uwagi na konieczność zapewnienia ponad 90 proc. reduk-

cji zanieczyszczeń w oczyszczalni w Grudziądzu będzie zastosowana nowoczesna technologia. Technologia taka oferuje firmy, biorące udział w przetargu na projekt i wykonanie oczyszczalni. Zainteresowanie przetargiem jest ogromne. Materiały niezbędne do opracowania oferty pobrano 49 firm, z których większość stanowią oferty krajowe.

Termin składania ofert wstępnych upływa 5 maja br. Oferty oceni komisja przetargowa, składająca się z przedstawicieli Rady Miejskiej Grudziądza, Urzędu Miasta, Miejskich Wodociągów i Oczyszczalni Sp. z o.o. oraz zaproszonych ekspertów.

Jak zostać przedsiębiorcą

Od 1995 r. gmina Susz uczestniczy w realizacji Polsko-Szwajcarskiego Projektu Poparcia Wolnej Przedsiębiorczości. Prowadzony on jest przez specjalistów z Gdańskiej Izby Rzemieślniczej. W przedsięwzięciu tym wzięło udział około 200 osób.

Szkolili się nauccyiele, pracownicy administracji samorządowej, rolnicy, bezrobotni, potencjalni przedsiębiorcy, a także grupa młodzieży - tegoroczni maturzyści Zespołu Szkół Rolniczych

w Suszu. Uczniowie uczestniczyli w pięciu warsztatach zorganizowanych na terenie szkoły i obejmujących szeroki zakres zagadnień. Pierwszy trening dotyczył szwajcarskiego zarządzania jakością. Pozostałe tematy to: być przedsiębiorcą, być szefem, negocjacje marketing, sprzedaż, rozwój osobisty oraz trening moderacji. Szkolenie wzbogaciło młodzież o nowe umiejętności, które pozwolą jej pewniej poruszać się w sferze gospodarczej.

GM

Kontakt Konwent 1998

Organizatorem „Kontakt Konwentu 1998” jest Business Center w Karlskronie (Szwecja), a współorganizatorami Urząd Miasta Gdynia i Pomorska Izba Przemysłowo-Handlowa.

Celem „Kontakt Konwentu 1998” jest wykorzystanie możliwości rozwinięcia działalności firm na rynku skandynawskim. „Kontakt Konwent” odbędzie się 14 września br. na pokładzie promu Stena Sarpe, pływającego na trasie Gdynia - Karlskrona (w trakcie postoju promu w porcie Gdynia).

Do udziału w Konwencie zaproszono około 350 przedsiębiorstw z krajów skandynawskich (głównie Szwecja), Niemiec, Polski, Okręgu Kaliningradzkiego, Litwy, Łotwy, Estonii, Ukrainy i Białorusi.

Do udziału w Konwencie organizatorzy perferują przedsiębiorstwa z następujących branż: budownictwo i instalacje, przemysł spożywczy, przemysł tekstylny, turystyka, przemysł meblarski, IT/settware, podstawa, ochrona środowiska.

U. N.

Referendum w Zalewie

Rada Miejska w Zalewie zdecydowała, że gminne referendum w sprawie przynależności do powiatu odbędzie się 24 maja. Po opowiedzeniu się Zalewa w marcu w światłą grupka niezadowolonych promotorów inicjatorów złożyła wniosek o przeprowadzenie referendum. Przewodniczą jej Janusz Sokółowski z Jerzwaldu.

„Od Wahadełki do Gwiazd”

W Centrum Targowym w Gdańsku przy ul. Beniowskiego 5, od 30 kwietnia do 3 maja, codziennie od rana do godz. 19.00, odwiedzający centrum będą mieli okazję uczestniczyć w wielu bezpłatnych seansach uzdrowicielskich, przeprowadzonych przez znanych uzdrowicieli z Polski i z wielu innych krajów, bowiem organizowane są tam III Bałtyckie Spotkania i Targi „Od Wahadełki do Gwiazd”. Będzie dr Bożena Kędzierzawska z USA, biskup Rodolfo Cabe z Filipin, Tamara Jermakowa, Franciszek Fellmann, Antoni Przechszta z Londynu, prezes Stowarzyszenia Niemieckich Bioenergoterapeutów Nina Dul z Niemiec, Janina Zawadzka, Kinga Roberts z Australii, Piotr Gutowski i wielu innych bioenergoterapeutów.

Goście targów będą mogli również uczestniczyć w bezpłatnych wykładach i spotkaniach z niezwykłymi ludźmi, specjalistami z dziedziny Peng Shui, astrologii, radiestezji, medycyny naturalnej, badaczami UFO, zielarzami i innymi ludźmi niosącymi wiedzę o naturalnych sposobach utrzymania zdrowia oraz dobrej kondycji przez wiele lat.

Można będzie również kupić wiele niezwykłych akcesoriów, kamieni pólślachełnych, wahadełek, piramidki, książki. Swój przyjazd zapowiedziały takie sławy jak mgr Krzysztof Ignacy Bulyszek, dr Aleksander Danilow, mgr Grzegorz Ciszak.

Zatem odwiedzający targi będą mogli liczyć na mnóstwo niesamowitych wrażeń i doznań, osobistych spotkań z niezwykłymi ludźmi o niezwykłych właściwościach.

U. N.

DZIENNIK POMORSKI

REDAGUJE KOLEGIUM: Krzysztof Mykowski (red. nac.), Malgorzata Kupper-Mykowska (sekr. red.), Ewa Jędra, Dariusz Gajewski - Tczew (tel. 069/31-10-44), Tadeusz Majewski, Janusz Rokiciński - Starogard Gd. (tel. 069/16-253-30). **SIEDZIBA REDAKCJI:** ul. Gdańska 32, 83-110 Tczew, tel. (069) 31-31-18, fax (069) 31-25-70. **ODDZIAŁY:** Gdańsk, tel. (058) 301-48-65, Tczew (069) 31-10-44, Wejherowo (058) 672-44-20, Starogard (069) 16-253-30, Elbląg (055) 232-77-51, Kwidzyn (055) 279-30-59, Malbork (055) 272-55-22, Iława (088) 48-77-66, Grudziądz (051) 222-22-20, Nowy Dwór Gdański (0-5547) 27-59. **Współpraca:** Puck (058) 673-29-52, Kartusy - Żukowo (058) 681-43-33. **DZIAŁY REKLAM I OGŁOSZEŃ:** Gdańsk, tel. fax (058) 301-48-65, Tczew, tel. fax (069) 31-25-70 oraz telefony we wszystkich oddziałach. **WYDAWCA:** Wydawnictwo Pomorskie, ul. Gdańska 32, 83-110 Tczew, tel. fax (069) 31-25-70. **SKŁAD I DRUK:** Zakłady Graficzne im. Józefa Czyżewskiego, ul. Sadowa 5, 83-110 Tczew, tel. fax (069) 31-36-24, 31-66-89.

cd. ze str. 2

Dyżurujący przez całą dobę kardiolog ocenia na ekranie monitora przesłany zapis EKG, mając jednocześnie do natychmiastowej dyspozycji dane o pacjencie i wyniki jego badań przechowywane w komputerowej bazie danych. Zebrane informacje pozwalają błyskawicznie ocenić sytuację i zdecydować czy wystarczy pacjentowi udzielić porady i uspokoić go, czy zaordynować odpowiednią dawkę stosowanego dotychczas leku, czy też konieczne jest natychmiastowe wezwanie pomocy pogotowia ratunkowego, z którym dyżurujący lekarz jest w stałym kontakcie. Za zgodą pacjenta dyżurujący kardiolog może przekazać wszystkie posiadane dane szpitalowi, do którego trafia chory. Pacjent będący pod opieką Centrum będzie pilotowany przez nie podczas korzystania z innych specjalistycznych ośrodków.

System monitoringu kardiologicznego jest szczególnie pomocny osobom po przebytym

EKG NA TELEFON

zawale serca, po zabiegach kardiologicznych czy z wszczepionymi stimulatorami pracy serca. Zalecany jest również osobom żyjącym w ciągłym stresie np. wykonującym odpowiedzialną pracę lub przebywającym z dala od placówek służby zdrowia (np. na statkach). Do Centrum powinny być kierowane osoby z napadowymi kołataniem serca, z zasłabnięciami, z zaburzeniami rytmu serca. System jest pomocny przede wszystkim w zdiagnozowaniu początków choroby u osób zaniepokojonych o swoje zdrowie.

Pacjent składa pierwszą wizytę w Centrum Monitoringu Kardiologicznego osobiście, nie musi być skierowany przez lekarza. Podczas pierwszej wizyty przechodzi wstępne, rutynowe badania oraz wywiad lekarski. Do bazy danych zostają wpisane dane o pacjencie i jego dolegliwościach, informacje o dotychczas stosowanej terapii oraz zażywanych lekach, a także wstępne, standardowe badanie EKG. Pacjent uczy się samodzielnie umieszczać elektrody nadajnika na swoim ciele. Otrzymuje również do dyspozycji aparat EKG.

Z usług systemu kardiologicznego mogą korzystać osoby prywatne, a także firmy i instytucje, które dbają o zdrowie swoich pracowników. System ten interesuje zwłaszcza duże firmy, których wyniki zależą od stanu zdrowia pracowników, np. żeglugowe, spedycyjne, lotnicze. Zakład taki wykupując abonament na usługi medyczne dla swojego pracownika nie tylko kształtuje swój wizerunek jako firmy opiekuńczej, ale również zyskuje możliwość odpisania tych kosztów od podatku.

Wnioskodawcą i realizatorem projektu jest grupa członków Gdańskiego Oddziału Stowarzyszenia Polska Klasa Średnia, a także lekarze z kilku oddziałów kardiologicznych szpitali oraz obu Klinik Chorób Serca Akademii Medycznej w Gdańsku.

**Małgorzata
Kupper-Mykowska**

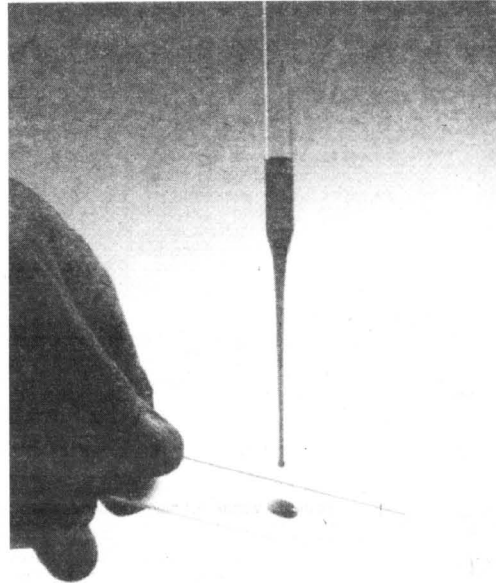
Grypy zaczynamy się bać. Od kilku lat lekarze mówią o tym, że jej wirusy uodporniają się na skuteczne dotychczas leki. Efektem są niedoleczenia i... powikłania. W samej tylko Bydgoszczy w ostatnich paru dniach przyjęto 35 tysięcy osób (ponad 10 proc. mieszkańców całego miasta!), które cierpią na ostre nawroty nie doleczonych choroby, które przejawiają się ciężkimi przypadkami zapalenia płuc. Kilka osób zmarło. Lekarz wojewódzki w Gdańsku obawia się, że podobna sytuacja może rozwinąć się także na Wybrzeżu, gdzie przebieg tegorocznej wiosennej grypy był podobny, jak w Bydgoskiem.

NA POHYBEL WIRUSOM

Skutkiem tego jest m.in. gwałtowny wzrost zainteresowania szczepionkami. Czy jednak są one skuteczne po fakcie, kiedy nie czas na zapobieganie, ale leczenie już rozwiniętej choroby? Wiadomo bowiem, że można już szczepić się nie tylko przeciwko odrze czy ospie (przez co obowiązkowo przechodzi każde dziecko), ale również przeciwko stanom grypowym, wirusowemu zapaleniu wątroby, różyczce, kleszczowemu zapaleniu opon mózgowych i szeregu innym popularnym obecnie, a docukliwym dolegliwościom, na które narażony jest prawie każdy z nas. O tych „nieobowiązkowych” szczepionkach mówi prof. Mirosław Karłowicz, ekspert Światowej Organizacji Zdrowia ds. Wirusologii.

- Czy fakt obecności na rynku przeróżnych szczepionek jest równoznaczny z zachętą do sięgnięcia po nie?

- To nie jest wcale takie oczywiste. Każda szczepionka jest inna, zatem o każdej trzeba mówić oddzielnie. Decyzja o zastrzeżeniu przeciwko, na przykład, różyczce, wirusowemu zapaleniu opon mózgowych i mózgu czy grypie, powinna być uzależniona m.in. od wieku, stanu zdrowia, także zawodu. Ważne jest też, jakie mamy szanse zetknięcia się z wirusem wywołującym chorobę.

Przykładem niech będzie kleszczowe zapalenie mózgu. Tę ciężką chorobę wywołuje wirus, który może wniknąć do organizmu człowieka po ukąszeniu przez zakażonego kleszcza. Wirus „rozmaża” się początkowo w węzłach chłonnych, później

poprzez krew jest przenoszony do mózgu oraz rdzenia, gdzie powoduje uszkodzenie komórek nerwowych. Efektem są bardzo groźne trwałe porażenia. Istnieje skuteczna szczepionka przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu. Uważam jednak, że nie

ma sensu szczepić kogoś, kto najprawdopodobniej nie „spotka” się z zarażonym kleszczem.

- Niedługo znowu wylegnemy na łąki i do lasu, gdzie chętniej kleszczę - zwłaszcza w lasach Kaszub i nad Wisłą. Szczepić się więc czy nie szczepić przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu?

- Jeśli planujemy spędzić urlop w lesie na przełomie kwietnia i maja albo we wrześniu - na te miesiące przypada pora wylegu kleszczy - szczepienie jest wskazane. Ale też nie po każdym ukąszeniu rozwija się ta groźna choroba. Jeśli jednak planujemy wyjazd w lipcu czy sierpniu nad morze to prawdopodobieństwo ukąszenia przez zakażonego kleszcza jest bardzo małe, zachorowania - jeszcze mniejsze. Szczepienie nie jest więc moim zdaniem konieczne. Decyzję każdy musi podjąć sam.

- Jak takie szczepienie powinno przebiegać, aby było skuteczne?

- Szczepionkę przyjmuje się w trzech dawkach. Pod koniec zimy lub wczesną wiosną trzeba przyjąć pierwszą. Drugą dawkę bierze się tuż przed wiosną inwazją kleszczy. Ostatnią po upływie 9 miesięcy od drugiej. Chciałbym jednak podkreślić, że jeden cykl szczepień nie daje odporności na całe życie.

cd. na str. 4

AUTORYZOWANY DEALER

DAEWOO
MOTOR POLSKA

STAR

JEDYNY AUTORYZOWANY DEALER STARA W POLSCE PÓŁNOCNEJ

* ilość samochodów ograniczona

STAR i LUBLIN II TERAZ TANIEJ*

POLMOZBYT GDAŃSK

Gdańsk, ul. Miałki Szlak 4/8
tel. 305 92 47 lub 0-601 63 81 44

pn. - pt. 8.00 - 17.00
sobota 10.00 - 14.00

KAROSHI PO POLSKU

cd. ze str. 1.

Wtedy musi być oceniony jako niepokładany nałóg, bo stanowiący zagrożenie dla zdrowia i życia.

- Pracochnik ulega przymusowi pracy, tak jak alkoholik przymusowi picia czy narkoman przymusowi brania narkotyków - twierdzi doktor Szawdyn. Miewa napady szaleńczej pracy (nasilenie nałogu) i zastoju (wyciszenie nałogu). Jednak dopóki sam nie powie, że jest uzależniony i nie podda się terapii, choroba będzie przyjmowała coraz ostrzejszą postać. Pracochnik będzie coraz więcej pracował, więcej zarabiał, więcej znaczył i... będzie chciał jeszcze więcej pracować.

● Oczywiście nic nie dzieje się bez przyczyny.

- Praca to lekarstwo na chore emocje - mówi doktor Szawdyn. - Pozwala przetrwać i ukryć nieumiejętność życia w świecie. Dlatego pracochnikami zostają ludzie z chwiejną osobowością i kompleksem niższości, często jednak z dużymi ambicjami. Dotyczy to zarówno mężczyzn, jak i kobiet (choć pracochniczek jest znacznie mniej).

Od swych zajęć zawodowych uzależniają się zazwyczaj pracownicy umysłowi. Pracowników fizycznych strzeże przed nałogiem po prostu ograniczona wydolność ich mięśni. W szpony nałogu wpadają najczęściej ludzie młodzi. Ci ambitni i wybitnie zdolni, stawiają sobie bowiem już na starcie tak wysoko poprzeczkę, że aby osiągnąć cel - wysokie zarobki, stanowisko, samochód, dom - muszą pracować więcej niż przeciętni ludzie.

Nie jest to jednak jeszcze wszystko całkowicie jednoznaczne i proste. Jak bowiem

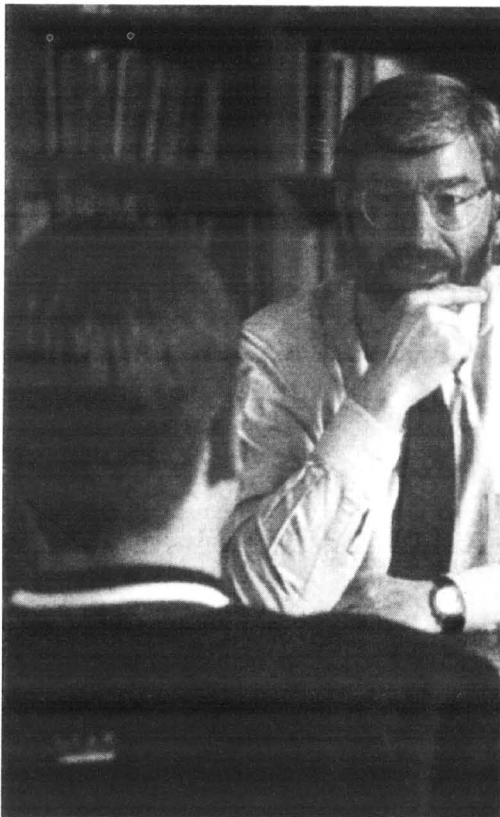
wy tłumaczyć fakt, że poza stwierdzonymi skłonnościami dziedzicznymi do pracochnizmu, maniakami pracy stają się ostatnio miliony młodych ludzi na całym świecie? Czyżby każdy z nas miał w sobie jakiś „obowiązkowy”, przez całe pokolenia uspijony, gen pracochnizmu? Na tak postawione pytanie trzeba by odpowiedzieć twierdząco, gdy wziąć pod uwagę, że właśnie Światowa Organizacja Zdrowia zamierza wpisać pracochnizm na listę chorób cywilizacyjnych.

● W naszych, polskich warunkach - wyjaśnia doktor Szawdyn - najczęściej mamy jeszcze do czynienia z tzw. polichochnizmem, czyli uzależnieniem wielokrotnym. Po pomoc coraz częściej zgłaszają się ludzie, którzy uzależnieni są, na przykład, od alkoholu, jedzenia i pracy jednocześnie. Bywa też, że pracochnikami stają się alkoholicy po kuracji odwykowej. Oni po prostu chcą nadrobić stracony czas. Rzucają

się w wir pracy, by nie myśleć o picciu, by wyjść z finansowych kłopotów, w które wpędził ich alkoholizm. Niestety, często przeciętną pracą kończy się ponownie alkoholizmem.

Cierpi nie tylko pracochnik - u którego potęgają się zarówno dolegliwości fizyczne, jak psychiczne, ale także jego rodzina i najbliższe otoczenie.

- Gdy brakuje pracy - mówi Lubomira Szawdyn - uzależniony od niej człowiek cierpi na syndrom „zespołu abstynenckiego”. Nie wie, co ma ze sobą zrobić, staje się nadobudliwy, drażliwy, ma kłopoty ze snem, częste bóle głowy, a czasem nawet zaburzenia układu pokarmowego. Przepracowanie, stres, niezdrowy tryb życia prowadzą z kolei do zawałów serca i zaburzeń nerwicowych, coraz częstszych wśród aktywnych trzydziesto- i czterdziestolatków. Jeśli w porę nie nastąpi leczenie, może dojść nawet do śmiertelnej zapadki lub też zgonu z powodu choroby wywołanej pracochnizmem.

Terapia odwykowa pracochnika trwa minimum dwa lata

● Terapia odwykowa pracochnika trwa minimum dwa lata.

- Zaczyna się ona od narysowania „ortu”, czyli struktury doby - mówi doktor Szawdyn. - Pracochnik musi narysować w formie koła, jak wyglądała jego doba, podzielona na piętnastominutowe części. Zwykle taki „ort” zapisany jest tak, że zostaje ledwie cztery do pięciu godzin na odpoczynek. Obok pracochnik rysuje drugi „ort”, na którym zaznacza, jak chciałby, aby wyglądała jego doba. Tu uwzględnia rodzinę, przyjaciół, sport czy hobby. Na początku terapii oby te dwa orty się zasadniczo.

Jeśli uzależniony od pracy nie wypowie w porę zdania: „Jestem pracochnikem, muszę i chcę się leczyć”, grozi mu karoshi. A zanim dojdzie do śmierci z przepracowania, utraci rodzinę, przyjaciół, znajomych. Będzie bowiem tylko tyłko dla pracy i mówił o pracy. B.P.-S.G.

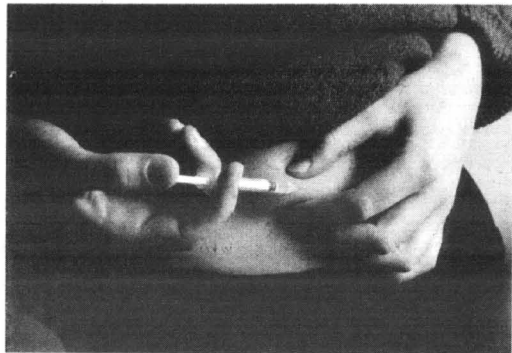
NA POHYBEL WIRUSOM

cd. ze str. 3

Siły obronne organizmu utrzymują się w tym przypadku tylko przez trzy lata.

● Coraz częściej mówi się o różyczce jako chorobie szczególnie niebezpiecznej dla kobiet w ciąży. Czy to oznacza, że planując urodzenie dziecka przyszła matka powinna się zaszczepić przeciwko tej chorobie?

- Może zacznijmy od wyjaśnienia, że różyczka wcale nie jest „obowiązkowa”, i że mogą się jej nie obawiać wyłącznie ci, którzy już chorowali. Zarówno mężczyźni jak kobiety, które nie chorowały na różyczkę, też mogą mieć odporność na tę chorobę (!). Zakażenie wirusem różyczki, również wirusami wywołującymi inne choroby, przebiega często bezobja-

wowo. Nie ma wówczas podwyższonej temperatury ani wysypki, ale wirus szaleje i w organizmie zostają uruchomione mechanizmy odpornościowe. Między innymi dzięki takim bezobjawowym zakażeniom 90 proc. kobiet w wieku od 18 do 40 lat nabrało odporności przeciwko różyczce.

Prawdopodobieństwo zachorowania na różyczkę jest więc raczej małe. Pamiętajmy jednak, że wirus różyczki, nie wywołujący zwykle poważnych konsekwencji u dzieci czy osób dorosłych, jest bardzo groźny dla płodu. Dlatego nie wolno ryzykować. Każda kobieta, która nie chorowała na różyczkę, powinna zaszczepić się przed urodzeniem dziecka.

● Czy jest możliwość sprawdzenia, czy nasz organizm jest uodporniony na określone wirusy i w związku z tym nie potrzebuje podawania szczepionki?

- Można przeprowadzić badania serologiczne. Podanie szczepionki jest jednak prostszym rozwiązaniem. Jeśli organizm posiada już siły obronne, po szczepieniu zostaną tylko wzmocnione. Nie zawsze jednak trzeba szczepić się na wszelki i każdy przypadek. Weźmy „żółtaczkę”, która nie jest chorobą, lecz objawem związanym z uszkodzeniem wątroby, spowodowanym przez różne wirusy: herpes, cytomegali, hepatitis typu A, B, C, D.

Jest tylko jedna szczepionka - przeciwko hepatitis B. Wirus ten wywołuje zakażenie krwiopochodne, zagrażające noworodkom, pacjentom, którym przeszczepia się narządy i przetacza krew, także chirurgom. I właśnie te osoby powinny być szczepione. Skuteczność szczepionki trudno ocenić, ale szacuje się, że prawidłowo stosowana może uchronić 70-80 proc. osób. Dla porównania dodam, że szczepionki przeciwko polio czy odrze są skuteczne niemal w 100 procentach.

- Przejdźmy może do bardzo niebezpiecznej w tym roku grypy. Jest niemal tyłu zwolenników co przeciwników szczepienia się przeciwko tej chorobie, a to z powodu niezliczonej ponoć różnorodności jej wirusów.

- Rzeczywiście, co roku grypę może wywoływać inny szczep wirusa. Z dość dużym prawdopodobieństwem można jednak przewidzieć, jaki w nadchodzącym sezonie będzie sprawcą grypy i ustalić skład najbardziej skutecznej szczepionki. Jest to możliwe dzięki temu, że istnieje specjalny system informacji Światowej Organizacji Zdrowia. Na wszystkich kontynentach wirusolodzy obserwują zmiany zachodzące w krążących szczepach grypy i na bieżąco izolują nowe. Na tej podstawie opracowywane są sezonowe prognozy. Zapoznają się z nimi producenci szczepionek. Każdego roku na rynek trafiają „poprawione” preparaty, działające przeciwko zagrażającym nam szczepom. Oczywiście, zawsze się może zdarzyć, że niespodziewanie zaatakują zupełnie nowy szczep wirusa. Zdarza się to jednak niezwykle rzadko.

● Jaka jest skuteczność tych szczepionek przeciw grypie?

- Skuteczność szczepionki jest zmienna. Na grypę choruje 20-30 proc. zaszczepionych osób. Nie dlatego, że zakazili się całkiem nowym mutantem wirusa, lecz dlatego, że ich organizm nie wytworzył dostatecznie silnych mechanizmów odpornościowych. Na szczepionkę każdy reaguje inaczej. Jeden wytwarza bardzo silne mechanizmy odpornościowe, drugi słabe, trzeci w ogóle.

● Jakich nowych szczepionek możemy spodziewać się na rynku w najbliższym czasie?

- Aktualnie wirusolodzy w wielu krajach świata finalizują badania nad szczepionkami przeciw wirusom wywołującym u dzieci poważne schorzenia układu oddechowego (RS, parainfluenza), a zwłaszcza wirusom z rodziny herpes, wywołującym ciężkie zapalenia mózgu i stanowiącym zagrożenie dla osób zakażonych wirusem HIV i w transplologii. Wirusy herpes wnikają do organizmu, zajmują komórki tkanki nerwowej i w formie utajonej przebywają w nich przez całe życie.

Skuteczna szczepionka przeciwko nim musiałaby więc zmuszać organizm nie tylko do wytwarzania przeciwciał, sprawdzających się w walce z „żywymi” wirusami, lecz wywoływać także mechanizmy, które nie dopuszczaliby do „zasiedlenia” wirusów w komórkach. To bardzo trudne zadanie. Mam jednak nadzieję, że uda się je rozwiązać za pomocą inżynierii genetycznej. Oczywiście problemem jest także szczepionka przeciwko wirusowi HIV, ale to już odrębne zagadnienie.

- Dziękuję za rozmowę.

rozm. przygot.
Stanisław Gryzmała

Nieprowadzenia szkolne dotyczą nie tylko uczniów o niskim ilorazie inteligencji. Kłopoty z nauką mają często dzieci zdolne, obdarzone doskonałą pamięcią. Dlaczego tak się dzieje?

Odpowiedź nie jest łatwa. Pedagodzy i psycholodzy wymieniają wiele powodów. Przedstawimy kilka z nich.

Nie jest prawdą, że niepowodzenia szkolne dotyczą głównie dzieci o obniżonej zdolności uczenia się z niskim ilorazem inteligencji, opóźnione w rozwoju, ociężałe umysłowo. Nie zawsze też złe oceny idą w parze z nieodpowiednimi warunkami życia, pochodzeniem z rodziny nie zapewniającej warunków do intelektualnego rozwoju i nauki, stwarzającej atmosferę nieustannego napięcia i konfliktów.

- Niepowodzenia szkolne dotyczą wielu dzieci zdolnych, obdarzonych doskonałą pamięcią, ciekawych świata - alarmują psychologowie i pedagodzy.

Trudno znaleźć wytłumaczenie dla tych niepowodzeń.

- Często rodzice uważają, że dziecko jest po prostu leniwe i stąd jego problemy. Tymczasem lenistwo to jeden z powodów niechęci do nauki, ale bardzo często szkolne trudności wywołane są wieloma jeszcze innymi przyczynami - twierdzą fachowcy.

ZABURZENIA KONCENTRACJI UWAGI

Często występują u dzieci nadmiernie wrażliwych, delikatnych, o słabym systemie nerwowym. Dzieci te mają słabą zdolność eliminacji niektórych istotnych bodźców, działających na nie razem z bodźcami ważnymi i znaczącymi.

Dla dziecka wrażliwego i czującego mocniej wszystko, co dzieje się w otoczeniu, pobudza jego uwagę, wyobraźnię i wyzwala silne emocje. W szkolnej klasie sygnały docierają doń ze wszystkich stron - od nauczyciela, od kolegów, zza drzwi prowadzących do korytarza i zza okna.

ni w nauce, ponieważ nie wiedzą, po co mają opanować określone umiejętności i wiadomości szkolne, nie są nimi zainteresowane albo też nie wierzą, aby mogły kiedykolwiek mieć sukcesy w nauce.

- Nauczyciele zajmujący się jakimś czasem temu pewnym dzie-

cków, zahamowań, podchodzą do każdego przedmiotu i zadania z nastawieniem: „Tego na pewno nie potrafię”. Czasami na taką właśnie postawę składają się lata, w czasie których wmaiwano dziecku jego słabość, nieudolność, karcono je, wyśmiewano. Są to dzieci, których rodzice

go, że nie są w stanie zająć pierwszego, najlepszego miejsca w klasie czy w szkole - twierdzą fachowcy.

Są to dzieci egocentryczne, rozpieszczone często, przyzwyczajone do tego, że uwaga otoczenia skierowana jest tylko na nie, że wszystko co robią, zysku-

DLACZEGO ŹLE SIĘ UCZĄ?

Uwaga nadmiernie wrażliwego dziecka jest więc podzielona i rozproszona, skierowana na co raz to nowe przedmioty, osoby i wydarzenia, niekoniecznie właśnie te, które są istotne w procesie nauczania i przebiegu lekcji.

Po skończonych zajęciach dzieci takie wracają do domu zmęczone, pełne wrażeń, przeżyć, ale nie zawsze wiedzą, co mówił nauczyciel, co jest zadaniem, itd.

Takiemu dziecku bardzo potrzebny jest dobry pedagog, który potrafi prowadzić lekcje w zajmujący sposób - zainteresować dziecko. Pomaga w koncentracji śródkolejowa gimnastyka - szczególnie w młodszych klasach.

- Na pewno problem związany z trudnością w skoncentrowaniu się istnieje w naszej szkole - powiedziała nam pani Marlena Knifel, pedagog z Szkoły Podstawowej nr 1 z Pelplina. - Te problemy są zauważalne już w pierwszej klasie. Dziecko myśli o czymś innym, nie może się skupić. Powodem tych problemów może być przeładowanie programów szkolnych. Uczeń nie daje sobie rady z opanowaniem materiału, wyłącza się, zamyka w sobie. W końcu w ogóle traci zainteresowanie nauką. Nie wie po co się uczyć.

PO CO SIĘ UCZYĆ?

Są dzieci, które mają złe wy-

kiem, uważali je za przeciętne, leniwe i mało błyskotliwe. Tymczasem zostali zaskoczeni, doświadczyć się o jego pozaszkolnych zainteresowaniach i sukcesach. Przypadkowo dowiadują się o pasji ucznia, której oddaje się bez wiedzy wychowawców - opowiada nam nauczycielka w jednej z gdańskich podstawówek.

Wielu dzieciom brakuje zaufania do siebie, pełne są komple-

robia wszystko „szybciej i lepiej”, dzieci które mają „bardziej udane” rodzeństwo - przysłówowe brzydkie kaczątko.

Albo właśnie, i to często, są to dzieci, które nie radzą sobie ze zbyt obszernymi programami!

EGOCENTRYCY

Spotkać można także dzieci, które nie uczą się dobrze dlate-

go, że nie są w stanie zająć pierwszego, najlepszego miejsca w klasie czy w szkole - twierdzą fachowcy.

- Powodem takiego zachowania - powiedziała nam pani pedagog z pelplińskiej podstawówki - mogą być również zbyt wygórowane aspiracje rodziców. - Dziecko nie potrafi, nie jest w stanie sprostać ich ambicjom, wymaganiom. Ponieważ nie może być najlepsze, w ogóle przestaje się uczyć.

PO CO UCZYĆ SIĘ WSZYSTKIEGO?

U dzieci o wyraźnych, ukierunkowanych zdolnościach oraz dzieci utalentowanych w jednej tylko dziedzinie, angażowanie wysiłku w naukę różnych przedmiotów jest zdecydowanie niejednakowe. Zwykle „błyszcza” one w tych dziedzinach, które związane są z przedmiotem ich zainteresowań, a w innych „kułają” przez cały okres pobytu w szkole.

NADPOBUDLIWE

Nadpobudliwe dzieci to te, które pokładają się na ławce, nadmiernie poruszają rękami, szurają nogami, wiercą się.

cd. na str. 6

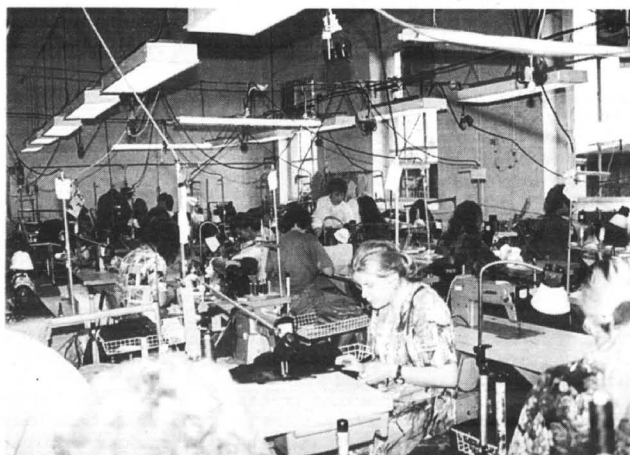
W marcu br. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy województwa gdańskiego wynosiła 38,3 tys. osób, w tym 24,8 tys. kobiet (64,7 %). W stosunku do lutego liczba bezrobotnych spadła o 1920 osób tj. o 4,8 proc.

Spadek liczby bezrobotnych odnotowano w zasięgu działania wszystkich rejonowych urzędów pracy: Rejonowy Urząd Pracy w Gdyni o 525 osób (o 9,4 proc.); w Gdańsku o 385 osób (o 5,7 proc.); w Tczewie o 311 osób (o 4,0 proc.); w Kościerzynie o 198 osób (o 4,4 proc.); w Wejherowie o 174 osoby (o 4,5 proc.); w Starogardzie Gd. o 133 osoby (o 1,9 proc.); w Pucku o 109 osób (o 9,1 proc.); w Kartuzach o 85 osób (o 2,4 proc.).

Liczba bezrobotnych w marcu w poszczególnych rejonach przedstawiała się następująco:

W Gdańsku zarejestrowano 6361 osób, w Gdyni - 5048 osób, w Kartuzach - 3447 osób, w Kościerzynie - 4342 osoby, w Pucku - 1084

MNIEJ BEZROBOTNYCH

osoby, w Starogardzie Gd. - 6891 osób, w Tczewie - 7454 osoby, w Wejherowie - 3678 osób.

W tym samym miesiącu zgłoszono oferty pracy dla 2802 osób i w dyspozycji urzędów pracy województwa gdańskiego pozostawały jeszcze 683 oferty pracy.

Stopa bezrobocia w lutym br. dla województwa gdańskiego wynosiła 7,1 proc, a dla kraju 10,8 proc.

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY

w Gdańsku uczestniczył w zorganizowanych przez Uniwersytet Gdański Międzynarodowych Targach „Akademia '98”. Targi te były pierwszymi w Polsce „targami myśli twórczej” - miejscem kontaktu potencjału naukowego z gospodarką.

Uczestnicy targów mieli możliwość zaprezentowania swojej oferty handlowej, dorobku naukowego oraz przedstawienia ofert dla kandydatów na studia.

cd. na str. 6

Komitet Helsiński w sprawie grudziązanki

CZY ZAWINILI LEKARZE?

Jeszcze w tym miesiącu Sąd Rejonowy w Grudziądzu zajmie się sprawą dwóch lekarzy ginekologów zatrudnionych w miejskim szpitalu. Do prokuratury sprawę zgłosił Komitet Helsiński. W wyniku postępowania prokuratura postawiła zarzut „nieudzielenia pomocy lekarskiej adekwatnej do krytycznego położenia, w jakim znajdowała się pacjentka”. Przypominamy, że sprawa dotyczy Moniki O., której dwie córki przyszyły na świat martwe.

24 maja ubiegłego roku na oddział położniczo-ginekologiczny grudziądzkiego szpitala przyjechała Monika O. Kobieta skarżyła się na częste skurcze, pomimo że termin porodu przypadał na 6 lipca. Dyżurujący lekarze podjęli czynności, mające na celu powstrzymanie akcji porodowej.

cd. ze str. 5

Jeżeli sytuacja społeczna wymaga ograniczenia ich ruchowej aktywności, nieruchomego siedzenia lub stania, wówczas pod różnymi postaciami ujawniają choroby niepokój.

Rzadko zdajemy sobie sprawę, że ów niepokój ruchowy, ujawniający się w drobnych i bez-

wej. Tego samego dnia wystąpiły zaburzenia w pracy serca płodu. Zaburzenia ponownie zanotowano 26 maja wieczorem, a po północy wykryto wahania tętna płodu.

Prokuratura zarzuca, że na cesarskie cięcie lekarze zdecydowali się dopiero 80 minut od odczytu kardiogramu. Na świat przyszły dwie martwe dziewczynki. Patomorfolog nie stwierdził u dzieci wad rozwojowych, tłumaczących śmierć w łonie matki.

Komitet Helsiński w imieniu matki zawiadomił grudziądzką prokuraturę, do której przesłał także list zrozpaczonej kobiety. Prokuratura wszczęła postępowanie.

Zdaniem biegłych w przypadku Moniki O. wystąpił rzadki przypadek nierównomiernego dystry-

bucji krwi między bliźniakami. W grudziądzkich warunkach trudno było rozpoznać ten rodzaj powikłań. Nieusprawiedliwiony jest jednak, w opinii biegłych, fakt tak późnego rozpoczęcia cesarskiego cięcia. Dopiero 80 minut po odczytaniu kardiogramu, który mówił o wahanach tętna płodu, co było, zdaniem biegłych, sygnałem alarmowym, lekarze rozpoczęli operację. Grudziądzcy lekarze tłumaczą się, iż na oddziale nie było aparatury, pozwalającej na przeprowadzenie cesarskiego cięcia ciąży bliźniaczej.

Prokurator skierował przeciwko lekarzom sprawę do Sądu Rejonowego, który będzie miał trudny orzeczek do zgryzienia, zwłaszcza że - po raz pierwszy w historii grudziądzkiego sądownictwa - pod pręgierzem europejskiej opinii publicznej.

się uczy i mniej ma sił, i ochoty do zdobywania nowych wiadomości.

- W naszej szkole dość sporo jest takich dzieci - powiedziała nam pani Teresa Giller, pedagog ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Gniewie. - Ta nadpubulidność wiąże się również z kłopotami w koncentracji uwagi. Takie dzieci

zamknięte w sobie, reagujące na wszystkie zdarzenia jak gdyby zbyt wolno, ujawniające nieźmiernie rzadko swoje uczucia, nie zwracające się ze swych przemysłów i przeżyć.

Pomawiane są one często o brak ambicji, o krapkę, o arogancję, itd. Rzadko są lubiane przez nauczycieli i kolegów.

Tymczasem ich oschłość bywa pozorna. Pod brakiem wywnośności i postawą pełną rezerwy kryją się zamrożone emocje, wrażliwość.

- Pewnie na taką postawę często wpływa sytuacja w domu - twierdzi pani Mariela Knifel. - Są dzieci, które w domu nie mają warunków do nauki, rodzice się nimi nie interesują. Nierzadko muszą znosić pijanstwo rodziców, ciągły niepokój i strach. Stąd rodzi się rezerwa do otaczającej rzeczywistości, ludzi. W rodzinach tkwią przyczyny uczniowskich niepowodzeń.

oprac. Ewa Jęda

cd. ze str. 5

Obok prezentacji możliwości zaplanowania kariery zawodowej po ukończeniu studiów i poznania technik poszukiwania pracy, Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku zorganizował punkt informacyjny. Osobom zainteresowanym umożliwił również dostęp do ofert pracy, umieszczonych w Komputerowej Bazie Ofert Pracy.

Udział w Targach stworzył wszystkim uczestnikom szerokie forum wymiany doświadczeń i myśli twórczej, a także dogodne warunki do nawiązania nowych kontaktów dla wszechstronnej kooperacji pomiędzy światem nauki a firmami komercyjnymi.

PONADTO
W MARCU

zawarty został kontrakt zadaniowy pomiędzy prezesem Kra-

rungs Centrum der Wirtschaft Eisenhüttenstadt - Niemcy i Axel Weudelskolan Kaimar - Szwecja.

Celem opracowywanych projektów jest skonstruowanie nowoczesnych i konkurencyjnych programów szkoleniowych dla grup osób defaworyzowanych na rynku pracy (kobiety po 35 roku życia) oraz bezrobotnych absolwentów szkół i bezrobotnych dążących do samozatrudnienia.

Projekty wpisują się w przyjętą strategię rozwoju regionu gdańskiego. Dobór partnerów projektu związany jest ściśle z celami, jakie chcemy realizować poprzez podejmowanie inicjatyw, zmierzających między innymi do tworzenia warunków rozwoju przedsiębiorczości jako bariery dla bezrobocia. Urzędy pracy, realizując przepisane im ustawowo zadania, współdziałały z organizacjami, organami i instytucjami zajmującymi się proble-

MNIJ BEZROBOTNYCH

owego Urzędu Pracy a Dyrektorem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku. W kontrakcie ustalono główne cele do realizacji przez urzędy pracy województwa gdańskiego w 1998 r. Przyjęte zadania wynikają z ustawowych zadań związanych z instytucjonalną obsługą rynku pracy oraz zadań nałożonych na System Urzędów Pracy związanych z realizacją rządowych programów tj. Programu Promowania Produktywnego Zatrudnienia i Zmniejszenia Bezrobocia, Programu Promocji Aktywności Zawodowej Młodzieży, Programu Polityki Rodzinnej, Krajowego Programu Działań na Rzecz Kobiet, Rządowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Integracji ze Społeczeństwem.

- Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku, jako jedyny w kraju, złożył dwa projekty do konkursu Programu Unii Europejskiej Leonardo da Vinci - mówi Iwona Malmur, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku. - Projekty te obejmują tematykę: Dostosowywania umiejętności zawodowych kobiet powyżej 35 roku życia do potrzeb rynku pracy SME na wsi i w mieście - Aktywna Kobieta oraz przygotowanie do prowadzenia własnego przedsiębiorstwa w aspekcie Jednolitego Rynku Europejskiego za pomocą narzędzi właściwych dla „Społeczeństwa Informacyjnego” - Manager 2000;

DO PROJEKTÓW
PILOTAŻOWYCH

zgłosili swój akces, Izba Rzemieślnicza w Gdańsku, Międzynarodowe Stowarzyszenie Pracowników Urzędów Zatrudnienia (IAPES) w Gdańsku, Centrum Edukacji Dorosłych w Tczewie, Fundacja Rozwoju i Promocji „Eksper” w Gdańsku, Fundacja Gospodarcza NSZZ „Solidarność” w Gdańsku, Qualifizie-

matyką bezrobocia, w tym również z instytucjami szkoleniowymi.

W KRYNICY
MORSKIEJ

odbywały się 5-dniowe warsztaty „Autokreacja, czyli sztuka zdobywania pracy” zorganizowane przez Business Leaders Forum w Polsce. Adresatami programu byli młodzi ludzie od 18 do 25 roku życia, pozostający bez pracy od ponad roku. Warsztaty tego typu są organizowane w Polsce od 4 lat. Poprzednie przeznaczone były dla osób rekrutujących się z rejonów szczególnie zagrożonych bezrobociem, a więc terenów południowo-wschodnich i tych, które niedawno nawiedziła powódź. Tegoroczny program warsztatów obejmował 50 - osobową grupę osób z trzech województw: gdańskiego, elbląskiego i olsztyńskiego. Zajęcia prowadzili liderzy, specjaliści z rejonowych urzędów pracy, psychologowie, przedstawiciele pracodawców. W przełamaniu bariery nieśmiałości, w umiejscowieniu właściwego zaprezentowania się przyszłemu pracodawcy pomagali uczestnikom warsztatów aktorzy, styliści. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z techniką pisania listu motywacyjnego, życiorysu, z podstawami przedsiębiorczości, posługiwania się komputerem, wreszcie przygotowani zostali do rozmów z ewentualnym potencjalnym pracodawcą.

W KWIETNIU BR.

w Ośrodku Szkoleniowym Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku odbyło się posiedzenie Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia. Poświęcono je problematyce funkcjonowania Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, kryteriom zatrudnienia cudzoziemców w woj. gdańskim i przygotowaniom do seminarium z okazji pięćciolecia działalności urzędów pracy.

Urszula Niewiarowska

DLACZEGO ŹŁE SIĘ UCZĄ?

celowych ruchach, jest bardzo trudny do opanowania. Dziecko, pod wpływem zwróconej mu uwagi, na chwilę przestaje się kręcić, ale już po chwili znajduje nowe zajęcie dla niespokojnej ręki, nogi, głowy. Nie jest to wynik jego złej woli, złośliwości, nieposlušności - choć tak często sądzimy. Wrażliwe dziecko w ten sposób rozładowuje swoje wewnętrzne napięcie.

Bardziej „opłaczalne” jest niezwracanie uwagi na drobne, niepotrzebnie wykonane przez dziecko ruchy niż ich zwalczanie. Dziecko, które całą uwagę i energię skupia na walce z potrzebą ruchu, nie uważa na lekcji, gorzej

często chodzą po klasie, podchodzą do tablicy, oglądają zeszyty swoje i kolegów. Nadpobudliwość może wynikać z tego, że dzieciom po prostu brakuje ruchu. W domu przede wszystkim przecież wypoczywają biernie - przed telewizorem. Nadpobudliwość może wynikać też z chęci zwrócenia na siebie uwagi. Często ogromną potrzebę zauważenia mają dzieci z dysfunkcyjnych rodzin. A takich na naszym terenie jest sporo.

PEŁNE REZERWY

I wreszcie dzieci niepokojące rodziców i wychowawców swoją pełną rezerwą postawą, dzieci

Biznesmen Roku '97

Dnia 30 kwietnia br. rozstrzygnięty zostanie już czwarty plebiscyt o tytuł Biznesmena Roku Wybrzeża, a konkretnie terenu województw gdańskiego i elbląskiego. Organizatorem plebiscytu jest Konwencja Przedsiębiorców Regionu Gdańskiego, przy prasowym wsparciu Wydawnictwa Pomorskiego, którego pismo - Tygodnik Trójmiasto - od samego początku przygotowuje specjalny dodatek plebiscytowy.

W ubiegłych latach laureatami plebiscytu zostali tak znani z zawodowych sukcesów przedsiębiorcy, jak Teresa Krystman - prezes zarządu Spółdzielni Mleczarskiej „Mačkowy” (1994), Ryszard Ferworn - prezes zarządu Centrumora (1995) oraz Jan Zarębski - właściciel firm Lonza i Nata (1996).

Zanim poznamy Biznesmena Roku '97, warto powiedzieć sobie z jakiego grona zostanie on wybrany. Oto - w kolejności alfabetycznej - „złota dziesiątka” laureatów zakończonego niedawno

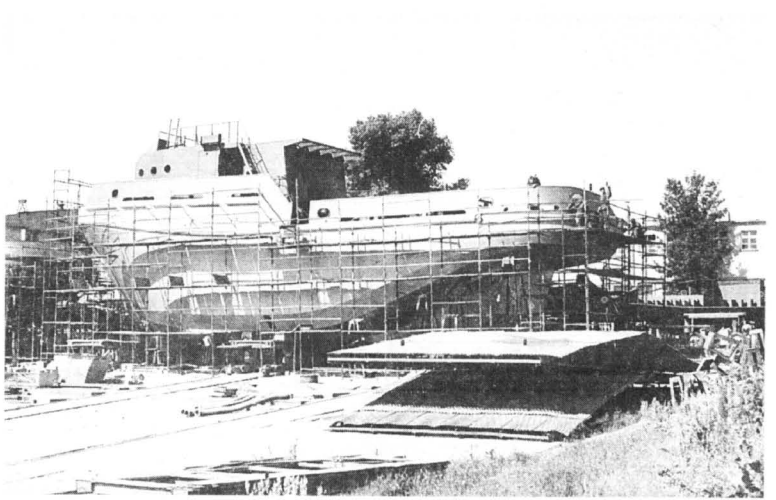
plebiscytu, spośród której jury wyłoni zdobywcę pierwszego miejsca:

1. Bogdan Dulleck - Przedsiębiorstwo Techniczno-Budowlane BD w Gdańsku
2. Bogdan Kwaśny - Korporacja Budowlana DORACO w Gdańsku
3. Ryszard Masalski - Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Nowym Dworze Gdańskim
4. Adam Nagler - Przembud w Gdańsku
5. Halina Niemijska - Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Halex w Elblągu
6. Janusz Paturalski - Zakład Produkcyjny Pakmet w Starogardzie Gdańskim
7. Józef Poltrok - PU Łączpol i Północne Konsorcjum Telekomunikacyjne Gdańsk
8. Piotr Soyka - Gdańska Stocznia Remontowa
9. Kazimierz Wierzbicki - Firma Trefl w Sopocie
10. Michał C. Wojewski - Pomorskie Towarzystwo Leasingowe w Gdańsku.

SG

Coraz większą inicjatywę i żywotność przejawiają - przewidziane do likwidacji przez dawne ekipy rządowe - przedsiębiorstwa gospodarki morskiej z Wybrzeża Gdańskiego. Mowa tu m.in. o gdańskim Centrumorze, który wkrótce - do spółki z Mostostalem - wznowi produkcję w Płockiej Stoczni Rzecznej. Powstawać w niej mają barki dla armatora z Holandii.

DLACZEGO PŁOCK ZAMIAST TCZEWA

Czy pełne pochylnie tczewskiej stoczni rzecznej to już przeszłość?

Gdańsk-Tourist do kupienia

Na ponad 7 mln zł wyceniono majątek najbardziej znanej, lokalnej firmy turystycznej Wybrzeża, Gdańsk-Tourist. Składa się na niego m.in. gdański hotel „Jantar”, zajazdy „Gniwko” i „Burczybas” oraz cztery nadmorskie kempingi. Wkrótce podany zostanie termin pierwszego przetargu, na który właściciel przedsiębiorstwa - gmina Gdańsk wystawi 85 proc. udziałów.

Porozumienie komunalnych

Coraz częściej publikujemy informacje o gdańskim Banku Komunalnym, który może być wzorem banku lokalnego. Lada dzień, ta krocząca od sukcesu do sukcesu firma, podpisze umowę inwestorską uprawniającą do objęcia ponad 30 proc. udziałów Banku Spółem, czego konsekwencją będzie zapewne stworzenie silnej bankowej grupy kapitałowej. Celem BK jest 51 proc. akcji BS. Byłoby to początkiem realizacji nowego przedsięwzięcia: przystąpienia do grupy kolejnego banku o specjalizacji komunalnej - Banku Czestochowa, którego akcje zostały ostatnio dopuszczone do obrotu publicznego. BK, który pomagał BCZ w stworzeniu prospektu emisyjnego, będzie też gwarantem emisji.

Stanie się tak po przygotowanej już transakcji kupna-sprzedaży, na mocy której wymienione firmy - jako nowa spółka Centrumost - staną się równoprawnymi właścicielami 90 proc. majątku b. PSR.

Te wstępne czynności formalne poprzedzi zainwestowanie w płocki zakład ponad 2,5 mln złotych. Produkcja ruszyć ma już w maju - od wytworzenia konstrukcji stalowych, m.in. dla przepraw mostowych. Następnie rozpocznie się budowa statków rzecznych.

- Produkcja barek będzie mogła ruszyć za 2-3 miesiące - zapewnia Andrzej Suchecki, doradca prezesa Centrumora i przyszły prezes Centrumostu. - W Płocku będą wytwarzane barki i pchacze dla żeglugi śródlądowej, konstrukcje stalowe dla przemysłu okrętowego (tzw. sekcje okręto-

we). Dalekosieżne plany zakładają, że po wstąpieniu Polski do NATO, produkcja zostanie rozszerzona o przeprawy mostowe dla wojska.

Podpisaliśmy już list intencyjny z Holendrami, którzy będą u nas kupować barki i kadłuby statków rzecznych. Poza tym będziemy starać się o zamówienia na konstrukcje stalowe dla Stoczni Gdynińskiej i Szczecińskiej.

- Centrumor - informuje prezes zarządu tej firmy, Ryszard Ferworn - jest dawną centralą handlu zagranicznego, którego jednym z głównych celów jest Stocznia Szczecińska. Interesuje się przede wszystkim obsługą mniejszych stoczni i dynamicznym rynkiem statków używanych. Handluje również wyposażeniem okrętowym, eksportuje i importuje urządzenia przemysłowe. Inwestuje w przedsiębiorstwa związane

z branżą. Ma firmę Malmor, zajmującą się malowaniem statków i 60 proc. udziałów w Cenalu, budującym kadłuby i wykonującym remonty dla Stoczni Gdańskiej. Do Centrumora należy też 27 proc. udziałów w stoczni Porta Odra, wytwarzającej konstrukcje stalowe i małe statki rzeczne oraz 10,5 proc. Stoczni Uska produkującej łodzie ratunkowe.

Niewątpliwie wielu działaczy samorządu gospodarczego z Wybrzeża zastanawiać się będzie, dlaczego wielcy przemysłu stoczniowego z Trójmiasta sięgnęli po zakład w dalekim Płocku, podczas gdy jeszcze niedawno podobną produkcję realizowała z powodzeniem znacznie bliższa stocznia rzeczna w Tczewie - obecnie borykająca się z brakiem zamówień, m.in. od tradycyjnych klientów z... Holandii.

Warunkiem wydania karty przez bank jest posiadanie w nim rachunku. Bank musi bowiem rozliczać nasze zakupy. Karty płatnicze dzielimy na debetowe i kredytowe.

W przypadku debetowych wydajemy pieniądze wcześniej wpłacone na konto, czyli trzeba przez jakiś czas regularnie oszczędzać w banku. Jeśli przy zakupie przekroczymy limit, to bank odmówi autoryzacji karty i obciążą kupującego odsetkami karnymi za „przekroczenie debetu”. Jest to pewnego rodzaju zaleta - zmusza do rozsądnych zakupów. Poza tym karta debetowa jest tania (roczna opłata nie przekracza zwykle 50 zł). Karty te mogą być międzynarodowe i krajowe. Przed zakupem warto się upewnić, jaki jest jej zasięg, aby uniknąć przykrych niespodzianek za granicą.

Bank wydający kartę kredytową nie wymaga posiadania pieniędzy na rachunku - początkowo saldo wynosi tutaj 0 i każdy zakup powiększa dług wobec banku, który wymaga, aby w określonym czasie (zwykle po miesiącu) spłacić część tego długu (najczęściej ok. 10 proc.). Przed tym terminem lepiej jest jednak spłacić całe zadłużenie, ponieważ po przekroczeniu tego terminu bank każe sobie od długu na karcie płacić odsetki, a zwykle są one znacznie większe niż odsetki od innych kredytów gotówkowych. Dla przykładu: średnia oprocentowania pożyczek konsumpcyjnych wynosi obecnie ok. 28 proc. W skali roku zaś za kredyty na karcie kredytowej Citibank trzeba płacić aż 38 proc.

Jakimi kartami

Jednak podstawową zaletą karty kredytowej jest udzielanie krótkoterminowego nieoprocentowanego kredytu, ale uwaga! Z badań i praktyki wynika, że kupuje się o wiele więcej, gdy nie płaci się gotówką, a co za tym idzie można zostać chronicznym dłużnikiem banku. Poza tym karta kredytowa jest średnio dwa razy droższa od debetowej.

W Polsce najczęściej proponuje się klientom zamiast kart kredytowych karty obciążeniowe, np. VISA Classic. Aby stać się ich posiadaczem trzeba mieć pieniądze na rachunku bankowym (tak, jak w przypadku kart debetowych), ale jednocześnie dają dostęp do łatwej pożyczki. Jednak cały dług należy spłacić już po miesiącu. Wydanie karty kosztuje 30-40 zł. Zgubioną kartę należy natychmiast zablo-

kować, czyli zadzwonić do banku, który wydał kartę i poinformować go o zgubie. Bank naturalnie policzy sobie odpowiednią sumę za usługę.

Uważajmy również przy płaceniu kartą. Może się zdarzyć, że nieuczciwy sprzedawca odbije naszą kartę na dwóch rachunkach i na jednym w nich umieści swoje zakupy.

Karty nie wystarczy tylko pilnować. Należy o nią również dbać. Przed wszystkim trzymać ją z dala od urządzeń wytwarzających silne pola elektromagnetyczne, takich jak: telewizory, radiodiodniki, telefony komórkowe... Karta nie powinna też mieć styczności z przedmiotami, które mogą łatwo się namagnesować - czyli np. z kluczami. Jeśli mamy dwie karty, to nie wolno trzymać ich w portfelu zwrócone paskiem magnetycznym do siebie. Pamiętajmy też, że karta ważna jest tylko rok, później trzeba wymienić ją na nową.

Kilka słów o najpopularniejszych kartach kredytowych. Pierwszym systemem kart płatniczych na świecie była VISA. Kart z charakterystycznym trójkolorem logiem jest obecnie ponad 620 milionów. Konkuruje z nim, szczególnie popularne są jeszcze karty JCB, Dinners Club oraz American Express.

Karty mogą być srebrne, złote i platynowe, w zależności od ich ceny i konta bankowego. **R.K.**

FAJRANT RZECZ ŚWIĘTA

Czas pracy jest świętością dla pracowników od niepamiętnych czasów. I powinno tak być nadal. Określa on precyzyjnie, że jest czasem pozostawiana pracowni-ka w zakładzie do dyspozycji pracodawcy. Nie może być dłuższy, niż 8 godz. na dobę i 42 godz. na tydzień. Przysługuje ponadto 39 dodatkowych dni wolnych od pracy w danym roku kalendarzowym, których ilość pracodawca ma jednak prawo zwiększyć.

W przypadku niewykorzystania wolnego dnia od pracy z powodu świadczenia pracy zleconej przez pracodawcę, pracownik może „odebrać” ten dzień w innym terminie uzgodnionym z pracodawcą lub otrzymać wynagrodzenie w wysokości przysługującej za pracę w święto. Z uwagi na specyficzne potrzeby zakładu pracodawca może też przedłużyć czas pracy do 12 godzin, ale również i w tym przypadku przecięt-ny tygodniowy wymiar, w przyję-tych okresie rozliczeniowym, nie może przekroczyć 42 godzin.

Praca wykonywana poza cza-sem przewidzianym przez nor-my, jest pracą w godzinach nadliczbowych. Pracodawca dopu-szcza taką możliwość jedynie w następujących przypadkach: szczególne potrzeby pracodaw- cy (np. typ zakładu - placówka

handlowa), prowadzenie akcji ratowniczej dla ochrony mienia lub usunięcia awarii.

Zgodna z przepisami prawa jest praca w niedzielę i święta, ale pracownikowi należy to zrównoważyć innym dniem wolnym, a ponadto co trzecia niedziela powinna być wolna.

Za pracę w godzinach nadliczbowych przysługuje pracownikowi dodatkowe wynagrodzenie. Za pracę w 2 pierwszych godzinach nadliczbowych na dobę przysługuje 50 proc. wynagrodzenia (według stawki godzi-

nowej), a za dalsze godziny nadliczbowe oraz godziny nadliczbowe przypadające w nocy, niedziele lub święta - 100 proc. wynagrodzenia.

Największa dopuszczalna ilość godzin nadliczbowych wynosi 150 na rok, na jednego pracownika, z tym, że osobom zatrudnionym na stanowiskach samodzielnych i kierowniczych nie przysługuje oddzielnie wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, jeśli nie została wykonana na polecenie pracodawcy w godzinach nadliczbowych przypadających w niedzielę, święto lub w dodatkowym dniu wolnym od pracy, a za pracę w tym dniu nie otrzymał innego dnia wolnego od pracy.

Lodołamacze z Gdyni

Gdyńska Stocznia Marynarki Wojennej podpisała z norweskim armatorem B&N Viking AS porozumienie na budowę trzech statków dostawczych - lodołamaczy według projektu Kvaerner Martime AS. Wartość statków ocenia się na 466,6 mln zł. Jednostki będą eksploatowane na Morzu Północnym przy obsłudze wież wiertniczych.

KK

81 Empików

W ciągu ostatnich dwóch lat obroty Empik Megastore w Polsce wzrosły 3,5-krotnie, z 88 do 300 mln zł. Tegoroczne założenia finansowe zakładają spore zyski z działalności kolejnego Empiku - w gdańskim City Forum. Jak informuje przedstawiciel tej firmy, na powierzchni 1200 m kw. nowo otwartego obiektu znalazły się m.in. stoiska z książkami, prasą, płytami i artykułami multimedialnymi oraz perfumieria. Wkrótce ruszy tam także salon optyczny.

Wyłącznym udziałowcem Empiku jest holenderska firma Eastbridge. Do końca 1997 roku zmierzano 46 sklepów tej sieci i oddano do użytku trzy typy megastore. W 1998 roku planowane jest otwarcie 35 nowych placówek, w tym trzech megastore.

Nowe normy gospodarcze

Komitet Integracji Europejskiej przygotował raport o stopniu dostosowania polskiego prawa do prawa europejskiego. Wyróżnione zostały dziedziny, w których polskie uregulowania odpowiadają rozwiązaniom unijnym, takie, gdzie nasze prawo jest zbliżone do przepisów Unii oraz obszary wymagające największych dostosowań.

Dziedziny o pełnej lub znacznej adaptacji:

- * prawo spółek
- * statystyka
- * prawa autorskie i pokrewne
- * system celny
- * usługi bankowe
- * energetyka.

Dziedziny o częściowej adaptacji:

- * polityka konkurencji - niski stopień dostosowania w odniesieniu do przedsiębiorstw publicznych i pomocy państwa
- * polityka transportowa - wysoki stopień adaptacji w transporcie drogowym, niższy w kolejowym i lotniczym, najniższy w morskim
- * podatki - w dziedzinie podatków bezpośrednich adaptacja w stadium początkowym.

Dziedziny o bardzo niskim stopniu adaptacji:

- * rolnictwo
- * rybołówstwo
- * telekomunikacja - monopol w dziedzinie usług międzynarodowych
- * sektor ochrony konsumentów.

W sumie wiadomo już, że w

przededniu wejścia w orbitę Unii Europejskiej, Polska będzie musiała zestroić z prawem europejskim i wdrożyć blisko 1200 różnych aktów prawnych. - Przepięcie tego terminu (upłynie za ok. 5 lat) może oznaczać wiele kłopotów dla zarządów firm - twierdzi Jerzy Wojciechowski, dyrektor Departamentu Harmonizacji Prawa i Spraw Traktatowych Komitetu Integracji Europejskiej.

Niemniej ocenia się, że zarazem te zmiany przepisów przy-

Dotyczy także chodnika i zatok

czynią się do ułatwienia prowadzenia działalności gospodarczej oraz stworzenia polskich firmom takie same warunki, jakie mają ich konkurencji w Unii. W praktyce oznacza to jednak również pilną potrzebę zaplanowania odpowiednich szkoleń nie tylko dla sędziów czy prokuratorów, ale również dla adwokatów i radców prawnych, którzy zajmą się sprawami gospodarczymi według nowych norm.

Kształcić się z BKKK

Celem istniejącego od 1989 roku Biura Koordynacji Kształcenia Kadr ma być realizacja projektów, dotyczących kształcenia zawodowego, edukacji menedżerskiej, nauczania języków obcych oraz kreowania współpracy wyższych uczelni z przedsiębiorstwami.

Wśród programów, proponowanych przez BKKK, naszą uwagę przyciągnął Management Box-Fiesta II. Jego celem jest „wspieranie polskiego rynku edukacji menedżerskiej”. BKKK obiecuje prowadzenie szkoleń i ekspertów dla kadry zarządzającej oraz wsparcie dla instytucji i organizacji szkoleniowych.

Organizacja nawiązała rów-

niez sporo kontaktów zagranicznych. Biuro przyjaźni się z partnerami z Niemiec, Szwecji, Francji, Wielkiej Brytanii i Japonii. Przykładem może być projekt kształcenia kadry bankowców w ramach kooperacji między Akademią Bankową w Gdańsku a Akademią Bankową we Frankfurcie nad Menem. BKKK także pośredniczy w rekrutacji polskich kandydatów na szkolenia organizowane przez Szwedzką Agencję Współpracy Międzynarodowej. W Kraju Trzech Koron mogą kształcić się specjaliści od telekomunikacji, ochrony środowiska, kontroli jakości i zarządzania. We współpracy z Anglikami i Francuzami BKKK realizuje projekt Matrik, polegający na szkoleniu trenerów zarządzania.

Misja Brandenburgii i Berlina

Jesienią planowany jest kilkudniowy przyjazd misji gospodarczej Berlina i Brandenburgii do woj. gdańskiego. Celem misji jest nawiązanie kontaktów gospodarczych z przedstawicielami różnych branż obcych na terenie naszego regionu oraz jego promocja w Niemczech.

Brandenburgia, której stolicą jest Poczdam a największymi miastami Frankfurt i Cottbus, zajmuje teren o powierzchni 29 059 km². Głównymi gałęziami gospodarki tego regionu są: rolnictwo (uprawa zbóż, warzyw, owoców, hodowla zwierząt, mleczarstwo) i przemysł (produkcja stali, tekstyliów, przemysł maszynowy).

Berlin - przyszła stolica zjednoczonych Niemiec i obecnie największy plac budowy Europy. Od 1990 roku jeden z landów niemieckich. Tradycyjne dziedziny gospodarki to: usługi, przemysł tekstylny, metalurgiczny, maszynowy, produkcja porcelany, przemysł wydawniczy i elektroniczny. Berlin jest także ważnym centrum edukacji (Uniwersytet Hum-

boldta) i kultury, a obecnie staje się bardzo ważnym centrum administracyjnym i finansowym.

Z racji trwającej rozbudowy terenów byłej NRD oraz licznych udogodnień wynikających z procesu zjednoczenia Niemiec, a także przenosin stolicy Niemiec do Berlina tereny te są niewątpliwie bardzo interesującym obszarem przysięj współpracy dla Polski.

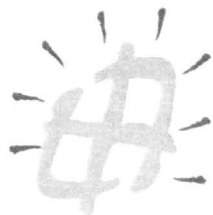
- Uwazamy, że nierozważnością byłby brak tam obecności przedstawicieli gospodarki naszego województwa - mówi Krystyna Wróblewska, dyrektor generalny PIPH w Gdańsku. - Dlatego też zachęcamy wszystkich do wykazania zainteresowania przyszłą misją.

Bardzo serdecznie zapraszamy do udziału w spotkaniach, ponieważ z myślą o planowanej misji opracowywany jest obecnie we współpracy Wojewody Gdańskiego, Prezydenta Miasta Gdańska i Ambasadora RP w Berlinie informator o naszym województwie, w którym mają znaleźć się informacje o firmach zainteresowanych kontaktami.

U.N.

EURODACH

TECHNIKA OKIENNA I DRZWIOWA

PCW I AL
POMIARY
PRODUKCJA
SPRZEDAŻ
MONTAŻ

☎ (0-88) 48-20-51

✉ 14-200 Iława, ul. Kopernika 6

KUPON RABATOWY
UPOWAŻNIA DO ZNIŻKI 5%

FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA sp. z o.o.

DACH - DEK

83 - 000 Pruszcz Gdański, ul. Łukasiewicza 2
tel./fax 682-35-59, 682-22-51 wew. 224
090 503890, 0602 220629

OFERUJE PAŃSTWU POKRYCIA DACHOWE
RENOMOWANYCH FIRM KRAJOWYCH
I ZAGRANICZNYCH
W NAJSZERSZYM WYBORZE

- ⇨ Dachówki ceramiczne
- ⇨ Dachówki cementowe
- ⇨ Gąsiorzy do dachówek i pełen zestaw asortymentów
- ⇨ Elementy wentylujące pokrycie dachowe
- ⇨ Folie dachowe (zastępujące deski i papy)
- ⇨ Bitumiczne płyty faliste
- ⇨ Okna i wyłazy dachowe
- ⇨ Okna standardowe
- ⇨ Rynny PVC
- ⇨ Schody strychowe
- ⇨ Środki do konserwacji pokryć dachowych

pn.-pt. 8.00-17.00
sobota 9.00-13.00

SERDECZNE ZAPRASZAMY

Danlux

duńska technologia

OKNA I DRZWI

pomiary / transport / montaż

* u nas 5 lat gwarancji

Informacja o sprzedaży

tel. (069) 136-93-13 wew. 33,

136-92-66 wew. 34

Wnętrze w stylu indyjsko - mauretańskim

ZMIENNOŚĆ ZAMIAST DOSTOJNOŚCI

Nasi czytelnicy wypominają nam, że pisząc o głównych kierunkach, w których zmierzają projektanci nowoczesnych mebli i innych elementów wyposażenia wnętrz mieszkalnych, zapominamy o tym, iż obok głównych nurtów zmian w tej dziedzinie istnieje też miejsce na kierunki i mody nietypowe, indywidualne. Przyznajemy rację. Jak bowiem pisze choćby w swojej „Gramatyce stylów” Joanna Bojańczyk, przełom drugiego i trzeciego tysiąclecia w Europie - na co wskazują wystawy przygotowane przez największych europejskich dyktatorów mody z Mediolanu i Paryża - stać będzie pod znakiem rosnącego zainteresowania orientalizmem.

Sztuka europejska, także sztuka użytkowa, już wielokrotnie zwracała się na Wschód. W osiemnastym stuleciu modną była chińszczyzna, w dziewiętnastym - japońszczyzna, a połowa stulecia dwudziestego przyniosła fascynację pacyfistycznymi filozofiami Indii i stylem życia ich mieszkańców. Dziś znów artyści i projektanci czerpią z bogatej kultury krajów Azji Mniejszej i Dalekiego Wschodu.

Tym razem jednak ten orientalizm ma charakter selektywny i zapożycza ze Wschodu tylko to, co najbardziej oryginalne i co może okazać się przydatne. Z funkcjonalizmu nie sposób zrezygnować. Kto ma miejsce na dwunastokrzydłowy parawan japoński albo na jadalnię z dwudziestoma czterema krzesłami z różanego drewna? Czy kogoś razi japońska lampa z ryżowego papieru we wnętrzu urządzonym dziewiętnastowiecznymi antykami?

Wnętrze dziś, to zabawa, scenografia - tylko dekoratorzy w marnych serialach telewizyjnych dbają o dostojną elegancję. Pokój dzienny jest przecież miejscem, gdzie się pracuje, odpoczywa i przyjmuje znajomych. Gdzie czasem trzeba położyć na kanapie nieoczekiwane gościa. Od prozy życia nie ma ucieczki.

Dlatego właśnie chcemy urządzić się tak, żeby na niewielkiej powierzchni zaznaczyć nasz indywidualny styl, a zarazem dostosować wnętrze do zmieniających się okoliczności.

cd. na str. 10

Parawany „koromandelskie” w paryskim mieszkaniu Coco Chanel

HURTOWA SPRZEDAŻ CZĘŚCI DO ROLET
ANTYWŁAMANIOWYCH I ZEWNĘTRZNYCH

Firmy **HEROAL**

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY
FIRMY USŁUGOWE

POLSKA - HURTOWNIA ELEMENTÓW DO ROLET
SKÓRCZ - WYBUDOWANIE WIELBRANDOWSKIE
tel. (069) 182-43-66 wew. 23

280033

WARENIX S.C.
JULIAN CHROBOCZEK
TEL. KOM. 090541 795
TEL. DOM. (069) 136-85-26 (7° - 8°)
NARKOWY 54
83-120 SUBKOWY

SYSTEMY OGRÓDZENIOWE
CYNKOWANE,
MALOWANE PROSZKOWO
SIATKI ZAWLEKANE, ZGRZEWANE
BRAMY PRZESUWNE, MONTAŻ

10 LAT GWARANCJI

Zapóżyczamy ze Wschodu to, co najbardziej oryginalne

ZMIENNOŚĆ ZAMIAST

cd. ze str. 9. Takie zresztą było założenie zarówno wewnątrz perskich, gdzie aż do XVIII wieku nie używano mebli, jak i namiotów koczowniczych, których cały dobytek zwijało się i ladowało na konia, żeby wyruszyć w drogę.

Ponieważ nietrwałość jest jedną z cech naszej cywilizacji, styl orientalny świetnie wyraża jej potrzeby. Nietrwały jest sam przedmiot, który często się zmienia, jak właśnie owa lampa japońska z ryżowego papieru. Zmienny jest układ sprzętów, które przedstawiamy w zależności od potrzeb i upodobań. I dlatego coś więcej niż potrzeba egzotyki sprawia, że przedmioty z Indii, Chin, Japonii czy Filipin tak się u nas sprawdzają.

Style europejskie wraz z ich zbyt dostojną i nużąca elegancją wszystkim trochę zbrzydły. Tylko bardzo bogaci nudziarze urządzają salony w nieskazitelnym stylu chippendale, albo Ludwika XVI. Takie monotematyczne ujęcie wnętrza dziś uważane jest za nudne i cokolwiek przestarzałe.

Nowoczesne mieszkanie jest puzzle złożonym z rozmaitych zwykłych, czasami dziwacznych przedmiotów. Z krajów Maghrebu i ze Środkowego Wschodu przychodzą więc różnej wielkości i rodzaju poduszki, które układają się na zwykłej salonowej kanapie, wzorem wschodnim na podłodze lub na niskich stelażach. Poduszki irackie i perskie obite są tkaninami kilimowymi lub dywanowymi.

W ogóle jest moda na tkaniny naśladowujące wzory dywanów perskich i tureckich. Mozaiki i tkaniny islamskie są niezrównane w swojej genialnej prostocie i harmonii. Nas, Europejczyków, zachwycają prawdopodobnie dlatego, że sztuka figuratywna zmęczyła już swoją dosłownością. Abstrakcja otwiera nowe możliwości wyrazu.

I wzory orientalne mamy dziś wszędzie, nawet na materiałach obiciowych i zasłonowych marki IKEA. Takimi tkaninami i tapetami objaja się ściany - nie tylko pokoi, ale kuchni, przedpokoi i łazienek.

Wracają też parawany, które znikły z naszych mieszkań na dłuższy czas. „Postmodernistyczna” interpretacja parawanu - czyli w starym ciele, nowy duch - to parawany bambusowe, z

ryżowego papieru w ramie drewnianej, metalowej, a nawet z chińskiej laki. Są lekkie, mniejsze, przystosowane do naszych potrzeb i małych powierzchni i rzeczywiście można je dowolnie ustawiać, żeby w razie czego zasłonić rozgrzebane prasowanie lub maszynę do szycia.

Bardzo też pociąga wyczyszczony styl wnętrz japońskich, charakteryzujący się prawie przesadnym rygoryzmem. Jak wiadomo, Japończycy mają bardzo małe mieszkania, więc każdy przedmiot musi tam mieć swoje uzasadnienie.

cd. na str. 11

Japońskie nakrycie stołu

PROPONUJEMY PAŃSTWU:

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ I REASEKURACJI S.A.

WARUTA

ROK ZAŁOŻENIA 1920

UBEZPIECZENIE MIENIA OD OGNI I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH

Umowa ubezpieczenia dotyczy mienia będącego własnością lub pozostającego w posiadaniu ubezpieczającego. Przedmiotem ubezpieczenia są: budynki i budowle, maszyny i urządzenia, wyposażenie, środki obrotowe, nakłady inwestycyjne oraz mienie prywatne pracowników. Podstawowy zakres ubezpieczenia obejmuje: pożar, bezpośrednie uderzenie pioruna, wybuch, upadek statku powietrznego.

Powyższy zakres podstawowy można rozszerzyć o inne zdarzenia losowe np. huragan, deszcz nawalny, wydostawanie się wody z urządzeń wodno-kanalizacyjnych lub technologicznych itp.

UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

Umowa ubezpieczenia dotyczy mienia będącego własnością lub pozostającego w posiadaniu ubezpieczającego. Przedmiotem ubezpieczenia są: towary i surowce, urządzenia i wyposażenie oraz wartości pieniężne, czeki, waleksy. Zakres ubezpieczenia obejmuje: kradzież z włamaniem i rabunek, rabunek w transporcie.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI

Umowa ubezpieczenia dotyczy odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego wynikającej z prowadzenia określonej w umowie działalności lub posiadania mienia. Zakres ubezpieczenia obejmuje: szkody poniesione przez osobę trzecią wskutek śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia albo zniszczenia lub uszkodzenia mienia, do naprawienia których ubezpieczony jest zobowiązany z mocy prawa.

UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO

Umowa ubezpieczenia obejmuje urządzenia do elektronicznego przetwarzania danych, sprzęt elektroniczny stacjonarny i przenośny. Zakres ubezpieczenia obejmuje: szkody spowodowane przez ogień i inne zdarzenia losowe, kradzież z włamaniem i rabunek, wadliwą eksploatację, nieczystość, niedbalstwo i inne.

UBEZPIECZENIE BUDOWLANO-MONTAŻOWE

Umowa ubezpieczenia dotyczy: obiektów, maszyn i urządzeń w czasie budowy lub montażu sprzętu budowlano-montażowego, zaplecza budowy, mienia zleciodawcy oraz odpowiedzialności cywilnej związanej z realizacją kontraktu budowlanego i montażu. Zakres ubezpieczenia obejmuje: szkody i straty, które mogą powstać wskutek pożaru i innych zdarzeń losowych, kradzieży z włamaniem, nieczystości, niedbalstwa, błęd ludzkiego.

ZAPRASZAMY do naszych biur i pośredników ubezpieczeniowych

ODDZIAŁ w GDYNI, ul. Kollątaja 1, tel. (058) 620-95-58, 661-49-29, fax 661-56-74; Filii w GDAŃSKU, ul. Chmielna 26, tel. (058) 305-75-03, tel./fax 305-75-02
Filii w ELBLĄGU, ul. Hełmańska 26c, tel. (055) 232-49-94, fax 232-41-28; PRZEDSTAWICIELSTWA w STAROGARDZIE GDAŃSKIM, al. NIEPODLEGŁOŚCI 4, tel. (069) 161-30-64, fax 161-30-66

Zmienność zamiast dostojności

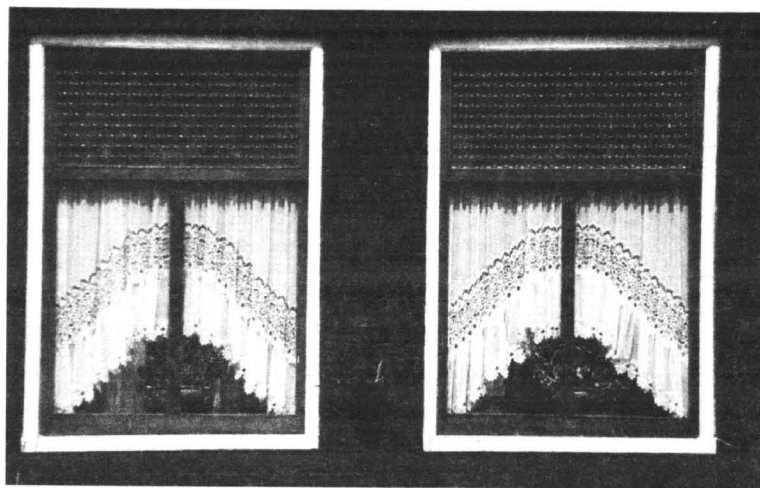
cd. ze str. 10

Żadnego rozwichrzonego bałaganu, żadnych frywolności. Mała powierzchnia (na przeciętną japońską rodzinę przypada 48 m kw., w USA - 120), mało sprzętów, jeszcze mniej ozdób - ta minimalistyczna estetyka jest nadszyczą pociągająca w warunkach naszych M-3. Szkoda tylko, że nie są wykończone z japońską starannością.

Jeśli ktoś nie lubi chłodnej estetyki samurajskiej, powinien urządzić wnętrze przedmiotami hinduskimi. Są to głównie tkaniny drukowane i haftowane oraz niepowtarzalne surowe jedwabie. Zachodni dekoratorzy i projektanci tkanin właśnie z Indii przywożą najpiękniejsze surowce, które po odpowiednim podrasowaniu, sprzedawane są w najbardziej prestiżowych sklepach. Przeszkodą w rozprzestrzenieniu się tej mody są m.in. niezrozumiałe wysokie ceny uroczych przedmiotów z rattanu. A przecież w ich rodzimych krajach zawsze należały i należą do standardu wyposażeniowego.

A wszystko - uważa J. Bojańczyk - ma niewątpliwie jedną wspólną cechę: jest czymś, co traktujemy z coraz większą czułością, na którą zasługuje każdy przedmiot użytkowy, jaki w produkcji dotknęła ludzka ręka, nad czym z troską pochylała się czyjaś głowa. W naszej części świata tego już bowiem, niestety, nie znajdujemy. Może jeszcze daleko na Wschodzie, gdzie biznes, przemysł nie zdążyły zniszczyć myśli i oka?...

(AK)

Nic dziwnego, że okna błyszczą. Myte są co poniedziałek, 52 razy w roku

SZTUKA UTRZYMANIA DOMU

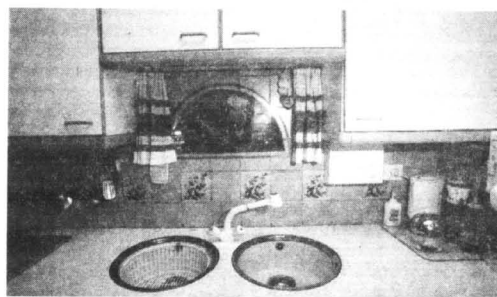
Często zazdrościmy mieszkańcom wysoko rozwiniętych krajów Europy ich zamożności, dostatnio urządzonej mieszkań i czystości osiedli i ulic. Mało kto jednak zdaje sobie sprawę, jak wiele trudu i zachodu poświęca się utrzymaniu tak wysokiego standardu i kultury życia.

Na przykład - w Holandii. Nieprawdą jest, że utrzymanie na co dzień w czystości domu należy do obowiązków najetej gospośi. Gospośią u siebie jest praktycznie każda niepracująca pani domu, i to w zasadzie niezależnie od dochodów osiągniętych przez małżonka - twierdzi mieszkająca już dłuższy czas w Amsterdamie, Polka z pochodzenia,

pani Ewa van Doorn. W każdy poniedziałek, już o siódmej rano gospodynie domowe, przyodziane w strój roboczy, zawzięcie pucują ogromne okna. Nie zrażają ich zalegające jeszcze ciemności czy mokra mgła - błyszcząca okna to znak firmowy holenderskiego domu. Od rana na dworze suszy się też pranie (pralki włącza się najczęściej nocą, bo prąd jest wtedy tańszy).

Dom sprząta się bardzo dokładnie i przypomina to nasze przedświąteczne porządki. Tyle, że robione co tydzień. Odkurza się wszelkie zakamarki i łącznie z szafami, w których bez względu na panujący tam porządek wszystko należy ułożyć od nowa. Odsuwa się kanapy, a pościeli i

koce wietrzy w oknach. Myje się też wszystkie drzwi w domu i glazurę, szoruje piecyk, odkurza ta-

Recepta na zadbane dom? Jest prosta: Holenderki myją raz w tygodniu wszystkie drzwi w domu i glazurę, szorują piecyki, odkurzają tapety i zasłony, czyszczą meble

pety i zasłony, czyści meble, wreszcie odmraża lodówki i gigantyczne zamrażarki.

Starsze pokolenie Holenderek bardzo rygorystycznie przestrzega tego poniedziałkowego rytuału gruntownego sprzątnia. O godzinie 10 00 wszyscy Holendrzy piją kawę, zagryzając ją ciasteczkami. Gospodynie zwykle spędzają ten czas w towarzystwie sąsiadek na plotkach. Sąsiad czy sąsiadka, to w Holandii przyjaciół domu, zapraszany na urodziny, opiekujący się w razie potrzeby dzieckiem. Po kawie wraca się do dalszego sprzątnia.

Po lunchu, o godzinie 12 00, na który trzeba przyprowadzić dziecko ze szkoły, przychodzi pora na prasowanie sterty ubrań. Zanim się obejrzymy, już trzeba gotować obiad, spożywany w Holandii zawsze o 18 00. Nie ma mowy, aby mąż po powrocie z pracy nie dostał punktualnie swego diner. Po obiedzie zaraz zmywa się naczynia, tak aby kuchnia lśniła czystością. Dopiero wieczorem jest czas na odsapnięcie po blisko dwunastogodzinnym dniu pracy fizycznej.

cd. na str. 13

**PARKIET
DĘBOWY I BUKOWY**

**OKLEJNY SOSNOWE
I LIŚCIASTE**

**TARCICĘ BUKOWĄ I DĘBOWĄ
OFERUJE**

**PRZEDSIĘBIORSTWO
PRZEMYSŁU DRZEWNEGO
„FORNITEX” Sp. z o.o.
ul. Tartaczna 1
84-200 WEJHEROWO**

tel. 0-58/ 672-13-60 do 62
fax 0-58/ 672-13-61

KONKURENCYJNE CENY, BONIFIKATY

TORMET

OFICJALNY SPRZEDAWCA

STOLBUD
SOKÓŁKA S.A.

**OKNA
DRZWI**

• DREWNIANE • Z TWORZYW
WSZYSTKIE WYMIARY
I KSZTAŁTY

**HURT - DETAL
GRZEJNIKI CO
KOTŁY CO**

I INNE WYROBY DLA DOMU
83-000 Pruszcz Gdański,
ul. Grunwaldzka 62
tel. 682-30-75
tel./fax 682-35-52

Gdańsk, ul. Schuberta 102

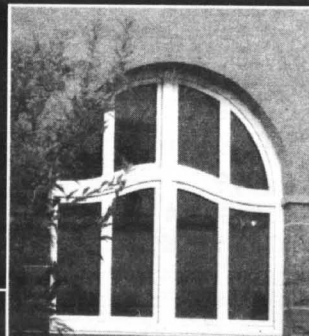
**Producent okien
i drzwi PCV
systemu**

- ☛ doradztwo
- ☛ pomiary
- ☛ montaż
- ☛ service
- ☛ raty

☎ 302 63 84

☎ 302 33 94

Poszukujemy
dealerów

DRZWI

Drzwi wewnętrzne w mieszkaniu mogą prowadzić do pokoju, kuchni, łazienki, WC. Najpopularniejsze są drzwi tradycyjne, czyli rozwieralne. Najczęściej robi się je z drewna i materiałów drewnopochodnych. My te uzyskaliśmy z redakcji „Czterech Kątów”. W poprzednim numerze tego piśma znaleźć też można bliższe szczegóły dotyczące tematu, jaki poruszyliśmy niedawno - łazienki dla niepełnosprawnych.

KONSTRUKCJA

Tradycyjne drzwi rozwieralne składają się ze skrzydła (ewentualnie skrzydeł), ościeżnicy (ramy osadzonej w otworze) i okuc (zawiasów, klamek, zamka, szyldu osłaniającego). Potocznie drzwiami nazywa się samo skrzydło.

Konstrukcją skrzydła jest rama z drewna iglastego. Może być wykonana z drewna litego lub klejona z listewek. W miejscach zamontowania zawiasów i zamka ramę wzmacnia się dodatkowymi listewkami.

Wypełnieniem ramy jest karton (tzw. plaster miodu) lub pa-

ski płyty pilśniowej, ułożone w jodełkę, a w drzwiach robionych na zamówienie - lite drewno. Ramę obustronnie okleja się płytami pełnymi lub z otworami.

- W drzwiach płytowych pokryciem są płyty pełne, nieprofilowane - twarda płyta pilśniowa MDF lub HDF albo wiórowa.

- W drzwiach płycinowych pokrycie stanowią płyty z otworami, które wypełnia się tzw. płycinami, wykonanymi z litego drewna lub z płyty pilśniowej. Płyciny obramowuje się listewkami. Drzwi płycinowe mają bardziej urozmaiconą powierzchnię. Płyciny mogą mieć różne kształty i wymiary.

- W drzwiach płytowo-płycinowych na pokryciu z płyt (pilśniowych lub wiórowych) jest wytłoczony wzór przypominający płycinę. Podobny efekt można uzyskać na pokryciu z litego drewna.

Wszystkie trzy rodzaje drzwi mogą mieć otwory przeznaczone do oszklenia lub wentylacji. Otwory do oszklenia mają różne kształty (prostokątne, zaokrąglone, łukowe, owalne) i wymiary (od małych w górnej części drzwi do obejmujących prawie całą powierzchnię skrzydła). Bywają podzielone kratką z listewek, nazywanych szczeblinkami. Otwory do wenty-

lacji znajdują się w dolnej części skrzydła i czasem są osłonięte kratkami wentylacyjnymi.

WYMIARY I RODZAJE

Produkuje się drzwi jednoskrzydłowe (najczęściej stosowane, i dwuskrzydłowe, wieloskrzydłowe są wykonywane na indywidualne zamówienie. Szerokość drzwi jest oznaczona w projekcie. Prowadzące do pomieszczeń określonych przez normę jako przeznaczone na stały pobyt ludzi (pokoje) oraz do kuchni, łazienki i WC muszą mieć szerokość w świetle przynajmniej 80 cm. Drzwi do łazienki i WC powinny otwierać się na zewnątrz pomieszczenia i mieć na dole otwory wentylacyjne.

W sprzedaży są drzwi jednoskrzydłowe o typowych szerokościach: 60, 70, 80 i 90 cm. Drzwi szerokości 60 i 70 cm są przeznaczone do ościeżnic montowanych przed laty, według ówczesnych przepisów. Dwuskrzydłowe, symetryczne, mają zwykle szerokość 120, 140, 160 cm.

Drzwi ze względu na kierunek otwierania skrzydeł dzielą się na prawe i lewe. Prawe przy otwieraniu do siebie mają zawiasy po prawej stronie (obracają się w kierunku przeciwnym niż ruch wskazówek zegara); lewe drzwi po stronie lewej (obracają się

zgodnie z ruchem wskazówek zegara).

Są skrzydła tzw. tępe (o równych, gładkich krawędziach) lub przyległowe - z dodatkowym wycięciem, które zwiększa powierzchnię przylegania drzwi do ościeżnicy; wtędy drzwi są szczelniejsze (o uszczelnianiu pisaliśmy w poprzednim numerze). Niektóre fabryczne drzwi mają ościeżnice z gumowymi uszczelkami.

WYKOŃCZENIE

Płyty drzwiowe mogą być oklejone fornirem z naturalnego drewna różnych gatunków i pokryte warstwą lakieru bezbarwnego. W produkcji seryjnej stosuje się zwykle kilka podstawowych gatunków forniru: dąb, orzech, mahoń, buk, jesion, sosna. Niektórzy oferują drzwi surowe, nie lakierowane, przeznaczone do samodzielnego szlifowania i malowania.

Innym sposobem wykończenia jest pokrycie folią. Popularne są folie drewnopodobne, m.in. białe i czarne. Drzwi maluje się też lakierem kryjącym w różnych kolorach. Ościeżnicę również można pokryć fornirem lub folią albo pomalować.

cd. na str. 14

ZAKŁAD PRODUKCYJNY

w Pszczółkach koło Tczewa
ul. Fabryczna 8
tel. 683 91 27, tel./fax 682 91 78

WYROBY Z BETONU WIBROPRASOWANEGO

KOSTKA BRUKOWA
(różne kształty, grubości, kolory)

OBRZEŻA

KRAWĘŻNIKI

JESTEŚMY OBECNI NA TARGACH HOUSEBUILDING '98 - stoisko 29

Ta reklama upoważnia do 4% rabatu na kostkę do końca maja.

CORTEX
STALARSKIE WYPOSAŻENIE WNEŹRZ
PRZEDSIĘBIORSTWO
PRODUKCYJNO-HANDLOWO-USŁUGOWE

- ☑ Kuchnie na zamówienie
- ☑ Meble biurowe, pokojowe
- ☑ Zabudowy - Szafy
- ☑ Meble sklepowe itp.
- ☑ Krzesła
- ☑ Kompleksowe usługi - od projektu do realizacji

Realizujemy indywidualne zamówienia

Producent:
PPHU Cortex,
ul. ks. Kalinowskiego 38 83-200 Starogard Gdański
tel./fax (069) 16 246 68

Sklep Firmowy:
83-110 Tczew,
ul. Mickiewicza 19

HURTOWNIA BHP
wega®

Pracuj bezpiecznie!

**BUTY
GUMOWE
RYBACKIE**

**ODZIEŻ
ROBOCZA
KOLOROWA**
CENY PRODUCENTA

83-110 TCZEW, ul. 30 Stycznia 35, tel. (069) 31 63 43
80-958 Gdańsk, ul. Na Ostrowiu 1, tel. 307 22 25, 307 27 85
83-300 Żukowo, ul. Kościarska 11, tel./fax 681 71 68, 681 72 28
82-029 Gdynia, ul. Północna 10, tel. 063 93 58
82-300 Elbląg, ul. Królewiecka 195, tel./fax (055) 234 86 36

RURY

- ▶ do gazu (stalowe powlekane PE)
- ▶ stalowe (duże średnice)
- ▶ PE do gazociągów i wodociągów
- ▶ kształtki do gazociągów i wodociągów

Realizujemy kompleksowe dostawy.
Oferujemy uzbrojenie terenu w gaz i wodę,
wykonujemy przewiertki bez wykopów

PHU GAZ-RUR
Gdynia Pogórze, ul. Wiejska 1
tel./fax (058) 665-73-03

OFERTA DLA PRODUCENTÓW MEBLI

proponujemy dostawy
materiałów niemieckiej firmy

HERBOLD ®

- * płyty laminowane gr. 8,10,16,19 mm,
- * blaty robocze gr. 40 mm,
- * MDF gr. od 5 do 38 mm, MDF gięty,
- * obrzeża melaminowe do płyt i blatów z klejem i bez kleju.

Gdańsk - Orunia, ul. Wschodnia 13

tel. 0-58/309-09-01, 309-41-81

Studio Rustika

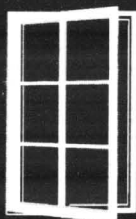
jakość doskonała
cena bardzo atrakcyjna!

pełna gama
kolorów

STC

80-125 Gdańsk
ul. Kartuska 234 C
tel. (058) 303 18 42

PRODUCENT OKIEN I DRZWI PCV
- GODNY ZAUFANIA

- ✓ Długoletnia gwarancja
- ✓ Szybkie terminy
- ✓ Wysoka jakość
- ✓ Doradztwo
- ✓ Raty
- ✓ Pomiar
- ✓ Montaż

Punkty sprzedaży
w Gdańsku.

- ul. Kartuska 234 C, tel. (058) 303 18 42
- ul. Partyzantów 17A, tel. (058) 345 79 16, 344 74 04
- ul. Klonowa 1, tel. (058) 345 79 38
- TARG SIENNY "GILDIA", hala 2, box 212

Meble do

sklepów, biur i gastronomii

SUPERPROMOCJA, SZALONE CENY

od 15 kwietnia zestaw komputerowy:

- ergonomiczne biurko
- fotel obrotowy

W CENIE 469 zł z VAT

NOWOCZESNE SYSTEMY MEBLOWE DO BIUR
REGAŁY do marketów, magazynów i sklepów

Tylko stół pada Ci dłoń

GDANSK-WRZESZCZ,
ul. Słowackiego 3
tel. (058) 341-55-41
(meble biurowe)

ELBLĄG,
ul. Zw. Jaszczurczego 17
tel./fax (055) 233-61-33
filia

SOPOT,
ul. Grunwaldzka 38 A
tel. 551-04-07
(meble sklepowe)

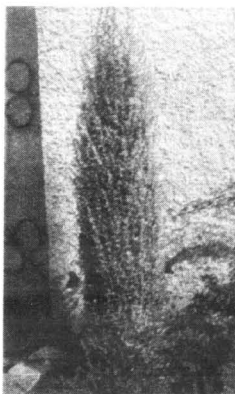
GRUDZIĄDZ,
ul. Grobliowa 3
tel./fax (051) 23-51-31
filia

Wkrótce otwarcie nowego punktu sprzedaży
mebli sklepowych
Gdynia, ul. Chwaszczyńska 50
(obok Polifarbu),
tel. (058) 629 92 05

OGRÓD W IGŁACH

Tradycyjnie ogranicza się ona do kilku odmian żywotników (Thuja), cyprysików (Chamaecyparis), cisów (Taxus) i oczywiście świerka srebrnego (Picea pungens). Duża popularność roślin iglastych wynika z ich walorów plastycznych w okresie całego roku i stosunkowo małej uciążliwości w pielęgnacji. Jeśli jednak chcemy utrzymać te rośliny w dobrym stanie, to musimy przede wszystkim uwzględnić ich wymagania siedliskowe.

Wiele gatunków roślin iglastych

Jałowiec pospolity, łacińska nazwa - *Hibernica*

stych w naszym klimacie można uprawiać w określonych rejonach kraju (wyznaczonych jest pięć stref klimatycznych), a to ze względu na ich wrażliwość na mrozy oraz wysokie wymagania wilgotnościowe.

Klimat południowo-zachodniej części Polski najbardziej sprzyja uprawie gatunków roślin iglastych. Do najbardziej wrażliwych na przemarzanie należą: cyprysik Lawsona, jodła szlachetna, kaukaska, świerk kaukaski, żywotnik wschodni i olbrzymi oraz żywotnikowiec japoński. Natomiast do najbardziej odpornych: jodła kalifornijska, jałowiec pospolity, płoczący, chiński Pfitzeriana, sabiński, modrzew, świerk, sosna, cis pośredni, żywotnik zachodni i choina kanadyjska.

Należy pamiętać, że drzewa i krzewy iglaste wymagają również zabiegów pielęgnacyjnych w okresie zimowym. Polegają one na otrząsaniu z ich koron śniegu, którego ciężar może spowodować wyłamanie się gałęzi lub zdeformowanie pokroju korony, co szczególnie dotyczy form kolumnowych. Przeciwdziałając temu, można obwiązywać na okres zimowy korony sznurem. Bardzo niebezpieczną porą roku dla niektórych gatunków iglastych jest przedwiosnie, kiedy to rośliny nie przemarzają, ale usychają. Pro-

Jałowiec chiński, Pfitzeriana Aurea.

stym środkiem przeciwdziałania jest ich zacienianie (np. okrycie workiem z juty).

Drzewa i krzewy iglaste znajdują zastosowanie w ogrodach w postaci: żywopłotów, roślin okrywowych, naturalistycznych grup ogrodowych lub wzbogacając ogrody skalne i rabaty bylinowe. Do gatunków, które najlepiej pełnią rolę żywopłotów zaliczyć należy: cisy, modrzewie, żywotnik zachodni i choinę kanadyjską. Żywotnik i cisy mają wiele zalet: znoszą bardzo dobrze cięcie, przesadzanie, nawet dużych okazów z bryłą ziemi i są cienioznośne. Zasadniczą ich wadą natomiast jest wolny wzrost zwłaszcza w okresie pierwszych 10 lat.

cd. na str. 14

Sztuka utrzymania domu

cd. ze str. 11

Starsza generacja uwielbia to swoiste uczucie satysfakcji, płynące z rzetelnie wypełnionego obowiązku. Młodsze pokolenie, wychowane już w dobrobycie i tolerancji lat sześćdziesiątych, trochę luźniej traktuje tradycyjny tygodniowy rozkład zajęć, ale i ono regularnie pucuje i sprząta.

Holenderka w reklamach proszków do prania czy szorowania nie różni się od tej rzeczywistej. Kobiety w Holandii naprawdę zamartwiają się każdą plamą na koszuli męża czy wapiennym nalotem w muszli klozetowej. Także holenderski mężczyzna może mieć swoje wady, lecz zawsze jest czysty (codzienny poranny prysznic), starannie ubrany i schludny. Dlatego od swojej żony oczekuje idealnego porządku w domu, choć bardzo rzadko sam jej pomaga: „przecież cały tydzień pracuję, a obowiązkiem żony jest sprzątanie”.

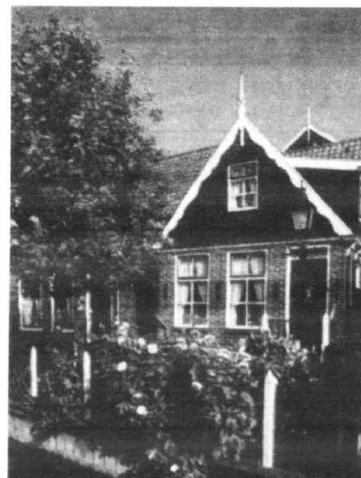
Wiele Holenderek właśnie dlatego nie pracuje, by móc utrzymać dom w porządku i dobrze wychować dziecko. Mąż nie zawsze zarabia tak dużo, by jedna pensja starczała na luksusowe życie. Ale dla Holendrów dobrobyt nie jest aż tak ważny, jak np. dla Amerykanów. Nie ma tu śle-

pego pędu do kariery i bogactwa. Holenderski system podatkowy szybko zresztą ostudzi każde marzenia o luksusie.

Dlatego holenderskie kobiety o wiele mniej pracują zawodowo niż np. Polki. Jeśli już, to najczęściej na pół etatu lub dorywczo. Dla nich praca i pozycja zawodowa ma o wiele mniejsze znaczenie niż dla Polek. W interesie gospodarki holenderskiej

jest, aby zbyt dużo kobiet nie studiowało i nie pracowało. Rosnące bezrobocie jeszcze bardziej osłabia ich pozycję na rynku pracy. Miejsce „rasowej” Holenderki jest przy mężu i dzieciach, w ich urokliwym i czystym małym domu z ogródkiem.

Innymi słowy, to dzielny Holenderkom Holandia zawdzięcza swój estetyczny, pełen uroku, bajkowy wygląd. Zadbane,

To kobietom Holandii zawdzięcza swój bajkowy wygląd

przytulne domki toną w zieleni prześlicznych ogródków. Czy podobnie wyglądałyby polskie osiedla, gdyby Polki nie musiały tak licznie pracować zawodowo? Chyba jednak nie, gdyż wciąż dalekie od holenderskich są, niestety, polskie kryteria porządku i czystości. Bez ich zastrzeżenia sami skazemy się na rolę obywateli Europy B.

Fragmety dwu ścian w narożniku kuchni oklejono tapetą. Powstał wesoły i przytulny kącik jadalny, wyraźnie odróżniający się od pozostałej części pomieszczenia

TAPETY, TAPETY, TAPETY

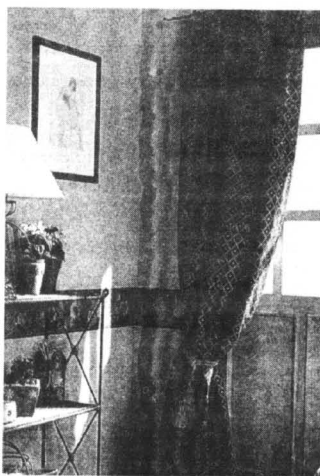
Tapety papierowe zastępować miały zbyt drogie tkaniny, którymi w bogatych wnętrzach objano ściany. Początkowo specjalnie spreparowany papier malowano ręcznie, z czasem zaczęto używać maszyn. Powstał cały przemysł zajmujący się produkcją tapet. Ogromna różnorodność kolorów i deseni, stosunkowo niska cena, a także łatwość naklejania sprawiają, że tapetowanie stało się bardzo popularnym sposobem dekoracji wnętrz.

Jeżeli nudzą nas gładkie, jednolite powierzchnie, tapeta jest najlepszym rozwiązaniem. Nawet niewielki fragment ściany, wyklejony tapetą inną niż reszta pomieszczenia, będzie wspaniałym

tem wszelkiego rodzaju dekoracji (np. kolekcji fotografii). Ściany zniszczone, nierówne, można „odnowić” za pomocą grubej winylowej tapety. W podobny sposób poprawimy wygląd starych szafek kuchennych lub stolika w kuchni czy łazienki (tapetą wykleja się blat).

Nie musimy użyć jednego rodzaju tapety w całym pomieszczeniu. Można to zrobić w niekonwencjonalny sposób.

Tapetowanie to

Paweł Słomczyński i „Grantil”.

również jeden z najpopularniejszych sposobów wykańczania ścian. Obecnie produkowane tapety są znacznie udoskonalone, mogą być wielowarstwowe, zmywalne, imitować drewno, cegłę bądź marmur, a wszystko to, w wielu kolorach i fakturach. Zewnętrzna warstwa tapety może być papierowa, z pianką akrylową lub winylową (powlekana folią z PVC). Dostępne są również tapety natryskowe, korkowe oraz tapety z włókien szklanych. Również samo tapetowanie jest łatwiejsze niż dawniej poradzi sobie z nim nawet amator - trzeba tylko przestrzegać sprawdzonych zasad.

B.L.

DRZWI

cd. ze str. 12

Styk ościeżnicy z murem osłania się tzw. opaskami drzwiowymi maskującymi, których wzory i barwy są dopasowane do wykończenia skrzydła i ościeżnicy. Opaski mogą być profilowane.

Do oszklenia drzwi stosuje się, różne rodzaje szkła: bezbarwne lub kolorowe, przezroczyste, matowe, wzorzyste, a nawet witrażowe.

MONTAŻ

Jeśli chcemy wymienić drzwi w już istniejącym budynku, wystarczy kupić tylko skrzydło, dopasowując jego wymiary do wymiarów ościeżnicy. Gdy wymieniamy drzwi wraz z ościeżnicą (jest zniszczona) albo zakładamy je w nowo wybudowanym domu, trzeba kupić komplet - skrzydło z ościeżnicą. Jej szerokość dobiera się do szerokości otworu w murze.

Obecnie produkuje się przede wszystkim ościeżnice drewniane, ale bywają również metalowe. Mają standardowe wymiary, skrzydła pasują więc do obu rodzajów.

● Osadzanie w murze

Ościeżnicę mocuje się do ściany za pomocą kotew. Odległość między punktami mocowania nie powinna być większa niż 75 cm. Odległość punktów mocowania ościeżnicy od naroży otworu drzwiowego nie powinna przekraczać 30 cm. Ościeżnicę typowych drzwi wysokości 2 m najczęściej mocuje się w trzech miejscach, na każdym z dwóch boków. Liczba kotew na górnej krawędzi otworu drzwiowego zależy od jego szerokości. Do ościeżnicy mocuje się zawiasy; najczęściej są sprzedawane w komplecie z ościeżnicą.

● Osadzanie w ścianie z płyt gipsowo-kartonowych

Po obu stronach otworu drzwiowego należy zamontować dodatkowe słupki (drewniane lub z profili stalowych) i zamocować je do stropu i podłogi. Nadproże ościeżnicy wykonuje się z profilu

stalowego lub drewnianej belki i mocuje do obu słupków.

Montując drzwi ciężkie (ponad 25 kg) lub szersze niż 80 cm, albo w pomieszczeniu o wysokości ponad 2,6 m, słupki po bokach ościeżnicy należy dodatkowo wzmocnić.

Płyty gipsowo-kartonowe nie powinny się łączyć przy słupkach. Zrobienie otworu drzwiowego w ścianie z płyt zmniejsza jej wytrzymałość, dlatego w odległości ok. 1,2 m od drzwi (po obu stronach) lepiej nie wieszak na niej ciężkich przedmiotów (ponad 30 kg). Jeżeli jest to konieczne, należy zastosować specjalną konstrukcję wzmacniającą, która przeniesie obciążenia.

OKUCIA

Skrzydła drzwiowe są wyposażone w zamki otwierane klamką i czasem kluczem. Drzwi do łazienek i WC mają wmontowane specjalne zamki. Klamka i sztyl tworzą komplet, robiony z tego samego materiału. Komplety mogą być aluminiowe, mosiężne, mosiądzowane, mosiężne pozlacane, z tworzywa sztucznego - w naturalnych kolorach, malowane lub lakierowane.

Cena drzwi zależy od ich konstrukcji, wymiarów, użytych materiałów i standardu wykończenia. Podajemy orientacyjne ceny.

● Za drzwi płytowe, jednoskrzydłowe, malowane lub oklejone folią zapłacimy od 86 do 235 zł; oklejone forniere z drewna naturalnego - od 214 do 856 zł; za dwuskrzydłowe odpowiednio: 150-396 zł i 1180 - 2300 zł.

● Drzwi płytowo-płycinowe (tłoczone z płyty), jednoskrzydłowe, kosztują od 214 do 480 zł, dwuskrzydłowe - od 625 do 920 zł.

● Drzwi płycinowe (okleina z forniuru naturalnego), jednoskrzydłowe - od 600 do 950 zł.

Ościeżnice drewniane kosztują 100-150 zł, opaski maskujące 20-45 zł, szczeblinki 25-60 zł. Za drzwi o nietypowych wymiarach, robione na zamówienie, zapłacimy około 20 proc. więcej.

Iwon Król

Ogród w igłach

cd ze str. 13

Przeciwieństwem cisów są modrzewie, które charakteryzują się wśród występujących w Polsce gatunków iglastych najszybszym wzrostem, przeciętnymi wymaganiami glebowymi, ale nie o nadmiernej wilgotności. Wymagają stanowisk słonecznych. Zastosowanie krzewów iglastych jako roślin okrywowych jest dotychczas rzadko spotykane.

W ostatnich latach pojawiło się na naszym rynku kilka odmian, które bardzo dobrze mogą pełnić tę rolę, a mianowicie: jałowiec pospolity Repanda,

jałowiec płochy Douglasii, Glauca, Wiltonii, jałowiec sabański Tamariscifolia, jałowiec łuskowaty Blue Carpet, Blue Star. Krzewy te tworzą zwarte kobierce, stwarzają dobre warunki do ekspozycji roślin wyższych (np. połączenie jałowca Blue Carpet z żółtymi odmianami jałowca pospolitego lub żywotnikami). Stosować je można również do obsadzania skarp, na których trawnik byłby trudny w utrzymaniu.

Bardzo ważną grupą krzewów iglastych w ogrodach przydomowych są odmiany karłowe. Mają one zastosowanie w ogrodach skalnych, rabatach bylinowych, mogą też stanowić niezależne kompozycje. Do najbardziej cenionych odmian w tej grupie należą: cyprysik groszkowy Filifera Aurea Nana, jałowiec pospolity Depressa Aurea, świerk pospolity Conica, Maxwellii, Nidiformis, żywotnik zachodni Hoseri i Little Gem, kosodrzewina Gnom. Zaliczyć tu także można wszystkie odmiany wymienione jako okrywowe, jeśli są sadzone

jako pojedyncze egzemplarze.

Godnymi polecenia są również większe krzewy rozrastające się szeroko i płasko (jałowiec chiński Old Gold, Pfizeriana, jałowiec wirginijski Grey Owl), krzewy o pokroju kolumnowym (jałowiec wirginijski Skyrocket, jałowiec pospolity Hibernica, żywotnik zachodni Aurescens), stożkowy (cyprysik groszkowy Boulevard, jałowiec wirginijski Burki) i o pokroju kulistym (żywotnik zachodni Globosa).

W ogrodach o większej powierzchni można zastosować obsadzenie drzew iglastych, które wymagają odpowiedniej przestrzeni, aby właściwie eksploatować swój pokrój. Czytelnikom chcącym szczegółowo zapoznać się z opisem i wymaganiami drzew i krzewów iglastych, polecamy następujące książki: W. Bugala: Drzewa i krzewy dla terenów zieleni, P. Mursa: Drzewa i krzewy iglaste zdobią ogród przez cały rok, W. Seneta: Drzewa i krzewy iglaste.

83-000 Pruszcz Gdański
ul. Grunwaldzka 64
tel./fax 682-37-31

**STOLARKA
ALUMINIOWA**
okna, drzwi,
witryny sklepowe,
ścianki działowe

pomiary, wykonanie, montaż

**PARKIET
MOZAIKA**

- dąb, buk, jesion

Tarcica SOSNOWA
- sucha

Producent:

tel. (089) 85 61 10, 85 65 03

- Powrót bocianów, to jakby pewna zapowiedź wiosny. Czy już wróciły?

- Są, są. Od dwu tygodni (rozmowa prowadzona była 15.04). Przyleciały punktualnie. Nie było kłopotów w drodze. W ubiegłym roku miały spóźnienie 3-4 tygodni. Zatrzymała je na Bliskim Wschodzie brzydka pogoda.

Z
ornitologiem,
pracownikiem
sekretariatu
Ogólnopolskiego
Towarzystwa
Ochrony
Ptaków,
Tomaszem
Cofą,
rozmawia
Franciszek
Marszałek.

- Podobno jesteście bocianią potęgą?

- Tak. Mówi się, że co czwarły bocian jest „Polakiem”.

- W skali świata?

- W skali tego gatunku. Zamieszkuje on kraje europejskie. No jest też obecny na skraju Azji, a też Afryki.

- To klasyczny ptasi turysta...

- U nas ma tereny lęgowe, więc przebywa wiosną i latem. Zimuje zaś w cieplejszym klimacie. Część naszych bocianów zatrzymuje się w Egipcie. Inne lecą dalej, aż hen do Afryki Południowej.

- Mówi się o zagrożeniu tego gatunku?

- Nie wygląda na to, żeby był zagrożony. Oczywiście większość gatunków, które korzystają z siedlisk zmienianych przez człowieka, są zagrożone jakąś gwałtowną zmianą. Ale dopóki taka zmiana nie następuje to radzą sobie całkiem nieźle.

- Ale wymagają pomocy człowieka, np. przy budowie gniazd...

- Radzą sobie same. Ten gatunek istnieje już od setek tysięcy lat. Żył bez ingerencji człowieka. Cała przyroda jest w stanie egzystować bez udziału człowieka. Ale czasem lepiej niż przy jego obecności.

- A ja nie widziałem innego gniazda, jak opartego na kole czy platformie...

- To proszę pojechać w rejon północno-wschodniej Polski. Gdzieś nad granicę z Obwodem

Kaliningradzkim i pooglądać sobie drzewa, na których jest nawet po kilka gniazd, zbudowanych samodzielnie przez ptaki. Bez jakiegokolwiek ingerencji człowieka.

- Jak bociany, to i żaby. Czy rzeczywiście taki monotonny jest ich jadłospis?

- Przeciwnie, bardzo uroz-

- Jednym z najbardziej dokuczliwych przejawów działalności człowieka są dla bocianów sznurki, np. do snopowiązałek, pozostawione w polu. Ptak je zbiera, znosi jako budulec używany przy konstruowaniu gniazda. Sznurek zaplątuje się na szyi, czy nogach pisklaka i najczęściej gotowe.

złożyć koło i bocian przyleci?

- Ptak sam zdecydował czy to miejsce mu odpowiada. Może być kilka miejsc w okolicy, a on wybierze to jedno, w naszym mniemaniu gorsze. Ale to jest myślenie człowieka, nie bociana. On kieruje się swoją logiką.

Teraz dosyć często wybiera ją ptaki na gniazdowanie słupy te-

w nim innego partnera, to aprobuje taką sytuację. Decyduje miejsce - nie osobnik.

Wspólnie teraz poprawiają gniazdo, dokładają gałęzi. W rezultacie takich zabiegów, po latach, gniazdo bocianów może ważyć nawet kilkaset kilogramów.

- To trzeba budować moc-

CO BOCIAN, TO... POLAK

Fot. F. Marszałek

maicyony. Pożywi się bocian żabami, ale zje każde zwierzę, większe od naszego małego palca. Może złapać młodą mysz, starą mysz, a nawet zwierzę wielkości szczura czy kreta. Pożywie nie zależy od obfitości pokarmu. Jada to, czego akurat jest najwięcej. Co najłatwiej znaleźć. Jeśli jest najwięcej gryzoni - zjada gryzonia. Jest urodzaj na żaby, poluje na nie. Chętnie pożywi się też owadami, ale dużymi. Takimi, jak np. pasikonik.

- Podkreśla się niezwykle przywiązanie tych ptaków do stałego miejsca pobytu...

- Ptak, który założył gniazdo i miejsce to mu się podoba, bo jest bezpieczne, obfituje w dużą ilość pokarmu, odwiedza corocznie. Ale tylko tak długo, dopóki jest na tyle silny, aby je utrzymać.

- Musi walczyć?

- Jeśli to terytorium upodoba sobie osobnik młodszy, a do tego silniejszy, to stary bociek zostaje wypędzony...

- Czym możemy, nawet nieświadomie, zaszkodzić tym sympatycznym ptakom?

Trzeba też powiedzieć o nieodpowiedzialnym truciu owadów dużymi dawkami środków chemicznych. Szkodzi się tym ptakom żywiciom się martwymi zwierzętami.

- PGR-ów już nie ma, środki ochrony roślin podrożały, więc jakby po problemie...

- Niebezpieczeństwo jest mniejsze - to fakt. Ale istnieje zawsze problem braku wyobraźni, czy też krótkowzroczne preferowanie własnego interesu rolnika, sadownika, nawet działkowca...

- Czym możemy pomóc bocianom?

- Zachowując ich naturalne siedliska. W Europie Zachodniej gdzie rolnictwo jest wielkoobszarowe, zunifikowane, gdzie właściwie nie ma żadnej różnorodności krajobrazu, tam bociany zanikły. One potrzebują pewnej różnorodności. Żeby było i pole i łąka i jakieś mokradło, rów. Słowem wszystkiego po trochu, możliwość wyboru pokarmu.

- To znaczy, że możemy praktycznie w każdym miejscu

lefoniczne lub sieci elektrycznej. Umieszczenie na takim słupie koła lub platformy będzie przez bociana mile widziane. To musi być instalacja na wysięgniku, na tyle wysokim, by startujący lub lądujący na gnieździe ptak nie dotknął przewodów, ani nie sięgnął do nich gałęzi z gniazda.

- Są wsie szczególnie lubiane przez bociany?

- Największe skupienie tych ptaków mamy pod granicą z Obwodem Kaliningradzkim. Tam bywają wsie, gdzie jest więcej gniazd niż domów mieszkalnych.

- A u nas, na gdańskiej ziemi?

- Też bocianów nie brakuje. Mamy je i w samym Gdańsku. A właściwie na obrzeżach miasta, od strony Wisły. Są bociany i w oliwskim ogrodzie zoologicznym. Na swobodzie.

- My tu gadu-gadu, a bocki pewnie pracują?

- Pierwszy zawsze przylatuje samiec i czeka na swoją partnerkę. I ona też wraca do tego samego gniazda, które opuściła poprzedniego roku. Jeśli zastaje

nie konstrukcje platform!

- Oczywiście. Tego wymagają względy bezpieczeństwa. Ale można też zmniejszyć ciężar, zrzucając jesienią czy zimą górną warstwę gniazda, albo i całe, pozostawiając jedynie trochę gałęzi. Resztę ptaki wiosną zbudują same.

- Ile piskląt może być w gnieździe?

- Zwykle dwa-trzy. To zależy od roku, bazy pokarmowej, jaka występuje. Jeśli samica jest słabo wykarmiona - składa mniej jaj. Taki naturalny regulator rozrodczości, oparty na rozpoznaniu bazy paszowej.

- Czy bociany są ptakami rodzinnymi?

- O tyle, że oboje rodzice karmią pisklęta. Ale gdy młode opuszczą gniazdo, ta więź się urywa. Nie utrzymują z sobą kontaktów, jak to jest np. u dzikich gęsi czy żuraw, które wspólnie wędrują, a nawet zimują.

- Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiał:
Franciszek Marszałek

Ubezpieczenia na życie, to w naszym kraju młoda dziedzina. Z reguły osoby doradzające są zainteresowane prowizją i nie ma znaczenia, czy pochodzą one z jednej firmy czy z wielu. Z jedyną ostrożnością należy więc traktować agentów ubezpiecze-

niowych i brokerów. Dotyczy to przede wszystkim... znanych. Wszak w grę wchodzi zabezpieczenie przyszłości swojej i bliskich oraz płynący z tego kom-

fort psychiczny. Do osiągnięcia tego celu trzeba przygotować się starannie, a postępować rozsądnie.

Umowa ubezpieczenia, tak

Czytając je, trzeba pamiętać, iż jest takie powiedzenie: „diabeł siedzi w szczegółach”... To szczegóły zadecydują o realizacji Państwa zamiaru. Dlatego

możliwość sprecyzowania wątpliwości, postawienia pytań i zrozumienia wyjaśnień. Dopiero po takich zabiegach możecie Państwo odpowiedzieć na pytanie: „Czy robię dobry interes”. I nie dajcie się Państwo zmęczyć. Zanim podpiszecie polisę, uzyskajcie pewność, że wiecie na jakich zasadach będzie budowana wasza przyszłość.

W historii polskich ubezpieczeń życiowych doszło już w przeszłości do pokrzywdzenia klientów. Myślę o dawnych polisach Państwowego Zakładu Ubezpieczeń. Osoby, które zawarły te umowy, spodziewały się dużo, a dostają niewiele. Straciły, tak jak ci, co oszczędzali w bankach czy opłacali książeczki mieszkaniowe. To, co ich dotknęło, było niezasłużone, choć nie zawiniło tu dawne PZU - państwowa firma, z której pieniędzy utrzymywał się budżet państwa.

Nie będzie tak można powiedzieć o klientach firm ubezpieczeniowych, którzy wyboru dokonali bez rozważania swoich potrzeb, a przez sznoba, pod wpływem impulsu czy za namową sąsiada.

G.K.

JAK SIĘ UBEZPIECZAĆ

samo jak każda inna umowa, składa się (w uproszczeniu) z:

- części zasadniczej - mówiącej o tym, że np. ubezpieczony będzie płacił składki, a ubezpieczyciel - w razie śmierci wypłaci współmałżonkowi sumę ubezpieczenia;
- części szczegółowej - zawierającej zastrzeżenia, że np. ubezpieczyciel nie wypłaci sumy ubezpieczenia i nie zwróci składek, jeżeli... i tu stawiane są ostre warunki.

trzeba czytać ogólne warunki ubezpieczenia. Zapoznać się z tekstem przynajmniej w takim zakresie, jak w przypadku najmu lokalu. I podobnie, prosić o wyjaśnienia, najlepiej na piśmie. Domagając się ich, macie Państwo szansę eliminacji pomyłki, złej woli pośrednika albo czegoś, co uznacie za podstęp firmy. Jeśli kiedyś zajdzie taka potrzeba, to okazicie Państwo dokument z wyjaśnieniami i wygracie spór.

Przyznaję, że ogólne warunki ubezpieczeń życiowych nie są łatwe do zrozumienia. Naszpikowane terminami fachowymi, rozpisane nieraz na kilkanaście stron mogą sprawić kłopot. Są firmy, których warunki przypominają zasieki. Nawet kilkunastu lektura może nie dać laikowi wyobrażenia, o co w tym chodzi. Ale od przestudiowania ich zależy

W Kalifornii specjalny zapis prawny zobowiązuje nauczycieli do obowiązkowego noszenia do szkoły mierników pola magnetycznego po to, by w każdej chwili mogli sprawdzić, czy jego natężenie nie przekracza poziomu uznanego za granicę bezpieczeństwa.

Wartość bezpieczna dla dziecka - według ostrych norm szwedzkich - wynosi 3 miligausa (mG). Niezbędne w dokonaniu pomiarów jest określenie indukcji magnetycznej w gausach (G). Miligaus to jedna tysięczna część tej jednostki.

Polskie normy bezpieczeństwa są znacznie bardziej liberalne - 5000 mG. Czy ustrzeżę nas skutecznie przed niebezpiecznym „promieniowaniem”? Czy takie niebezpieczeństwo rzeczywiście istnieje?

Chociaż szkodliwość oddziaływania pól elektrycznych o niskiej częstotliwości (w skrócie zwanych ELF) na organizm ludzki wciąż nie jest do końca zbadana wykryto, że nawet słabe pola mogą wywierać wpływ na komórki ciała ludzkiego, w tym także na powstawanie nowych komórek. Wprawdzie są to tylko hipotezy, na które jak dotąd brak dowodów, nie można im jednak zdecydowanie zaprzeczyć. Stąd już tylko krok do wyrażenia obawy czy za nasze „niewinne” zmęczenie, migreny i choroby nie należy winić telewizora, komputera, czy golarzy? Oczywiście, jeśli indukowane przez nie pola magnetyczne przekraczają wartości uznawane przez międzynarodowe normy za bezpieczne.

Silne pola występują pod liniami wysokiego napięcia, w pobliżu rozdzielni elektrycznych, wszędzie tam, gdzie biegną zbiorcze kable energetyczne i nad transformatorami. Kabel energetyczny umieszczony w ścianie lub podłodze wytwarza

silne pole elektryczne i magnetyczne. Pierwsze tłumi 10-krotnie zwykła ściana, drugie przenika swobodnie przez cegłę lub beton, penetrując ludzki organizm, będący w jego zasięgu.

Pola magnetyczne wytwarzane są też przez telewizory i monitory komputerowe. Sam ekran telewizora może być zupełnie bezpieczny, jeśli tylko oglądamy program z odległości nie mniejszej niż 2 m. Natomiast z boku i z tyłu odbiornika, w odległości do

mia wprawdzie ich promieniowanie, ale nie tłumią zmiennych pól magnetycznych, wytwarzanych wewnątrz monitora, który jest nimi otoczony z tyłu i z boku.

Operatorki bankowych komputerów dość często pracują w sąsiadujących malutkich bokach. Od ekranu swojego komputera zachowują wprawdzie bezpieczną odległość, ale każda z nich ma tuż za plecami silnie promieniujący monitor sąsiadki.

przymierzając - kurczaka. Efekt przegrzania tkanki, wybitnie szkodliwy, uaktywnia choroby nowotworowe. Są to rozważania na szczęście teoretyczne, bo kucharki zaprojektowane są bezpiecznie, tak by nie było zagrożenia. Mimo to naukowcy nie zechcą do przebywania w pobliżu pracującej kucharki. - Wyłączyć i odejść - zachęcają. Radę tę potwierdzają wyniki pomiarów: mikrofalówki z odległości 3 cm emitują 750-200 mG, z 30 cm - 40-80 mG, z 1 m już tylko 2,5-6 mG.

Pralka automatyczna emituje niebezpieczne pole przy poborze wody, w czasie grzania i odpompowywania - 8-500 mG w odległości 3 cm; żelazko w odległości 1 m tylko 0,1-1,5 mG, ale przy uchwycie, w czasie grzania - 50 mG.

Silniczek elektrycznej golarzki wytwarza bardzo silne pole magnetyczne. Czynność golenia trwa wprawdzie krótko, ale nikt nie udowodnił jeszcze tezy, że

szkodliwość proporcjonalna jest do czasu (oddziaływanie pola z odległości 3 cm - 150-15000 mG).

Łodówka okazuje się być całkiem bezpieczna: z odległości 3 cm emituje 5-17 mG, z 1 m tylko 0,1 mG.

Dla miksera wielkości pola okazują się wysokie: z 3 cm - 600-7000 mG, z 30 cm - 6-10 mG z 1 m - 0,2-2,5 mG. Koc elektryczny z odległości 1,5 cm emituje 10-100 mG.

Wyniki pomiarów nie są tak bardzo alarmujące, wpływ pola elektrycznego są bowiem (poza liniami wysokiego napięcia) znikome, a pole magnetyczne szybko słabnie wraz z odległością. Nie ma więc po co wpadać w panikę - póki nie przytuliły się do szkodliwych urządzeń, czego na ogół nie robimy. Ciekawostką pozostaje golarzka, którą właśnie przytuliłyśmy do twarzy i telefony komórkowe, które przykładamy do ucha.

U.N.

PODSTĘPNE POLE

Z badań prowadzonych na świecie od blisko 10 lat wynika, że:

- ryzyko śmierci w wyniku białaczki wzrasta 2,6-krotnie w zawodach „elektrycznych i telekomunikacyjnych”;
- 10-15 proc. nowotworów u dzieci może być związane z polami magnetycznymi lub elektrycznymi, pochodzącymi ze źródeł znajdujących się w pobliższych domach. U dzieci, które mieszkają w pobliżu linii wysokiego napięcia, ryzyko to może wzrosnąć 5-krotnie,
- prawdopodobieństwo występowania nowotworów u dzieci podwaja się w domach, w których oddziałuje pole magnetyczne przekraczające 3 mG,
- niemal dwukrotnie wyższą liczbę poronień notuje się u kobiet zatrudnionych przy obsłudze komputerów.

0,5 m występuje promieniowanie. W żadnym wypadku nie można obok telewizora ustawiać dziecięcego łóżka. Naszemu zdrowiu może zagrażać również odbiornik sąsiada, jeśli stoi po drugiej stronie ściany, przy której śpiemy. Dla pola magnetycznego ściana nie jest przeszkodą w oddziaływaniu. Przenika przez nią jak przez powietrze. Niebezpieczeństwo to łatwo zażegnać, przebywając z odległości co najmniej 2 m od ściany.

Monitory komputerowe również niosą zagrożenie, na szczęście coraz mniejsze w nowszych konstrukcjach o specjalnie obniżonym promieniowaniu. Popularne filtry, zakładane na ekrany, tu-

Jedyna rada, to „złoty środek” Amerykanów: zachowaj z przodu odległość wychylniejszej ręki - 70 cm (norma szwedzka - 50 cm), z tyłu i z boku - 130 cm, niezależnie od ścian.

Uwaga na gry komputerowe i telewizyjne! Zagrożają dzieciom, które przesiadują wiele godzin bardzo blisko ekranu.

Szczególnie duże kontrowersje budzą kucharki mikrofalowe. Mimo, że tak praktyczne, znikają podobno z amerykańskich kuchni, u nas uchodzą za zupełnie bezpieczne, choć wewnątrz nich istnieje sztywność promieni pole. Gdyby strumień mikrofal wydobyl się na zewnątrz, tak samo narządziłoby ciało ludzkie jak - nie

Dom Pomocy Społecznej

w Malborku, ul. Słowackiego 45, tel./fax (055) 272-28-73

działając zgodnie z Ustawą o Zamówieniach Publicznych ogłasza przetarg nieograniczony na roboty remontowe ogólnobudowlane pomieszczeń I piętra DPS Malbork.

Przewidywany termin realizacji: **czerwiec - sierpień 1998r.**

Specyfikację istotnych warunków zamówienia w cenie 50 zł można nabyć w sekretariacie Domu Pomocy Społecznej, ul. Słowackiego 45, 82 - 200 Malbork, w godzinach od 9.00 do 14.00. W przetargu mogą wziąć udział oferenci nie wykluczeni na podstawie art. 19 i art. 22 ust. 7, spełniający warunki zawarte w art. 22 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych oraz warunki dodatkowe:

- prowadząca działalność nie krócej niż 3 lata,
- udzieliła gwarancji co najmniej na 18 miesięcy.

Oferta powinna zawierać:

- wszystkie dokumenty wymienione w specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
  - wpłacone wadium 5.000 zł.
- Wadium należy wpłacić do dnia 22.05.98 r. do godziny 10.00 w kasie DPS Malbork. Oferty składać do dnia 22.05.1998 r. do godziny 10.00 w sekretariacie DPS Malbork. Otwarcie ofert nastąpi 22.05.98r. o godzinie 11.00 w siedzibie zamawiającego.

NIERUCHOMOSCI
01

TEREN nad jeziorem o pow. 2,88 i 1,50 ha - sprzedam. Tel. (069) 161-68-27.

52/20.04

BUDYNEK (chlewnia), 22 x 8 m, na działce 0,25 ha na różną działalność - sprzedam. Pelplin, tel. (069) 136-34-93.

04/21.04

SPRZEDAM ziemię od 0,5 do 2 ha nadającą się na staw. Beśara, Okole 4, gmina Starogard.

42/20.04

SPRZEDAM posiadłość w miejscowości Skrzynia, gmina Osiek. Tel. (069) 182-46-95.

04/14.04

SPRZEDAM 1 ha za Osiekami. Tel. (069) 188-20-83.

24/14.04

SPRZEDAM mieszkanie własnościowe, 36 m², z telefonem, IV/IV w Tczewie. Tel. (069) 162-93-90.

04/09.04

PAWILONY 25 m², 70 m² - centrum Kwidzyna. Kwidzyn 261 08 79.

180666

GOSPODARSTWO 26 h k. Kwidzyna - sprzedam. (055) 261 08 79.

180666a

SPRZEDAM budynek parterowy o pow. 80 m² (działka 11-arowa) nadający się na każdą działalność - mieszkanie; obecnie na 30 m² sklep spoż. - przem. Tel. 0602-67-63-16

180658

KIOSK z lodami w Gardaj - sprzedam. (055) 261 08 79.

180666c

SPRZEDAM dom mieszkalny dla dwóch rodzin i budynki gospodarcze. Edmund Laaser, Dubiel, 82-511 Tychnowy.

180638

SPRZEDAM pawilon handlowy o pow. 80 m², c.o., telefon oraz budynek murowany z przeznaczeniem na mieszkanie lub bar. Trzciano, tel. 277 46 77 lub 277 46 14.

180676

SPRZEDAM dom mieszkalny, budynek gospodarczy, 1,60 ha ziemi. Gniazdowo 15, lub telefonicznie: tel. (055) 271-27-87 Lichnowy.

150409

SPRZEDAM gospodarstwo 2,5 ha z zabudowaniami. Maria Charko, Kamienno 2, gm. Prąbudy.

150363

SPRZEDAM dom wraz z zabudowaniami w Pordenowie. Wiad.: Kazimierz Szafrań, Palczewo 3 lub tel. (055) 272-42-27.

150400

BIURO Obrót Nieruchomościami "BORAD" sprzedaje działki rekreacyjne i budowlane, rozpoczętą budowę, mieszkanie M-5, kupi M-3 i M-4. Tczew, ul. Kopernika 1, II piętro, tel. (069) 132-42-59, wtorek-piątek 14.30-17.00.

04/VAT

SPRZEDAM samodzielne piętro domu dwurodzinnego w Pelplinie wraz z działką i piętrowym garażem, ogrzewanie elektryczne i węgiel. Tel. (069) 136-17-97.

340032

SPRZEDAM gospodarstwo 1,76 ha, dom, garaż, pomieszczenia gospodarcze, c.o., woda, telefon. Wiadomość po godz. 18.00, Nowe (0532) 27-707.

340029

ZAMIENIĘ mieszkanie 73,5 m² na dom z rozliczeniem. Tel. (069) 33-85-81.

02/0287

"DAW" Nieruchomości: sprzedaż - kupno - wynajem. Tel. (069) 33-80-01.

430184

ODDAM w najem 2 ha łąki wysokiej klasy. Tel. (069) 31-75-00.

04/0227

SPRZEDAM gospodarstwo rolne z budynkami, 15,5 ha, Żuławki 2, tel. (055) 247-16-53.

35/62

KUPIĘ staw lub jezioro. Tel. (069) 31-55-79, 31-39-70.

11/VAT

MALBORK Rakowiec - ziemia o ma, 1,37 ha i 92 ary - sprzedam. Całość 12 tys. zł. Tel. (069) 33-84-80, po 20.00.

01/01/21.04

SPRZEDAM działkę budowlaną, 1500 m², w Warlubiu z ciekawym projektem i już wylanymi fundamentami. Tel. (022) 649-93-95.

GG/55

PAWILON handlowy, rozpoczętą budowę, lokal handlowy - kupię. Tel. 0601-64-23-58.

01/30/20.04

SPRZEDAM domek jednorodzinny, parterowy, wolno stojący w Tczewie na osiedlu Staszica o pow. użytkowej 64 m², z działką o pow. 829 m², stan bardzo dobry. Tel. (069) 31-28-37, po godz. 18.00.

04/0216

SPRZEDAM gospodarstwo rolne. Tel. (069) 33-74-79.

430158

AGENCJA Nieruchomości "Kwadrat", Tczew, ul. J. Dąbrowskiego 18, I p., 8.00 - 16.00, tel. (069) 132-17-97.

03/frach

SIEDLISKO na wsi bez sąsiedów - dom pod trzciną, 2 budynki gospodarcze, duże garaże, staw, całość na działce 1,5 ha. Tel. 090-50-51-20.

PO824

DOMY
02

SPRZEDAM dom z ogrodem w Starogardzie Gdańskim, ul. Kolałtaja, tel. (069) 162-46-24.

27/27.04

SPRZEDAM połowę domu 101 m² z działką 760 m² i domek gospodarczy w Pelplinie, cena 45 tys. Tel. (053) 18-43-49.

11/22.04

DOM - przedmieście Starogardu - sprzedam. Tel. (069) 162-97-19.

08/20.04

SPRZEDAM dom, stan surowy zamknięty, Starogard, ul. Dobrzańskiego 25.

02/17.04

SPRZEDAM dom wolno stojący w Dubielu, 80 m², Dubiel 3 k. Kwidzyna.

180673

SPRZEDAM dom, Malbork, ul. Oria 2, tel. (055) 272-56-36.

150424

ZAMIENIĘ dom własny na mieszkanie własnościowe w bloku M-3 z dopłatą, do drugiego piętra włącznie, balkon loggia. Malbork, tel. (055) 272-14-17.

150435

SPRZEDAM dom w zabudowie szeregowej lub zamiennie na mniejszy, Malbork, tel. (055) 272-63-12, po godz. 19.00.

150629

PIĘTRO domu, 100 m² na wsi, 2 km od centrum Malborka - sprzedam. Tel. 0601 643 897 do 15.00 lub (069) 135-35-20, 15.00 - 22.00.

150404

SPRZEDAM dom w Nowym Stawie, garaż, ogród, możliwość działalności gospodarczej. Tel. (055) 271-51-01, prosić Zbyszka.

150412

SPRZEDAM pół bliźniaka w Malborku. Tel. (055) 272-18-14.

150331

SPRZEDAM dom w Tczewie (E1). Tel. (069) 31-67-42.

01/32/27.04

KUPIĘ dom w Tczewie lub okolicach, może być do remontu lub mieszkanie. Tel. (069) 31-37-35.

04/0263

KUPIĘ mieszkanie jedno- lub dwupokojowe, ewentualnie domek do remontu w Tczewie bądź okolicach. Tel. 0602-10-82-80.

01/17/17.04

KUPIĘ dom w Tczewie lub okolicach. Tel. (069) 31-77-59.

02/0213

SPRZEDAM dom mieszkalny w Subkowach. Tel. (069) 33-84-95, po 18.00.

01/07/21.04

SPRZEDAM dom z możliwością wykonywania działalności handlowo-usługowej. Telefon (069) 31-35-54.

01/02/21.04

SPRZEDAM dom o pow. mieszkalnej 100 m² wraz z ogródkiem i zabudowaniami gospodarczymi w miejscowości Więckowy, gm. Skarszewy lub zamiennie na mieszkanie w Tczewie. Tel. (069) 33-81-97 lub (069) 31-53-73.

01/07/23.04

LOKALE
03

KUPIĘ pokój + kuchnię w Starogardzie lub w pobliskich miejscowościach do 20 km i na całej trasie Starogard - Gdańsk. Tel. (069) 162-32-05.

02/27.04

SPRZEDAM M-4, 3 pokoje, 49 m², I piętro, os. Szumana, Starogard, tel. (069) 162-52-09, po 16.00.

05/27.04

KUPIĘ mieszkanie 1- lub 2-pokojowe w Starogardzie lub Skarszewach. Tel. (069) 162-60-16.

51/20.04

ZAMIENIĘ mieszkanie M-4, własnościowe, z garażem na domek w okolicach Starogardu. Tel. (069) 162-60-73, po godz. 16.00.

54/20.04

SPRZEDAM mieszkanie własnościowe, 54 m², 3-pokojowe w Starogardzie, os. Kopernika 25/6, od 10.00 do 13.00.

07/22.04

SPRZEDAM mieszkanie M-2, II piętro, 33,5 m², po remoncie. Tel. (069) 162-61-52.

09/24.04

ZAMIENIĘ mieszkanie 3-pokojowe na mniejsze 2-pokojowe. Starogard Gd., ul. Pomorska 11 c/16. Tel. (069) 161-32-63.

10/20.04

SPRZEDAM mieszkanie 3-pokojowe, 50 m², II p., z telefonem, okna PCV, os. Szumana w Starogardzie. Tel. (069) 162-69-42.

04/20.04

ZAMIENIĘ mieszkanie spół-lokator w Sadlinkach M-4 na kawalerkę w Kwidzynie. Tel. 279 92 42.

180593

SPRZEDAM mieszkanie własnościowe, 37 m² (kawalerka). Baldram 11/2 k. Kwidzyna. Cena do uzgodnienia.

180607

ZAMIENIĘ mieszkanie 3-pokojowe w Sadlinkach na mniejsze w Kwidzynie lub sprzedam. Tel. 275 76 85.

180609

SPRZEDAM mieszkanie w centrum miasta - 2 pokoje (36 m²). Kwidzyn, tel. 261 02 24 lub 279 36 37.

180617

ZAMIENIĘ mieszkanie M-4 własnościowe w Kwidzynie na dom jednorodzinny w Kwidzynie lub jego okolicach. (055) 279 36 89.

180620

SPRZEDAM mieszkanie 69 m². Kwidzyn, tel. 279 17 36.

180624

ZAKŁAD gastronomiczno-handlowy (z wyposażeniem) w Ryjewie-sprzedam. Tel. (055) 279 79 84, po godz. 16.00.

180671

MIESZKANIE 2-pokojowe, 56 m², w Janowie koło Kwidzyna - sprzedam lub zamiennie na 1 pokój w Kwidzynie. Wiadomość: A. Stempkowska, Janowo k. Kwidzyna.

180662

MIESZKANIE kwaterekowe, 52 m² (c.o. gazowe), zamiennie na większe (ewentualna dopłata lub mieszkanie zadłużone). Kwidzyn, tel. 279 11 91.

red.

POSZUKUJĘ lokalu w centrum Kwidzyna o pow. do 100 m² na działalność handlową. Tel. (051) 4611935, w godz. 10.00-18.00.

180653

WYDZIERZAWIĘ lokal o pow. 37 m² na sklep, biuro, usługi w centrum Malborka. Tel. (055) 272-55-63.

170164

SPRZEDAM mieszkanie w Nowym Stawie, garaż, ogród, Nowy Staw (055) 271-51-01, prosić Zbyszka.

150412

SPRZEDAM dwupokojowe mieszkanie o pow. 50 m² w Gdańsku, ul. Żabi Kruk 13/11. Gdańsk, tel. (058) 301-72-95.

150638

SPRZEDAM kawalerkę, 42 m², 2 piętro. Wiadomość: Tel. (055) 272-45-85.

150436

POSZUKUJĘ mieszkania do wynajęcia. Tel. (055) 272-20-91, 0601 23 30 46

150438

ODNAJMIĘ sklep w centrum Starogardu, 80 m², parter plus 100 m² piętro, ul. Rynek 24. Tel. (055) 272-24-37 lub 0601 611 248.

170159

KWATERUNKOWE, 3 pokoje w centrum Malborka zamiennie na mniejsze. Malbork, Jaskółcza 15.

150359

ZAMIENIĘ mieszkanie dwupokojowe na większe. Wiadomość pod nr tel. (055) 272-28-70 (od 7.00 do 15.00).

150360

WYNAJMIĘ mieszkanie 3-pokojowe w centrum Malborka. Jaskółcza 15.

150359

MIESZKANIE w centrum Tczewa, 85 m², 1p., po remoncie - pilnie sprzedam. Tel. (055) 272-15-60.

150390

M-5 - sprzedam, I piętro, 76,7 m². Malbork, tel. (055) 272-81-09, po godz. 18.00.

150392

KUPIĘ kawalerkę lub małe 2-pokojowe w centrum Malborka, ewentualnie os. Południe. Tel. (055) 272-73-13 lub 272-74-54.

150325

MALBORK M-4 - sprzedam. Tel. (055) 272-81-08.

150277

ZAMIENIĘ mieszkanie własnościowe, stare budownictwo, c.o., na dwupokojowe, własnościowe lub lokatorskie, mogą być piece na trasie Malbork-Kwidzyn, tel. (069) 132-23-55.

01/29/27.04

PILNIE kupię 2 pok., około 36 m², w Tczewie. Tel. (058) 346-95-87.

01/24/27.04

SPRZEDAM mieszkanie 70 m² w starym budownictwie. Wiadomość: tel. (069) 31-22-52, po godz. 20.00.

01/08/24.04

ZAMIENIĘ mieszkanie lokatorskie, 3 pokoje, 63 m² na 2 pokoje. Tel. (069) 132-12-71, po godz. 18.00.

01/07/27.04

MIESZKANIE własnościowe M-2 zamiennie na własnościowe M-3. Tel. (069) 132-52-16.

01/11/21.04

M-4, 63 m², kwaterekowe, zadłużone zamiennie na kawalerkę. Tczew, ul. Wł. Jurga 5a/3.

01/21/17.04

ODDAM w najem lokal w centrum Tczewa. Tel. (069) 31-31-63, po 17.00.

04/0238

ZAMIENIĘ mieszkanie kwaterekowe, 3-pokojowe (63 m²) na dwa mniejsze. Tczew, tel. (069) 31-17-98, 132-53-33.

01/03/14.04

SPRZEDAM mieszkanie własnościowe, 55 m². Wiadomość: Nicponia 95/1, tel. (069) 135-30-17.

01/28/15.04

SPRZEDAM mieszkanie 64 m². Tel. (069) 31-62-06.

01/15/17.04

WYNAJMIĘ sklep, 50 m² z telefonem w Tczewie, aleja Zwycięstwa, pawilon A-33, cena najmu 800 zł. Wiadomość: tel. (069) 31-26-27.

02/0271

ZAMIENIĘ M-4, III p, na parter lub kupię parter. Tczew, tel. (069) 132-66-43.

01/53/27.04

LOKALE na biura, hurtownie, pokoje mieszkalne do wynajęcia od zaraz. Tczew, ul. 1 Maja 24, tel. (069) 31-32-62.

340035

ODNAJMIĘ kawalerkę umeblowaną w Starogardzie Gd. Tel. (069) 31-05-57.

340146

POSZUKUJĘ lokalu do wynajęcia w Tczewie (pl. Hallera, Mickiewicza, J. Dąbrowskiego). Tel. 0602-73-17-62.

02/0017

SPRZEDAM M-3, 40,3 m², VII p., os. Garnuszewskiego. Tel. (069) 132-13-66.

340156

SPRZEDAM mieszkanie komunalne, własnościowe w bloku, 64 m², 2 piętro, cena dostępna. H. Laskowska, Lubawa, tel. 453-141.

PO828

WYNAJEM
04

ODDAM lokal w najem na biuro - 30 m², osobne wejście, parking. Tel. (069) 162-41-91, Starogard, ul. Traugutta 28.

39/27.04

POMIESZCZENIA

OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE

SZUKAM pokoju na terenie Kwidzyńska, za odpłatnością lub w zamian za opiekę nad osobą starszą. Tel. (055) 275 17 27. 180640

WYNAJMĘ pomieszczenie o pow. 60 m² w Kwidzynie przy ul. Brzechwy. Tel. 261 01 29 - po 16.00. 180639

WYNAJMĘ lokal na każdy rodzaj działalności, pow 100 m². Wiad.: tel. (055) 272-59-66, po 19.00. 150357

POMIESZCZENIA na sklep, biuro, ok. 20 m² w centrum Malborka - wynajmę. Tel. (055) 272-85-87 wew. 8. 150323

NOCLEGI przytulnie, niedrogo. Pensjonat u Błażeja. Malbork - Piaski, ul. Saperów 4. Tel. (055) 272-30-81. 150172

POSZUKUJĘ mieszkania do wynajęcia, 1- lub 2-pokojowe. Tel. (069) 132-65-87. 020238

FIRMA odda w najem pomieszczenia biurowo-mieszkalne. Tel. (069) 31-75-00. 040227

WYNAJMĘ pokój osobie samotnej. Tel. (069) 33-75-33, po godz. 16.00. 01/10/24/04

STOISKA handlowe w dużym sklepie w centrum Tczewa - oddam w najem. Tel. (069) 31-28-34. 040221

LOKAL użytkowy 100 m² + zaplecze w Tczewie, oddam w najem. Tel. (069) 31-28-34. 040221

MAŁŻEŃSTWO z dziećmi wynajmie mieszkanie. Tel. (069) 31-49-38, po godz. 18.00. 020245

POSZUKUJĘ 1-, 2-pokojowego mieszkania do wynajęcia w Tczewie. Tel. (069) 132-67-10 lub 0602-34-50-90. 01/01/14/04

ODDAM w najem pomieszczenie magazynowo-handlowe o pow. 125 m². Starogard, tel. (069) 162-46-68. 01/01/73/04

WYDZIERZAWIĘ pomieszczenia: budynek 800 m², garaż, np. na warsztat 100 m² i inne - 400 m². Tczew, ul. Zamkowa 5, 7, 8. Tel. (069) 31-06-15, do 16.00, (069) 31-04-39, po 16.00. 040178

POSZUKUJĘ do wynajęcia pokój z kuchnią i łazienką. Wiadomość: tel. (069) 132-16-99. 020297

MIESZKANIE 2-pokojowe w Tczewie do wynajęcia. Tel. (058) 306-46-85, dzwonić wieczorem. 020285

ODNAJMĘ lokal, centrum Tczewa. Tel. (069) 31-27-80, godz. 10.00 - 16.00. 340013

DZIAŁKI 05

SPRZEDAM działkę uzbrojoną, Koteże. Starogard, tel. (069) 162-89-10. 342704

SPRZEDAM działkę letniskową w Wilczych Błotach, tel. (069) 162-98-54. 202104

SPRZEDAM atrakcyjną działkę budowlaną, nieuzbrojoną o powierzchni 726 m² w Starogardzie Gd. (Żabno), cena 4600 zł. Tel. (069) 162-26-60. 032204

DZIAŁKĘ budowlaną w Kokożkowach. Tel. (069) 162-54-80. 082204

DZIAŁKI budowlane częściowo uzbrojone w Okolu k. Starogardu oraz letniskowe uzbrojone w Borzechowie - sprzedam. Tel. (069) 161-19-12, 0601-65-34-16. 142204

KUPIĘ działkę budowlaną pod działalność handlową, około 1000 m², względnie pomieszczenie handlowo-magazynowe 200 m² w Starogardzie. Tel. (069) 162-87-60. 022304

DZIAŁKĘ budowlaną o pow. 865 m² - sprzedam w Skórczu. Tel. (069) 162-26-45. 122004

SPRZEDAM działkę uzbrojoną, 738 m². Starogard, ul. B. Prusa 3. 231704

SPRZEDAM działkę rzemieślniczo-budowlaną, 1016 m², z pozwoleniem na budowę w Rokocinie (praż, woda). Tel. (069) 162-93-90. 040904

SPRZEDAM działkę letniskową 6 arów w Rodowie Małym. (055) 279 20 33. 180592

SPRZEDAM działkę budowlaną w Kwidzynie, przy ul. Żwirki i Wigury, 488 m². Oferty z ceną. Tel. (055) 279 90 72. 180610

KUPIĘ działkę budowlaną na terenie Kwidzyna. 0 601 652 491. 180679

WŁASNOŚCIOWĄ działkę rekreacyjną z domkiem nad jeziorem w Jaromeriu - sprzedam. Malbork, tel. (055) 272-22-67, (055) 272-22-54, po 19.00. 17/vat

SPRZEDAM działki budowlane, cena do uzgodnienia. Malbork, tel. (055) 272-86-97. 150641

SPRZEDAM działkę budowlaną w Malborku, 248 m², szereg. Tel. (058) 306-13-19. 150375

SPRZEDAM działki budowlane. H. Władysław, Gościszewo 111. 150341

WŁASNOŚCIOWĄ działkę rekreacyjną z domkiem nad jeziorem w Jaromeriu - sprzedam. Tel. (055) 272-22-67, 272-22-54, po 19.00. 17/vat

DWIE działki obok siebie lub w całości, 1764 m² w Sztumie. Wiadomość: Malbork, tel. (055) 272-36-62 lub 0601 67 44 90. 150396

SPRZEDAM własnościową działkę budowlaną w Malborku. Tel. (055) 272-29-78. 150612

SPRZEDAM działkę budowlaną w Gościszewie, uzbrojoną, 27 arów, częściowo ogrodzoną, murywany domek gospodarczy. Tel. (055) 272-66-02. 17/vat

SPRZEDAM działkę budowlaną, 850 m² na os. Dąbrówka. Wiadomość: tel. (069) 31-19-24, od godz. 18.00. 01/17/27/04

SPRZEDAM działkę na Malinowie, bez altany. Tel. (069) 132-65-44. 020235

SPRZEDAM działkę ogrodową. Tel. (069) 31-69-61. 01/15/7/04

SPRZEDAM działkę ogrodniczą w Tczewie (Malinowo) - tanio. Tel. (069) 31-77-59. 020213

SPRZEDAM działkę budowlaną w Tczewie. Tel. (069) 132-54-69. 020180

STAROGARD, centrum, działkę handlową - sprzedam. Tel. 0602-21-89-55. 040785

GARAŻE 06

GARAŻ blaszany 3-6 m - sprzedam. Tel. (069) 162-47-17. 01/21/04

WYNAJMĘ garaż (większy). Tel. (069) 162-90-72. 132204

SPRZEDAM garaż przy ulicy Farmaceutów w Starogardzie Gd., tel. (069) 162-41-05. 18/17/04

GARAŻE blaszane - produkcja, montaż. Tel. 0602-33-73-17. 210209

TANIE garaże blaszane 3x5 m dla Malborka i okolic, również montaż. Malbork, tel. (055) 272-53-55, (055) 272-33-01, wew. 16, 0601 62 68 47. 17/vat

GARAŻ murowany w Malborku, ul. Andersa - sprzedam. Tel. (055) 272-81-09, po godz. 18.00. 150392

GARAŻE - produkcja, montaż. Tel. (051) 230-98. 040231

SPRZEDAM garaż przy stacji "Shell". Tel. (069) 31-28-88, po 18.00. 01/22/21/04

SPRZEDAM garaż na Targowej. Tel. (069) 31-45-75. 01/12/32/04

GARAŻE blaszane - tynek. Tel. (058) 344-88-77. Gdańsk, ul. Chwaszczyńska 2A, róg Twardej. 030125

GARAŻE blaszane ocynk. Tel. (058) 344-88-77. 030125

KUPNO 07

ZBOŻE paszowe - kupię. Leon Kamrowski, Gętymie 18, gm. Morzeszczyń, tel. 0602-70-31-70. 49/20/04

"SKLEP Sztuka Dawna" kupuje antyki, meble, zegary, porcelanę, lampy, piece kaflowe. Starogard, tel. (069) 775-12-05. 210425

KUPIĘ każdą ilość palet EURO używanych. Tel. (055) 279 22 44; 0 90 538 805. 180650b

KUPIĘ mieszkanie lub dom (może być) do remontu. Kwidzyn 279 39 21. 180606

STARE widokówki, mapy, pamiątki dotyczące Kwidzyna, Prabut i okolic też. Kwidzyn 279 27 96. 180655

WAGĘ sklepową niedrogo. Tel. 0 90 538 823. 180674

BIZON rekord, rocznik 1995 - 98, z małym przemieblem. Tel. (055) 272-69-98 wieczorem. 150344

WIĘKSZĄ ilość pszenicy paszowej. Tel. (023) 657-90-25. 150601

KUPIĘ gorzycę. Tel. (055) 272-23-27. 150609

ANTYKI kupię-stare meble (nawet uszkodzone i niekompletne), szafy, komody, serwantki, biurka, stoły, krzesła, fotele, kanapy itp. meble, zegary, porcelana, militaria, lampy naftowe i inne starocie. Malbork, tel. (055) 272-48-54. 170020

KUPIĘ małą pralkę. Tel. (069) 31-55-79, 31-39-70. 11/vat

GORZCZYCĘ. Tel. (069) 136-76-86. 01/14/6/04

ZAKONTRAKTUJĘ ziemniaki, minimalna partia 200 t. Tel. (069) 31-06-15. 040178

PRACA 08

POSIADAM sam. dostawczy i czas wolny po godz. 11.00 - oczekuję propozycji. Tel. (069) 162-36-85, po 18.00. 082104

OŚRODEK Wczasowy "Sztekin" zatrudni na sezon letni kucharz, pomoc kuchenną, ratownika, bosmana. Tel. (069) 162-52-60 (domowy). 132104

PRZYJMĘ fryzjerkę. Tel. (069) 162-24-83. 052204

PRACA dodatkowa, pon. - piątek, godz. 17.00 - 20.00, tel. (069) 161-08-11. 032304

ZATRUDNIĘ cukierników. Cukiernia Subkowy, tel. (069) 136-15-46. 01/24/04

POTRZEBNI tynkarze, tel. (069) 161-12-01 lub 33-82-42. 04/24/04

ZATRUDNIĘ emeryta lub rencistę z uprawnieniami na "Ostrożka", z samochodem osobowym. Sumin 28, gm. Starogard Gd. 082404

ZATRUDNIĘ blacharza-mechanika lub "złotą rączkę". Tel. 0602-32-17-47. 11/20/04

ZATRUDNIĘ stolarza z praktyką. Starogard Gd., ul. Chojnicka 56. 102004

ZATRUDNIĘ samochodowego lakiernika, samodzielnego. Tel. (069) 162-17-11. 23/20/04

ZLECĘ renowację antyków oraz produkcję krzesel. Tel. 0 602770439 lub 0 601-65-75-05. 180504

JEŻELI chcesz dużo zarabiać, nie ponosząc kosztów własnych, skontaktuj się dołączając znaczek pocztowy w kwocie 4,90 zł pod adresem: Helena Narzka, Bielawki, 83-130 Pelplin. Zapewniamy stałą pracę, własne urządzenia i surowiec. 210366

PRACA w domu! Regeneracja kaset barwiących do drukarek (urządzenia gratis); thermopressing, konsygnacja nawilżaczy powietrza. Informacje po przesłaniu znaczka za 4,90 zł. - PUH "Darko" Kwidzyn, ul. Mickiewicza 7/38. 180635

ZATRUDNIĘ 2 młode panie do pracy w sklepie spożywczym - panny, bez zobowiązań rodzinnych. Kontakt: Kwidzyn, tel. 279 47 21, po godz. 18.30. 180663

POSZUKUJEMY chętnych do pracy w zawodzie pośrednik - doradca ubezpieczeniowy. Szansa osiągnięcia wysokich zarobków. Zapewniamy szkolenie i pomoc w czasie pracy. Tel. (055) 279 35 66 wew. 17, po 18.30. 180654

RENCISTA lat 46 + samochód osobowy - poszukuje pracy. Tel. (055) 279 76 82. 180652

KIEROWCA kat. A, B, C, D i E poszukuje pracy. Kwidzyn, tel. 279 67 02, 601632804. 180643

SPÓŁKA z udziałem zagranicznym zatrudni mężczyznę na stanowisko kierownicze. Wymagania: wykształcenie średnie lub wyższe w branży metalowej - spawalnictwo, doświadczenie w obróbce metalu, znajomość j. angielskiego w mowie lub w piśmie, prawo jazdy kat. B lub C. Tel./fax (055) 277-29-91. 17/vat

MAGISTER historii, absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego szuka pracy w szkole lub innej. Dodatkowo: kurs komputerowy, prawo jazdy. Malbork, tel. (055) 272-36-41 wew. 796. 150422

PRZYJMĘ uczniów - sprzedawca - fotograf. Malbork, tel. (055) 272-55-63. 170164

FIRMA zatrudni cieśli lub бригаде cieślików na budowę na terenie Tczewa. Pilne. Tel. (069) 132-50-21, 8.00 - 16.00 lub 0602-13-34-23. 040233

FRYZJERKĘ zatrudnię w Pruszczu Gdańskim. Tel. (058) 682-15-67, 9.00 - 19.00. 040268

RECEPCJONISTKĘ, pokojówkę do hotelu w Jastarni. Tel. 0601-61-55-87. 460044

ZATRUDNIĘ kierowcę z samochodem do pizzerii. Tel. (069) 31-34-31. 01/11/22/04

PRB "BUDOM" w Tczewie zatrudni montażystów rusztowań. Tel. (069) 31-04-26, 31-15-27. 040224

INSTRUKTORA nauki jazdy. Tel. (069) 31-38-54. 040271

POSZUKUJĘ wspólnika w prowadzeniu działalności gospodarczej, najchętniej doświadczonego cukiernika. Tel. (069) 31-75-84, po godz. 16.00. 040225

WYNAJMĘ kierowcę kat. B, C, E jelicz + przyczepa. Może być rencista lub emeryt. Tel. (069) 132-29-87. 01/03/24/04

ZATRUDNIĘ stolarzy meblowych po technikum drzewnym. Rotmanka koło Pruszcza Gdańskiego. Tel. (058) 683-15-58, po 18.00. 040218

PRB "BUDOM" w Tczewie zatrudni cieśli budowlanych. Tel. (069) 31-04-26, 31-15-27. 040216

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem. Tel. (069) 132-15-13. 01/09/14/04

MECHANIKA i elektromechanika do obsługi urobni drobiu i parku maszynowego od zaraz. Tel. (069) 132-29-87. 01/07/17/04

MURARZA, tynkarza zatrudnię. Wiadomość po godz. 20.00. Tel. (069) 31-03-39. 040253

HURTOWNIA Owoc-Warzyw. "SAD" zatrudni w niepełnym wymiarze godzin kasjerkę-fakturzystkę. Tel. (069) 31-06-15, 31-04-39. 020014

PRZYJMĘ do pracy kierowców oraz magazynierów. Tel. 090-53-66-33. 020276

WŁASNY zarobek na wakacje - wypłatanie makatek. Przesyłka pocztą. Fi-Ha-In, ul. Asnyka 9, skr. SR 532, 35-959 Rzeszów 2. 040280

POMOCNIKA kafelkarza. Tel. (069) 132-13-78. 020293

PRACA w domu. Tel. (069) 31-51-49. 020283

POSZUKUJEMY wykonawcy na niżej wymienione prace: częściowe odgruzowanie, wyrównanie i utwardzenie terenu o pow. ok. 5000 m² oraz wykonanie składowia. Oferty prosimy składać pod adresem: GAVO s.c. 83-111 Miłobądź, Zajęczkowo Tczewskie 27A lub tel./fax (069) 31-53-57. 020018

OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE

KARCZMA "Uroczysko" w Tczewie zatrudni kelnerkę na 1/2 etatu. Tel. (069) 31-35-57, w godz. 14.00 - 22.00.

340154

ZATRUDNIĘ ekspedientkę, najlepiej rencistkę. Tel. (069) 132-56-75.

430183

KOMPUTEROWE przepisywanie tekstów. Tczew, tel. (069) 132-66-69.

340138

PILNIE zatrudnię magistra farmacji. Apteka Lubichowo, tel. (069) 188-52-20.

PO822

RÓŻNE części do renault 5, 9, 11. Tel. 0601-64-84-28.

01/6027.04

AKUMULATORY - hurt i detal, na raty i kartę kredytową. Kupującym bezpłatna diagnostyka instalacji ładowania. Tczew, ul. Wigury 29, tel. (069) 31-61-13.

03/VAT

SPAWANIE wszystkich wyrobów plastikowych, lampy, zderzaki, chłodnice samochodowe. Telefon kom. 0602-34-74-28.

210436

SPAWANIE - sprzedaż zderzaków, lamp, chłodnic itp. Starogard, ul. Zachodnia 4, czynny: pon. - piątek 9.00 - 17.00, soboty 10.00 - 16.00. Telefon 0602-31-91-77.

215051

KOMIS samochodowy Malbork, al. Wojska Polskiego 90A (Agroma) - skup, sprzedaż, zamiana samochodów używanych, raty bez żyrantów na dogodnych warunkach. Malbork, tel. (055) 272-33-01 wew. 16, 0601 62 68 47.

17/VAT

MECHANIKA Pojazdowa, przygotowanie pojazdu do badań technicznych, geometria kół, zabezpieczenia antykorozyjne pojazdu. Dąbrowka Malborska, tel. (055) 277-19-26, 8.00 - 17.00.

150440

SZYBY samochodowe: sprzedaż, montaż, oszklwienie, czyszczenie, dostawcze, USA, uszczelki, klipsy, ramki. Malbork, ul. Głowackiego (Wielbark). Tel. 0601 66 19 03.

17/VAT

"DALLAS" systemy alarmowe oferuje montaż: alarmów, immobilizerów, centralnych zamków, elektrycznych szyb, blokad skrzyn biegów. Malbork, ul. Sienkiewicza 44a, tel. (055) 272-28-17, lub 0602 382 462. Uwaga: do końca maja taniej!

150385

BELGIA, Holandia, Niemcy - tanie samochody - transport, wszelkie formalności graniczne. Tel. 090-540-430.

17/VAT

PROFESJONALNE czyszczenie wnętrza samochodu, foteli, dywanów, tapicerek drzwiowej i podsufitówki. Tczew, ul. Jagiellońska 55, tel. (069) 31-12-25.

040219

POMOC drogowa 24 h. Tel. (069) 132-27-21, 0601-66-54-93.

020267

NOWO otwarty Auto-Komis Tczew, 30 Stycznia 45, skup - sprzedaż - zamiana, samochody dostawcze i osobowe. Poniedziałek - piątek od 10.00 do 16.30, sobota od 10.00 do 13.00.

040189

PH „RYDWAN” Autokomis, Malbork-Kaldowo, ul. Wałowa 22: komisowa sprzedaż samochodów osobowych i dostawczych, dogodne warunki ratelne, 10% i wpłata. Przyjmujemy samochody w rozliczeniu, kupujemy za gotówkę, również powypadkowe i uszkodzone, czynne pn.-sob. 9.00 - 17.00, niedz. 11.00 - 16.00. Tel. 0601-67-08-05, 0601-62-22-68.

150013

AUTOALARMY, immobilizery, tytan-locks, centralzamy, montaż zestawów głośnomówiących. "Phenix", Tczew, ul. Jagiellońska 55, tel. (069) 31-12-25. Oferta specjalna: czyszczenie tapicerek samochodowych.

AUTO-GLAS Malbork - szyby samochodowe: osobowe, ciężarowe, dostawcze - sprzedaż, montaż, serwis opon Debica, autoryzowana stacja. Malbork, ul. Rakowiec 4, tel. (055) 272-82-99.

11/VAT

AUTO-GLAS Tczew - szyby samochodowe: osobowe, ciężarowe, dostawcze - sprzedaż, montaż. Tczew, ul. Głowackiego 6 (STW), tel. (069) 31-06-05 wew. 38, tel. kom. 0601-61-84-73.

11/VAT

ZAPAMIĘTAJ 090 540 430 to tanie samochody z Niemiec, Holandii, Belgii. Tel. 090 540 430.

17/VAT

AUDI 80, 1988. (055) 275 12 83.

180669a

AUDI 80, poj. 1.6, 81 rok. Malbork, ul. Lubelska 29.

150639

AUDI 80, rok prod. 1987, poj. 1800, szary metalik, 17000 zł. Malbork, tel. (055) 272-50-10, 0601 622 191.

150435

AUDI 80, 1,8i, rok 1990, jednopunktowy wtrysk, szyberdach, perła metalik, spojler ze stopem, cena 19000 tys. Malbork, tel. 0601 644 224.

150418

AUDI 80, poj. 2,0i, rok 1989, kolor czarny metalik, fiat cinquecento, poj. 700, rok 1995, kolor czerwony. Tel. (069) 182-44-76.

3927.04

AUDI 80, 1990 rok, 1,6 benzyna, wtrysk, cena 19 900. Tel. (069) 162-57-18.

2427.04

AUDI 80, 1,8s, XII/1988 r., ocłony w całości. Tel. (069) 188-24-46.

1227.04

SPRZEDAŻ części zamienionych do samochodów audi, VW, mercedes, ford, opel. Na życzenie klienta sprowadzamy części do samochodów włoskich, japońskich i francuskich. Starogard Gd., ul. Norwida 2, budynek PZMot, tel. (069) 162-53-87.

210070

SPRZEDAAM BMW 316, 78 r. prod., kolor biały. Tel. (069) 188-53-44.

11/21.04

SPRZEDAAM BMW 325 i, na białych tablicach. Tel. (069) 132-10-23.

01/04/21.04

CITROEN visa, 1985 r., 4200 zł. Tel. (069) 132-68-95.

340157

CITROEN BX 1.4. Tel. (069) 31-28-22.

020259

SPRZEDAAM dźwig leśny. Lubichowo, Dworcowa 57, 18/21.04.

03/21.04

SPRZEDAAM motor ETZ-251, 1989 r. Tel. (069) 188-52-59.

03/21.04

FIAT 126p, biały, przebieg 29 tys. km, bez wypadku, garażowany. Tel. (069)-31-12-68.

01/03.04

SPRZEDAAM fiata 126p, 1988 r. Kontakt: Czarna Woda, tel. (069) 187-88-71, po 20.00.

07/24.04

AUTO-HANDEL
Firma „MAR-POL”
Malbork, al. Wojska Polskiego
tel. (055) 272-83-33,
tel. (0-601) 64-21-16
KOMISARZ SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW
fabrycznie nowe
- Polonez Truck
Pełna obsługa ratalna.
Autoryzowany agent INVEST BANK S.A.

SPRZEDAAM fiata 125p, 1987 r., pierwszy właściciel, stan dobry. Semin 34, tel. (069) 161-69-83.

04/23.04

SPRZEDAAM fiata 126p, stan bdb., rok 1985. Tel. (069) 162-70-90.

01/23.04

CINQUECENTO poj. 704 cm³, rok 1993. Tel. (069) 161-02-79.

12/22.04

FIAT croma i.e. S.X., poj. 1995 cm³, rok prod. 1990, wyposażenie: klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, elektrycznie otwierane szyby i szyberdach, elektryczne lustka, regulacja położenia kierownicy, regulacja położenia fotela kierowcy, aluminiowe felgi, radiomagneton i 4 głośniki. Kontakt: tel. (069) 162-47-28, 0602-65-60-34.

06/22.04

SPRZEDAAM fiata 126p, rok 1989, kolor biały, siedzenia lotnicze, cena 4400 zł, magneton. Adam Pelpliński, Siwiłka, gm. Starogard.

21/21.04

SPRZEDAAM fiata 126p, EL, VII/1995 rok, stan licznika 10 tys. km, garażowany, stan bardzo dobry, cena do uzgodnienia. Tel. (069) 162-72-12, po godz. 16.00.

17/21.04

SPRZEDAAM fiata 126p, rok produkcji 1984, cena 1800 zł. Skarszewy, tel. (069) 188-29-49.

55/20.04

FIAT 126p, rocznik 1988, kol. czerwony, garażowany, pierwszy lakier, przebieg 52 tys. zł. Tel. (069) 188-47-11.

53/20.04

FIATY 126p, rok produkcji 1985. Tel. (069) 162-17-11.

39/27.04

FIAT 126p, rok prod. 1990. Tel. (069) 161-30-22, cena 4600 zł.

39/27.04

FSO 125p, 1500, 1989 r., benzyna/gaz, hak, radio, przegląd ważny do 04.99, cena 3700 zł. Tel. (069) 188-46-64.

39/27.04

FIAT 126p, 90 r., biały, AA. Lubichowo, ul. Krótka 5, tel. (069) 188-51-88.

37/27.04

SPRZEDAM cinquecento, 1995 r. Tel. (069) 162-94-53.

32/27.04

SPRZEDAM punto, 1996 r. Tel. (069) 162-94-53.

32/27.04

SPRZEDAM fiata uno, rocz. 1984, po blacharce, poj. 900, cena 6800 zł. Tel. (069) 161-23-76.

31/27.04

FIAT 126p, 650 EL, rok 1995, cena 8750 zł. Tel. (069) 161-67-24.

30/27.04

FIAT 126p, rok 90/91, cena 4800. Tel. (069) 161-67-24.

30/27.04

SPRZEDAAM fiata 126p, rok 1994, zadbane, czerwony, autoalarm z pilotem. Tel. (069) 162-00-97, I właściciel.

29/27.04

FIAT uno, 1994 rok, czerwony, 5-drzwiowy, st. b. dobry, bez wypadku, pierwszy właściciel. Tel. (069) 182-44-68.

28/27.04

SPRZEDAAM fiata 126p, 1992 r., garażowany, oznakowany, stan tech. bdb., cena 5,9 tys. Tel. (069) 162-14-59.

26/27.04

SPRZEDAAM fiata cinquecento 700, rok 1993 - tanio. Tel. (069) 136-15-46, Pelplin, ul. M. Reja 15.

25/27.04

FIAT 126p, 1986 r. Janowo 5, gm. Starogard Gd.

23/27.04

FIAT 126p, FL, rok 1989, stan dobry - sprzedam. Tel. (069) 162-94-53.

23/27.04

SPRZEDAAM fiata 126p, rok 1983/87, FL, do małego remontu. Tel. 0602-33-17-87.

22/27.04

FIAT 126p, rok 1989, stan idealny. Tel. (069) 136-10-57, Pelplin.

18/27.04

FIAT 126p, rok 1991. Tel. (069) 136-33-04, Pelplin.

18/27.04

FIAT uno, poj. 1,1, rok 1993, 5-drzwiowy. Tel. (069) 162-61-28.

18/27.04

FIAT tipo, 1,4, rok 1988/89. Tel. (069) 162-61-28.

18/27.04

SPRZEDAAM fiata 126p, pełna FL, 1986/87 rok. Starogard Gd., ul. Gryfa Pomorskiego 23, tel. (069) 161-04-05.

17/27.04

FIAT 126p, XII/1989 r., oryginalny lakier, lotnicze siedzenia. Tel. (069) 188-24-46.

12/22.04

FIAT 126p, FL, 1990 r., niebieski, stan b. dobry. Starogard Gd., ul. Kociowska 13.

11/27.04

SPRZEDAAM fiata 126p, rok 1985. Tel. (069) 188-43-32, Zblewo.

10/27.04

FIAT uno, 1991 r., 1,4 TD - tanio. Tel. (069) 161-08-58.

09/27.04

FIAT 125p, benzyna/gaz, 1986/87, tel. (069) 162-93-16.

06/27.04

CINQUECENTO 700, 1996, pierwszy właściciel, cena 15 500. Tel. (069) 136-31-92.

04/27.04

FIAT 126p, 1990 r., stan bdb. - sprzedam. Tel. 0602-62-91-08.

04/27.04

CINQUECENTO 700, 1994, autoalarm z pilotem i wszystkie dodatki. Tel. 0602-62-91-08.

04/27.04

FIAT 126p, rok 1987, cena 2,6 tys. Tel. (069) 162-93-16.

01/27.04

FIAT 126p, EL (mało używany), 1995 r. - sprzedam. Tel. (069) 188-20-92, po 16.00.

01/27.04

FIAT 126p, EL, 1994/X r. - sprzedam. Tel. (069) 162-98-64.

01/27.04

FIAT brava 1,6 SX, rok 1995, przebieg 62 tys. km, pełna elektryka, grafit metalik, alufelgi, ABS, alarm, światła przeciwmgielne, radioodtworacz, cena 33 tys. zł. Tel. 0602 13 73 49.

15/03/82

FIAT 126p, EL SX, 1995 XII, przebieg 21000 km, pierwszy właściciel, serwisowany, oznakowany, konserwacja „rust check”, autoalarm, garażowany. Tel. (055) 272-49-12.

15/03/88

FIAT 126p bis, 1988 r. Malbork, ul. Grudziądzka 4, tel. (055) 272-83-26, do 15.00.

150384

FIAT 126p, 1984 r. Tel. (055) 272-62-95.

150597

FIAT 126p, r. 91, garażowany, 64 tys. km. Tel. (055) 272-56-26, po 16.00.

150351

FIAT cinquecento 700, 1997. 11.12, przeb. 7 tys., alufelgi, radioodtworacz. Mariusz Michalik, Stare Pole, ul. Bema 10, po 15.00.

150364

FIAT tempra 1,9D, 1991. Tel. (055) 272-68-28.

150610

UNO 86, 1,7D, szyberdach, stan bdb. Tel. (055) 272-74-70, po 17.00.

150367

SPRZEDAAM fiata 126p, rok prod. 1979, cena 1000 zł. Wiadomość: Tczew, ul. Władysława Jagiełły 2b/65, po godz. 15.00.

01/02/17.04

OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE

Auto - handel „AWIS”

KOMIS SAMOCHODÓW UŻYTYCH

- Przyjmujemy do sprzedaży auta wszystkich typów i roczników (osobowe i dostawcze).
- Pełna informacja o pojazdach stojących na placu.

Malbork, ul. Głowackiego 16c
(przy kawiarni „AWIS”
tel. (055) 272 38 33

CINQUECENTO, 94 r. Tczew, tel. (069) 31-74-95, 8.00 - 16.00, (069) 31-06-12, po 16.00. 01/08/27.04

FIAT 126p, 1990, czerwony, cena 4800 PLN. Tel. (069) 136-14-30. 01/01/27.04

FIAT 126p, 86 r., oryginalny lakier. Tczew, tel. (069) 132-25-75. 01/02/27.04

FIAT 125p, kombi, 1990 r., blacharka do małego remontu, cena 2,3 tys. zł. Tel. (069) 132-12-65. 01/19/27.04

FIAT 126p, 1985 r. prod., cena 2200 zł. Tel. kom. 0601-65-11-69, (069) 31-28-22, po godz. 20.00. 01/14/27.04

FIAT 126p, FL, 1990, siedzenia lotnicze, cena 4850 zł. Starogard, tel. 0602-33-73-29. 01/03/27.04

FIAT ducato, 2.0D, 1992 r., możliwość zamiany. Grudziądz, tel. (051) 465-11-77. 61/GG

FIAT 126p, rok 1987. Tel. (069) 31-77-64. 01/58/27.04

FIAT 126p, rok 1987. Tel. (069) 132-14-05. 01/57/27.04

FIAT 125p, 73/86, skrzynia 5. Tel. (069) 136-32-09. 01/50/27.04

FIAT 126p, 650E, 83/84 r., w db. stanie, alternator, palony na klucz, pokrowce, elektronika, cena 2250 zł. Tel. (055) 271-51-43 wew. 208. 01/44/27.04

FIAT 126p, 91 r., 4500 zł. Tel. 0601-66-39-07. 01/37/27.04

FIAT 125p, rocz. 77/86 - tanio sprzedam. Tel. (069) 33-81-15. 01/34/27.04

FIAT 126p, 84 r. Tel. (069) 31-26-84. 34/0159

FIAT 126p, 91 r., kolor czerwony, cena 5,6. Tczew, tel. (069) 31-32-38. 02/0296

FIAT 126p, 1983 r., granatowy, po remoncie kapitalnym, motorynka w dobrym stanie. Malbork, tel. (055) 272-63-48. 15/0635

FIAT 126p 1990 r., 6000 przebiegu, biały, cena 4200, tel. (055) 277 43 59. 18/0594

FIAT 126p, rok prod. 1987. Kwidzyn, tel. 279 64 14, po 16.00. 18/0597

FIAT cinquecento 700, 1995 r., czarny, pierwszy właściciel. Tel. 277 44 30. 18/0601

FIAT cinquecento 700, rok prod. wrzesień 1996, cena do uzgodnienia. Informacje tel. (055) 279 02 39 lub 0601-65-88-83. 18/0459

FIAT tipo 1,4, 1994, stan b. dobry, pierwszy właściciel. Kwidzyn, tel. 279 24 61. 18/0665

FIAT 126p, rocznik 1988. Kwidzyn, tel. (055) 279 10 57. 18/0645

CINQUECENTO 900, rok 1994. Tel. 279 33 32 - do 15:00; po 15.00 279 73 95. 18/0649

FIAT 126p, rocznik 1988. Kwidzyn, tel. (055) 279 10 57. 18/0645

FORD escort 1,3 GL, 1984, przebieg 117 000, srebrny wersja, autoalarm, 4 drzwi, metalja bogatsza, cena 7900 zł. Tel. 275 76 71. 18/0646

FORD escort kombi 1,3, rok prod. 1982/83, cena do uzgodnienia. Kwidzyn, tel. 279 41 91. 18/0602

FORD escort 1,3 benzyna, rok prod. 1983, białe tablice. Malbork, tel. (055) 272-15-19. 15/0419

FORD fiesta 1,3, rok 78/79, ciemny metalik, stan bardzo dobry, cena 4,27 tys. zł. Sztum, ul. Reja 21A/25. 15/0636

FORD sierra 2,3 diesel, rok 87, dodatki. Pogorzała Wieś, tel. (055) 271-14-73. 15/0415

FORD fiesta, 1,1, 1990 r., możliwość zamiany. Grudziądz, tel. (051) 465-11-77. 56/GG

FORD escort, 1,4, 1992 r., sk. 1997, AA, R, EW, 5 drzwi, 133 tys. km. Tel. (069) 132-52-72. 01/51/27.04

FORD escort, 1991 r., 1400 cm³, benzyna, wtrysk, katalizator, immobilizer, elektryczna regulacja reflektorów, czerwony, cena 17700. Tel. (069) 33-74-66, po 17.00. 01/39/27.01

FORD sierra, 2,3D, 1986 r., biały, 172 000 km, 5 bieg., otwierany dach, stan b. dobry. Tczew, telefon (069) 31-46-61. 01/04/27.04

FORD escort, 16 V, poj. 1,6, 1994 r. Tczew, tel. (069) 132-67-61. 43/0177

SPRZEDAM forda transit, blaszak, 1985 r., D, poj. 2,5, cena 9,5 tys. zł lub zamiana na fiata 126p. Benedykt Malejko, Kłonówka 52, pocz. Pelplin. 04/17.04

FORDA transit, rok 1990, krótki z siedzeniami, silnik 2,5 diesel, stan techniczny bardzo dobry, cena 28 tys. zł. Tel. (087) 15-21-49. 04/17.04

SILNIK, skrzynię biegów, inne podzespoły do forda sierra, 2,3 D. Tel. (069) 135-36-19. 02/0252

FORD escort, 1,3, 1984 r., 5-drzwiowy, 5-biegowy, 5800 zł. Tel. (069) 188-11-15. 01/25/27.04

FORD fiesta, 1,1, XI/1989 r., 5 drzwi, grafitowy metalik. Starogard, ul. Grunwaldzka 39/10, tel. (069) 161-27-10. 10/22.04

SPRZEDAM forda scorpio 2,0, rok 1985, automat, ABS. Pelplin, tel. (069) 136-15-60. 12/21.04

SPRZEDAM forda escorta, 88 r., 1,6D, czerwony, hak. Starogard, tel. (069) 162-89-10. 34/27.04

FORD orion, 1,6 diesel, rok 1988, w całości w bardzo dobrym stanie. Lipinki Szlacheckie 4, tel. (069) 136-33-04, Pelplin. 18/27.04

FORD fiesta, rok prod. 1989, cena 9900 zł. Starogard Gd., tel. (069) 162-83-02. 13/27.04

HONDA civic, 1,5 kat., 1992 r., możliwość zamiany. Grudziądz, tel. (051) 465-11-77. 63/GG

SPRZEDAM izolermę od tarpana, oryginalną, stan bdb. Tel. (069) 135-32-37, Gniew. 01/36/27.04

IFA - paszowóz - sprzedam. (055) 261 08 79. 18/0666b

JELCZ 317 3W wywrotka, 1989 r. Tel. (055) 279 18 84. 04/17.04

JELCZ skrzyniowy + przyczepa 10 t, cena 17 tys. zł. Tel. kom. 0602-76-14-48. 04/0236

SPRZEDAM jelcza skrzyniowego, wywrot., stan techn. dobry. Lubichowo, ul. Dworcowa 57. 18/21.04

SPRZEDAM jelcza 315, rok 1980 lub zamiana. Starogard Gd., tel. (069) 162-20-97. 02/27.04

JELCZ 317 W, rok 87. Tel. (069) 31-17-58. 01/10/23.04

JELCZ 315, 1978, kabina 84r., sztywny, wysokie zakładki, dużo nowych części + przyczepa HL 811, zakładki, wzmacnione resory, opony radialne, stan bdb. Tel. (055) 272-69-08. 15/0038

JELCZA turbo + przyczepę HL, cena do uzgodnienia. Tel. (069) 136-75-04. 01/21/20.04

JELCZ 317 W, wywrotka, 1985/X rok, stan b. dobry. Lubichowo, Sulewski, tel. (069) 188-53-71. 20/20.04

KAMAZ skrzyniowy, 80 r., po kapitalnym remoncie, 16000 zł. Tel. (069) 136-85-67. 01/18/21.04

LIAZ, rok 85, ciągnik siodłowy + naczepa 3-osiova, cena 36000 zł. Tel. (069) 162-91-13. 06/24.04

LIAZ - ciągnik siodłowy, 1986 rok, na poduszkach, stan bdb. Tczew, tel. (069) 31-35-60, po 18.00. 01/02/24.04

SPRZEDAM ciągnik siodłowy liaz + naczepę-40. Tel. (055) 234-48-43. 12/007

ŁADA 2107, 1300, rok prod. 1985, do małego remontu. Tel. (069) 31-59-43. 01/38/27.04

ŁADA 2103, 1980 r., w dobrym stanie - tanio. Tel. (069) 135-18-92. 01/11/27.04

ŁADA samara, 90 r., stan b. dobry, garażowana. Tel. (069) 31-79-75. 01/10/27.04

MAZDA 323 hatchback, 1600, 16V, graf. metalik, rok prod. 1983, przeb. 62 tys. km, c. 22500. Malbork, tel. (055) 272-50-10, 0601 622 191. 15/0435

MAZDA 323 F, wersja sportowa, rok 1993, przebieg 26 tys., stan bardzo dobry, pierwszy właściciel, garażowana. Tel. (069) 31-63-03. 02/0273

MAZDA 626, 2,0i, 89 r., stan dobry, cena 16000 - sprzedam. Skórcz, tel. (069) 182-42-02 lub 0601-64-12-04. 41/20.04

MAZDA 323, 1,3B/gaz, 1991 r., możliwość zamiany. Grudziądz, tel. (051) 465-11-77. 62/GG

MAZDA 323, 1,7 D, rok prod. 1992, kupiona w salonie, pełna dokumentacja, przebieg 177 tys.km. Tel. (055) 279 42 39 lub 0 601 628 682. 18/0636

MERCEDES 208D, 1990 r., wysoki przedłużony, stan b. dobry. Tel. (055) 279 72 21, 29 12 06. 18/0681

SPRZEDAM mercedesa, przejściówkę, 75 r., 240D. Tel. (069) 31-75-96. 34/0151

MERCEDES 508-L, rok 1984, pełna izolterm, aluminiowa, po kapitalnym remoncie, ładowność 1,8 tony, cena 25 tys. zł. Tel. (069) 132-14-87. 02/0282

MERCEDES 207D, 81 r., poj. 2400D, rej. do 11.04.99. Tel. (069) 161-69-17. 09/22.04

SPRZEDAM mercedesa 207, rok 1981. Tel. 0602-33-17-87. 22/27.04

MERCEDES 407, diesel, pomoc drogowa, stan tech. dobry, najazd dl. 5 m, cena 20 tys. zł. Tel. (087) 15-21-49. 04/17.04

SPRZEDAM mercedesa 123, 240D, stan b. dobry. Rudno, ul. Polna 5. 01/15/27.04

SPRZEDAM MZ-TS 150 + dwa kaski, cena 800 zł. Tel. (069) 33-76-52, po 20.00. 01/19/21.04

MOTOCYKL MZ ETZ-251, 1989 r., R. Wysocki, Wysoka 83/5, gm. Bobowo. 19/21.04

MULTIKAR - wywrotka 2513. Tel. (055) 272-21-75. 15/0164

MITSUBISHI bus, rok 1982. Tel. (069) 162-61-38. 19/14.04

SPRZEDAM mitsubishi galant, rok 90, poj. 1,8i. Swarzyn, cena 1950. Tel. (069) 136-92-19. 01/17/20.04

MITSUBISHI lancer, 1,5 benzyna, rok prod. 1986, kombi, stan dobry, białe tablice. Malbork, tel. (055) 272-15-19. 15/0419

MITSUBISHI galant 1,6, rok prod. 1988, stan idealny. Tel. 275 12 36. 80/672

NISSAN sunny 1,3 S, rok prod. 89/90 - sprzedam. Cena ok. 12800. Tel. (055) 279 01 20. 18/0664

NISSAN sunny 1,7D, pierwszy właściciel, 1989, 12000 zł. Malbork, tel. (055) 272-35-16, VW passat, 1,8, pierwszy właściciel, XII 1988, 18900 zł. Malbork, tel. (055) 272-35-16. 15/0437

NISSAN bluebird 1,9D, 1986 r., stan bdb., metalik wiśnia. Tel. (069) 132-13-66. 34/0155

NISSAN sunny 1,4, rok prod. 1995, przebieg 135 tys. km, cena 26 tys. zł; VW transporter, prod. 1981, cena 6 tys. zł. Tel. (069) 33-79-90. 01/07/24.04

NISSANA 8-osobowego, rok 1988, diesel, na białych tablicach. Starogard Gd., ul. Helweliusza 16, tel. (069) 161-19-89. 22/21.04

NISSA 1989 r., stan bdb., 2500 zł. Tel. (069) 136-95-93, 0602-66-17-20. 01/25/27.04

NISSA, rok 1986, stan dobry - sprzedam lub zamienię na osobowy. Szpegawsk 48, tel. (069) 162-45-14, po 15.00. 16/27.04

NYSE, 1985 r. - sprzedam lub zamienię na fiata 126p. Andrzej Manterys, Mała Słońca 27, 83-120 Subkowy. 01/08/21.04

NOWY tylni most do 207D - sprzedam. Tel. (069) 136-94-45, 136-94-07. 01/01/23.04

OPEL corsa 1992 r., 1,2. Tel. (069) 132-55-37. 01/10/22.04

ORYGINALNY zestaw 3 pedałów do nauki jazdy - opel astra, 1000 zł - sprzedam. Tel. (069) 33-84-80, po 20.00. 01/01/21.04

SPRZEDAM opia kadetta 1,3, 1981 rok, czerwony, kombi, 5 drzwi, hak. Stegna, tel. (055) 247-85-94. 38/G2

OPEL kadett, kombi, 1983 r., 1,3 N, hak, przegląd do 03.99. Tel. (069) 31-00-61. 01/10/14.04

OPEL vectra, 1,6 benz., XII/90, 126 tys. km, kat. CZ, AF, H, RM, elek. reg. świateł, spoiler, cena 18 500 zł. Radziejewo 18, gm. Zblewio. 28/17.04

OPEL kadett, rok prod. 1988, 1,6D. Tel. (069) 162-17-11. 08/20.04

VECTRA 2 i, 1992 r., szyberdach, elektryczne lustra, ABS, radio-odtwarzacz, regulacja świateł, dokumentacja, i właściciel. Tel. (069) 162-27-54. 23/20.04

OPEL kadett, 1,6i, 1990 r. Tel. (055) 272-54-42. 15/0593

OPEL corsa, 93r., 1,2i, szary metalik, pilnie. Tel. (055) 272-46-42. 15/0371

OPEL kadett 1300, 88 r., 0602-15-73-16, 132-43-42. 02/20.04

OPEL kadett 1,6i, 1990 r. Tel. (055) 272-54-42. 15/0593

OPEL corsa, 93r., 1,2i, szary metalik, pilnie. Tel. (055) 272-46-42. 15/0371

OPEL kadett 1300, 88 r., 0602-15-73-16, 132-43-42. 02/20.04

OPEL kadett 1,3, rok 1989, kombi, kolor czerwony, stan b. dobry. Tel. (069) 161-19-39. 01/28/27.04

OPEL kadett 1,3, rok 1989, kombi, kolor czerwony, stan b. dobry. Tel. (069) 161-19-39. 08/22.04

OPEL kadett, 1,3, rok 1989, kombi, kolor czerwony, stan b. dobry. Tel. (069) 161-19-39. 04/22.04

OPEL astra kombi, 1992 rok, 1,4 benzyna, wtrysk, cena 21500. Tel. (069) 162-57-18. 24/27.04

OPEL kadett, 1,6i, rok 1990. Tel. (069) 162-93-16. 01/27.04

OPEL kadett combi, 1,6D, rok 1990. Tel. (069) 132-74-72. 43/0182

OPEL corsa, 1,2, 1995 r., możliwość zamiany. Grudziądz, tel. (051) 465-11-77. 60/GG

OPEL vectra, 1,6, 1989 r., możliwość zamiany. Grudziądz, tel. (051) 465-11-77. 57/GG

OPEL astra, 1,4, 07.96 r., 25 tys. km, 30 tys. zł. Tel. (069) 31-78-16, po 15.00. 01/62/27.04

OPEL kadett, 85 r., 1,3 s 3 drzwi, 9700 zł. Piaseczno k. Gniewa, tel. (069) 135-14-66. 02/0292

OPEL astra 1,6i, 1992 r., biały, 5 drzwi, wspomaganie, szyberdach, 78000 km. Malbork, tel. (055) 272-50-61. 15/0420

OPEL corsa 1,2, rok prod. 1989. Malbork, tel. (055) 272-13-78. 15/0634

SPRZEDAM opia vectre, 1,8 16V CD, 1996 r. Kwidzyn (055) 279 44 11. 18/0591

OPEL vectra, rok prod. 1993, poj. 1,8 i. Tel. (051) 6436701. 18/0658a

OPEL vectra 1,6 i, 91 r.; opel kadett 1,8, wtrysk wielopunktowy, 89 r. (055) 261 06 54. 18/0661

SPRZEDAM opia vectre, 1,4 16V, 1997 r., bogate wyposażenie. Kwidzyn (055) 279 44 11. 18/0591a

OPEL kadett 1,3, 1982, kombi, biały. Kwidzyn ul. Owcza 19a, tel. (055) 279 79 84, po godz.

OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE

- POLONEZ** powypadkowy, 1992 r., poj. 1,9D. Linowiec 23, gm. Starogard. 10/20.04
- POLONEZ** 1990 r. Tel. (069) 162-74-91. 18/20.04
- SPRZEDAM** poloneza caro, rocznik 1992. Tel. 0602-17-85-59. 22/20.04
- POLONEZ** caro, 1993 r., biały, 1,5 GLE, cena 7 900. Malbork, tel. (055) 272-11-42. 15/03/75
- PEUGEOT** 605, 3,0, sv, pełne wyposażenie, cena 21 500, rok 90; audi 80, 1,8i, wyposażenie standard, rok 90, cena 19 800; audi 80 1,6 stan bdb., rok 81, cena 5 100 zł; VW passat 1,6 benzyna - gaz, st. bdb., rok 81, cena 7 000 zł; żuk po kapitalnym remoncie, kontener, cena 25 500 zł. Tel. 06101 66 03 81. 15/03/98
- PEUGEOT** 405 TD, rok produkcji 1995 - sprzedam. Tel. (069) 31-12-39. 01/13/14.04
- PEUGEOT** 405, 1,9 SRJ, r. pr. 1988, bogate wyposażenie, stan bardzo dobry, cena 15 200. Malbork, tel. (055) 272-43-78. 15/04/33
- SPRZEDAM** przyczepę D-83, cena 5 000 zł. Tel. (069) 31-11-97. 02/20/25
- PRZYCZEPĘ** towarową, 350 kg - sprzedam. Tel. (069) 162-83-28. 39/20.04
- SPRZEDAM** przyczepę kempingową, niemiecką, Tczew, tel. 0602-39-61-14. 01/24/20.04
- PRZYCZEPA** D-83, 10 ton, 1980 r. Starogard-Lapiszewo, Starzyńskiego 12. 14/17.04
- SPRZEDAM** przyczepkę samochodową blaszaną, opłandekowaną, 450 kg, cena 1000 zł. Tel. (069) 135-26-85. 01/17/21.04
- SPRZEDAM** przyczepę 4,5 t. (055) 279 72 26. 18/06/77
- RENAULT** 11, rok 1987, metalik grafitowy, poj. 1300. Kwidzyn, tel. 279 66 07. 18/06/51
- RENAULT** 19, sedan, 1993 r., bez wypadku, bogate wyposażenie, zakupiony w polskim salonie - sprzedam lub zamienię. Tel. (055) 272-73-36. 15/03/49
- SPRZEDAM** renault 19, 1,9 diesel, rok 1991. Tel. (069) 162-64-73. 16/14.04
- RENAULT** clio, 92 r., poj. 1,4 RN, 5 drzwi. Tel. (069) 162-81-70. 16/27.04
- RENAULT** 5, 1979 rok, 2,7 tys. Tel. 0601-64-84-28. 01/60/27.04
- RENAULT** 19, 1989 r., 1700B, 5 drzwi, bordo metalik. Tel. (069) 136-91-46. 01/41/27.04
- RENAULT** 19 RL, pojemność 1,4, trzydrzwiowy, kolor wiśniowy, rok prod. 1993, przebieg 86000 km. Tel. (069) 31-62-84. 02/20/80
- SKODA** 105, rocznik 1983. Tel. (069) 161-95-24, po 16.00. 01/30/27.04
- SKODA** favorit, rok prod. 1991 grudzień, benzyna/gaz, stan idealny. Tel. (069) 162-61-38. 40/27.04
- SPRZEDAM** skodę favorit "SL", rok 1992, stan b. dobry, czyszona. Tel. (069) 162-00-97. 29/27.04
- SKODA** favorit, rok październik 1989, bezowa, st. b. dobry, bez wypadku. Tel. (069) 182-44-68. 28/27.04
- SKODA** favorit, 135L, 1991 r., biały, garazowany, bez wypadku, zadbany. Tel. (069) 161-11-72. 11/27.04
- SKODA** 105L, 1988 r. Tel. (069) 162-98-09. 07/27.04
- SKODA** 105L, 1988 r. Tel. (069) 162-93-16. 06/27.04
- SKODA** favorit, 1992 r., wiśniowa, cena 12 100 zł. Tel. (069) 161-24-38. 34/20.04
- SKODA** felicia 1,3, 1996 rok, dotatkowe wyposażenie, stan bdb. Tel. (069) 31-69-92. 02/20/60
- FELICJĘ** 1995 - sprzedam. Tel. (055) 275 61 62. 18/06/47
- SKODA** 120L, 1993 r., składak, cena do uzgodnienia, przebieg 36 tys. Tel. (055) 275 11 30. 18/06/78
- SUZUKI** maruti, 1992, srebrny metalik, 32 tys. km przebiegu, pierwszy właściciel. Wiadomość: tel. (055) 279 43 71, po 16.00. 18/06/34
- MOTOR** marki Simson, 250 cm³, 59 r., plus do dwóch zamienionych. Tel. (069) 31-79-23. 01/20/17.04
- SEAT** toledo - sprzedam, 95 r., 1,6 srebrny metalik. Tel. 0602-68-19-93. 01/46/27.04
- SEAT** Ibiza, rok 93, poj. 1,2, elektryczne szyby, centralny zamek, 16 500 zł. Tel. (055) 272-42-70. 15/03/54
- CARINA** E, 1995, z gwarancją, przebieg 47 000 km, cena 39 500. Tel. (055) 247-26-44. 15/03/61
- TOYOTA** corolla, 1,8 diesel, rok 1988/89. Tel. (069) 162-61-28. 18/27.04
- SPRZEDAM** tawrię, rok 1992. Tel. (069) 162-14-71. 15/27.04
- TRABANT** '89, 1300 zł. Tel. (055) 272-71-99. 15/06/40
- SPRZEDAM** tawrię, 91r. Malbork, tel. (055) 272-57-82. 15/06/25
- SPRZEDAM** silnik golf 1500D, do remontu lub na części - tania. Malbork, tel. (055) 272-81-05, po 15.00. 15/06/27
- VW** passat combi, 1,6 benzyna, 1979 r., cena 3600 zł. Tel. (069) 132-20-21. 34/10/50
- VW** golf variant, 1,9D, 1995 r., cena 29500 zł, możliwość zamiany. Grudziądz, tel. (051) 465-11-77. 58/IGG
- SPRZEDAM** silnik volkswagena lub audi, 1,6 cm³, benz., rok 1978. Tel. (069) 136-77-49. 34/01/47
- SPRZEDAM** VW golfa, rok 1990, 1,6 TD, szerokie zderzaki, K, CZ, czerwień meksykańska, stan tech. bdb. Tel. 0602-68-19-66 lub 090-53-96-63. 11/24.04
- VW** passat, 1988 r., poj. 1,8 cm³, benz. Tel. (069) 162-17-11. 39/27.04
- SPRZEDAM** VW golfa, 1,6 benzyna, 5 drzwi, czerwony, 1989 rok, model 90. Tel. (069) 182-13-79. 36/27.04
- SPRZEDAM** VW golfa, 1600 diesel, rok 1981. Tel. 0602-33-17-87. 22/27.04
- SPRZEDAM** VW golfa, 1300 diesel, rok 1979, 5-drzwiowy do małego remontu. Jan Wrosz, Zielona Góra 22, gm. Lubichowo. 20/27.04
- VW** polo fox, rok 1989, przebieg 96 tys., srebrny metalik - sprzedam. Ciecholewy 18, gm. Starogard. 16/27.04
- VW** golf, 1,6D, 1989 r., ocłony w całości, pięciodrzwiowy. Tel. (069) 188-24-46. 12/27.04
- SPRZEDAM** VW jetta, 1,6D, 1982 r., 4 drzwi, białe tablice, cena do 1,6 tys. Tel. (069) 161-03-26. 08/27.04
- VW** passat 1,5D, 78 r., sprawny technicznie, dokumentacja, do remontu blacharki, cena 2000 zł. Tel. 0602 26 86 94. 15/03/81
- VW** passat, 1,6 TD, 1989 rok, kombi. Tel. 0602-15-70-76. 01/05/15.04
- SPRZEDAM** VW golfa II, 1,6 TD, rok 1989, po kapitalnym remoncie silnika. Tel. Nowe (0532) 27-661. 01/22/17.04
- VW** golf II, 1987 r., model 88, 1,6 benz., 5 biegów, kat. czerwonny. Starogard, tel. (069) 162-65-46. 08/16/04
- VW** golf, 1988 r., benz., 1,6i, 3-drzwiowy, szyberdach, srebrny. Tel. (069) 161-03-17 od 16.00, 162-47-28 do 15.00. 23/14.04
- SPRZEDAM** VW passata, 1979 r., poj. 1,6 benzyna, stan b. dobry, cena 2900 zł. Tel. (069) 162-94-67. 13/14.04
- SPRZEDAM** passata combi, 1,6 etylina, w dobrym stanie. Tel. (069) 33-70-57, po godz. 19.00. 34/01/34
- VOLKSWAGEN** golf I, 1500 diesel, rok prod. 1979. Telefon kontaktowy 132-50-27, po godz. 18.30, cena wywoławcza 5 000 zł. 02/20/23
- VW** passat, 1,6, r. pr. 1982, polonez 1,5, rok prod. 1989 - sprzedam. Tel. (069) 31-65-36. 01/38/20.04
- VW** vento, diesel, 1994 r. Tel. (051) 463-06-60. 59/IGG
- VW** golf II, 1988, 1,3 benzyna, 14300. Tel. (069) 31-27-35. 01/16/23.04
- VW** passat kombi, 1,6D, 1982/83, cena 1000 DM. Tel. 0602-63-69-58, po 16.00. 01/23/27.04
- WARTBURG** 353, 89 r. Tel. (069) 31-11-83. 01/05/27.04
- ZASTAWA** 1100 p, 1981 r., garażowana, st. bdb. Tel. (069) 31-74-92. 01/21/27.04
- ŻUKA** skrzyniowego - sprzedam. Kontakt tel. (069) 31-44-63, zakład szklarski, od 9.00 do 17.00. 01/48/27.04
- ŻUK** planekka, 86 r., po przeglądzie. Tczew, tel. (069) 132-72-41, 090-63-69-04. 04/20/23
- SPRZEDAM** żuka, rok 1979 r., cena 12 tys. złotych. Tel. 0602-66-19-82. 28/20.04
- ŻUK** blaszak, 1984 r., stan dobry. Tel. 0602-33-18-58. 11/10.04
- ŻUK**, 85 r., blaszak. Tel. (069) 162-81-70. 16/27.04
- ŻUK** A07, 88r., Tel. 0602 102 032. 15/06/30
- SPRZEDAM** żuka po kapitalnym remoncie; nowa planekka, malowanie. Tel. (055) 279 34 50. 18/06/68
- MOTORYZACYJNE** kupno 12
- AUTA** powypadkowe do remontu - kupię. Elbląg, tel. 090-26-72-15. 49/01/88
- KAŻDE** auto powypadkowe do remontu. Tczew, tel. 090-26-72-15. 49/01/88
- AUTA** powypadkowe do remontu. Elbląg, tel. 090-55-34-09. 49/01/88
- AUTA** powypadkowe, skodorowane, do remontu. Tel. 0601-63-32-33. 49/01/88
- AUTA** powypadkowe do remontu - kupię. Elbląg, tel. 090-26-72-15. 49/01/88
- KUPIĘ** przyczepkę towarową, oryginalną. Tel. (069) 162-98-54. 20/21.04
- AUTA** powypadkowe, skodorowane, do remontu. Tel. (069) 162-17-11. 23/20.04
- KUPIĘ** VW golfa, turbo diesel, rok 1988-90. Tel. (069) 162-64-73. 16/14.04
- AUTA** powypadkowe do remontu - kupię. 090-29-07-21. 18/00/35V
- AUTO** powypadkowe osobowe, dostawcze - kupię (gotówka). Tel. 090-27-53-72. 18/00/35V
- POWYPADKOWE** kupię. Tel. 0 602189334. 18/00/35V
- KAŻDY** uszkodzony, zniszczony - kupię. Tel. 0 601624184. 18/00/35V
- ABSOLUTNIE** każdy powypadkowy do remontu. Tel. 090-33-40-06. 18/00/35V
- USZKODZONY**, zniszczony - kupię. Tel. 0 90376261. 18/00/35
- AUTA** powypadkowe i skodorowane - kupię. (055) 275 12 83. 18/06/69
- ŻUKA** skrzyniaka. (055) 279 72 11. 18/06/41
- KUPIĘ** części do żuka. Tel. (069) 31-55-79, 31-39-70, od 9.00 do 18.00. 11/WAT
- MOTOCYKL** zabytkowy, może być niekompletny lub części. Jarosław Paluch, skr. poczt. 6, 83-202 Starogard Gd. 01/05/21.04
- AUTO-HANDEL** komis "Ontario" skupuje, komisuje, sprzedaje samochody używane. Uwaga: skupujemy i komisujemy samochody skodorowane, powypadkowe do remontu. Tczew, ul. Armii Krajowej 86, tel. (069) 31-37-35, 0601-62-74-40. 04/02/64
- KAŻDE** auto powypadkowe do remontu. Tczew, tel. 090-26-72-15. 49/01/88
- AUTA** powypadkowe, do remontu. Elbląg, tel. 090-55-34-09. 49/01/88
- SKUP** aut powypadkowych do remontu. Tel. 090-26-72-15. 49/01/88
- AUTA** powypadkowe do remontu. Elbląg, tel. 090-55-34-09. 49/01/88
- AUTA** powypadkowe, skodorowane, do remontu. Tel. 0601-63-32-33. 49/01/88
- SPRZĘT rolniczy 13**
- SPRZEDAM** ciągnik rolniczy HF-255, rok 1988, tel. 0602-33-17-87. 22/27.04
- SPRZEDAM** opryskiwacz 10 m. Jan Maciejewski, Wolent 14. 33/27.04
- VISTULA** kombajn - sprzedam. Ciecholewy 18, gm. Starogard. 16/27.04
- URSUS** 6-cylindrowy, niekompletny lub na części - sprzedam. Tel. (069) 188-22-49. 56/20.04
- KOMBAJN** Bizon ZO-56, 1985 r., z kabiną i szarpaczem słomy - sprzedam. Tel. (069) 162-43-81, wieczorem. 07/21.04
- PRZYCZEPA** D-47A, 4,5 tony, wywołkta, 1,6 tys. Tel. (069) 188-45-44. 09/21.04
- SPRZEDAM** gniotownik do zboża. Tel. (069) 162-61-29. 15/21.04
- KUPIĘ** siewczarnię używaną do Bizona. Tel. 0602-61-58-46. 01/23.04
- MTZ-2T5** części. Bazar, Starogard Gd., tel. 090-20-30-21, (085) 44-45-72. 21/04/63
- CIĄGNIK** C-360 - 3P, rok 1986/12, stan dobry. Tel. (069) 161-19-89. 05/24.04
- SPRZEDAM** Ursus 1224, rok 1988. Tel. (069) 182-46-96. 14/27.04
- SPRZEDAM** ciągnik rolniczy MF-255, rok 1988. Tel. 0602-33-17-87. 26/20.04
- SPRZEDAM** Ursus C-360, rok 1982. Tel. 0602-66-19-82. 28/20.04
- SPRZEDAM** siewnik punktowy do buraków, kukurydzy oraz srukownik "Bak". Tel. 0602-66-19-82. 28/20.04
- SPRZEDAM** kombajn zbożowy "Clayson" 1540, rok 1986, ciągnik Ursus 1224, rok 1986, prężącej się Z-230, rok 1988. Tel. (069) 162-58-69. 31/20.04
- SPRZEDAM** siewnik "Mazur", 4 m. Tel. (069) 162-58-30. 32/20.04
- SPRZEDAM** kombajn Bizon, Kołtęże 24, gm. Starogard. 36/20.04
- SPRZEDAM** przyczepę D-45 niską, Basara, Okole 4, gmina Starogard. 42/20.04
- SPRZEDAM** kombajn Forschnit 512, w dobrym stanie z kabiną, 83 r., agregat uprawowy, skrzynię biegów do stara 200. Andrzej Wieczorek, Bobowo, ul. Ogrodowa 22. 03/14.04
- SPRZEDAM** ciągnik Zetor, 81 r., kombajn Claas heder 4,2 m, 80 r. Tel. (069) 161-67-44. 04/15/04
- SPRZEDAM** heder do koszenia rzepaku o szer. 5,20 m, kompletny, stan techniczny dobry, cena 5 tys. zł. Tel. (087) 15-21-49. 04/17/04
- SPRZEDAM** kombajn zbożowy Claas-Dominator 100 z kabiną, silnik mercedesa, heder, 4,20 m, rozdrabniacz słomy, stan techniczny bardzo dobry, cena 45 tys. zł. Tel. (087) 15-21-49. 04/17/04
- SPRZEDAM** C-360, stan dobry. Okole 8, gm. Starogard. 12/17/04
- CIĄGNIK** z przednim napędem MTZ-82, 1985 r. Wacław Langowski, Żelgoszcz, gm. Lubichowo. 14/14.04
- ROZSIEWACZ** nawozów RCW-3 - sprzedam, 1500 zł. (055) 261 08 79. 18/06/66
- SPRZEDAM** ciągnik C-360, 80 r. Tel. 279 62 28. 18/06/75
- BIZON** Z 056, kabina, szarpacz, przyczepa samobieżająca, kosiarka rotacyjna, dmuchawa, dojarki, plug podorywkowy 5", zgrabiarka 7". Tel. (055) 272-69-98, wieczorem. 15/03/44
- BIZON** Z-56, 84r., 91r. z kabiną i rozdrabniaczem. Tel. (055) 272-83-68, Rekord 90 r., z rozdrabniaczem. Tel. (055) 276-15-10. 15/03/50
- SPRZEDAM** zgrabiarkę 7-gwiazdową w idealnym stanie, cena 1300 zł. Marek Henno-szczenko, Sztumska Wieś 42. 15/03/93
- SPRZEDAM** ciągnik C-363-P, składak. Tel. (069) 136-99-86. 01/22/27.04
- SPRZEDAM** kombajn "Volvo" 2,70 m, stan bardzo dobry, cena do uzgodnienia. Tel. (069) 135-18-67. 01/12/27.04
- SPRZEDAM** pokosówkę "Forschmidt", kombajn Neptun 413. Tel. (069) 31-08-21. 01/44/20.04
- PRASA** do słomy wysokiego gniotnu, marki Glas. Tel. (069) 31-63-76. 01/05/20.04
- KOMBAJN** zbożowy typu Class, stan bdb., szer. robocza 3 m, rozdrabniacz słomy. Tel. (069) 31-63-76. 01/05/20.04
- ZETOR** 6211, 1985 r., stan bdb. Tel. (069) 31-63-76. 01/05/20.04
- SPRZEDAM** opryskiwacz "Słęża", sadowniczy, silnik 13 kW, siewnik nawozów pneumatyczny. Tel. (069) 136-96-10. 01/04/10.04

Okna PCV PHU „HIK”

• sprzedaż • montaż

WYPEŁNIANIE SZYB ARGONEM GRATIS!

Malbork, ul. Szeroka 5, tel. (055) 272-62-98
Elbląg - Mała Gildia, box 10, tel. 0-602-360-970

OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE

GOSPODARSTWO Rolne Dąbrówka k. Tczewa ogłasza do sprzedaży: ogławiacz do buraków, 3-rzędowy, ładujący, ciągnikowy; kopaczka do buraków ciągnikowa, 3-rzędowa, ładująca. Wiadomość, tel. (069) 136-96-83, do godz. 15.00, tel. (069) 33-79-70, po godz. 18.00. 040209

SPRZEDAM opielak do buraków i śrutownik (Bak). Tel. (069) 136-92-38. 01252004

SPRZEDAM siewnik pneumatyczny do kukurydzy, osmierzodowy, cena 1500 zł. Tel. (069) 136-36-12. 01062704

KOMBAJN zbożowy "Class", stan bardzo dobry, heder, 4 m - sprzedam. Tel. (0531) 86-830. 01102104

SPRZEDAM C-360, rocz. 1983. Wielgłowy 13, przy E1, gm. Subkowy, Wacław Grabowski. 01022204

SPRZEDAM lub zamienię C-360 na C-330. Subkowy, ul. Dworcowa 2. 01432704

SPRZEDAM plug 3-skbowy, kompletny materiał na 2-kółko do ciągnika, odstąpię za 1,5 t złomu. Tel. (069) 136-86-25. 01592704

SPRZEDAM C-360 3-P, rok założenia 1997, stan idealny, MF 255, 1985 r. Tel. (069) 135-32-37, Gniew. 01362704

PRZYCZEPA Autosan 4 ton, przetrząsarko-zgrabiarka 7-gwiatkowa. Ludwik Nelke, Starzecin 4, k. Radostowa, gm. Subkowy. 340149

SPRZEDAM opryskiwacz 400-litrowy, 12-metrowy Pilmet, mało używany. Tel. (055) 247-48-85. 37/G2

SPRZEDAM Ursus 330M, rok 1989. Tel. (069) 31-05-37. 340027

SPRZEDAM ciągnik Forschmidt, 300 zł (tylny napęd), 8,5 tys. zł. Dusocin 10, tel. (051) 468-10-14. P0827

ROZRZUTNIK obornika, samobieżna, do siana, rotacyjna, kultywator, 7-gwiatkowa, przetrząsarka. Tel. (058) 687-33-76. P0829

ROZNE 14

ZAMIENIĘ motorower "Kadet" na rower górski. Tel. 275 13 39. 180656

DNIA 24.10.97 została dokonana rozdzielność majątkowa pomiędzy Beatą a Tomaszem Kwiatkowskimi. Od tego dnia nie odpowiadam za długi żony Beaty Kwiatkowskiej. Tomasz Kwiatkowski 150368

KUPIĘ sprzęt wędkarski. Tel. (069) 31-55-79, 31-39-70, 9.00 - 18.00. 11/VAT

7 MAJA - LOK Tczew, tel. (069) 31-38-54, organizuje kurs samochodowy. Zapisy codziennie 9.00 - 17.00 (uno - 600 zł, punto - 650 zł). 040271

KOMPUTERY NA RATY!!! Najnowsze konfiguracje, korzystne oprocentowanie, dostawa do domu w ciągu 2 dni. Zadzwoń, przyjeździemy do Ciebie. FH Pesma, 0602-72-06-84, 0601-61-53-35. 040234

REGENERACJA kaset do drukarek komputerowych. Tel. (069) 188-25-87. 040155

KREDYTY gotówkowe od 1000 do 10000 (do 4000 bez poręczycieli). Tczew, Jodłowa 13D, czynne od 10.00 do 17.00, tel. 0602-19-79-48. 430008

CIĄŻA! Skuteczne sposoby na zajęcie w ciąży. Proszę o telegartę. 86-300 Grudziądz 5, skr. poczt. 1 P0818

ZWIERZĘTA 15

DOGI niemieckie, szczenięta 2-miesięczne - sprzedam. Tel. (069) 188-33-29. 192704

KURKI odchowane - sprzedam. Marek Was, Zielona Góra 2, gm. Lubichowo, tel. rad. 975 wew. 31-12-60. 212704

SPRZEDAM krowę wysoko cielną. Janowo 6, 83-211 Jabłowo, Jerzy Wydrowski. 262704

BOKSERY przegnowane, szczenięta - tanio. Szpęgawsk 48, tel. (069) 162-45-14, po 15.00. 162704

SZNAUCERY średnie nierodowodowe - sprzedam. Tel. (069) 162-04-57. 022204

SPRZEDAM konie pod siodło. Tel. 0602-33-17-87. 262004

SPRZEDAM ogierka rocznego. Tel. (069) 162-58-30. 322004

SPRZEDAM krowę wysoko cielną z trzecim cielakiem. Benedykt Malejko, Klonówka 52, pocz. Pelplin. 171704

KUPIĘ warchlaki, każdą ilość. Bronisław Kulach, Bobowo, ul. Rzečna 1, tel. 090-54-11-06. 191704

JAMNIKI długowłose. (055) 275 19 85. 180452

CZTERY jalówki hodowlane, cielenie, terminy od VII do IX, po Dochołanie Kontakt: Kwidzyn, tel. 275 12 10. 180595

SIBERIAN husky. Tel. 0 90 538 823. 180674a

KURY nieski 1 - roczne, cena 1 szt. 3 zł. Tel. (055) 272-84-47 lub 272-83-37. 150439

SPRZEDAM jalówkę cielną, 17 miesięcy. Tel. (055) 277-11-85. 150617

NIOSKI rasy HY - LINE, siedmiotygodniowe 1000 szt., cena 1 szt. - 6 zł. Ferma drobiu Malbork - Rakowice, tel. (055) 272-83-37, w godz. 8.00 - 14.00. 150397

SPRZEDAM kozy szt. 9. Tel. (055) 272-82-96. 150600

KOZY po wykotach 20 szt. - sprzedam od 150 do 300 zł. Tel. (055) 233-11-90 lub (055) 248-50-18. 120013

Z DNIEM 1 V br. rozpoczynam sprzedaż kur niosek. Ferma drobiu T. Duminski, Tczewskie Łąki, tel. (069) 31-38-14. 020299

SPRZEDAM jalówkę wysoko cielną, kupię siano prasowane. Tel. (069) 136-75-05. 01182704

SPRZEDAM kozy dojne. Mieściny, tel. (069) 136-95-89, w godz. 8.00-9.00. 01122204

SPRZEDAJĘ kurek odchowanych - kolorowych. Marek Cichocki, Chwaszczyń, ul. Leśna 10 (droga na żwirownię). Tel. (058) 552-81-11. 461012

OWCZARKI niemieckie - szczenięta, rodowodowe - sprzedam. Tel. (069) 31-03-81. 01112304

SPRZEDAM 10 krow. Tel. (069) 136-92-38. 01252004

OBORNIK bydły, 30 ton. Tel. (069) 136-92-38. 01252004

SPRZEDAM loszki hodowlane rasy PBZ, krzyżówkowe, również zaproszone. W rozliczeniu może być zboże paszowe (jęczmień, pszenżyto). Jurczyński, tel. (069) 51-09-51. 01021804

WARCHLAKI - kupi Gospodarstwo Rolne "MADROL" sp. z o.o. Ciepłe. Tel. (069) 135-22-48. 040206

SZNAUCERY miniaturowe. Tel. (051) 46-11-576. 54/GG

SPRZEDAJĘ 16

SPRZEDAM rower górski, nowy. Szpęgawsk 48, tel. (069) 162-45-14, po 15.00. 162704

SPRZEDAM ziemniaki sadzeniaki "Bryza", 4 tony i sadzeniaki "Orlik", 1 tona. Feliks Gołecki, Mościska 39, 83-240 Lubichowo. 352704

SYPIALNIĘ białą - sprzedam, stan idealny. Tel. (069) 162-61-38. 402704

SPRZEDAM wyposażenie sklepu mięsnego lub możliwość wynajęcia w Skarszewach. Tel. (069) 188-22-49. 502004

SPRZEDAM pszenicę, żyto, ziemniaki jadalne i sadzonki. Tel. 0601-63-07-24. 062104

AMIGA 600, 2 joysticki, mysz, 30 gier - sprzedam. Tel. (069) 162-36-85, po 18.00. 082104

KWALIFIKOWANE NASIONA ROŚLIN ROLNICZYCH

- ZBOŻA, RZEPAK

***

- TRAWY MOTYLKOWE
i inne

***

- POKARM
DLA GOLEBI,
PAPUG itp.

***

- DLA PIEKARŃ:
MAK, SOJA, LEN
SŁONECZNIK

**POLECA:
"AGROL"
PRUSZCZ GD.
ul. GRUNWALDZKA 62
tel. 682-32-03**

KAMERA video Sharp VLC690S - sprzedam. Tel. (069) 162-36-85, po 18.00. 082404

SPRZEDAM łódź dwuosobową, plastikową. Wiadomość: Starogard Gdański, ul. Kalinowskiego 10, cena około 500 zł. 102104

BURAKI pastewne. Rywałd 60, gm. Starogard. 142104

SPRZEDAM odkurzacz Rainbow. Tel. (069) 162-71-93. 012204

PIANINO 1914 r., produkcja gdańsko-niemiecka w b. dobrym stanie. Tel. (069) 162-90-72. 132204

PIEC cukierniczy, maszynę do lodów, termosy, lodę chłodniczą. Tel. (069) 136-15-46. 022404

OWIES i jęczmień paszowy. Janusz Olszewski, Wysoka, tel. (069) 162-17-65. 102404

ATLAS do ćwiczeń - nowy. Tel. 0602-74-68-25. 062004

WIĘŻE Diora hi-fi, cena 1600 zł + kolumny 140 W, cena 1400 zł - sprzedam. Tel. (069) 162-84-50. 210277

SPRZEDAM 2 kanapy 2-osobowe do rozkładania. Tel. (069) 162-84-50. 210277

AGREGAT prądowórczy, 2 kW. Janusz Ługowski, Borzechowo, ul. Sosnowa 17, tel. (069) 162-64-38. 091704

"BUD-KOR" poleca pustaki betonowe, szlakowe, bloczki. Tczew-Suchostrzygi Dworzec 4a, tel. 0601-67-44-30. 340012

TAPICERSTWO - producent oferuje meble tapicerskie, sofy 3+2+1, komplety wypoczynkowe, rogowki, bez marży, za gotówkę i na raty. Starogard, ul. Skośna 20, k. POM-u, tel. (069) 162-86-19. 210061

PUSTAKI - produkcja z wibroprasy, sprzedaż - betonowe, szlakowe, keramzytowe, za gotówkę i na raty. Transport żwirowy. Starogard, ul. Skośna 20, k. POM-u, tel. (069) 162-86-19. 210061

TORF - czarnoziem. Szpęgawsk, tel. (069) 162-14-07. 210206

SPRZEDAM narybek karpia i amura. Kwidzyn, Młynarska 6, (055) 279 41 25. 180632

HURTOWA sprzedaż odzieży używanej - Niemcy - bezpośrednio z TIR-a. Dostawy w soboty. Kwidzyn, ul. Toruńska 34, tel. 261 04 62, po 15.00, kom. 0 601651384. 180579

WYPOSAŻENIE sklepu - tanio. Kwidzyn 279 94 19. 180627

SPRZEDAM lodę chłodniczą LCW 54, szafę chłodniczą poj. 500 l, regaly i ludy sklepowe. Cena do uzgodnienia. Wiadomość: Andrzej Maklika, Pawlice 7/3 k. Kwidzyna. 180614

SPRZEDAM małą zamrażarkę - 50 l. Cena do uzgodnienia + lodówka gratis. Tel. (055) 261 04 09. 180608

SPRZEDAM wieżę stereo Diora z kolumnami, radiomagnetofon z kompaktom firmy Schneider. Tel. 0 601 652 491. 180673a

SPRZEDAM łódkę wędkarską. Tel. (055) 279 22 42, 0 90 538 805. 180660a

DYSTRYBUTOR nowy do lodów, szafę chłodniczą nową oszkloną, maszynny cukierniczy - sprzedam. Tel. (055) 279 61 35. 18061e

SPRZEDAM przyczepę tow.-bagażową „Niewiadów”. podwojna oś, 2 hamulce, rok prod. 1994, dł. 4,20, szer. 1,52, wys. 2,60. Zarejestrowana. Cena 4,2 tys. zł. Tel. (055) 277 42 09. 180650a

SPRZEDAM łódkę wędkarską drewnianą, zarejestrowaną, z pełnym oprzyrządowaniem. Cena 500 zł. Tel. (055) 277 42 09. 180650

GRUBOŚCIÓWKĘ „Jaroma”, 1987 r., 800 mm. Tel. (055) 275 61 62. 180647a

SPRZEDAM komódę przedwojenną. Kwidzyn tel. (055) 279 10 57. 180645a

SPRZEDAM plastikową łódź wędkarską z przyczepką, cena 2500 zł. Malbork, tel. (055) 272-73-01, (055) 272-52-09. 150622

SUKNIĘ ślubną - tanio. Tel. (055) 276-18-05 Żuławka Sztumska. 150624

SALONY SUKIEN ŚLUBNYCH
"ALICJA"
Wypożyczanie i sprzedaż
Zapraszamy w godz. 10.00 - 18.00
soboty 10.00 - 14.00
Starogard, ul. Śkańska 29 (obok dworca PKS)
Tczew, ul. Wojska Polskiego 1 (przy Urzędzie Miasta)
tel. 162-86-44
tel. 162-98-93
SUKNIEM KOMUNIJNIE

SPRZEDAM barakowię. Stare Pole, tel. (055) 271-31-88. 150623

SUKNIĘ ślubną sprzedam, na 170 cm. Malbork, tel. (055) 272-79-89, po 18.00. 150405

SPRZEDAM tanio lodę chłodniczą, 220V, 2 zamrażarki, wagę uchylną, 5 regałów białych. Malbork, ul. Wiosenna 23c. 150633

SPRZEDAM łódź kabinową (motorową), 6-osob. wraz z wozkiem i całym osprzętem, cena 4500 zł. Malbork, tel. (055) 272-62-47. 150427

TELEWIZOR, pralka mała, lodówka - zamrażarka Tanio. Malbork, tel. (055) 272-56-33. 150632

SIATKA ogrodzeniowa, przy dużych zamówieniach upusty. Producent PPUH „Magdalenka”. Tel. (055) 272-55-36 wew. 38, 0601 661 946. 150039

KOMPUTER Pentium - tanio sprzedam, gwarancja. Tel. 0601 623 088. 150628

BARAKOWÓZ na kołach. Sztum, ul. Kwidzyńska 9, tel. (055) 272-26-88. 150430

SPRZEDAM regaly i ludy sklepowe. Malbork, tel. (055) 272-63-32. 150637

JW 4976 MALBORK poszukuje odbiorcy resztek konsumpcyjnych z przeznaczeniem na tucz trzody chlewnej. Oferty należy składać pod adresem: JW 4976, ul. 17 Marca 20, 82-200 Malbork, do dnia 11.05.98. Szczegółowych informacji udziela Dariusz Wysocki. Tel. (055) 272-36-41 wew. 120. 150041

PRZYCZEPA kempingowa 5,5 m, 4 osob. - 4 tys. zł, działka ogrodnicza z murowaną altaną 3,5 ara, w Malborku ogr. Juranda - 600 zł. Tel. (055) 272-61-91, po 16.00. 150379

ENCYKLOPEDIĘ Gutenberga 36 tomów. Tel. (055) 272-78-71, po 18.00. 150366

KONSOLE play station + karta pamięci + 10 gier - tanio sprzedam. Tel. 0601 611 249. 170160

OLDREW sp.c.
SCHODY
wykonujemy:
● schody policyjne
● schody modułowe
● schody kręte
na konstrukcji metalowej
i drewnianej
● toczenie w drewnie

RATY! Pszczółki
ul. Tczewska 21
tel. (058) 682-91-83
tel. kom. 0602 379 206
fax (058) 551-39-19

**KRZEWY
OZDOBNE**

Szkołka przy ul. Lubichowskiej 9
(róg ul. Pomorskiej)
Starogard Gd.
(069) 16-244-62

SPRZEDAM kłacz r.m., lat 7, z pochodzeniem, ujeżdżona, bryczkę pełnoskrętną, stan bardzo dobry, agrosty silnik ifa z pompą do deszczownicy. Tel. (055) 272-20-72. 150376

SPRZEDAM używane meble barowe. Tel. (055) 272-51-19. 170160

SPRZEDAM komputer Pentium 100 + monitor Compaq, cyfrowy. Tel. (055) 272-19-54, po 16.00. 150377

„PREMIUM” wózki widtowe, używane, scania 11,2 m skrzynia 12t ład. + przyczepa sanok 16t ład. Malbork, ul. Daleka 117, tel. (055) 272-26-51, kom. 0601 64 70 44. 150037

STÓŁ bilardowy „kaczor”, 8-stopowy. Sztm, tel. (055) 277-25-54, od 15.00 do 22.00. 150327

SPRZEDAM ogórki kiszzone. Tel. (046) 838-65-34. 150331

TELEWIZOR 21 cali, pralka automat. Tel. 0602-15-73-16, (069) 132-43-42. 012827.04

ROWER turystyczny, męski z przetrzaskami, używany, 120 zł i segment melbrowy, ciemny, używany, 550 zł. Tel. (069) 31-29-13, po 19.00. 0173327.04

KOMPUTERY na raty!!! Najnowsze konfiguracje, korzystne oprocentowanie, dostawa do domu w ciągu 2 dni. Zadzwoni, przyjeżdżamy do Ciebie. FH Pesma, tel. 0602-72-06-84, 0601-61-53-35. 040234

SPRZEDAŻ pustaków keramzytowych, betonowych, szlakowych, bloczków, ceny konkurencyjne, transport 10 km bez płatny. Tczew, tel. 090-53-90-26. 010707.04

LADA chłodziarka 220V. Tel. (069) 136-17-72. 010521.04

JUNKERS, pitarę gumową. Tel. (069) 33-70-02. 010322.04

SPRZEDAM pralkę „Polar”. Tczew, ul. Akacjowa 2a/12. 010522.04

SPRZEDAM ladę chłodniczą, typ LCW 54, rok produkcji 1990. Kontakt: ul. Starowiejska 22, Tczew (kiosk). 010823.04

MASYNY do wypieku wafli (kubki, rozki) i piec cukierniczy. Tel. (069) 31-35-54. 010221.04

SPRZEDAM 5 ha ziemi w miejscowości Cieple, Wiadomośc, Lipia Góra, Słomiński. 020250

ANTENA satelitarna LS205, stereo, 250 kanałów, odbiór polskich programów, nowa, komplet 370 zł. Tczew, tel. (069) 31-42-13. 020239

KOSIARKĘ spalinową do trawy, stan bdb. Tel. (069) 31-69-92. 020231

DŹWIGARY 11 szt., „14” i 5 szt. 12-metrowych, i 200 szt. płyt eternitowych - mała fala, cena do uzgodnienia. Tel. (055) 271-14-53. 011410.04

SPRZEDAŻ pelargonii pnącej i rabatowej oraz fuksj, petunii i innych kwiatów doniczkowych z własnej produkcji prowadzi Ogrodnictwo Aniela Jerzy Stawicki, 83-115 Swarzyn, ul. Działkowa 19, tel. (069) 136-91-06, 0601-61-78-76. Sprzedaż po godz. 16.00. 040239

SPRZEDAM solarium dwustronne, do użytku domowego. Tel. (069) 33-78-41. 011114.04

HSI sprzedaje: grubościółkowo - wyrówniarkę, odfalpac powietrza, wagi dziesiętne, ladę piwiarnianą. Tel. (069) 31-50-60, 31-40-65. 040203

PRODUKCJA siatki ogrodzeniowej - dowolne wymiary. Tczew, tel. (069) 31-59-50. 040211

SPRZEDAM wideo JVC, 3-letnie - okazja. Tel. (069) 132-29-87. 010717.04

SPRZEDAM ksero „Sanyo”, niedrogo. Tel. (069) 132-29-87. 010717.04

PRALKI, lodówki, telewizory, komplet 3+2+1 w dębnie - zachodnie. Tel. (069) 31-07-06, 0602-15-73-16. 011317.04

SPRZEDAM pianino „Nocturno” i biurko szkolne, małe. Tel. (069) 31-53-12. 011817.04

ŁÓŻKA piętrowe na zamówienie - tanio. Tel. (069) 136-85-60. 040228

NAJTAŃSZE blachodachówki i blachy trapezowe, dachówki ceramiczne i cementowe, płyty faliste onduline i gultanit, rynny plastmo - plastikowe, ocynkowane, papy termozgrzewalne, okna Velux, sprzedaż, montaż. Dach Serwis, cały kraj, tel. 0602-64-30-06. 040232

MASYNY krawieckie. Tel. (069) 31-41-19. 020113

BOAZERIA (raty). Subkowy, tel. (069) 136-85-51 lub 0601-66-45-86. 040152

TANIO sprzedam suknię ślubną. Tel. (069) 31-13-76. 020272

KUCHENKĘ gazową, lodówkę. Tel. 0601-64-84-28. 016127.04

CZĘŚCI „Star W28”, cegłę rozbiorkową, około 3 tys. szt. po 20 gr/szt., kabel YAK 4 x 7 AL, około 30 m. Tel. (069) 136-86-25. 0115927.04

PŁYTY drogowe, 500 szt. - sprzedam. Tel. (069) 136-85-67. 0154127.04

OKAZYJNIE sprzedam meble czarno-białe. Tel. (069) 132-22-95. 014927.04

SPRZEDAM bardzo oryginalny garniturek do 1 Komunii. Tel. (069) 31-64-12. 040237

ETERNIT gruboziarnisty, 115 szt. Tel. (069) 31-77-54. 014027.04

KOMPUTER Amiga 500, 1 MB, monitor kolor, literatura, gry, programy. Tel. (069) 33-75-51. 340148

SADZENIANKI ziemniaka „Mila” - sprzedam. Tel. (069) 31-27-73. 020289

MINOLTA 7000 AF, 35/80 - 3,5/5,6 + lampa dedykowana + torba + dodatki + wyposażenie ciemni - 1300 zł. Tel. 0602-19-89-21. 020290

TAPCZAN rozkładany „Fala” w bardzo dobrym stanie, niedrogo. Tel. (069) 33-72-46. 430181

TANIO sprzedam sofę 3-osobową, rozkładaną, 2-letnią, materiał bordowy plusz. Tczew, tel. (069) 132-55-48. 430178

SKŁAD używanych maszyn do szycia Dürkopp, Adler, Juki, Pfaff. Raty, gwarancja, serwis. Tel. (069) 161-30-55, tel./fax 161-31-36. 260019

SPRZEDAM bryczkę 6-osobową na ogumieniu, karoseria nowa. Tel. (055) 274-14-67. 3862

SPRZEDAM wagę, 50 ton, 16 m długość. Tel. (069) 187-87-67. PO616

SUKNIĘ ślubną, rozmiar 40. Kwizdzyń, tel. (055) 279-92-21; kurkę skórzaną na motor. Kwizdzyń, tel. (055) 279-92-21. PO626

USŁUGI 17

NAPRAWA pralek, lodówek, odkurzaczy Janusz Wett, Sklep części zamiennych sprzętu AGD. Zakład, sklep ul. Sikorskiego 11 (obok Urzędu Gminy). Starogard, tel. (069) 161-15-00, dom 162-32-63. 210467

KOMPLEKSOWE układanie kostki brukowej - najtaniej, solidnie, docieplanie domów, siding, faktury VAT. Tel. (069) 162-32-74 od 10.00 do 18.00 lub (069) 162-84-89. 210470

INSTALACJE centralnego ogrzewania, woda, gaz, raty. Starogard Gd., ul. Kościuski 11/14, tel. 0602-31-65-70. 210458

LOMBARD „Joker” oferuje dogodnie pożyczki pod zastaw. Al. Wojska Polskiego 1a, Starogard Gd. 210460

FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA ARKTYKA

- sprzedajemy chłodnicze urządzenia sklepowe oraz wagi, krajalinice. **UWAGA ROLNICZY!** Chłodniarki do mleka. Montujemy cigi chłodnicze i zapewniamy serwis. Raty-leasing. Os. Sępoleńska k. Tczewa tel. (069) 33-79-93. 03/VAT

MALOWANIE, szpachlowanie. Tel. (069) 162-64-58. 210461

UKŁADANIE boazerii, parkietów, cyklinowanie. Tel. 0602-36-96-73. 210462

CENTRALNE ogrzewanie w miezdzy. Tel. (069) 161-18-30. 210465

MALOWANIE, tapetowanie, ocokolowanie. Tel. (069) 161-01-47. 210454

USŁUGI transportowe, 10 ton. Tel. (069) 161-23-76. 210455

WARSZTAT tokarski świadczy usługi: regeneracja zrotnic fiata 126p, przetwarzanie tarti i bębnow hamulcowych, drobne usługi tokarskie. Cicholewo 8, k. Starogardu Gd. 210456

FORD transit bus, 9 osób + ewentualnie przyczepka plandekowana, teren kraju, oczekują różnych propozycji. Tel. (069) 161-31-67. 210457

USŁUGI ogólnobudowlane - kompleksowo pod klucz. Tel. (069) 162-76-93. 210449

PÓŁMECHANICZNE tapetowanie, ocokolowanie, szpachlowanie, malowanie mieszkań. Tel. (069) 161-09-45. 210451

SPAWANIE plastików. Tel. (069) 161-31-76. 3117.04

MALOWANIE, tapetowanie, szpachlowanie, kafelkowanie i inne. Telefon (069) 162-45-98. 210444

KOMPUTEROWE przepisywanie tekstów, wizytówki, reklamy. Starogard Gd., tel. 0602-38-38-55. 210427

DEKARSKO-BLACHARSKIE. Skórcz, tel. (069) 182-46-67. 210430

USŁUGI ogólnobudowlane, tynki, posadzki, ocokolowanie - tanio. Starogard Gd., ul. Świerkowa 1 (Przyleście). 210431

„GERDA” drzwi antywłamaniowe, żaluzje, rolety, drzwi dodatkowe, harmonijkowe (tanio, raty). Starogard Gd., ul. Prusa 15a, tel. (069) 162-33-06. 210065

PRZEPROWADZKI - melbrowe. Tel. (069) 161-19-43. 210437

TRANSPORT - kontener 4t, 5,70 x 2,40 x 2,50. Tel. (069) 161-19-43. 210437

WIDEOFILMOWANIE. Tel. (069) 188-91-46. 210990

DACHY, rynny, parapety, kotłownie, izolacje rurociągów oraz wkłady kominowe. Tel. (058) 343-95-39 lub 0602-21-77-98. 210053

ŻWIR, piasek, czarnoziem, kamień, sztybko, tanio, do 20 ton. Starogard, tel. (069) 162-53-42 lub 0601-67-64-85. 210041

WYKOPY, stawy, rowy i inne - koparka KM-251. Tel. (069) 162-83-44. 210104

MALARZ pokojowy wykona różne roboty malarskie. 82-500 Kwizdzyń, tel. (055) 275 18 50. 180618

REMBUD - firma z niemieckim stażem, kompleksowa budowa domów, remonty kapitałowe, malowanie, kafelkowanie, siding, montaż płyt gipsowych, układanie podłóg itp. Tel. pon.-pt. 0532 19429, pt.-pon. (055) 275 12 81. 17/VAT

UKŁADANIE, cyklinowanie, lakierowanie - VAT. Tel. 601-50-48-41. 180596

PRZEGLĄDÓW rejestracyjnych dokonuje Zakład Elektryczny w godz. 8.00-20.00, Kwizdzyń, ul. Hallera 28 A, M. Żebrowski. 17/VAT

NAPRAWA sprzętu RTV, tania naprawa różnych typów odbiorników. Tel. (055) 272-14-22. 150642

MEBLE kuchenne na wymiar, zabudowy, boazerie, tapety kompleksowo, schody drewniane. Tel. (055) 271-14-73. 150415

ZESPÓŁ muzyczny - wesela, zabawy. Tel. (055) 272-72-95, 272-66-69, 272-53-40. 150345

KRATY, bramy, drzwi metalowe i inne. Tel. (055) 272-50-96. 150348

USŁUGI ogólnobudowlane - budowa domów, remonty, kafelkowanie, montaż płyt gipsowych, układanie podłóg, siding, roboty ciesielskie. Malbork, tel. (055) 272-13-54 (po 18.00). 150338

OGÓLNOBUDOWLANE, budowa domów, remonty, kafelkowanie, ocokolowanie, malowanie. Tel. (055) 277-11-97. 170050

NAGROBKI - tanio, solidnie, szybko, raty, transport gratis. Malbork, al. Armii Krajowej 99, tel. (055) 272-22-91, 272-39-30 oraz Kwizdzyń, ul. Malborska 135 (przy bramie cementarnej). Tel. 0601 64 70 50. 150386

POPROWADZĘ księgę przychodów i rozchodów, wypelniam PIT-y. Malbork, ul. Jagiellońska 5b/12, tel. 0601 64 38 05. 150389

Biuro Rachunkowe „SYSTEM-BIS”

Biegły Rewident Maria Nawrocka

oferuje kompleksowe usługi w zakresie prowadzenia:

- ksiąg rachunkowych (pełna księgowość)

- podatkowej księgi przychodów i rozchodów

- rozliczeń podatkowych i ZUS

oraz

- organizację rachunkowości komputerowej

- konsultacje księgowe

Tczew, tel. (069) 31-75-87

ŁUMACZ, niemiecki. Tel. (055) 272-11-70. 150408

WIZYTÓWKI, listowniki, foldery, ulotki reklamowe, reklama prasowa, projekty, opracowanie graficzne. Tczew, tel. (069) 31-56-73, wieczorem. 150432

USŁUGI ogólnobudowlane - remonty, kafelkowanie, montaż płyt gipsowych, ocokolowanie, panele, tapetowanie, podłogi szwedzkie, sufity podwieszane, kominki, oraz instalacje elektryczne. Malbork, tel. (055) 272-18-13, po 18.00. 150426

ZALUZZJE. Malbork, tel. (055) 272-81-08. 150040

ZRB „LIDER” S.C.

• budowa domów od A do Z

• remonty i adaptacje mieszkań, sklepów, biur i hal produkcyjnych

83-200 Starogard Gd. ul. Łąkowa 15 tel. (069) 161 14 23 tel./fax (069) 162 93 93

OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE

ŻALUX

PRODUCENT OFERUJE:

- ✓ rolety zewnętrzne (ocieplające)
- ✓ antywłamaniowe
- ✓ bramy garażowe
- ✓ okna PCV

TCZEW, STAROGARD GD., MALBORK, KWIDZYN, GRUDZIĄD, ELBLĄG, KARTUZY

TEL. (069) 31-74-14, 9.00-17.00

- KONKURENCYJNE CENY
- KRÓTKIE TERMINY REALIZACJI
- SPRZEDAŻ RATALNA PRZY WIĘKSZYCH ZAMÓWIENIACH
KORZYSTNE RATY

ZAPRASZAMY

STOLARSTWO. Malbork, tel. (055) 272-50-62. 150614
KOMPUTEROWE przepisywanie tekstów. Malbork, tel. (055) 272-27-63. 150335
ŻALUZE. Tel. (055) 272-80-99 Malbork. 150232

ZESPÓŁ muzyczny. Tel. (055) 272-42-49. 150246
PRZEPISYWANIE, wykresy, rysunki, krótkie terminy. Tel. (055) 272-89-13. 170034

ROLETY antywłamaniowe. Tel. (055) 271-33-22. 170483

ŻALUZE, rolety. Telefon (055) 271-33-22. 170483

BRAMY garażowe, ogrodzenia, balustrady. Telefon (051) 230-98. 040231
KOMINKI tradycyjne, wkłady, grille. Tel. (051) 230-98. 040231

KOMPUTERY na raty!!! Najnowsze konfiguracje, korzystne oprocentowanie, dostawa o domu w ciągu 2 dni. Zadzwoń, przyjedziemy do Ciebie. PH Pesma, tel. 0602-72-06-84, 0601-61-53-35. 040234

USŁUGI budowlane od zera pod klucz, kafelki, hydraulika, regips, faktura VAT. 83-110 Tczew, ul. Przybosia 3, tel. (069) 31-01-87. 040279

NAPRAWA sprzętu AGD, pralki, lodówki oraz sprzęt drobny, również w domu klienta. PRO-DOM, ul. Czyżykowska 68, tel. (069) 31-18-07. 040235

INSTALATORSTWO elektryczne. Tel. (069) 132-63-20. 040229
WIDEOFILMOWANIE. Tel. (069) 33-85-57. 040275

FRYZJERSTWO damskie - usługi na telefon. Tel. (069) 31-06-40, niskie ceny. 040277

SZYCIE firan. Tczew, aleja Zwycięstwa 12, tel. (069) 132-18-89. 040274

REGIPSY, szpachlowanie, malowanie, brukarstwo - solidnie, tanio. Tel. (069) 136-32-63. 040269

PROFESJONALNE renowacje starych mebli - antyków z dorabianiem rzeźb - okleiny - koron. Transport bezpłatny. "Martin" Tczew, tel. (069) 31-27-01, 0602-34-28-17. 040270

KOSTKA brukowa, produkcja i układanie, roboty ogólnobudowlane, transport - usługi kamaz wyw., star skrzyn. Tel. (069) 132-27-90, 090-54-21-91. 040219

WYKONANIE sufitu podwieszanego wraz z konstrukcją nośną o pow. ok. 500 m², w kościele Tczew-Górki, tel. (069) 31-00-03. www. 040254

USŁUGI hydrauliczne. Tel. (069) 31-24-39. 040254

"KRUSZPOL" garaże, wiaty, rusztowania, ogrodzenia. Tel. (069) 31-27-85. 040258

ROBOTY blacharskie, remonty mieszkań. Tel. (069) 31-14-13. 040214
CYKLINOWANIE, lakierowanie. Tel. (069) 132-59-96. 040262

REGAŁY i lacy sklepowe - produkcja, montaż, transport. Tel. (069) 135-29-75. 040215

MALOWANIE, cokolowanie. Tel. (069) 31-60-46. 020247
KAFELKOWANIE, hydraulika, elektryka, remonty. Tczew, tel. (069) 31-23-05. 040240

OGÓLNOBUDOWLANE, kafelkowanie - solidnie. Tel. (069) 33-72-74. 040241
GLAZURA, terakota, suche tynki, montaż paneli i kanalizy, murowanie cegły klinkowej. Tel. 090-54-37-90. 040242

MALOWANIE, szpachlowanie, tapetowanie. Tel. (069) 31-08-79. 040243

KAFELKOWANIE. Tel. (069) 31-40-72. 040244
USŁUGI ogólnobudowlane - gipsowe ścianki działowe, sufity podwieszane, podłogi szwedzkie, kafelkowanie, faktury VAT. Tel. kom. 0602-62-86-66. 040210
ZESPÓŁ muzyczny, poprawiny za darmo, kucharki. Tel. (069) 132-13-02. 040250

OGRODZENIA drewniane, schody, stopnie sosnowe na beton. Tel. 136-75-16. 040251

HURTOWNIA rowerów zaprasza - atrakcyjne ceny. Naprawa rowerów, Tczew, ul. Jagiellońska 49, tel. (069) 132-63-12. 040234

WYJAZDY na stadion Warszawa. Tel. (069) 31-19-28, (055) 272-77-58. 040235
"PRAKTYKIER" Wykończenia Wnętrz oferuje kafelkowanie, płyty g/k, cokolowanie i inne. Tel. (069) 31-26-78, wieczorem. 020215

USŁUGI telewizyjne w domu u klienta. Tel. (069) 31-07-00, kom. 090-54-03-23. 040226

SOLIDNE, profesjonalne czyszczenie dywanów, wykładzin, tapicerek meblowej, rachunki. Tczew, tel. (069) 132-57-22. 040246

"IMPULS" zespół muzyczny, wideofilmowanie. Tel. 0601-64-07-52. 040215

KOMINKI tradycyjne grzewcze. Tczew, tel. (069) 31-12-80. 040216

METALBUD - bramy wjazdowe przesuwane, konstrukcje stalowe, roboty tokarskie, gniotowników. Tel. (069) 132-27-39. 040184

WYKONUJEMY konstrukcje stalowe, drobne usługi ślusarskie. PH Spas, Tczew, tel. 090-50-19-58. 040285

UKŁADANIE glazury, malowanie, tapetowanie, montaż paneli, płyty gipsowych, siding, usługi hydrauliczne, ślusarskie. Tel. (069) 31-12-37, (069) 33-76-54, po 16.00. 040218

OSUSZAMY budynki metodą iniekcji krystalicznej, specjalistyczna firma budowlana z Tczewa, tel. (069) 31-18-69, 33-89-33. 040185

ŻALUZE, rolety - tanio. Tel. 0602-64-60-75. 040185
WIDEOFILMOWANIE i fotografowanie. Tel. (069) 31-48-71. 040148

DOCIEPLENIA. Tel. (069) 31-68-37. 040125
DOCIEPLENIA, okna PCV. Tel. 0601-64-39-25. 040125
ZESPÓŁ muzyczny, profesjonalny, wideofilmowanie. Tel. (069) 136-32-90. 040091

CZYSZCZENIE dywanów, tapicerek - tanio - solidnie. Tel. (069) 33-82-73, tel. 0602-39-58-53. 040048
PROFESJONALNE wideofilmowanie, fotografowanie, wykonywanie porcelanowych zdjęć nagrobkowych i innych. Tel. (069) 33-82-73, 0602-39-58-53. 040048

NAPRAWA sprzętu RTV u klienta. Tel. (069) 33-70-89. 040080

WIDEOFILMOWANIE. Tel. (069) 31-07-41. 040465
WIDEOFILMOWANIE. Tel. (069) 161-05-15. 040141
DOCIEPLANIE domów styropianem i elewacja siding lub systemem atlas stoper - tynki szlachetne, solidnie, faktury VAT. Tel. 0602-64-30-06. 040232

KOMPLEKSOWE usługi budowlano-remontowe. Tel. 0602-64-30-06. 040232
DACHY kompleksowo z materiałami i akcesoriami. Usługi dekarstwa, blacharskie, ciesielskie. Krótkie terminy, faktury VAT. Dach Serwis, cały kraj. Tel. 0602-64-30-06. 040232

NAPRAWA chłodziarek, zamrażarek i pralek automatycznych. Józef Kohlandt. Tel. (069) 31-14-96. 040198

KOMPUTEROWE wpisywanie tekstów, tabele, wykresy itp., kolorowe wydruki. Tel. (069) 31-26-73, po 16.00. 040213

KAFELKOWANIE, cokolowanie. Tel. (069) 132-63-20. 040191
PRZEWOZOWE, 9 osób, 1000 kg. Tel. (069) 31-53-44. 040266

SZYLDY, reklamy, napisy. Tel. 0602-37-82-46. 040278

ODNAWIENIE pomieszczeń. Tel. 0601-64-84-28. 040289
PRODUKCJA siatki ogrodzeniowej, słupki - drut naciagowy, hurt-detali, transport gratis, w rozliczeniu przyjmij złom. Tel. (069) 136-86-25. 040288

KAFELKOWANIE - tanio. Tel. (069) 31-34-41. 040281

WSM "Starówka" zleci wykonanie robót budowlanych na obiektach Spółdzielni (remonty) oferty prosimy kierować pod adresem: Tczew, ul. M. Samborówny 5, osobicie lub telefonicznie 31-66-94 (pon.-piątek godz. 10.00 - 15.00). 040286

TAPETOWANIE, malowanie, szpachlowanie. Tel. (069) 132-15-69. 340158

WIDEOFILMOWANIE, kopiowanie. Tel. (069) 31-63-59. 040285

USŁUGI hydrauliczne. Tel. (069) 31-18-20. 040282
USŁUGI budowlane - instalacje elektryczne, montaż płyt gipsowych, malowanie, tapetowanie, boazerie. Tel. (069) 31-62-19. 340033
FORD transit, 0,50 zł/km, 8 osób, 1 tona, kraj, zagranica. Tel. 0601-66-39-19. 340031
CYKLINOWANIE, układanie, gwarancja. Telefon (069) 33-77-02. 340030
KORNIK - układanie, cyklinowanie, lakierowanie podłóg, VAT, gwarancja. Tczew, pl. Hallera 14/2, tel. 0602-19-89-21. 020291

USŁUGI hydrauliczne. Tczew, tel. (069) 31-73-86. 020300

CZARNOZIEM przywiozę. Tel. (069) 31-76-27. 020298

KOMPUTEROWY skład tekstu. Tel. (069) 33-78-57, 0602-19-79-48. 430175
WIDEOFILMOWANIE. Tel. (069) 33-78-57, 0602-19-79-48. 430175

ALARMY, domofony. Tel. (058) 672-18-63, 0602-61-45-10. 460033

FIRMA "CARO," Kowalstwo Artystyczne: ogrodzenia, bramy, balustrady, kraty, lampy, ławki. Tel. /fax (069) 31-30-85, 0602-72-44-36. Raty. 03/VAT

TANIE rolety zewnętrzne, antywłamaniowe - promocja. Tel. 0602-33-28-78, 0602-33-29-60. 03/VAT

ŻALUX - produkcja, montaż, żaluzje poziome, pionowe, rolety wewnętrzne, zewnętrzne - konkurencyjne ceny, krótkie terminy. Tczew, ul. Podgórna 8, tel. (069) 31-74-14, od 9.00 do 17.00. 03/VAT

ALARMY, domofony. Tel. (058) 672-18-63, 0602-61-45-10. 460033

DEZYNEKSCJA. Tel. (089) 767-59-46. 49
DOMKI letniskowe. Tel. 090-36-33-47. 06020

NAUKA 18

KOREPETYCJE: angielski, niemiecki, francuski. Malbork, tel. (055) 272-17-96. 150635

UDZIAŁ korepetycji z matematyki - szkoła średnia i podstawowa. Tel. (069) 33-73-61. 040272

LOGOPEDA-POLONISTA - porady, korepetycje. Tel. (069) 132-61-74. 040255

MATEMATYKA, fizyka, chemia. Tel. (069) 136-18-80. 040222
MATEMATYKA. Tel. (069) 132-22-42. 040205

FIZYKA. Tel. (069) 132-22-42. 040205
KOREPETYCJE, matematyka. Tel. (069) 132-68-41. 340153

"MEDIATOR" - kursy BHP oraz kursy jednodniowe, tzw. "Minimum Sanitarne" - egzamin Tczew. Tel. (069) 31-33-75, (069) 132-68-95. 340034

KOREPETYCJE - polski. Tel. (069) 31-59-20. 340152

ZDROWIE 19

ODCHUDZANIE. Tel. (069) 161-08-11. 210464
SCHUDEŁEM 15 kg. Tel. (069) 188-26-93, po 19.00. 210490

NATURALNEJ Medycyny Gabinet - choroby kręgosłupa, stawów, nerwicy, choroby wewnętrzne - alkoholizm, tyfus, nikotynizm - lek. med. Aleksander Białocewski - masaże, akupunktura, ziola, hipnoz, specjalna dieta. W godz. 10.00 - 18.00 Starogard Gd., ul. Derdowskiego 3a, tel. (069) 162-35-17. 210459

GINEKOLOG specjalista - Zbigniew Tukalski, Starogard, ul. Sikorskiego 33, niedziątek, czwartek od 15.30. Tel. (069) 162-38-34. 210424

TERAPEUTA Puchowski - metody bioenergetyki: polaryty, czaskowo-krzyżowa, kinizjologia edukacyjna, świecowa nieusu. Rejestracja 18.00 - 19.00, Pelplin, tel. (069) 136-37-00. 193103

SKUTECZNE leczenie janki u dzieci i dorosłych. Logopeda, tel. (069) 162-53-99, 090-39-37-03. 210440

ORTOPEDA: choroby kręgosłupa i stawów, wady postawy, stóp, kontrola stawów biodrowych niemowląt. Malbork, Jamnina 3, wtorki - czwartki 16.00 - 17.00, Starogard Gdański, Hallera 21, poniedział. 15.00 - 16.00, Gniew, Przychodnia, wtorki 10.00 - 12.00, Pelplin, Przychodnia, wtorki 12.00 - 14.00. 150327

GINEKOLOG - Krystian Zwirbulis, tel. (069) 31-26-66, Tczew, 15.30 - 17.30, pon., ul. Polna 11; piątki Przychodnia, ul. Niepodległości 3. 040194

LOGOPEDA. Tczew, tel. (069) 33-85-15. 03/rach

MATRYMONIALNE 20

POŚREDNICTWO zawierania znajomości, Starogard Gd., 83-200, tel. (069) 216-83-47, ul. Pelplińska 5. 210469

BIURO Matrymonialne "Ola" wysyła oferty. Starogard 4, aleja Jana Pawła II 29/25. 210418
BIURO "Anna," ul. 1 Maja 24, 83-110 Tczew, tel. 0601-67-09-72. 040197

TOWARZYSKIE 21

AGENCJA "Extazy" zaprasza panów - wyjazdy. Tel. kom. 0601-67-15-22, zatrudnimy panie-zakwaterowanie. 210468
"MALIBU" czynne od 1.05 zaprasza. Tel. (069) 135-31-79. 210466

"MALIBU" zaprasza. Tel. (069) 135-31-79. 210466
ZADWÓJNĄ przyjadę. Tel. 0602-70-21-13. 210445

MALBORK wyjazdy całą dobę. Tel. 0602 10 39 74; zatrudnimy panie. 150324
"VIOLETTA" wyjazdy całodobowe. Zatrudnij panie, warunki bardzo dobre. Tel. 0602-74-03-41. 150082

PRYMATNIE z Moniką. Tel. 0602-35-95-32. 040267

TCZEW "Nana" całodobowo, także wyjazdy. Tel. (069) 31-03-93, zatrudnimy panie. 040158

SALON Towarzystwi "Amorek" całodobowo zaprasza panów. Tel. 0602-39-61-14. Zatrudnimy panie. 040161
"DORIS" zaprasza całodobowo, wyjazdy. Tczew, tel. 0601-67-07-92, 0602-37-23-71. 040287

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Ford w ciągu doby

Znamy już warunki, jakie swoim potencjalnym klientom oferuje Ford Bank Polska SA, który przyjął na siebie także wszelkie formalności związane z ustanowieniem zastawu (m.in. przygotowanie wniosku, wysłanie dokumentacji do rejestru) i dokonaniem wpisu w rejestrze zastawów. Przez to cała związana z tym procedura nie ma wpływu na szybkość podejmowania decyzji kredytowej, ani nie opóźnia wydana po-

udziela kredytów na okres 12, 24, 36, 48 i 60 miesięcy, a wszystkie formalności związane z ich zaciągnięciem załatwiane są w ciągu 24 godzin. W ostatnim okresie FBP SA wprowadził „Program specjalnego oprocentowania” kredytów na zakup nowych samochodów escort bolearo z silnikiem 1.3 EFI. Stopa procentowa (roczna) w tym przypadku kształtuje się odpowiednio: przy 12-miesięcznym kredycie - 18,28 proc., 24-miesięcznym 22,62 proc. i 36-miesięcznym 24,27 proc.

jazdu dla klienta.
Aktualnie Ford Bank

Clio w czerwcu

Wkrótce po targach motoryzacyjnych w Poznaniu, gdyż już w czerwcu tego roku, pojawi się na polskim rynku nowe renault clio. Auto oferowane będzie w kilku wersjach silnikowych: benzynowych o pojemności 1149, 1390, 1598 ccm oraz diesel 1870 ccm. Wyposażone może być w ABS, cztery airbagi, napinacze pasów bezpieczeństwa, centralny zamek, elektrycznie regulowane szyby i lusterka itp.

ZAKŁADY REMONTÓW WÓZKÓW TRANSPORTU WEWNĘTRZNEGO

Sp. z o.o.

Rok założenia 1988

"SURREM"

83-250 SKARSZEWY

tel./fax (069) 188-26-95

remonty
serwis
wózki widłowe
paletowe
części zamienne

POŻEGNANIE Z PROBE

Zdjęcia odjeżdżającego forda probo z kierowcą machającym na pożegnanie ręką - jakie pojawia się w czasopismach motoryzacyjnych - zawiera dwie informacje: smutną i dobrą. Smutną bierze się z faktu definitywnego zakończenia produkcji tego samochodu. Dobra, to ta, że w związku z tym dilerzy Forda dostali zgodę na okazijną wyprzedaż pozostałych „na składzie” aut, z prawem do indywidualnej negocjacji ceny. Innymi słowy, zagorzali zwolennicy tego pojazdu - a jest ich sporo - mają ostatnią szansę na zdobycie nowego egzemplarza probo, zanim, za kilka - kilkanaście lat przejdzie do historii.

A tak na marginesie, to przypomnijmy, że wiadomo już także, kim będzie następca tego sporto-

wego forda - to cougar, którego sylwetkę już parokrotnie publikowaliśmy na naszych łamach. W Europie będzie do nabycia już w przyszłym roku. Niestety, w cenie dużo wyższej, niż najdroższe egzemplarze probo, które kosztują maksymalnie do 41 tys. DEM.

Zanim jednak nadjedzie cougar, przypomnijmy, jakie możliwości prezentuje jego starszy brat w ostatnim roku swojego wieku dojrzałego. Przyspieszenie - jak na prawie półtoratonowy pojazd o dwulitrowym silniku - takie sobie: niespełna 11 sekund. Prędkość maksymalna - odpowiednia: 204 km/h. Niestety, równie „odpowiednia”, czyli już trochę niedzisiejsza w tej klasie aut, jest droga hamowania (aż 41,2 m) i „zarłocność” silni-

ka (średnio 11 l na sto).

Na zewnątrz niewątpliwą nowostalgie wywołać mogą odchodzące w niepamięć, dziś wręcz staromodne zamykane reflektory przednie. Wewnątrz też stare gadżety - mimo okazałych gabarytów wygodną jazdę zapewniają jedynie przednie fotele. Z tyłu - po szpanersku (niepotrzebnie!) ścięta szyba skutecznie czyni niemożliwą podróż dorosłym osobom. Można by to naprawić także kosztem zmniejszenia bagażnika, gdyż jego 360-litrowa pojemność jest zdecydowanie za duża, kiedy wziąć pod uwagę fakt, że za bagażnik zwyczaj „robiją” mało przydatne dla ludzi, tyne fotele.

...cd. na str. 27

NAJNOWSZE MODELE VW I AUDI

AUDI - A3, A4, A6, A8

VW POLO już od - 30 700 zł

VW POLO CLASSIC - 36 800 zł

VW PASSAT - 57 800 zł

ATRAKCYJNY PAKIET UBEZPIECZEŃ

RATY

Ceny brutto wg kursu DM z dn. 23.03.98r.

GROBLEWSKI

Audi AUTORYZOWANY DEALER VW-AUDI

80-371 GDAŃSK, ul. Jagiellońska 12A

tel./fax (058) 557 55 15

VW TRANSPORTER 2,5 TDI

SILNIK • Najnowsza generacja - Turbo Diesel 102 KM

wyższ bezpośredni

• Mistrz oszczędności - zasięg 1200 km

WERSJE RODZINNO - TOWAROWE

6-osobowe lub ładowność do 1200 kg
objętość do 6,3 m³

ALARM i instalacja radiowa

GRATIS!

Leasing - RATY

GROBLEWSKI
AUTORYZOWANY DEALER VW

81-731 SOPOT, ul. Bitwy pod Płowcami 54

tel./fax (058) 550 37 38

AUTO - VIT - Kujach

TCZEW, ul. 30 Stycznia 39,
tel. (069) 31 01 85, 0602 36 69 49

Autoryzowana Stacja Obsługi

FIAT

☛ Przeglądy gwarancyjne i naprawy bieżące

SKLEP

- ☛ Części FIATA
- ☛ Lakiery i komponenty firmy SIKKENS
- ☛ Elementy blacharskie do wszystkich typów samochodów

WARSZTAT

- ☛ Lakiernictwo w komorze bezpyłowej firmy LAGOS
- ☛ Naprawy blacharskie w systemie AUTOROBOT
- ☛ Pomiar punktow bazowych
- ☛ Konserwacja samochodów

NAPRAWY

- ☛ Blacharsko-lakiernicze oraz mechaniczne wszystkich typów samochodów
- ☛ Naprawy bezgotówkowe w porozumieniu z firmami PZU i Warta

COŚ DLA AKTYWNYCH

Już parę tygodni temu zapoznaliśmy nowy model terenowej hondy CR-V. Tak jak reklamuje producent, jest to wręcz wymarzony pojazd dla ludzi nie tyle młodych, co wszystkich tych, którzy lubią aktywny wypoczy-

nek, sporty górskie, wodne i wszelkie pozostałe, wymagające dojeżdżania po wterpach i dowiezienia sprzętu.

W zależności od tego czy dłużej jeździć się będzie autostradą, czy bezdrożami, wybierać można wersję ze skrzynią automatyczną lub tradycyjną. Ta pierwsza jest zaledwie o sekundę wolniejsza od przekładni manualnej, gdyż zapewnia przyspieszenie w granicach 11,7 s. (wobec prędkości maks. - 174 km/h).

Wnętrze gwarantuje komfort dobrej klasy kombi - i to zarówno pod względem wygody jak i estetyki wykończenia, i wysokiej jakości użytych materiałów. Co ważne, auto może bez problemu ciągnąć

też 1,5-tonową przyczepkę.

Wysokie zawieszenie i wysokość całkowita niewątpliwie utrudniają „szaleństwa” na wirażach, ale - choć auto głośno wówczas protestuje - nigdy nie traci należytej przyczepności i stabilności.

Oczywiście, pod warunkiem, że prowadzi je kierowca z wyobraźnią. A gdyby w trudniejszych warunkach przód zaczął buksować, moment obrotowy zostanie automatycznie, choć z pewnym opóźnieniem, przeniesiony przez sprzęgło wiskotyczne na oś tylną. Niestety, nie można liczyć na skuteczne hamowanie. 42,2 metra na zatrzymanie się od prędkości 100 km/h, to sporo.

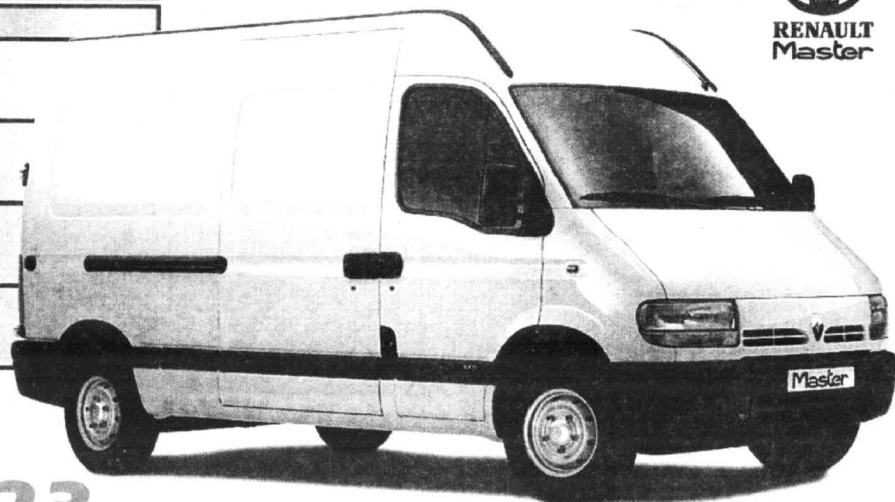
Zważywszy, że nawet standardowa wersja hondy CR-V jest bogato wyposażona (m.in. dwie poduszki powietrzne iABS), cenę niespełna 97 tys. zł - jak na tej klasy auto - uznać trzeba za raczej przystępną.

A oto bliższe dane techniczne: Silnik benzynowy, rzędowy, czterocylindrowy, umieszczony z przodu. DOHC. 4 zawory na cylinder. Wielopunktowy wtrysk paliwa. Katalizator. Poj. skokowa 1973 ccm. Średnica x skok 84,0 x 89,0 mm. Stopień sprężania 8,8. Moc maks. 94 kW (128 KM) przy 5500 obr./min. Maks. moment obr. 182 Nm przy 4200 obr./min. 5-biegowa skrzynia biegów. Napęd na cztery koła. Zawieszenie niezależne. Hamulce z przodu tarczowe, wentylowane, z tyłu bębnowe. ABS. Opony 205/70 R155. Poj. bagażnika 374 l. Poj. zb. paliwa 58 l. Masa własna 1440 kg. Dł./szer./wys.: 4520/1750/1675 mm.

NOWY RENAULT Master

RENAULT
Master

23

wersje nadwozia

Autoryzowani Partnerzy Renault zapraszają:

RENAULT
Assistance

24 h

ROZNY KOSZT
KREDYTU

11%⁸⁶

A. Ossowski

Elbląg
ul. Nowodworska 28 b
tel. 232 70 75, 232 62 37
fax 232 61 76

Renobil sp. z o.o.

Gdańsk Przymorze
ul. Dąbrowszczaków 18
tel. 557 05 02, 557 25 47

T. Zdunek

Gdańsk
ul. Miałki Szlak 35
tel. 301 90 12, 301 36 57

RENAULT
TO PEŁNIA ŻYCIA

Opel i Ford

Aż o ponad 4 proc. wzrosła w roku ubiegłym światowa produkcja samochodów. Najwięcej wyprodukowali i sprzedali: General Motors (oczywiście, na czele z Oplem, Saabem i Vauxhallem) oraz Ford. Oba te koncerny wyraźnie zdystansowały pozostałych rywali. Trzecia, z wynikiem ponad dwukrotnie gorszym od Forda była Toyota (4,5 mln sprzedanych aut). Dopiero na czwartym miejscu znalazł się pierwszy producent z Europy - grupa Volkswagena (z Audi, Seatem i Skodą).

Z siódmego na piąte miejsce awansował Fiat, który zwiększył produkcję o blisko 15 proc., do 2865 tysięcy sztuk, w czym znaczący udział ma światowy samochód włoskiego koncernu nazywany „178”, a bardziej znany jako palio i siena. Kolejne miejsca w rankingu światowych potentatów motoryzacyjnych za ubiegły rok zajmują: Chrysler, Nissan, Peugeot, Honda i Mitsubishi.

Łącznie, w roku ubiegłym wyprodukowano na świecie 54 miliony aut.

Pożegnanie z probe

cd. ze str. 25

Co do silnika, to oceniać trzeba mazdę i jej MX-6, który Ford wybrał do napędzania probe. Wraz ze skrzynią biegów poprawnie spisują się w swych rolach. Bez wyraźnych minusów, ale też bez nadzwyczajnych zalet. Mogły imponować w latach osiemdziesiątych.

Jedynym, czym probe

I bliższe dane techniczne:
Silnik rzędowy, czterocylindrowy, benzynowy, DOHC. Cztery zawory na cylinder. Katalizator. Pojemność skokowa 1991 ccm. Moc maks. 85 kW (115 KM) przy 550 obr./min. Maks. moment obrotowy 170 Nm przy 4500 obr./min. Pięciostopniowa skrzynia biegów. Napęd na koła przednie.

Zawieszenie niezależne, z przodu wahacze poprzeczne, z tyłu poprzeczne i wzdluzne. Hamulce tarczowe, z przodu wentylowane. ABS. Opony 205/55 R 15V. Pojemność bagażnika 360l, zbiornika paliwa 59 l. Długość/szerokość/wysokość 4585/1780/1310 mm.

Dozwołało to, aby w przeszłości mówić o probe jako o jeszcze jednym fordzie kultowym? Chyba jednak nie do czeka się na tę legendę, jaką stał się poprzednik w y w a l n y ford capri.

SAAB DO SZEŚCIANU

Niespodziewanie dobrze sprzedaje się w Polsce, nietanie przecież, najnowsze wcielenie szwedzkiej „dziewięćsetki” - saab 93. Niewątpliwie magnesem dla klientów jest tradycyjny, szlachetnie opływowy kształt samochodu, ale nie tylko. W najnowszym saabie zastosowano bowiem szereg udoskonaleń i poprawek kosmetycznych.

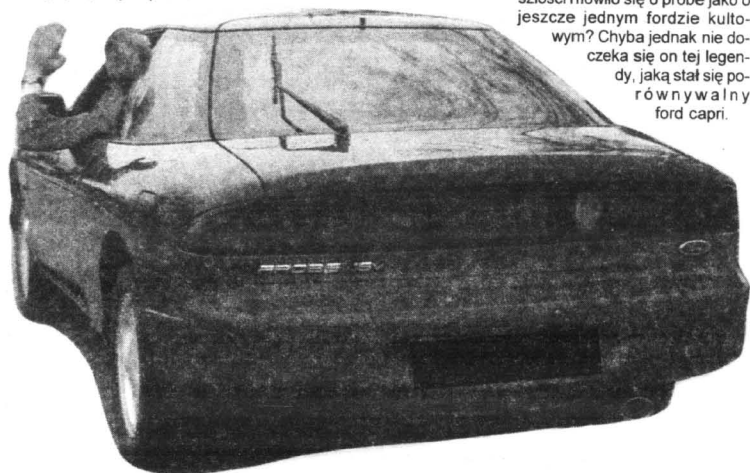
Saab 93 ma więc nowy grill w kształcie przypominającym skrzydło samolotu (odwołanie do tunelu aerodynamicznego, w którym doskonalone są formy

samolotów i saabów właśnie), a także przemodelowaną ruść - również bardziej podporządkowaną minimalizowaniu oporów powietrza i potrzebie dociskania podczas jazdy kół tylnych do podłoża.

Wewnątrz racjonalizowano rozmieszczenie sygnalizatorów, a ponadto udoskonalono system aktywnych zagłówków oraz dołożono (do dwóch przednich) dwie boczne poduszki powietrzne.

Oprócz silników benzynowych 2.0i, 2.0 turbo oraz 2.3i po raz pierwszy w historii firmy zastosowano silnik wysokoprężny 2.2 TiD. Jest to czterocylindrowa, turbodoładowana, 2,2-litrowa jednostka z bezpośrednim wtryskiem, osiągająca moc 115 KM przy 4300 obr./min.

Saab 93 z silnikiem diesla przyspiesza do 100 km/h w 10,9 sekundy i uzyskuje prędkość maksymalną w granicach 200 km/h, czyli podobnie jak najmocniejszy saab 93 2.0 turbo, który legitymuje się przyspieszeniem do „setki” w granicach 8,2 s.

nadal może mile zaskoczyć współczesnego klienta, to wyposażenie. W wersji podstawowej jest w zasadzie wszystko, co można od takiej maszyny oczekiwać, a mianowicie: elektryczne sterowanie szyb, centralny zamek, aluminiowe felgi, elektryczna regulacja nastawów foteli (nawet trzymanie boczne w oparciach jest ustawiane). Znakomicie siedzenia nie są jednak w stanie zrekomensować nieharmicznej twardości zawieszenia.

HURTOWNIA OPON
oferuje współpracę wulkanizacjom, sklepom
wysokie rabaty, terminy płatności, dowóz

Możliwość autoryzacji producentów

DEBICA MICHELIN PIRELLI DUNLOP Firestone KLEBER CEAT

Gdańsk-Oliwa, ul. Podhalaska 14 A, tel. (058) 552 07 69, tel./fax 552 06 29, tel. 552 06 11
Gdynia, ul. J. Wisniewskiego 32, tel. (058) 620 69 71, Słupsk, ul. Słowackiego 4, tel. (059) 42 36 23

Wiosenna dieta kierowcy

Osoby spędzające dużo czasu za kierownicą powinny dbać o prawidłowe odżywianie.

Dobra kondycja to czasem warunek wyjścia z opresji na drodze.

- Najlepsza jest dieta zawierająca witaminę A (marchewka, dynia, pomidory, banany, morele, sałata, szpinak, jarmuż, żółta jaj, mleko, wątróbka).

- Dobrze mieć pod ręką w samochodzie trochę suszonych moreli. Do pognywienia zamiast słodyczy - orzechy włoskie.

- W termosie zamiast herbaty albo kawy - sok z marchwi z dodatkiem soku z kapusty kiszzonej.

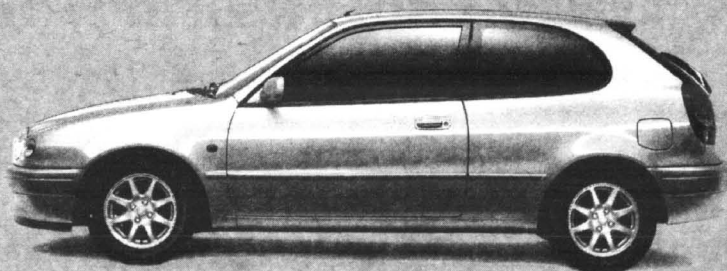
- Jeżeli przed nami długa droga, a osłabienie wiosenne dało się we znaki - pamiętajmy o kanapkach z dużą ilością rzeżuchy. Zawiera ona witaminy A, C, E, K, żelazo, wapń, jod, selen i magnez. Te pierwiastki są łatwo przyswajalne - stąd „rzeżuchowa bomba witaminowa” szybko usuwa ślady zmęczenia.

U.N.

PROMOCJA!

SUPERATRAKCYJNE CENY - OBNIŻKA NAWET O 6%

NOWA COROLLA już od 35 355 zł*

Bezpłatny
autoalarm

Jazda
próbna

Atrakcyjny
Pakiet UBEZPIECZEŃ

Autoryzowany Dealer Toyota
Eiblag, ul. Fromborska 4
tel. (055) 23 60 900

 TOYOTA

* wg kursu 1 DM = 1,9111 PLN z dnia 3.04.1998 r. Cena obejmuje wybrane modele Corolli. Cena może się różnić zależnie od modelu i wyposażenia.

KOMBINOWANA OMEGA

Wbrew pozorom - jak wykazują badania firmy Sumara - nie astra jest najbardziej wymarzoną przez Polaków modelem Opla.

Gdybyśmy mieli nieco zasobniejszych portfele, niewątpliwie byłaby nim omega. I to wcale nie ta najbardziej „temperamentna”, ale obszerna i oszczędna - omega kombi DTI 16 V. Rzecz jasna - z silnikiem diesla, któremu w tym modelu dołożono turbosprężarkę i bezpośredni wtrysk.

Ten jeżdzący domek letniskowy ma jednak swą wagę: aż 1720

kg. Darmo by szukać na świecie drugiego takiej klasy auta, którym - po uporaniu się z miejskimi korkami - jechałoby się równie spokojnie, pewnie i z pełnym poczuciem bezpieczeństwa. No, może poza okresami najniższych mrozów, kiedy to dają o sobie znać niedostatki systemu ogrzewania, typowe dla tego rodzaju silnika.

Jeśli zaś wziąć pod uwagę wysokość auta, to chyba też nie ma na świecie drugiego takiego kombi, które - poza rekordową pakownością przedziału osobowego i bagazowego - oferowałyby tak dobre wykończenie

„umeblowania” i wykończenia detali.

No, i ta dbałość o zdrowie i życie pasażerów! Cztery poduszki powietrzne, trzypunktowe pasy bezpieczeństwa, komplet zagłówków,

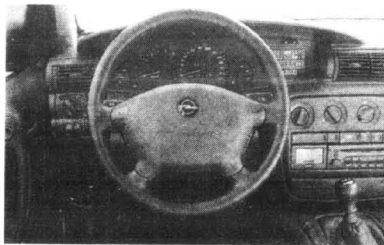
ABS, a ponadto zaledwie 38,8 - metrowa droga hamowania - mówią same za siebie.

Niestety, auto nie jest najmniej widziane w niektórych, co bardziej rygorystycznych krajach, a to z uwagi na fakt, że silnik DTI

16V nie spełnia wszystkich aktual-

nych norm czystości spalin. Kręciąc zatem nogą nosem proekologicznie nastawieni strażnicy na granicach ze Szwajcarią, Danią, o takich stanach USA jak Kalifornia - już nie wspominając.

Trzeba

kg więc nawet najbardziej wymyślne dodatki do 2-litrowego silnika na ropę nie są w stanie uczynić zeń rajdowca. Prawie 15 sekund potrzeba do osiągnięcia „setki”, a o przekroczeniu 180 km/h nie ma co nawet marzyć. Poza tym jednak chyba

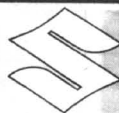

jednak - mimo wszystko - być szczególnie zagorzałym amatorem opłi, aby za ten pojazd wyłożyć ponad 120 tys. zł, bowiem w tej samej cenie można już przebierać co najmniej wśród kilku nastu na pewno nie gorszych marek i modelach odpowiedniej klasy.

A oto bliższe dane techniczne omegi kombi DTI 16V:

Silnik wysokoprężny, rzędowy, czterocylindrowy, umieszczony z przodu. OHC. 4 zawory na cylinder. Bezpośredni wtrysk paliwa. Turbosprężarka, intercooler. Poj. skokowa 1995 ccm. Średnica x skok 84,0 x 90,0 mm. Stopień sprężania 18,5. Moc maks. 74 kW (100 KM) przy 4300 obr./min. Maks. moment obr. 205 Nm przy 1600 obr./min. Pięciostop-

niowa skrzynia biegów. Napęd na koła tylne. Zawieszenie niezależne. Hamulce tarczowe. ABS. Opony 195/65 R15T. Poj. bagażnika 540/1800 l. Poj. zb. paliwa 75 l. Masa własna 1730 kg. Ładowność 555 kg. Masa przyczepy 1450 kg. Dł./szer./wys.: 4819/1786/1505 mm.

SUZUKI

Nowa Super Cena

na najbardziej ekonomiczny samochód świata

SWIFT 1,0 GL, 1,3 GLX - już od 27 300

SALON PROKAR
81-384 GDYNIA, ul. Traugutta 2
tel./fax (058) 621 67 14

- sprzedaż samochodów
- sprzedaż części
- naprawa nadwozi

ASO SUZUKI
GDYNIA, ul. Wielkopolska 244
tel./fax (058) 664 77 46
• przeglądny gwarancyjne
• naprawy bieżące

Wachlarz przy drodze

Niemieccy drogowcy nie ustają w dążeniu do tworzenia coraz skuteczniejszych zabezpieczeń przed tragicznymi skutkami wypadków na autostradach. Ostatnio pojawiają się na nich - niezależnie od tradycyjnych zapór pomiędzy jezdniami - całkiem nowego typu składające się z elementów nie równoległych, ale ustawionych pod kątem do kierunku jazdy i tworzące swego rodzaju wachlarz. Taki rodzaj band sprawia, że w znacznie większym stopniu przyjmują na siebie energię „pierwszego uderzenia” i powodują, że pojazd który przypadkowo wypadł z trasy może nawet przypaść to jedynie mniejszymi czy większymi uszkodzeniami, a nie roztrzaskaniem się o standardową zaporę.

FELICIA - NOWE OBLICZE

**Sprzedaż samochodów
Serwis
Usługi blacharsko-lakiernicze
Części i akcesoria
do wszystkich modeli SKODY**

**Atrakcyjny pakiet ubezpieczeń
RATY**

GROBLEWSKI JR

**81-861 SOPOT, al. Niepodległości 954
tel./fax (058) 550 36 19, 550 63 59**

Niezależne dwa w jednym

Wszystko wskazuje na to, że przynajmniej na jakiś - raczej dłuższy niż krótszy czas - samochodowy napęd elektryczny (z którym jeszcze niedawno wiązano tyle nadziei) zostanie odłożony jeśli nie do lamusa, to już na pewno do poczekalni. Przyczynił się do tego niewątpliwie całkiem nowy rodzaj napędu - napęd hybrydowy, czyli połączenie silnika elektrycznego ze spalinowym, w którym - w zależności od warunków i potrzeb - pracuje tylko jeden z nich, bądź dwa jednocześnie.

Cały dowcip polega tu na tym, że oba te źródła napędu mogą

pracować całkiem niezależnie. Zazwyczaj ustawia się je tak, że z przodu zamontowany jest niewielki silnik spalinowy napędzający koła przednie, a z tyłu jeden lub dwa silniki elektryczne, zapewniające napęd na tylnej osi. Takie rozwiązanie powoduje, że w pojeździe z napędem hybrydowym można wykorzystać wiele elementów z seryjnej produkcji, nie trzeba opracowywać całego auta od podstaw.

Napęd elektryczny wykorzystuje się, oczywiście wówczas, gdy zależy nam na niskiej emisji szkodliwych substancji, a więc w jeździe miejskiej.

cd. na str. 30

NAJELEGANTSZE KOMBI PASAŻERSKIE

Zgodnie z życzeniem naszych Czytelników, podajemy więcej szczegółów, dotyczących różnych wersji jednego z

najpopularniejszych w Polsce samochodów klasy wyższej - audi A6 avant, czyli pod postacią kombi. Oto te dane, kolejno dla aut z silnikami 1.8; 1.8 T; 2.4; 2.8; 2.7 T; 1.9 TDI oraz 2.5 Tl:

Silnik, liczba cylin-

Maks. mom. obr. Nm/obr. - 168/3500; 210/1750-4600; 230/3200; 280/3200; 310/1700-4600; 235/1900 oraz 310/1500-3200.

Prędkość maks., km/h - 200; 215; 220; 234; 243; 243; 192 oraz 216.

Przysp. 0-100 km/h, s - 11,7; 9,8; 9,4; 8,4; 7,3; 12,8 oraz 9,9.

Śred. zużycie paliwa - 8,6; 8,3; 9,9; 9,9; 11,7; 5,8 oraz 7,0.

Masa własna - 1395; 1445; 1480; 1510; 1690; 1470 oraz 1575.

Ładowność - 580.

Analiza tych danych mówi już prawie wszystko. To mianowicie, że „kominowane” audi A6 avant jest autem dosłownie na każdą okazję i każdy sposób jeżdżenia. To jednak nie wszystkie atuty. Avant jest bowiem ponadto niewątpliwie jednym z najelegantszych kombi, jakie udało się dotąd wyprodukować na kontynencie europejskim. Co ważniejsze ta elegancja - a to bardzo istotne w tej wersji nadwozia - idzie w parze z praktycznością.

cd. na str. 30

VW pod Legnicą

Volkswagen rozważa zlokalizowanie w Legnickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej jednej ze swoich fabryk. Przedstawiciele koncernu podpisali już wiele dokumentów, świadczących o dużym zainteresowaniu Volkswagena polkowiacką częścią strefy. Są to między innymi listy intencyjne i przedwstępne umowy.

Szczegóły inwestycji nie są na razie znane, chociaż wiadomo już, że koncern zamierza inwestować więcej niż wstępnie zamierzał. Wcześniej mówiło się o 22 hektarach, na których stanęłyby dwie fabryki - produkcja miałaby objąć silniki i siedzenia samochodowe. W sumie pracę mogłoby w nich znaleźć około półtora tysiąca osób.

LEW® 80-387 Gdańsk-Oliwa
ul. Arkońska 3
S.C. tel./fax (058) 552-19-18
tel. (058) 552-04-76 wew.221

Autoryzowany Dealer

Samochody dla przedsiębiorczych

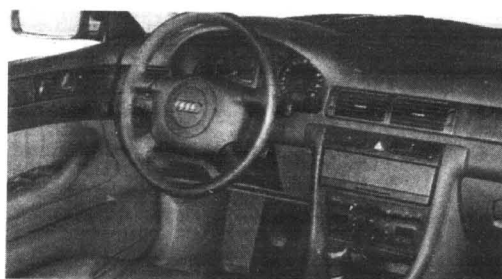
LUBLIN II LDV CONVOY
AVIA POLONEZ
izotermny kontenery truck plus
CITROËN C 15 D

PRZYCZEPKI - NIEWIADOW

drow - benz., 4; benz., 4 turbo; benz., V6; benz., V6; benz., V6 biturbo; diesel, 4 TDI oraz diesel, V6 TDI.

Pojemność skokowa, ccm - 1781; 1781; 2393; 2771; 2671; 1896 oraz 2496.

Moc maks. KM/obr. - 125/5800; 150/5700; 165/6000; 193/6000; 230/5800; 110/4150 oraz 150/4000.

Fiat na fali

Włosi prorokują sobie rekordowo dobry rok Fiata. Ma być jeszcze lepszy niż rok ubiegły, kiedy to ten motoryzacyjny koncern osiągnął blisko 52 mld USD obrotów i zysk brutto w wysokości 2,4 mld USD. W bieżącym roku główne inwestycje Włochów będą lokowane w Brazylii, Argentynie, Chinach, Indiach, Rosji i Turcji, gdzie wzrost sprzedaży samochodów jest znacznie wyższy niż w Europie Zachodniej. Podobno również dobre wyniki finansowe osiągnęły także fiатовskie oddziały wytwarzające maszyny rolnicze, środki transportu oraz firma ubezpieczeniowa.

20 odcieni Daewoo

W drugiej połowie br. uruchomiona zostanie nowa lakiernia Zakładów FSO - Daewoo na Żeraniu. Dzięki tej inwestycji można będzie zwiększyć asortyment kolorystyczny aut do 20 (dziś 15). Jej wydajność to 20 karoserii na godzinę. Wszystkie stosowane farby będą wodorozcieńczalne, a zatem bezpieczniejsze ekologicznie, ale wymagające więcej starań ze strony użytkowników.

DLA CIEBIE I TWOJEJ FIRMY

Mondeo 1.8 - 3000 zł taniej!

KA -1500 zł taniej! Fiesta - 1600 zł taniej!
Transit?... Szczegóły w salonie.

W ciągłej sprzedaży: KA, Fiesta, Escort, Mondeo, Transit
oraz w przedsprzedaży: Puma, Galaxy, Explorer.

Fota

Główny Autoryzowany Dealer
Gdynia, ul. Stryjska 24, tel. 622 77 55

Salon sprzedaży samochodów nowych „Ford”
Sprzedaż samochodów używanych różnych marek
Hurtownia i sklep oryginalnych części zamiennych
Autoryzowana Stacja Obsługi Samochodów

WYŚCIGOWE KOMBI Najelegantsze kombi pasażerskie

Jak się okazuje ani Niemcy, ani Szwedzi nie mają już „wyłączności” na produkcję superszybkich kombi. Jedne z najszybszych aut tej wersji nadwoziowej produkuje bowiem obecnie Subaru. Zarówno jej impreza jak legacy sta-

tion wagon 4WD mogą być wyposażone w 2-litrowe silniki boxer o 4 cylindrach i 2 turbosprężarkach. Rozwijają one moc 280 KM, pozwalając przyspieszać w około 7 sekund do „setki” i osiągnąć prędkość 250 km/h.

Niezależne dwa w jednym

cd. ze str. 29

Natomiast poza miastem, na dłuższych trasach można wykorzystać silnik spalinowy. Napęd hybrydowy polega jednak głównie na tym, że można także wykorzystywać silnik spalinowy i elektryczny jednocześnie.

Na przykład, gdy pojazd jest bardziej obciążony, gdy jedzie pod górę, albo chcemy przyspieszyć.

Rzecz jasna, wszystkie te przełączenia następują automatycznie, by kierowca nie musiał odrywać się od swojego głównego zadania - prowadzenia auta. I dzieje się tak na każdym etapie jazdy, począwszy od ruszania z miejsca, do czego wykorzystywana jest elektryczność, nadająca się do wykorzystywania od razu maksymalnego momentu obrotowego, podczas gdy w silniku spalinowym narasta on wraz ze wzrostem obrotów. Oczywiście, chodzi tu także o to, że podczas startu motor spalinowy wydziela najwięcej spalin, których jego elektryczny „bliźniak” w ogóle nie zna.

Bardzo pomysłowo rozwiązano przy napędzie hybrydowym problem ładowania akumulatorów. Otóż gdy auto pracuje na benzynie, jednocześnie następuje ładowanie baterii. Ponadto można je doładować po skończonej jeździe. Zaletą takiego rozwiązania jest to, że nie grozi tu - tak jak w autach z „czystym” napędem elektrycznym - wyładowanie baterii i nagłe zatrzymanie się w drodze.

Natomiast jedną z istotniejszych wad jest wysoki koszt takiego pojazdu. Dodatkowy silnik, skomplikowane sterowanie oboma napędami, zespół baterii - to wszystko powoduje, że pojazd hybrydowy jest jeszcze droższy niż podobne auto z silnikiem spalinowym.

Ale zalety przeważają i wypada sądzić, że pojazdy hybrydowe mają przyszłość. Popularność

cd. ze str. 29

W aucie zmieścić można 455 l bagażu do dolnej krawędzi okna, a 1590 l - po złożeniu tylnych siedzeń i spiętrzeniu ładunku pod sam dach. Może nie są to rekordy świata, ale i tak więcej niż potrafią pod tym względem konkurenci - choćby BMW touring.

Jest to wprawdzie sporo mniej niż w mercedesie kombi klasy E, a przecież nie dzieje się tak przypadkowo. Projektanci A6 kombi postawili bowiem sobie za cel stworzenie limuzyny z możliwością przewożenia nieco większych gabarytowo bagaży. Może nie największą ilość przestrzeni zrekomensowano doskonałym wyposażeniem części bagażowej w uchwyty i inne detale umożliwiające łatwe i bezpieczne przewożenie wszelkiego rodzaju tobołów, bez względu na rozwijaną prędkość i odległość ich przewożenia.

Avant stać się zresztą może nawet au-

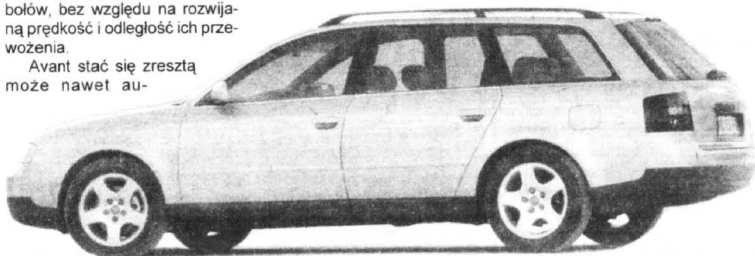
tem... siedmioosobowym, gdyż na wyposażeniu ma specjalne siedzenia do przewożenia dzieci tyłem do kierunku jazdy, oczywiście wyposażone we własne pasy bezpieczeństwa i zagłówki.

Podobnie jak limuzyna A6, także kombi oferowane jest w kilku wersjach wyposażenia (podstawowa - advance, usportowiona - ambition oraz prestiżowa - ambiente) oraz z siedmioma różnymi silnikami do wyboru (ich parametry podaliśmy na wstępie). Na uwagę zasługuje bogate wyposażenie standardowe każdej wersji.

Mozemy mieć pewność, że znajdują się w nich m.in. centralny zamek z pilotem, elektrycznie sterowane szyby przednie i tylne, trzypunktowe pasy bezpieczeństwa z pirotechnicznymi na-

pinaczami dla pięciu siedzeń, cztery poduszki powietrzne (dwie boczne), ABS, elektroniczna blokada mechanizmu różnicowego EDS, automatyczna klimatyzacja, reflektory przeciwmgłowe i obręcz kół z lekkiego stopu. Dodatkowo avant wyposażony jest w asymetrycznie dzieloną tylną kanapę, łatwe w obsłudze przykrycie przestrzeni bagażowej i reling dachowy.

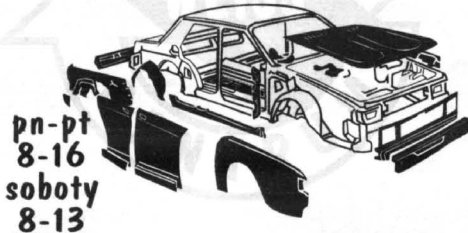
Jeżeli ktoś jeszcze pamięta pierwsze audi avant z roku 1977, to potwierdzi, że był to prosty... hatchback - efektywny, ale mający niewiele wspólnego z klasycznym kombi. Podobnie prezentował się model z roku 1983, a nawet 1991. Ostatnie lata, to zatem milowy krok w rozwoju aut tej marki, nie mający zbyt wielu odpowiedników wśród konkurentów.

**UŻYWANE CZĘŚCI
DO SAMOCHODÓW
ZACHODNICH**

82-200 Malbork, al. Wojska Polskiego 90A (teren AGRONY)

tel. (055) 272-33-01 w. 24, (0-602) 669-336

pn-pt
8-16
soboty
8-13

**FIAT
DIAMYKON**

SAMOCODY NOWE I UŻYWANE
SERWIS, CZĘŚCI, AKCESORIA
CZYNNY KOMIS I POŚREDNICTWO
SAMOCODOWE

FIAT 126, CINQUECENTO
UNO, PUNTO, BRAVO
BRAVA, MAREA, SIENA
PALIO, SEICENTO

Zapraszamy codziennie 8.00-17.00, sobota, niedziela 9.00-15.00

Gdynia, ul. Poznańska 1-3 tel./fax 661-12-50
Wjazd od Śląskiej-Witomińskiej

FIAT

**REWELACYJNE WARUNKI
SPRZEDAŻY SPECJALNEJ**

**Fiat Cinquecento 700,
Sienna 1,4 i maluch
w superatrakcyjnej cenie**

Fiat Cinquecento 900,
Sienna i Palio
w bieżącej sprzedaży

MICHNIEWICZ

GDANSK, UL. BAZYNKIEGO 1
(kolo Hali Olivia) tel. 552-21-31
pon-pt. 9.00-18.00, sob. - niedz. 11.00-15.00

AUTORYZOWANY SERWIS
GDANSK, UL. PIEKARNICZA 6, TEL. 302-03-52
pon-pt. 7.00-21.00, sob. 8.00-14.00

Mercedes-Benz

„Sobiesław Zasada Centrum” S.A.

Grupa
Zasada

Oddział Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 1
tel./fax 3074-694/5, tel./fax 3074-636

Sprzedaż samochodów, części zamiennych i akcesoriów

VITO do natychmiastowego odbioru.

CENY ZESZŁOROCZNE

Firmowy leasing Mercedes-Benz, bez kaucji,
100% w kosztach firmy, pierwsza wpłata do uzgodnienia.

Chrysler Voyager. W bezkonkurencyjnym leasingu*.

CHRYSLER VOYAGER LE.

- Silniki: 2.5TD, 2.4, 3.3, 3.8
- ABS
- Dwie poduszki powietrzne
- Wspomaganie kierownicy
- Klimatyzacja
- Aluminiowe felgi
- Reling dachowy
- Wersja ciężarowa z homologacją (4 osobowa)
- Elektryczne szyby
- Elektryczne lusterka
- Centralny zamek
- Radio RDS z 4 głośnikami

SAMOCHÓD, KTÓRY JEST AMERYKĄ.

Chrysler

*) Dotyczy leasingu ASC.

BMG Autoryzowany Dealer i Serwis ul. Łużycka 9, 81-537 Gdynia
tel. (0-58) 622-40-82, tel./fax (058) 622-62-33

BYLE NIE ZATRZEĆ

Tlok, cylinder i - no właśnie, nie byłoby pracy silnika bez pierścieni tłokowych, tak jak nie ma dobrej pracy silnika bez starannego oddzielenia przestrzeni nad tłokiem od skrzyni korbowej. Ten element „załatwiają” właśnie owe pierścienie, ale nie tylko. One także uszczelniają styk ścianki tłoka i wewnętrznej powierzchni cylindra, aby olej ze skrzyni korbowej nie przedostawał się do komory spalania. Kolejna funkcja to rozprowadzanie oleju na ściankach cylindra, aby zapewnione było przez cały czas smarowanie współpracujących elementów.

Ilość pierścieni może być różna, w zależności od konstrukcji silnika, ale muszą to być co najmniej jeden pierścień uszczelniający i jeden zgarniający.

Wszystkie pracują cały czas w skrajnie niekorzystnych warunkach, przy olbrzymich różnicach temperatur (denka oraz ścianek cylindra) i ciśnieniu. Mimo tego nie mogą stracić swoich własności, sprężystości, elastyczności i odporności na ścieranie.

Choć używane do tego celu specjalne żeliwa są dziś niemalże niezniszczalne, to jednak może czasem dojść do uszkodzenia pierścienia. Wówczas to poważnie następuje utrata mocy silnika, występują także przedmuchy. Jeśli odkręcimy korek wlewu oleju, wówczas z otworu będzie się wydobywał dym ze spalonego oleju. Uszkodzeniu pierścieni towarzyszą także specyficzne metaliczne odgłosy.

Rodzajów uszkodzeń może być kilka. Na przykład pierścień może być w rowku zakleszczony

lub pęknięty. Może być zużyty na skutek długiej eksploatacji silnika, zużycie może wystąpić też na skutek korozji.

Najlepiej więc - radzi dr Włodzimierz Sel z PZM - nie dopuszczając w ogóle do sytuacji, które grożą uszkodzeniem pierścienia. W tym celu, na przykład, nowy silnik należy początkowo eksploatować delikatnie, nie dodając gwałtownie gazu, zwłaszcza zaraz po uruchomieniu pojazdu, nie próbując też gwałtownych obciążeń, np. jazdy z maksymalną prędkością. Wprawdzie silniki nie wymagają teraz takiego drobiazgowego docierania jak dawniej, ale przez pierwsze tysiąc, dwa tysiące kilometrów trzeba jeździć delikatnie. Doświadczeni kierowcy mówią, że wtedy pierścienie układają się. Ważne jest też stosowanie właściwego oleju, zalecanego przez producenta silnika, dobrej jakości paliwa. Wówczas będziemy mogli mieć niemal pewność, że pierścienie posłużą nam co najmniej do pierwszego remontu silnika, tj. do przebiegu ok. 200 tys. km.

No, chyba że wcześniej dopuścimy do zatarcia silnika. Nie jest to objaw nagły. Najczęściej pierwszą przyczyną jest uszkodzenie pierścienia. Występują wówczas przedmuchy, stuki, spada moc silnika. Uszkodzony pierścień powoduje gorsze smarowanie, wzrasta wtedy temperatura i może dojść w efekcie do zakleszczenia tłoka w cylindrze. Jeśli wał korbowy będzie się nadal obracał, nastąpi urwanie korbowodu.

cd. na str. 32

... i ponownie

HYUNDAI

w promocji

Accent od 29 900 zł

Lantra od 45 305 zł

H-100 - dostawczy od 35 000 zł + VAT

Pakiet, ubezpieczeń, 3 lata gwarancji / 100 000 km

Gdańsk ul. Abrahama 1 tel. 55 23 833

autoryzowany dealer **MARGO** Gdańsk ul. Nad Jarem 28 tel. 303 34 44

Byle nie zatrzeć

cd. ze str. 31

Pęknięty pierścień - jego fragmenty mogą zniszczyć całą gładź cylindra. Objawy towarzyszące pęknięciu pierścienia to gwałtowny spadek mocy silnika i duże przedmuchi. Spaliny będą bardzo zadymione, temperatura silnika wzrośnie, wskazówka na zegarze może dojść do czerwonego pola. Jeśli zatem kierowca zauważy w silniku swojego auta takie objawy, powinien natych-

miast pojechać do warsztatu serwisowego.

Warto to zrobić także wtedy, gdy kupujemy auto używane i nie mamy pewności co do jego przebiegu. Zmierzenie ciśnienia w cylindrach pozwoli określić stopień zużycia silnika, a więc pośrednio - przebieg auta, i na tej podstawie przewidywać, kiedy warto pomyśleć o ewentualnej wymianie pierścieni tłoków.

Velocity

Velocity, to nowy luksusowy produkt firmy Blaupunkt, który ma być przebojem rynku samochodowego sprzętu audio sezonu 1998/99. W sprzedaży pojawiają się także produkowane w Polsce głośniki oraz odzwiercizlające linii 148.

SREBRNY ANIOŁ TRAFIŁ DO MONACHIUM

A jednak nie powiodły się zabiegi Volkswagena, który w ostatniej chwili zaoferował podobno najwyższą kwotę na zakup Rolls-

Royce'a. Na placu boju pozostało BMW, które we właściwym terminie zaoferowało 572 mln USD. Brytyjski Vickers (dotychczasowy właściciel) - jak na Brytyjczyka

przystąpiło - potrafił docenić formę i nie polasił się na wyższy zarobek kosztem nadszarpięcia reputacji. Choć właściwie nie ma tu chyba innego powodu do satysfakcji, gdyż RR był już ostatnią firmą samochodową własnością brytyjskiej.

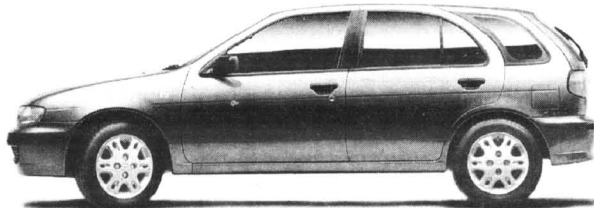
(BMW jest też właścicielem Rovera). BMW już dostarcza Rolls-Royce'owi silniki, w tym do najnowszego modelu silver seraph. Firma z Monachium deklaruje, że w zakłady wykupionej marki zainwestuje pół miliona dolarów.

W blisko stuletniej historii Rolls-Royce'a silver seraph (srebrny anioł) jest dopiero dziewiątym całkowicie nowym modelem tej marki. Już to świadczy zarówno o zamiłowaniu do tradycji, jak o niewątpliwie wysokiej klasie aut. I to najnowsze zresztą także nie pozostawia najmniejszej wątpliwości, gdzie sięgają jego korzenie, mimo zastosowania pewnych modnych zaokrągleń karoserii.

cd. na str. 33

KONTYNGENT 1998

PRIMERA - 1.6i 2.0i NOWY MODEL 1998
MICRA - 1.0i 1.3i Promocja cenowa
MICRA - HOLLYWOOD

W bieżącej sprzedaży:

Almera '98 już od 38 000 PLN

Primera '98 już od 48 000 PLN

Salon - Gdynia oferuje sprzedaż części i akcesoriów do modeli samochodów europejskich i amerykańskich

PRIMERA - 1.6i 2.0 TD - MODEL 1998

ALMERA - 1.4i - Technologia XXI w.

MAXIMA QX - V6 - 2.0i 3.0i - Komfort + Elegancja

MICRA - 1.0i, 1.3i 100 % Niezawodność

TERRANO II - 2.4i 2.7 TD - Model 1998

VANETTA WINDOW - 1.6i, 2.3D - Osobowo-Dostawczy

**EDMUND
LEWAŃCZYK**
AUTORYZOWANY
DEALER

ZAPRASZAMY DO NASZEGO SALONU NISSANA

81-393 GDYNIA, ul. ABRAHAMA 62 (SKRZYŻ. WŁADYSŁAWA IV i ŻWIRKI i WIGURY)
tel./fax (058) 621-90-33, CZĘŚCI + AKCESORIA - tel. (058) 661-62-02
SERWIS + CZĘŚCI CHWASZCZYNO, ul. MICKIEWICZA 35,
tel./fax (058) 552-84-07, tel. (058) 552-83-88

SZYBY

do samochodów
**OSOBOWYCH
DOSTAWCZYCH
CIĘŻAROWYCH
AUTOBUSÓW**

**sprzedaż
montaż**

Gdańsk - Oliwa
ul. Grunwaldzka 487
tel. 552-22-31, 552-28-14
fax 552-28-41

GDYNIA, ul. Jana z Kolna 34 tel. (058) 6208-638 wew. 3
BYDGOSZCZ, ul. Mielchowska 7 tel. (052) 61-37-69
CHOJNICE, ul. Tuchołska 37 tel. (0531) 72-796
BRANIEWO, ul. Królewiecka 61 tel. (0-55 43) 20-67
GRUDZIĄDZ, ul. Miłobędzka 6 tel. (051) 463-84-87
KOŚCIERZYNA, ul. Klasztorna 19 tel. (058) 686-33-82
LEBORK, ul. Sikorszysa 20 tel. (059) 62-56-64
SŁUPSK, ul. Gdańska 8 tel. (059) 42-59-29
TICZEW, ul. Głowackiego 2A tel. (059) 31-06-05
STAROGARD, ul. J.P. II 18 tel. (059) 162-55-37
KWIDZYN, ul. Kościuszki 49 A tel. (055) 279-33-13

SZALEŃSTWO !!! CENY SPADAJĄ !!!

K_A o 2080* taniej !!!

lub do wyboru

- dodatkowe wyposażenie:
- spoiler, boczny profil nadwozia, nakładka na stopek
- felgi aluminiowe

Czyli teraz K_A w cenie od 29 900* zł !!!

Fiesta

• tańsza nawet o 1160* zł !!!

* wspomaganie kierownicy po super promocyjnej cenie - tylko za 299 zł

ESCORT BOLERO

ESCORT GHIA

• tańsze o 1200* zł !!!

- Ubezpieczenie od 3,4%
- Przyjmujemy samochód w rozliczeniu

* Dotyczy ograniczonej liczby samochodów

Euro-Car

81-020 GDYNIA ul. Owslana 13
tel. (058) 623 68 08, fax (058) 623 69 98

SREBRNY ANIOŁ TRAFIŁ DO MONACHIUM

cd. ze str. 32
Oczywiście, niezmiennie od dziesięcioleci siła RR - jak i teraz serapha - leży w zawsze najnowocześniejszej technologii auta oraz najwyższym standardzie wykończenia, a zarazem niepowtarzalności każdego egzemplarza, co zapewniało (i zapewnia) ręczny wykończenie wielu detali.

Na technologiach nigdy nie oszczędzano. Tylko w czterech ostatnich latach, na opracowanie lub zakup licencji i wdrożenia przeznaczono 60 mln USD. Nie ma też w świecie drugiego auta, któremu poświęcano by równie dużo czasu na ostateczny montaż każdego egzemplarza. Trwa on aż 20 godzin, nie licząc wcześniejszych długich przygotowań i około 150 godzin pracy ręcznej. Taki pojazd powinien „żyć” i cieszyć się dobrą kondycją tak długo, jak rasowy dżentelmen.

RR to jednak nie tylko wizualne uosobienie luksusu i prestiżu. To także najwyższej klasy maszyna. Weźmy taki silnik. W

przypadku silver serapha, po raz pierwszy w historii rollsofów po-

chodzi on z innej firmy. Silnik ten, to dwunastocylindrowa, całkowicie aluminiowa jednostka, pochodząca z modeli BMW serii 7 i 8. Ma ona pojemność 5,4 litra, rozwija moc 322 KM przy 5000 obr/min, lecz istotniejszy jest kolosalny moment obrotowy, wynoszący 490 Nm przy 3900 obr/min. Również skrzynia biegów pochodzi z importu, gdyż użyto „automatu” ZF o pięciu przełożeniach, z samodosuwającym się programem ich zmiany. Oczywiście, pozostawiono tradycyjny układ napędowy, czyli umieszczony z przodu silnik, który napędza tylne koła. Zawieszenie stanowi nowość w RR - do każdego koła dochodzą dwa poprzeczne wahacze, jak w autach sportowych. Współpracuje z nimi elektronicznie sterowany system samopoziomujący i amortyzujący.

Ważący 2300 kg samochód, wyposażony we wszystkie znane układy elektroniczne i serwo-mechaniczne, przyspiesza od 0 do 100 km/h w 7 sekund.

Co zaskakuje, to wcale nie nadmiar miejsca w środku. Tak, że wysoki kierowca czuje się już nieco ograniczony przez linię przedniego słupka i krawędzi drzwi. Komfortowa tapicerka zajmuje sporo miejsca, tak więc na tylnych siedzeniach nie ma go znacznie więcej niż w typowym rodzinnym sedanie wyższej klasy. Pojemność bagażnika też nie jest imponująca, ale przecież nie o to w tym wszystkim chodzi:

wszak rasowych koni także nie używa się do dźwigniania towarów.

BLIŻSZE DANE TECHNICZNE:

Silnik / liczba zaworów na cylinder - V12/2
Pojemność skokowa (cm³) - 5379
Moc max (kW/KM) przy obr/min - 240/322-5000
Moment max (Nm) przy obr/min - 490-3900
Długość/szerokość/wysokość (cm) - 539/193/152
Rozstaw osi (cm) - 311,5
Ogumienie - 235/65-16
Masa własna (kg) - 2300
Pojemność bagażnika (dm³) - 375
Przyspieszenie 0-100 km/h (s) - 7
Prędkość maksymalna (km/h) - 225 (limitowana)
Zużycie paliwa EU (dm³/100 km) - 12,8/25,4

Jak zapewnił nas dobrze poinformowany diler BMW spod Gdyni, nie ma przeszkód, aby najnowsze rollsy trafiły także do Polski. Gdyby znalazł się klient, musiałby (wraz z opłatami celnymi) przeznaczyć na zakup silver serapha niespełna milion nowych polskich złotych (ok. 10 mld starych).

SG

ASTRA

OC, AC, KR, NW...
I NIC NIE PŁACĘ!

Pakiet ubezpieczeń w prezencie.

OPEL

ZAPRASZAMY

KONOCAR OPEL DEALER

Gdańsk Wrzeszcz, ul. Grunwaldzka 303, tel. (0-58) 552-34-06
Gdańsk Brzeźno, ul. Łoży 80A, tel. (0-58) 342-76-40

GODZINY OTWARCIA

SALONU	pon.-pt.	10.00 - 19.00
	sobota	10.00 - 16.00
SERWISU	pon.-pt.	8.00 - 19.00
	sobota	10.00 - 16.00

KÄRCHER

OFERUJEMY UNIERSALNE URZĄDZENIA FIRMY KÄRCHER
DLA PRZEMYSŁOWYCH I DOMOWYCH ZASTOSOWAŃ

- zimno- i gorącowodne agregaty ciśnieniowe.
- maszyny szorująco-oddsysające.
- odkurzacze przemysłowe.
- urządzenia zamiatające.
- wielofunkcyjne odkurzacze piorące.
- myjnie samochodowe-montaż, serwis

F.H.U. (BH) Barbara Hucińska, Autoryzowany dealer firmy KÄRCHER, 80-309 Gdańsk Oliwa, ul. Grunwaldzka 481 (BIMET), tel. 552 50 11 wew. 288, 289, fax 552 12 89, godz. otwarcia 8.00-16.00, sobota 8.00-15.00

CZY CHCESZ MIEĆ MERCEDESA?

VARIO 612 DKA
JUŻ OD
6 000 ZŁ

Mercedes-Benz

STANISŁAW GERTRUDA MAKOWIEC
AUTORYZOWANA STACJA OBSŁUGI

SPRINTER 312 DKA
JUŻ OD
5 000 ZŁ

DOGODNE WARUNKI ZAKUPU

SAMOCODÓW MERCEDES

LEASING BEZ ZASTAWU BANKOWEGO

RATA WSTĘPNA 0%
MINIMUM FORMALNOŚCI

VITO 110 DKA
JUŻ OD
4 000 ZŁ

MERCEDES-BENZ LEASING POLSKA Sp. z o.o.

80-518 Gdańsk, ul. Gdańska 21d, tel. (058) 343 53 50, 343 41 21, 343 41 40

*1DM=1,95 zł, leasing 48 m-cy, opłata administracyjna + rata leasingu + ubezpiec. OC, AC, ZK

Już jest druga xantia

Także na polskim rynku pojawiły się pierwsze egzemplarze xantii II. Ten model Citroena jest dłuższy od poprzedniczki o 5 cm z przodu i 3 cm z tyłu. Rozstaw przednich kół wzrósł o 2 cm. Dostępny będzie z trzema silnikami benzynowymi: 1.8 o mocy 90 KM, 1.816V - 112 KM i 2.0 16V - 135 KM oraz dwoma wysokoprężnymi: 1.9 - 90 KM i 2.1 - 110 KM. W ofercie jest 9 modeli, w tym 4 kombi. Samochody serijnie wyposażone są w klimatyzację. W zależności od wersji xantia II kosztuje od ok. 54 do 80 tys. zł.

Czasowo i tymczasowo

Nowe prawo drogowe wprowadziło przepis umożliwiający czasową rejestrację pojazdu, która ma na celu maksymalnie utrudnić legalizowanie samochodów niewiadomego pochodzenia. Czasowej rejestracji dokonuje wydział komunikacji właściwy dla miejsca zamieszkania, wydając pozwolenie czasowe („miękkie dowód”) i tymczasowe tablice rejestracyjne (na czarnym tle żółte litery i cyfry).

Każdy, kto dokona zakupu auta używanego, będzie miał styczność z pozwoleniem czasowym, chyba że kupił samochód od osoby, która rejestrowała owo auto w tym samym wydziale komunikacji. Dokument ten wydaje się na okres 30 dni w celu sprawdzenia pochodzenia samochodu lub uzupełnienia wymaganych

dokumentów. Na wniosek właściciela termin może być przedłużony na okres kolejnych 14 dni.

Czasowej rejestracji auta można dokonać na wniosek właściciela w celu: uniemożliwienia wywozu auta za granicę lub przejazdu z miejsca zakupu lub odbioru pojazdu na terenie Polski.

Jeżeli samochód nie posiada aktualnego badania technicznego lub jest niesprawny technicznie, by go naprawić lub dokonać przeglądu, należy zwrócić się do wydziału komunikacji z prośbą o wydanie pozwolenia czasowego.

Zdarzyć się też może, że „twardy” dowód rejestracyjny zatrzyma policjant, a w tym czasie straciło też ważność pokwitowanie. Wtedy właściciel auta, chcąc się nim przenieść, musi je zarejestrować tymczasowo na czas ściśle określony.

Seat zachęca

Do 1,5 tys. DEM zniżki oferuje Seat tym klientom, którzy zdecydowali się na zakup tej marki auta z ubiegłorocznej produkcji. Każde teledoposażone jest w klimatyzację. Nabywcy zbiorowi mogą liczyć na upusty do 8 proc. wartości samochodu.

MECHANIKA MASZYN I URZĄDZEŃ ROLNICZYCH

NAPRAWA CIĄGNIKÓW
T150K; MTZ; DT;
URSUS; ZETOR

spalinowe wózki widłowe

MALBORK, al. Wojska Polskiego 91 A,
tel. (055) 272 33 47 wew. 43

2996

Jak jeżdżą Szwedzi na rodzinnej wycieczce? Po pierwsze - nie marudząc. Po 8,2 sekundach od wystartowania mają na liczniku setkę. Po drugie - szybko. Choćby 235 km/h. Po trzecie - wygodnie. Do bagażnika potrafią załadować od 413 do 1421 litrów w przeliczeniu na walizy i worki. I po czwarte - bezpiecznie. Tak by jadąc setką móc się zatrzymać na odcinku niewiele dłuższym niż 37 m.

SZWEDZI NA WYCIECZCE

Aby tak jeździć „wystarczy” zaopatrzyć się w najnowsze kombi firmy Volvo - V 40 T4. Z zakupem nie powinno być problemu, wystarczy mieć wolnych 115 tys. zł. Mimo tego, ta dzika bestia wcale nie jest preferowana do

wyścigów. Dowodem na to jest komfortowe, miękkie zawieszenie oraz bardzo wygodne fotele (nawet z głębokimi podłokietnikami), które sugerują raczej długie i spokojne podwozie niż sportowe tury. Zławsza ze i dostat-

nie i eleganckie wyposażenie całego auta bardziej przywodzi na myśl mieszczkański salonik niż wnętrze wyścigówki.

A oto bliższe dane techniczne:

Silnik benzynowy, rzędowy, czterocylindrowy, umieszczony poprzecznie z przodu. Dwa górne wałki rozrządu (DOHC). Cztery zawory na cylinder. Turbosprężarka. Chłodnica powietrza dławującego (intercooler). Średnica x skok 81,0 x 90,0 mm. Stopień sprężania 8,5. Pojemność skokowa 1855 ccm. Moc maksymalna 147 kW (200 KM) przy 5500 obr./min. Maksymalny moment obrotowy 300 Nm przy 2400 obr./min. Skrzynia biegów pięciobiegowa. Napęd na przedniej koła. Opony 205/50 R 15 V. Pojemność bagażnika 413/1421 l. Pojemność zbiornika paliwa 60 l. Masa własna 1380 kg. Ładowność 430 kg. Masa przyczepy z hamulcami 1400 kg. Dł./szer./wys. 4483/1717/1413 mm.

Co zaś do żarłoczności tej bestyjki, to zadowala się średnio 12,6 litrami 95-oktanowej benzyny na setkę. No, cóż, bez większego ryzyka można zaryzykować stwierdzenie, że na biednego raczej nie trafi...

**EUROCAR '86 TCZEW, SADOWA
MGR INŻ. MIROSLAW SZWEDA
MECHANIKA POJAZDOWA
8.00-16.00, sob. 8.00-14.00, tel. 31 36 24
(TEREN BYŁEGO „MALINOWA”)**

- Naprawy główne i bieżące samochodów krajowych i zagranicznych
- Geometria zawieszenia z pomiarem nierównoległości osi.
- Diagnostyka i regulacja silników gaźnikowych oraz diesla.
- Diagnostyka i regulacja silników z wtryskiem paliwa.
- Komputerowy pomiar składu spalin z wydrukiem danych.
- Testowanie sprawności sondy lambda.
- Mycie gaźników rewelacyjną metodą ultradźwiękową.
- Pełen zakres pozostałych usług motoryzacyjnych.
- Ekologiczna wymiana oleju.
- Mycie gaźników i układów wtryskowych amerykańską metodą PROTEC bez demontażu.
- Wymiana układów wydechowych BOSAL, wymiana amortyzatorów BOGE.

Jesteśmy Autoryzowanym Partnerem niemieckiej firmy ARAL - producenta najwyższej światowej jakości olejów silnikowych. Zabezpieczamy oryginalne części do wykonywanych usług. Nie jesteśmy jedyni....., ale Twój samochód na pewno przyjechalby do Nas. Zapraszamy! Przyjeźdź! Zobacz! A być może zostaniesz stałym klientem?
Udzielamy gwarancji na wykonane usługi!

ASTRA

OC, AC, KR, NW...
I NIC NIE PŁACĘ!

Pakiet ubezpieczeń w prezencie.

OPEL

ZAPRASZAMY

Motor Centrum

ul. MIAŁKI SZLAK 4/8, Gdańsk,
tel. 301-04-22, 301-88-72
Salon 8.00 - 18.00, soboty 10.00 - 14.00
Serwis 7.00 - 20.00, soboty 8.00 - 14.00

Banki się mnożą

Po Fordzie i Oplu, Narodowy Bank Polski przyznał licencje na prowadzenie działalności bankowej dla Fiata i Volkswagena. Nowe banki zajmować się będą obsługą finansową dealerów tych firm oraz udzielaniem kredytów dla klientów na zakup samochodów. W kolejce po koncesję stoją przedstawiciele kilku kolejnych koncernów, w tym Mercedes.

Megane też nieźle

Mimo braku sukcesów w Polsce, Renault nie może narzekać na swoje wyniki na rynku europejskim. Megane zajmuje bowiem drugie miejsce w Europie pod względem wielkości sprzedaży. Wyrzeczda go tylko fiat punto. Megane zdobyło w styczniu 4,1 proc. udziału w rynku, co oznacza, że sprzedano ponad 51 tys. egzemplarzy tego modelu.

Zacznijmy od wyników sondy:

- Oczywiście, jestem przesądna. Mam całą litanię nakazów lub zakazów, których konsekwentnie przestrzegam. Daje mi to poczucie, że mogę wpływać na bieg wydarzeń. Na przykład, nigdy nie wycieram stołu papierem, bo w ten sposób ścięra się dobrobyt. Nie kładę chleba spodnią częścią do góry, bo to przynosi biedę. Jeżeli mam coś ważnego do zrobienia, proszę kogoś, żeby mnie kopnął kolanem w pupę - na szczęście. Staram się nie wracać po nic do domu, a jak jest to absolutnie konieczne, to siadam, podnoszę nogi do góry i w tej pozycji odliczam do 25. Zbieram łuski wigilijnego karpia, i potem przez cały rok noszę w portfelu, żeby nie brakowało pieniędzy. Nie stawiam nigdy torby na podłodze, wychodzą wtedy z niej pieniądze. To mi się zawsze sprawdza: ilekroć postawią albo spadnie mi torebka, muszę dopóty dopóty do pierwszego. (Kobieta, lat 42, pracownik naukowy Uniwersytetu Gdańskiego).

- Nigdy nie analizuję zdarzeń irracjonalnych, wykonuję jednak wiele rozmaitych gestów bez zastanowienia. Zawsze zupełnie odruchowo, odpukuję w nie malowane drewno. Nie zaczynam ważnych spraw od poniedziałku, nie myśląc dlaczego. Często łapię się na tym, że lubię mieć przy sobie coś, co ma dla mnie znaczenie talizmanu w trudnych momentach życia, przy załatwianiu ważnych spraw. (Mężczyzna, lat 45, aktor Teatru „Wybrzeże”).

- Nie, nie wierzę w przesady, wierzę natomiast w intuicję, w pozytywne myślenie. (Mężczyzna, lat 30, kierownik w BIG Banku Gdańskim).

- Słucham wszystkich rad związanych z przesądami i staram się do nich stosować. Od kilku lat hoduję gęsi i kaczki. Kiedyś jedna z moich kaczek za nic nie chciała siedzieć na jajach, które zniosła. Poradziła mi sąsiadka, abym włożyła na głowę kapelusz mojego męża i dopiero wówczas posadziła kaczkę na jajkach. Tak zrobiłam i... moje stadko bardzo się powiększyło. Prawda jest taka, że wszystkie zwierzątka rozpoznają wśród ludzi płęć i traktują inaczej kobietę, a inaczej mężczyznę. Mieliśmy z mężem kolejno trzy oswojone sroki, wszystkie uwodziły mojego męża, mnie ledwie tolerowały, mimo że kochał się jak samo i oboje je karmiłyśmy. Ale jego traktowały jak męczyznę godnego adoracji, a mnie jak konkurencję. (Kobieta, lat 32, rolnik z gminy Starogard).

- Boję się czarnych kotów. Jechaliśmy kiedyś z żoną do Hiszpanii i wpadł nam pod koła czarny kot. Oboje poczuliśmy, że stało się coś bardzo złego, i że coś się jeszcze stanie. Następnego dnia mieliśmy czołowe zderzenie z ogromną ciężarówką. Wyszliśmy jednak cało. Wierzyć więc w czarne koty, czy nie? Ja wierzę. (Mężczyzna, lat 43, plastyk z Elbląga).

Skąd biorą się przesady? Znany amerykański psycholog B.F. Skinner twierdzi, że zna odpowiedź. Jak zwykle szukając jej, posłużył się eksperymentem na zwierzętach - tym razem na gołębiach. Stwierdził, co nikogo nie powinno zaskakiwać, że za garstkę ziaren ptaki coraz chętniej wykonują to samo proste polecenie.

Kiedy to samo ziarno zaczęły otrzymywać regularnie, nie w charakterze nagrody, gołębie „sfiksowały”. Każdy nabierał przedziwnych nawyków. Jeden dostał tiku polegającego na tym, że wyciągał szyję w lewo, drugi ocierał się o pręty klatki, trzeci kiwał łebkiem, czwarty stawał na lewej nóżce, piąty znów na prawej i tak dalej. Ziarno wsuwano regularnie do klatki, gołąbek regularnie kiwał, machał, podskakiwał lub stukał w coś dziobem.

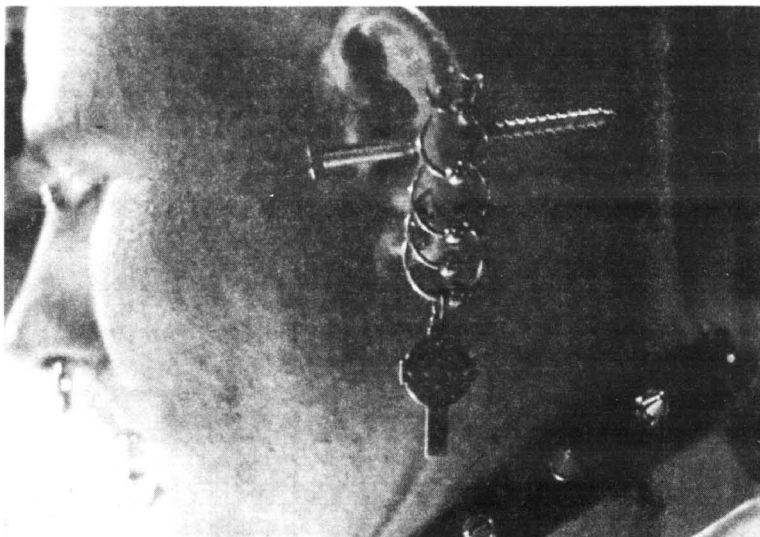
Innymi słowy, ptaki zachowywały się tak, jakby ich zachowania miały sprawcze działanie, jakby pokarm zjawiał się dzięki różnym sztuczkom, gestom i ruchom wykonywanym przez nie. Gołębie stały się więc przesądne, ale dlaczego? Skinner wytłumaczył to, że gołąb - nagrodzony za konkretne zachowanie - zaczął wierzyć w siłę sprawczą tego konkretnego swojego zachowania. Już wtedy stał się więc

przesądny, a więc i z przesądu brał się jego lęk na niezrozumiałą zmianę jego istoty. Podobnie zatem jak ludzie, którzy chętnie upatrują w różnych zdarzeniach - zarówno porządanych, jak i nieporządanych - rzekomo sprawczej siły przypadkowego zbiegu okoliczności.

Psychologowie uważają jednak, że tłumaczenie przyczyn przesądności przez Skinnera, nie jest w pełni wiarygodne. Jak píše Ewa Wojdyła (w „Odpukaj w nie malowane”), gdyby na przykład, ona znalazła czterolistną koniczynkę rano, a wieczorem ktoś by jej się oświadczył (i to ktoś wymarzony), to nieludnie byłoby jej uwierzyć w moc roślinki. Ale przecież takie pojedyncze zdarzenie nie wpłynęłoby jeszcze na przekonanie się do popularnego przesądu o szczególności czterolistnych koniczynek. Chyba najpierw musiałby jej to ktoś powtarzać, i to albo dostatecznie często, albo szczególnie wiarygodnie. Wówczas znalezienie czterolistnej koniczynki tuż przed szczęśliwym wydarzeniem pociągałoby za sobą skojarzenie tych dwóch faktów, powiązanie ich w łańcuch przyczynowo-skutkowy.

- Gdybyśmy innym razem znów znalazła czterolistną koniczynkę, a zaraz potem - dodaje - wracając z lasu, wpadłabym sa-

RACJONALNE... PRZESADY

Młodzi ludzie przekuwający swoje nosy i uszy rzadko kiedy robią to wyłącznie dla dotrzymania kroku modzie. Większość wierzy, że tego rodzaju ozdoby albo zapobiegają różnym dolegliwościom fizycznym lub psychicznym, albo... zauroczeniu, czarom lub pechowi

mochodem do rowu, zapewne nie miałabym żadnych wątpliwości, że koniczynka znowu przyniosła mi szczęście. (Czyż nie mogło być gorzej?)

Powiedzmy, że znajduję czterolistną koniczynkę, ale nic się nie dzieje tego dnia wieczorem, ani jutro, ani przez cały tydzień, miesiąc albo i rok. Co wtedy? Zapewne w ogóle o koniczynce zapominam. Czyż nie tak się dzieje, gdy śnią się nam pchły (duże pieniądze!), pędzący koń (odwiedziny drogiego przyjaciela) albo ból zęba (choroba) - a żadnych pieniędzy poza pensją nie dostajemy, nikt nas nie odwiedza i poza katarrem nie zapadamy na żadną chorobę przez

cały rok? Zapominamy o tych „znakach” z chwilą, gdy okaza się mylnie - na przykład, trafi się nam większa wygrana - traktujemy to jako dowody ich magicznej „prawdziwości”. No, a poza tym, nigdy tak nie jest, żeby nic się nie działo, zawsze więc można połączyć jakieś dwa zdarzenia w łańcuch przyczynowo-skutkowy.

Coś chyba jest w naturze człowieka, co sprzyja bezkrytycznemu poddawaniu się zabobonom, sennikom czy wróżbom. To coś każe nam zbierać dowody potwierdzające ich prawdziwość, natomiast odrzuca dowody na ich fałszywość. Może człowiek, jak gołąb, jest po prostu z natury przesądny?

Przecież niektórzy ludzie właśnie dlatego stają się przesądni, że w głębi duszy potrzebują na wszystko magicznych wytłumaczeń. Najwidoczniej niektórym z nas strasznie trudno myśleć o sobie i swoim losie w kategoriach odpowiedzialności za to, co nas spotyka. Czyż nie łatwiej zwalić winę na pajaka, kiedy źle załatwiliśmy sprawę? A gdy nawet coś mi pójdzie doskonale - powiedzmy, zdam egzamin na piątkę - to czyż nie

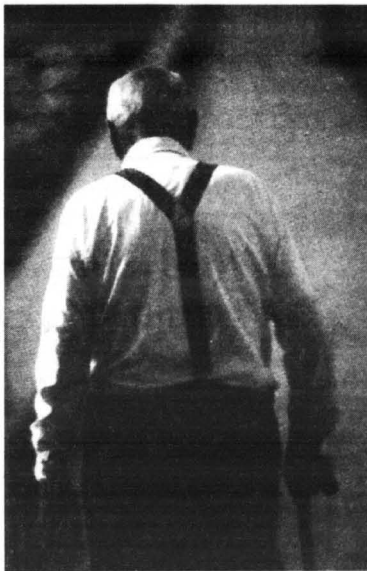
łatwiej powiedzieć sobie, że to zasługa magicznego pióra, a nie mojej własnej pracy, inteligencji i charakteru? To drugie zobowiązałoby na przyszłość, podczas gdy wiara w magiczną moc pióra zawsze zostawia furtkę jakiemuś zrządzeniu losu.

Część zabobonów musiała jednak powstać z powodów praktycznych, choć dziś często niezrozumiałych, bo zapomnianych. Zbieraniu uzdrawiających ziół towarzyszy niekiedy tajemniczy, wręcz zabobonny, rytuał. Niektóre można zrywać tylko po przymerzku, w obfitej porannej rosie, inne znów o północy i tylko przy pełni księżyca... Zapewne może to mieć całkiem racjonalne uzasadnienie, jeśli ktoś dobrze zna się na właściwościach ziół. Wszak wpływ określonych czynników takich jak temperatura, wilgotność, światło musi mieć znaczenie dla składu i chemicznych właściwości roślin.

Podobne, bardzo proste i racjonalne wytłumaczenie mogą mieć choćby także rzekome przesady, jak niechęć dawnych, marynarzy do kobiet na pokładzie wodnych i drewnianych statków, czy też na polowaniu (woda zmywała pot i zapach człowieka, który ostrzegał zwierzę przed niebezpieczeństwem).

A zatem, traktując z przymrużeniem oka wszelkie przesady i zabobony, zastanówmy się czasem, jakie mogłyby mieć ewentualne racjonalne przyczyny. Niewykluczone, że umiejętność takiej dedukcji i dziś mogłaby uchronić nas od wielu „nieprzewidzianych” i niemiłych zdarzeń.

Alicja
Kalinowska

Ludzie starsi wierzą, że szelki ujmują lat. Na pewno pobudzają mięśnie, okolice kręgosłupa i barków, co może wpływać na lepsze samopoczucie

CZARNOWODZIANIE SPRZED 1000 LAT

Czy ktoś z nas kiedykolwiek zastanawiał się jak umocować na sobie zbyt luźne spodnie nie dysponując skórzanym paskiem ze sprzączką? Albo jak dokonać właściwej przemiany z kopciszka w piękną damę przed balem nie mając biżuterii? Dziś trudno jest nam wyobrazić sobie codzienne życie bez pomocnych nam sprzętów gospodarstwa domowego i służących jako przedmioty luksusu.

A jednak były kiedyś takie czasy, kiedy ludzie nie posiadli jeszcze umiejętności przerabiania metali, obrabiania gliny, kamienia i drewna. Stopniowo uczyli się oni wykorzystywać otaczające ich środowisko i czerpać z bogactw natury. Dzięki archeologii i jej odkryciom, które uzupełniają suche fakty znane ze źródeł pisanych, możemy choć w małej części poznać aspekty życia w przeszłości. Archeolodzy z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, prowadząc badania na terenach Pomorza Południowego, ze znalezionych zabytków kultury materialnej przygotowali w Czarnej Wodzie wystawę archeologiczną.

Stojąc dzisiaj w przededniu rocznicy dwóch tysięcy lat istnienia naszej cywilizacji, gdy nie ma już dziecka, które nie wiedziało by co oznacza słowo komputer wykonujący milion operacji na sekundę, a ludzie prześcigają się w unowocześnianiu metod produkcyjnych, spróbujemy przenieść się na chwilę wehikułem czasu w minione epoki, gdy Bory Tucholskie miały charakter puszczalski, rosły: dęby, buki, graby i z pokorą spojrzmy na osiągnięcia naszych przodków.

Gdy staniami przed pierwszą gablotą znajdziemy się 4000 lat p.n.e. wśród wyrobów z kamienia i krzemienia. Odnajdziemy tam siekierkę kamienną, krzemienne groty do włóczni i wióry do wyprawiania skór. Zwazwszy na ówczesną technikę obrabiania kamienia, tak precyzyjne wykonanie tych przedmiotów stanowiło niemały wyczyn.

Krok w prawo jest dla naszego wehikułu przeniesieniem się

o kolejne 3000 lat. Jesteśmy w 1000 roku p.n.e., kiedy to nasi przodkowie poznali już umiejętność wykonywania przedmiotów z brązu i nauczyli się wykorzystywać glinę. Okazuje się, że plemiona germańskie i słowiańskie zamieszkujące te tereny, znali już gliniany cedzak - bez którego

dzisiejsza gospodyni nie podjęłaby się ugotować makaronu. Już wtedy panie chciały się upiększać, a używały do tego ozdób takich, jak bransolety i paciorki.

Przenieśmy się do epoki wczesnego żelaza w 70/80 rok n.e. Minęło kolejnych tysięcy lat, w czasie których ludzie nauczyli

się obrabiać metale. Niezwykle są odnalezione w grobach, mistrzynie wykonane zapinki ze srebra i brązu, sprzączki do pasków, paciorki szklane i bursztynowe oraz przedmioty codziennego użytku takie, jak igły, przasiłki i naczynia gliniane.

Jeszcze jeden skok w czasie,

a już jesteśmy w kolejnej epoce - we wczesnym średniowieczu. Trudno tu mówić o postępie technicznym, ale na pewno rzuca się w oczy niezwykła pomysłowość żyjących ludzi. Już wtedy bowiem odkryli oni kłódkę cylindryczną, która do dnia dzisiejszego stwarza wiele problemów z otwar-

P.P.U.H. „HELP”

(był POM)

ul. Lubichowska 176, 83-200 Starogard Gd.
Tel./fax (069) 162 84 77

Naprawy główne i bieżące:

- wózków widłowych (spalinowych)
- ciągników rolniczych
- silników spalinowych

22/10

HURTOWNIA OBUWIA

PPHU „JARO”

ul. Nowowiejska 48
82-200 MALBORK
tel. (055) 272-37-39
pon.-piątek 7.30-16.00, soboty 8.00-12.00

17/104

Obuwie dla każdego i na każdą porę roku!

ZATRUDNIMY:

monterów kadłubów okrętowych

SZCZEGÓŁOWYCH INFORMACJI UDZIELA
DZIAŁ KADR I SZKOLENIA

GDAŃSKA STOCZNIA
REMONTOWA
im. Józefa Piłsudskiego

tel. 307 17 25
307 13 25
80-958 Gdańsk,
ul. Na Ostrowiu 1

03/mag

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Gniew w Likwidacji

**ogłasza nieograniczony ofertowy przetarg pisemny
na sprzedaż zlewni mleka w miejscowościach:**

1. Zlewnia mleka we wsi Kuchnia, gm. Gniew, pow. użyt. 63 m², działki 800 m²
2. Zlewnia mleka we wsi Gronowo, gm. Gniew, pow. użyt. 78 m², działki 600 m²
3. Zlewnia mleka we wsi Piaseczno, gm. Gniew, pow. użyt. 113 m², pow. działki 600 m²
4. Zlewnia mleka we wsi Rakowiec, gm. Gniew, pow. użyt. 112 m², pow. działki 600 m²
5. Zlewnia mleka we wsi Nowa Cerkiew, gm. Morzeszczyn, pow. użyt. 106 m², pow. działki 500 m²
6. Zlewnia mleka Rzeżęcín, gm. Morzeszczyn, pow. użyt. 80 m², pow. działki 500 m²
7. Zlewnia mleka Kierwałd, gm. Morzeszczyn, pow. użyt. 76 m², pow. działki 900 m²
8. Zlewnia mleka Lipia Góra, gm. Morzeszczyn, pow. użyt. 81 m², pow. działki 800 m².

Zapraszając do przetargu, prosimy o składanie w zamkniętych kopertach ofert z ceną zakupu nieruchomości **do dnia 10 V 1998 r.**

Zastrzega się prawo wyboru oferenta, który zaproponuje najbardziej korzystną dla Spółdzielni ofertę.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Gniewie, 83-140 Gniew, ul. Ogrodowa 1, tel. (069) 135-22-13 lub 135-22-25.

03/VAT

PPH „FLORA”

HURTOWNIA ROŚLIN OZDOBNYCH
CZATKOWY 62 k. Tczewa, tel. (069) 31-21-47

oferuje w ciągłej sprzedaży po cenach hurtowych:

kwiaty RÓŻ CIĘTYCH

w całej gamie kolorów oraz kwitnące rośliny rabatowe - bratki.

Ponadto polecamy sadzonki

ZATRWIANU TATARSKIEGO (biała bylina).

03/VAT

KOMPLEKSOWE WYPOSAŻANIE SKLEPÓW I GASTRONOMII

medium sp. z o.o.

Lady chłodnicze, kasy fiskalne, wagi, metkownice
Meble i nowoczesne systemy meblowe
Doświadczenie, rzetelność. Serwis, tel. (058) 620-32-64

DOBRA KUCHNIA
POSTAW NA SPRZĘT

RATY LEASING

Gdynia, ul. Portowa 4, tel. 620-02-47, tel./fax 620-30-24
Elbląg, ul. Królewiecka 96, tel. (055) 234-51-46

04/2006

... STOP ... JEST PROMOCJA ... STOP ...

SKORTEX

zapraszamy
do przyjrzenia się
naszej ofercie
w pełnym asortymencie

odzieży roboczej
i artykułów BHP

GWARANTUJEMY od lat
jakość, trwałość, wytrzymałość
dogodne terminy i dobrą cenę
o reszcie możemy porozmawiać

Elastycznie dopasujemy się do
potrzeb naszego klienta -
w zakresie artykułów BHP

skórtex

zakład pracy chronionej

centrala | Braniewo | Olsztyńsko 4 | tel./fax 0-55 243-25-62, 243-27-47, 243-26-59

oddziały | Elbląg | Niska 5 | tel./fax 0-55 232-43-29

oddziały | Gdańsk | Łąkowa 35/38 | tel./fax 0-58 301-86-35

oddziały | Sztum | Zw. Jaskarczego 7 | tel./fax 0-55 277-39-46

Przy zakupach naszych artykułów
udzielamy ulgi przy wpłatach na PFRON

ciem, gdy nie posiadamy klucza. Groty włócznie są już pięknie wyprofilowane, istnieją kościane grzebienie i nożyce, a panie noszą grawerowane pierścionki i używają do smażenia patelni z gliny.

Wyprawę w czasie kończymy

fel piecowy i resztki naczyń toczonych na kole garncarskim.

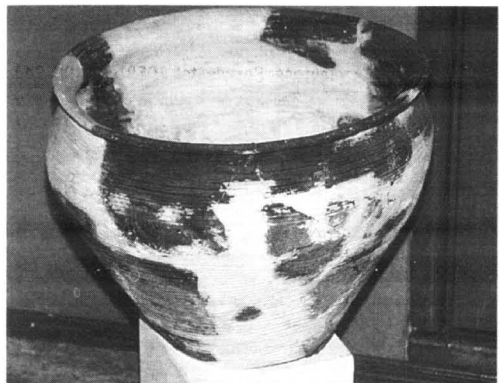
Ta podróż pozostawia w nas niesamowite wrażenia. Uświadamiamy sobie nagłe, że nasza mała Ojczyzna ma tak daleko sięgającą w przeszłość historię, której dowody możemy wziąć

Na wystawę przychodzą nie tylko uczniowie, ale także starsi mieszkańcy Czarnej Wody i okolic

w epoce późnego średniowiecza, na którą datujemy znaleziony ka-

osobiście w rękę. Pochylamy czoła i z wdzięcznością myślimy

Częściowo zrekonstruowana misa, zapewne służąca do przechowywania ziarna na mąkę

Fragmety oryginalnych naczyń glinianych sprzed tysiąca lat

Fot. Roman Sikora

o naszych przodkach, którzy zaczęli uprawiać ziemię, na której dzisiaj żyjemy. Warto zatrzymać się choćby przejeżdżając przez

Czarną Wodę, warto zatrzymać się choćby na chwilę przy budynku Wystawy Borów Tucholskich i Doliny Rzeki Wdy na ulicy Sta-

rogardzkiej 5A, gdzie można poznać więcej interesujących szczegółów z naszej wyprawy w przeszłość.

Iza Roman

W latach mojej młodości to były strachy! Na wróble i inne ptactwo lasy na świeże zasiewy. No, więc stały w polu czy ogrodzie przedziwne postacie. Wiatr powiewał rękawami starych koszul czy kubraków, rozpostartych misternie na drewnianym stelazie.

Gdzie te strachy?

Dziś albo wróble mniej (pewnie tak!), albo też mamy lepsze sposoby ochrony. I mamy, bo atrakcyjne zasiewy ogrodowe chowamy pod włókninę. Tak więc prawdziwego stracha - i to bardzo efektownego - udało się dostrzec dopiero we wdzyskim skansenie.

Żeby zaś całkiem tradycja nie zginęła - może jakiś konkurs strachowy?

Fot. Franciszek Marszałek

Prawda, jak wspaniale komponują się strach na wróble, drewniany plot i gliniany garnek?

P.H.U.

HASCOLD s.c.

82-200 Malbork **RAKOWIEC**
(Piaski - wyjazd na Elbląg)
MAGAZYN MAWENT-u

Urządzenia chłodnicze i gastronomiczne

Przedstawiciel producenta urządzeń chłodniczych

PPHU "COLD" BOCHNIA

URZĄDZENIA EKOLOGICZNE - KONKURENCYJNE CENY

- lady chłodnicze
- lady mroźnicze
- lady sklepowe
- regaty chłodnicze
- witryny cukiernicze

NOWOŚĆ!

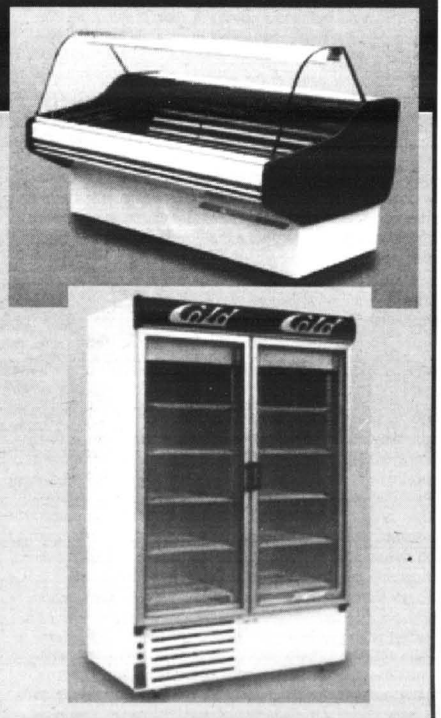
Szafa chłodnicza przeszklona 1400l (przesuwne drzwi)

**SERWIS
RATY
LEASING**

**Doradztwo w zakresie
chłodnictwa i gastronomii**

ZAPRASZAMY
codziennie 8-16, soboty 8-13

tel. (0-55) 272 76 03
tel. kom. (0-601) 63 19 73

KAJAKIEM PROSTO Z MOSTU

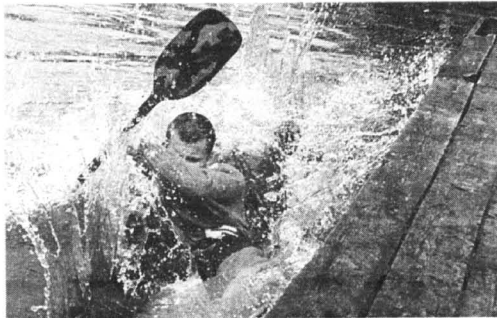

W kajaku - w skoku z mostu - Maciej Roman

Fot. Roman Sikora

To jest to, co Tygryski lubią najbardziej - jednogłośnie stwierdzili kajakarze, którzy pierwsze skoki mają już za sobą. Nie, nie mylicie się Państwo, chodzi tu o skoki do wody kajakiem. Sport (?) ten, z powodzeniem od dawna uprawiany w Europie Zachodniej, USA i Kanadzie przywydrował już także na Kociewie i Kaszuby, m.in. do Czamej Wody.

Było słoneczne, niedzielne przedpołudnie. Co można robić w tak miłe rozpoczęty dzień? Po- przez drzewa zobaczyliśmy zbliżających się młodych ludzi,

Skacze Krzysztof Sikora

Fot. Roman Sikora

którzy na ramionach nieśli swoje kajaki. Po chwili wszyscy byli już na pomoście przygotowaniu do zejścia na wodę. Pozapinali jeszcze wodoszczelne fartuchy i po kolei zeskokczyli z pomostu do wiosennej, chłodnej rzeki Wdy.

Na brzegu zgromadzili się zaproszone dzieci. Ich starsi kole-dzy postanowili tego dnia zorganizować mały pokaz kajakowy.

W programie znalazły się elementy rozgrzewki, pływania z prądem i pod prąd, promowania się (czyli przepływania szerokości rzeki prostopadłe do nurtu), zatrzymania się przed przeszkodą na silnym nurcie, zabawy z piłką-przydatne do gry w piłkę kajakową oraz pokaz podnoszenia kajaka po ewentualnej wywrotce czyli eskimoska. Jednak główną atrakcją tego spotkania były skoki z mostu, które zrobiły na przybyłych największe wrażenie.

Chcąc skoczyć kajakiem z mostu kajakarze musieli ułożyć w poprzek mostu dwie drewniane deski. Na ich końcu ustawili łódkę i wsiadł do niej już poza barierką. Przygotowania zajmują sporo czasu, sam skok to tylko chwila, ale trzeba przyznać, że jest na co popatrzeć. Obserwując wszystko z dużym skupieniem dzieci robili głęboki wdech i wypuszczali powietrze dopiero gdy skoczek znalazł się na powierzchni.

Zapytałam, jakie wrażenia towarzyszą tej zabawie?

* Skacze się na... trzy, tak aby być przygotowanym, nie zamyka się oczu by móc kontrolować sytuację, poza tym potrzeba tylko troszkę znajomości techniki i

odwagi, bo choć wysokość nie jest duża, to gdy siada się po tamtej stronie bariery czuje się nagły przypływ adrenaliny w żyłach.

* Najtrudniej było za pierwszym razem, przełamać się i powiedzieć sobie: umiem to zrobić, potem to już tylko poczułem chłodną wodę i ogromną chęć skoczyć jeszcze raz.

* Odważym się, bo tata powiedział, że gdy skoczę ufunduje dla mnie tort lodowy, nie bardzo wiem co się dzieło w trakcie, za to ogromnie cieszyłem się gdyż już było po.

Decyzję na ten pierwszy raz każdy musiał podjąć sam, szukając własnych motywacji, jednak radość i zadowolenie były udziałem wszystkich. Wspólnie pokonali kolejną poprzeczkę, pomagali sobie zachętą i asekurowali wzajemnie.

Czy jest to bezpieczna zabawa?

* Staramy się tylko tak bawić, by było bezpiecznie. Wkładamy kapoki i zakładamy na głowę kaski. Nie szukamy ryzykownych wyczynów, dzisiejsze skoki traktujemy jako trening przed wyprawą do Kotliny Kłodzkiej na Tydzień Białych Wód, gdzie spływa się górskimi rzekami, na których jest wiele progów i kaskad. Niektóre z nich można dzięki takim umiejętnościom spokojnie spłynąć, unikając wysiadania z kajakiem na duży kawałek wody. Daje to dużą satysfakcję i zwiększa przyjemność wędrowki.

Skakaliśmy różnymi sposobami, czy to ma jakieś praktyczne znaczenie?

cd. na str. 39

Tego jeszcze nie było ani w historii starego kontynentu, ani nawet świata. Owszem, zdarzało się, że na skutek długotrwałych wojen, klęsk żywiołowych, a zwłaszcza epidemii i pomorów liczba ludzi w tej czy innej części globu ulegała zmniejszeniu - ale zwykle trwało to krótko. Gdy tylko warunki wracały do jako takiej normy, straty były nadrabiane z nawiązką, ludzi przybywało. Nie zdarzyło się jeszcze, żeby - już nie w skali jednego kraju, ale całego kontynentu - wystąpiło zjawisko zmniejszania się populacji. A tak właśnie dzieje się w Europie - i to bez względu na ustrojowe różnice, występujące pomiędzy poszczególnymi jej częściami.

To co się dzieje w naszej części świata można określić mianem demograficznej rewolucji. Jej przyczyn należy upatrywać nie w klęskach natury zewnętrznej: nieurodzaje, wojny, epidemie, lecz w zmianie obyczajów. Wielebny pastor Thomas Malthus niespełna dwa wieki temu postulował „moralną wstrzemięźliwość”, która ograniczyłaby nadmierne rozmnażanie się ludzi. Przestrzegając, że przyrost ludzi następuje w postępie geometrycznym, natomiast produkcja żywności zwiększa się tylko w postępie arytmetycznym. Zdając sobie sprawę z ułomności ludzkiej natury, nieczulej na głos rozsądku i nawoływania uczonych mężów, przewidywał, że katastrofa jest nieunikniona.

Przez ponad sto lat wydawało się, iż pastor miał rację. Wystarczy wziąć do ręki ołówek i policzyć, że z jednej pary małżeńskiej mającej czworo dzieci (co w czasach Malthusa było liczbą bardzo zaniżoną) po upływie pięciu pokoleń narodzi się 1024 potomków - jeśli liczba czworga dzieci na rodzinę zostanie utrzymana. Wprawdzie produkcja żywności w rozwiniętych gospodarkach krajach wyprzedzała przyrost ludności, ale oznaczało to tylko odsunięcie klęski głodu w czasie, a nie wyeliminowanie groźby w ogóle.

W Europie jednak ten malthusjański rachunek zaczął zawodzić. Najpierw zaczęło się to we Francji, gdzie już przed wojną notowano niepokojąco niską liczbę narodziń nowych obywateli. Wojna jednak zmieniła diametralnie sytuację. Prawdziwa eksplozja demograficzna, jaka wystąpiła na całym świecie w latach czterdziestych i pięćdziesiątych nie ominęła również Francji. Tak zwa-

ny baby boom jednak minął i od 1964 roku we wszystkich krajach europejskich zaczął się spadek. Jedenaście lat później na statystyczną Europejkę przypadało już mniej niż 2,1 dziecka, która to liczba była niezbędna do utrzymania populacji na niezmiennym poziomie.

Dziś na przeciętną Niemkę przypada już tylko 1,3 dziecka i liczba ta ma tendencję do dalszego spadku. Ten tak zwany wskaźnik płodności kobiet znajduje się poniżej wspomnianego punktu krytycznego w Wielkiej Brytanii, Francji, krajach skandynawskich, Belgii, a także Niemczech, Czechach, Rumunii i na Węgrzech.

Jeśli obecna tendencja się utrzyma to w Niemczech

Wierzyć na słowo

Wymierająca Europa

liczących dziś 78,5 mln mieszkańców, za niespełna pół wieku będzie około 60 mln obywateli. W innych państwach europejskich sytuacja będzie się przedstawiała niewiele lepiej. Również niektóre rozwinięte kraje zamorskie, jak Stany Zjednoczone, Kanada czy Japonia odnotowują podobne trendy.

Nie zdawano sobie dotąd sprawy z tego, że mnożnik pastora Malthusa może działać w obie strony: liczba ludności, gdy już zaczyna się zmniejszać, może to robić w postępie geometrycznym. Ta perspektywa niepokoi, a nawet przeraża nie tylko demografów, ale przede wszystkim polityków i... wojskowych. Za życia jednego lub paru pokoleń demograficzna „zapaść” może spowodować nieobliczalne skutki społeczne i gospodarcze. W niektórych krajach wydłuża się służbę wojskową, aby armię utrzymać w nie zmienionym stanie liczebnym. Pod koniec tego stulecia liczba uczniów w Niemczech obniży się o jedną czwartą. Oznacza to, iż trzeba będzie zamykać szkoły. Już pod koniec tej dekady liczba bezrobotnych nauczycieli osiągać może 150 tysięcy.

Spadek liczby narodzin idzie w parze ze stałym wydłużaniem się przeciętnej długości życia Europejczyków.

(Polacy są tu, niestety, jednym z nielicznych wyjątków). Coraz mniej osób w wieku produkcyjnym przypadają będzie na rosnącą liczbę ludzi starszych, co oznaczać będzie rosnące obciążenie gospodarki różnymi kosztami socjalnymi.

W wielu krajach malejąca rozrodczość staje się przyczyną tarć i napięć na tle rasowym. Europa, czy chce tego czy nie, staje się coraz bardziej zależna od imigrantów. Ci ostatni, w warunkach względnego dobrobytu, rozmnażają się znacznie szybciej w porównaniu z rdzenną ludnością - co wywołuje różne reperkusje. Niektóre państwa usiłują się bronić przed nadmiernym napływem imigrantów, ale w miarę upływu czasu stają się od nich coraz bardziej zależne.

Rośnie również zewnętrzne „ciśnienie demograficzne”. W mniej rozwiniętych krajach świata stopa przyrostu naturalnego jest ponad dwukrotnie wyższa niż w państwach rozwiniętych. Na każdą statystyczną matkę przypada tam 4,6 dziecka. Już dziś liczba ludności krajów tak zwanego trzeciego świata trzykrotnie przewyższa liczbę obywateli krajów rozwiniętych. Według optymistycznych raczej prognoz - zakładających spadek tempa przyrostu naturalnego w biedniejszej części świata - za sto lat stosunek ten wyniesie 18:1. Te liczby mają swoją wymowę gospodarczą i polityczną. Rządy wielu krajów wschodnio- i zachodnioeuropejskich czynią rozmaite starania, by nie dopuścić do wyłudnienia. Na ogół nie uciekają się one do sposobów tak drastycznych jak zakaz przerywania ciąży i ograniczona sprzedaż środków antykoncepcyjnych. Obywatele zenią się coraz mniej chętnie. (Często żyją w konkubinacie). Cenią sobie dostatnie, wygodne życie i karierę zawodową bardziej niż „szczęście rodzinne” w otoczeniu licznego potomstwa.

Zagrożenia współczesne - z zatruciem środowiska i obawą przed nuklearnym kataklizmem na czele - także nie zachęca do prokreacji. Dzisiejsi Europejczycy żyją głównie z myślą o sobie - nie o przyszłych pokoleniach. Trudno im się dziwić. To jednak może oznaczać, iż stary kontynent skazany jest na wymarcie - bądź na pochłonięcie przez ekspansywny trzeci świat.

Barbara
Lemkowska

Niepostrzeżenie minęła dziewiąta już rocznica porozumienia „okrągłego stołu”. Wydarzenia bardzo różne przez Polaków ocenianego. Od skrajnie pozytywnych ocen typu „jedynie zdarzenie w historii Polski ostatnich trzech stuleci warte miana wielkiego”, do typu „zdrada”, „spisek czerwonego z czarnym”, targowica”.

Ta różnorodność opinii nie może dziwić, bo jest czymś normalnym. Dzisiejsze różnice polityczne rzutują na odbiór i oceny zdarzeń historycznych. Spory historyczne miewają dramaturgię nie mniejszą od sporów historycznie opisywanych. Podręczniki historii też mają swoją - powiedzmy „dynamikę”. I to wszystko w ramach jednego narodu - niekoniernie naszego własnego. Inni przeżywają to tak samo.

Rozumiejąc racje innych, mam oczywiście swoje zdanie na temat „okrągłego stołu”. Byłem uczestnikiem tych obrad, choć nie najważniejszym ich uczestnikiem. Fakt, że uważam to wydarzenie za istotne, cenne i ważne w historii Polski nie bierze się z faktu, że w nich uczestniczyłem. Jestem zdecydowanie ponad normę samokrytyczny i są wydarzenia, których byłem uczestnikiem i do których mam bardzo krytyczny stosunek. Nie dotyczy to jednak „okrągłego stołu” i uważam za dar Niebios, że było mi dane, przed dziewięć laty, zasiadać przy tym meblu.

W imieniu własnym

Mebel

Jak to zwykle bywa, wydarzenia historycznie istotne, są nie do powtórzenia. Co prawda „historia kołem się toczy”, ale „wszystko płynie i nie podobna wpłynąć drugi raz do tej samej rzeki”. Krótko mówiąc - mebel taki sam, ale wydarzenie nie takie samo. A może - aż boję się powiedzieć - ludzie nie tacy.

Znowu używa się pojęcia

„okrągły stół” do opisu próby porozumienia pomiędzy wszystkimi. Niepostrzeżenie. To puste zaklęcie, które nie wnosi nic nowego do sytuacji. Porozumienie jest oczywiście potrzebne - pisałem o tym parę tygodni temu. Twierdziłem nawet, że reformy terytorialnej nie sposób zrobić bez współpracy opozycji i prezydenta. Spotkanie w niedawną sobotę nazwane „okrągłym stołem” nie stanowiło przełomu. Niestety. - Może - gdyby inicjatywa wyszła znacznie wcześniej, ale koniecznie ze strony zwycięskiego w wyborach obozu AWS i było uporczywie podtrzymywane, mogłoby być początkiem niezbędnej dla reform współpracy. Tymczasem rozpoczęło się od licytacji epitetów... nigdy co prawda nie jest za późno, ale po co tyle zmarnowanego czasu.

Prezydent podpisał ustawę i będziemy mieli jedne wybory samorządowe na jesień. To jednak nie koniec, a raczej początek, bo aby było do czego wybierać trzeba bardzo dużo uciążliwej pracy prawotwórczej. Czy będzie to możliwe do wykonania w tak dramatycznie krótkim czasie? Tak - ale tylko we współpracy. Do tego nie trzeba zaklęciami przywoływać wystulony mebel. Czasy są inne - parlament jest bez cienia wątpliwości demokratycznie wyłoniony. Trzeba ostatecznie uznać swoją i każdego w nim równoprawność. Łatwo może się okazać, że podzieli w wielu istotnych sprawach nie zawsze biegną, bo przecież wcale nie muszą biec, wzdłuż granic wytyczonych przynależnością klubową wybrańców Narodu.

Jacek Merkel

Kajakami prosto z mostu

cd. ze str.38

● Tak, najbezpieczniej jest skakać bokiem, ponieważ przy płytkiej wodzie kajak tą techniką prawie nie zanurza się pod wodę i nie ryzykuje się udarciem w dno rzeki. Przy głębszej wodzie, gdy za progiem występuje silny odwój trzeba go pokonać dynamicznie i wtedy sływa się przodem, skoki tyłem to tylko popisy.

A co na to wasi rodzice?

● Czasem boją się o nas, albo o to co jeszcze wymyśliły, sądzą jednak, że ogólnie są zadowoleni. Znaleźliśmy swój sposób na nudę, umiemy rozładować swoją energię i nie szukamy przyjemności w picu alkoholu czy braniu narkotyków lub emocji na piłkarskich stadionach. Zawsze możemy wziąć na ramie kajak i przejść tu nad rzekę.

Czy sądzicie, że jesteście idolami dla młodszych kolegów?

● Nie w tym rzecz, aby pokazać innym, że się jest lepszym, ale żeby ich nauczyć tego co sami już umiemy i zachęcić do wspólnej zabawy. Dzisiejsze pokazy miały za zadanie postawić realne do osiągnięcia, przy systematycznym treningu, cele.

Dzieci odchodziły z pomostu zachwycone. Być może niektóre z nich za chwilę wstąpią do klubu i zaczną swoją wodniacką przygodę.

Czy udało się ich zachęcić? - czas pokaże.

Czarnowodzcy kajakarze pierwsze skoki mają już za sobą. Jeszcze długo będą je wspominać i wymieniać wrażenia. Uśmiechnięci zapakowali sprzęt i udali się na niedzielny obiad.

iza Roman

Kto czytał Jerzego Orwella „1984”, ten wie, że „Kto kontroluje Terazniejszość - kontroluje Przeszołość; kto kontroluje Przeszołość - kontroluje Przyszłość”.

Dzisiaj srodki masowego rażenia kontrolowane przez tzw. „solidarnościową opozycję” - czyli ludzi, którzy na ogół za „komuny” byli albo członkami PZPR, albo grzechnie pracowali dla PRL-u i dlatego głośno się od PRL „odcinają”; przez młodzież, która PRL-u nie pamięta; i wreszcie przez bezpieczniaków, którzy tym wszystkim starają się (na ogół udanie) kierować. W wyniku czego młodzi ludzie, nie pamiętający PRL, odnoszą wrażenie, że był to kraj rządzący terrorem przez garstkę uzurpatorów podtrzymywanych tylko przez Armię Czerwoną.

Im kto mniej pamięta czasy PRL, tym bardziej fantastyczne bajki snuje na jej temat. Czasem zastanawiam się, skąd im się bierze ta zajadłość? Ja w końcu parę razy w tym PRL-u siedziałem w kryminalu, mam całkiem złamaną karierę naukową, jako publicysta czasem przepychałem przez Cenzurę 1 (jeden) artykuł rocznie, odebrano mi większość majątku po rodzicach i praktycznie wegetowałem - a nie mam w sobie zawziętości na tych, co wówczas rządili (bo zdaję sobie sprawę, działali jak normalni ludzie... w absurdalnym świecie). Natomiast ci, co ten absurdalny świat stworzyli, będąc często profesorami (jak powiedzmy, p. Leszek Kołakowski), reżyserami filmowymi (za reżimowe pieniądze...) itd. - teraz piszą o zbrodniczości reżimu.

Tymczasem fenomen PRL - istotne, przerażający fenomen! - polegał na czymś zupełnie innym: **Żadnego terroru nie było!**

Gdy władze zaboru pruskiego postanowiły uczyć dzieci polskiej religii w języku niemieckim - jak najbardziej rzymsko-katolickiej religii! - to społeczeństwo Włoch rozpoczęło strajk szkolny:

Janusz Korwin-Mikke:

Ech, gdzie te bitne generały...

rodzice okładani byli grzywnami, dzieci maltretowane - a opór trwał.

Gdy natomiast w PRL-u **wszystkich** przedmiotów zamiast w języku polskim uczono w „nowomowie”, gdy (co gorsza) treści tego nauczania pozostawały w całkowitej sprzeczności z tym, czego uczono dzieci w domach - nie odnotowano żadnego strajku, czy choćby protestu!!! Ludność potulnie pogodziła się z nauką marksizmu-leninizmu, z biologią a la Łysenko, z historią fabrykowaną w KC PZPR i z natrętną propagandą.

Co jeszcze ciekawsze i bardzo charakterystyczne: po 1956 roku nie istniał również żaden sposób kontroli głosowania - a mimo to ogromna większość dobrowolnie szła do urn... i głosowała na „listę Frontu Narodowego”!

Można śmiało założyć, że spośród 9 milionów członków „S”, walczącej ze „zbrodniczym reżimem”, ogromna większość jeszcze przed paru laty jak kompletne barany szła do urn - i głosowała bez skreśleń!!! I to oni najzajadziej ujadają na PRL.

Co ciekawsze: władza mogła była wtedy kontrolować, czy ktoś oddał głos w wyborach (co nie było takie proste, gdyż poszczególne komisje wyborcze, by się wykazać, zawayzały nieco procenty - stąd listy głosujących nie są całkiem wiarygodne), natomiast zupełnie nie mogła kontrolować, kto skreślał! A mimo to ludzie głosowali bez skreśleń.

I proszę mi nie mówić, że komuniści fałszowali wybory. Głosowałem za PRL-u parę razy, zawsze skreślałem (demonstracyjnie, bez wchodzenia do kabiny) albo całą listę, albo co bardziej wrednych i głupich polityków - i jakoś nic mi się nie stało (paszportu nie otrzymaliśmy i tak za całokształt działalności...); natomiast widziałem na własne oczy te dziesiątki i setki ludzi, którzy uroczyście brali kartki i z równym namaszczeniem wrzucali je bez skreśleń. Jeżeli na stu głosujących widziałem jednego, który coś skreślał - to jak mam nie wierzyć komunistom, że „na kandydatów FJN głosowało 96 proc.?” Głosowali, a jakże!

A teraz się dają, że był to „zbrodniczy system”!

A kiedy dorwą się do władzy, to nie potrafią sobie wyobrazić innego systemu, niż socjalizm wiaśnię!!

Jest prawdą, że nasz naród został ciężko przetrzebiony. Najwięksi patrioci i najenergiczniejsi ludzie zginęli w obwydu kretyńskich „powstaniach” lub podczas wojen światowych. Kto nie zginął - ten emigrował. Potem przyszło również głupie „powstanie warszawskie” - i znów emigracja lub odmowa powrotu do kraju - zresztą całkiem słuszną, bo lat stalinizmu można było nie przeżyć. Po 1956r. trochę ludzi wróciło - ale jeszcze więcej wyjechało. Po 1968 wyjechali Żydzi. Potem wyjeżdżali profesorowie, technicy i wykwalifikowani rzemieślnicy i robotnicy (o Ambasadzie USA - i inne też - bardzo starannie robiła selekcję!). Potem część opozycji wyjechała z okazji stanu wojennego.

A na ich miejsce przychodzili ludzie - produkty PRL-u. Wyuczeni „nowomowy”, nie umiejący ortograficznie pisać, znający ekonomię marksistowską, historię PRL-owską (czyli mający antywiedzę!) - a wszyscy wyuczeni patrzeć na świat jako teren „walki klasowej” (do dziś przecież cała dyskusja opiera się o schemat „walki pracowników z pracodawcami!”). Nauczeni (vide: przykład p. Kuklińskiego) marksistowskiej „etyki” (kto kradnie dla Kelego, ten być dobry). Owsem: matematycy, fizycy, chemicy i technicy mogli żyć w swoim świecie - ale gdy wychodzili na zewnątrz: byli bezradni. Oni po prostu nie mieli - i nie mają języka, by sprzeciwić się socjalizmowi. I dlatego właśnie terror - nawet gdyby p. Edward Gierek i Jego następcy chcieli i mogli go stosować - nie był w ogóle potrzebny! Ludzie tkwili w kreowanym kole socjalizmu, gęgając od czasu do czasu na tych, co chcieli poza ten krąg wyjść: „A co z bezrobotnymi?”, „A gdzie równoprawnienie kobiet?”, „A sprawiedliwość społeczna?”

Nie przypadkiem biletyn Komitetu Oporu Społecznego „KOS” nosił motto z Cypriana K. Norwida (powtarzane i przez inne pisma podziemne): „Ogromne wojska, bitne generały. Policje tajne, widne i dwu-płciowe. Przeciwno komu tak się pojedynały? Przeciwno kilku myślom, co nie nowe...”

Istotnie: nie były one nowe: 99 proc. pism „S” domagało się po prostu Nowego, Lepszego Socjalizmu!

I w efekcie, gdy trzeba było skończyć z bzdurą zwaną socjalizmem, to musiało to zrobić komunistyczna władza (posiłkując się swoją agenturą w „S”) wbrew ogłupionemu społeczeństwu, domagającemu się zwiększenia zasiłków, opieki społecznej, bezpieczeństwa socjalnego i tym podobnych głupot...

... a opór ten jest tak silny, że rządzący co części sami w te banialuki wierzą, nie potrafią go przełamać.

No - i jest, jak jest!

Janusz Korwin-Mikke

ZBIJAMY CENY ZAWODOWO

ROWERY

ROWER GÓRSKI MTB 26 cali, 18 biegów, przerzutki SHIMANO, zacisk siodełka i koła przedniego	369,00 zł	LAMPA ROWEROWA przednia SL-900	12,90 zł
ROWER GÓRSKI MTB damski 26 cali, 18 biegów, przerzutki SHIMANO, aluminiowe felgi, lampa przednia i tylna	479,00 zł	FOTELIK ROWEROWY dziecięcy, udźwig do 22 kg	59,90 zł
		LICZNIK SPEEDMASTER 3-funkcyjny PL 300	29,00 zł

MEBLE

ŁÓŻKO TED naturalne drewno sosnowe 90x200 cm	169,00 zł	ŁÓŻKO SKŁADANE metalowe, z materacem sprężynowym 80x190 cm	159,00 zł
140x200 cm	215,00 zł		
160x200 cm	235,00 zł	BIURKO z szufladą, kolor sosna, szer. 88, wys. 73, gł. 48 cm	69,00 zł
MATERAC SPRĘŻYNOWY wkład BONELL sprężynowy, pokrycie bawełniano-poliestrowe obustronnie pikowane		KOMODA DWUDRZWIOWA kolor sosna, szer. 59 wys. 70, gł. 33 cm	79,00 zł
90x200 cm	165,00 zł		
140x200 cm	235,00 zł		
160x200 cm	275,00 zł		

OGRÓD

ZIEMIA OGRODOWA universalna 20l.	3,99 zł	KRZESŁO OGRODOWE białe	11,90 zł
TRAWA PLANTY gazonowa 1 kg na 40m ²	9,99 zł	STÓŁ OGRODOWY MERLINO 125 cm	32,90 zł

AGD+RTV

ODKURZACZ MOULINEX AK4, moc 1250W, płynna regulacja mocy, trzy filtry	319,00 zł	SUSZARKA DO WŁOSÓW SEVERIN HT 6230 moc 600-1200W, 4 kolory	23,90 zł
TELEWIZOR ROYAL LUX 14", teletext, pilot	659,00 zł	ŁODÓWKA AMICA AN-200, pojemność 200 l., wys. 120 cm, automatyczne odmrażanie	889,00 zł
SANDWICZ TOSTER CLATRONIC ST 2206	63,90 zł		

PONAD 600 RÓŻNYCH PROMOCJI KAŻDEGO TYGODNIA

Uprzejmie informujemy, że w dniach 01.05. i 02.05. sklep jest otwarty, natomiast 03.05. sklep jest nieczynny.

OFERTA WAŻNA DO 03.05.98r.

GODZINY OTWARCIA: pon. - sob. 8.30 - 21.30 i niedz. 10.00 - 20.00
Centrum Handlowe w Gdańsku ul. Kartuska

